

Burmistrz Miasta Sanoka
Tomasz Matuszewski

RAPORT

o stanie
Gminy Miasta Sanoka

ZA ROK **2023**

Sanok, 31 maja 2024

Wysoka Rado, Szanowni Mieszkańcy Sanoka,

przedkładam Państwu „Raport o stanie Miasta” – sprawozdanie zawierające najważniejsze informacje o pracy Samorządu w roku 2023. Był to nareszcie czas, kiedy ucichła wrzawa wokół pandemii koronawirusa, ale też okres, w którym uczyliśmy się – po początkowo doznanym szoku – inaczej patrzeć na wojnę za naszą wschodnią granicą. Jej trwanie oraz niepokojące świat informacje o groźbie rozszerzenia się konfliktu zmuszają Europę do podejmowania działań zapewniających bezpieczeństwo energetyczne. To wyzwanie dla krajów, ale także dla samorządów.

Miniony rok to przede wszystkim postęp w obszarze gospodarki mieszkaniowej na terenie naszego miasta. Remont i przebudowa budynku wielorodzinnego przy ul. Pięknej w Olchowcach, obecnie już zamieszkałego, to zaledwie preludium dalszych działań. Rozpoczęły się prace przy ul. Ustrzyckiej, gdzie powstaną dwa bloki, wszystko też jest gotowe, aby ruszyła budowa mieszkań wielorodzinnych przy ul. Konarskiego – Rada Miasta w grudniu 2023 r. podjęła w tej sprawie stosowną uchwałę.

Rozpoczęła się budowa nowej przeprawy mostowej przez San – wyłoniono wykonawców dwóch etapów tego zadania, które w finale zapewni sanoczanom bezpieczeństwo komunikacyjne, a w przyszłości będzie stymulować rozwój miasta.

Nie zaniedbaliśmy dróg w dzielnicach, przypomnę kilka: Witosa, Glinice, Lisowskiego, Kalinowa, Dworska, Niecała, Berka Joselewicza, Jodłowa. Szczegółowe sprawozdanie znajdą Państwo w rozdziale o inwestycjach. Rozpoczęliśmy remonty i przebudowy w dwóch sanockich szkołach podstawowych oraz żłobku. Powstała Mediateka, którą niemal codziennie odwiedzają grupy wycieczkowe dzieci i młodzieży nie tylko z Sanoka. Utalentowani uczniowie otrzymują stypendia. Edukacja wśród zadań, jakie sobie stawiamy do realizacji jest jednym z priorytetów.

Z satysfakcją oddaję w Państwa ręce Raport o stanie naszego miasta za rok 2023. Jest to dokument świadczący o naszych wspólnych wysiłkach, determinacji i zaangażowaniu w rozwój Sanoka, który bez wątpienia jest owocem pracy każdego z nas.

Chciałbym serdecznie podziękować Radnym ubiegłej kadencji za ich nieoceniony wkład, rozwagę oraz zaangażowanie w podejmowanie kluczowych decyzji, które kształtują przyszłość naszego miasta.

Wyrazy uznania kieruję również do wszystkich Pracowników Urzędu Miasta i podległych jednostek, którzy z niezachwianą profesjonalnością i poświęceniem dbają o codzienne sprawy Sanoka, czyniąc je miejscem przyjaznym i otwartym dla każdego mieszkańca.

Nie mogę pominąć także naszych Mieszkańców, których zaangażowanie społeczne, inicjatywy lokalne i duch współpracy są prawdziwym sercem naszej społeczności. To dzięki Państwu Sanok jest miastem, z którego możemy być dumni.

Z optymizmem patrzę w przyszłość, wierząc, że kolejne lata przyniosą nam jeszcze wiele powodów do dumy i radości z osiągnięć, które razem zrealizujemy.

Z wyrazami szacunku

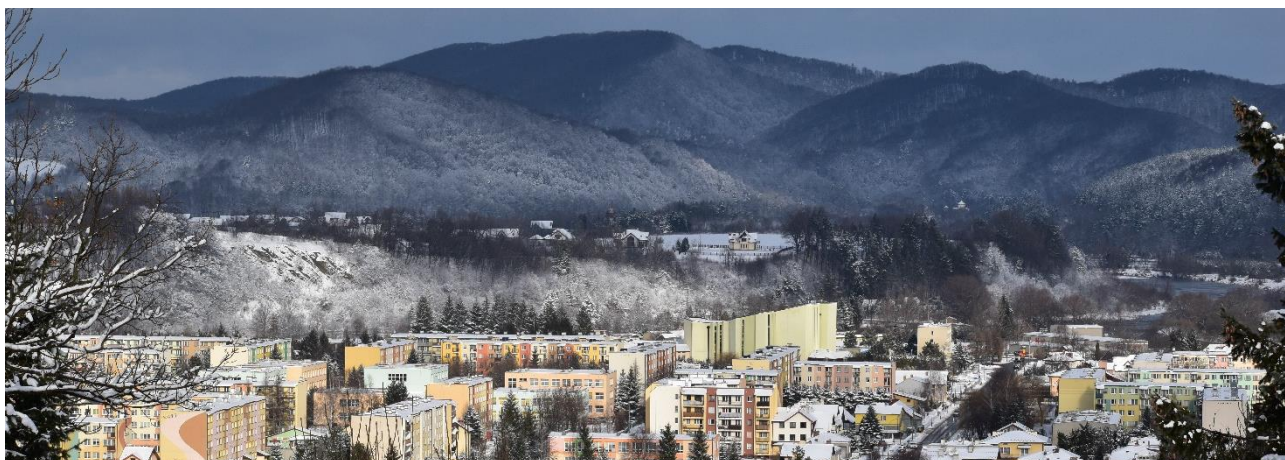
1. WSTĘP

W myśl rozwiązań ustawowych samorząd gminny w Polsce jest samodzielnym podmiotem gospodarującym, dysponującym określonym zakresem swobody w decydowaniu o sobie, drodze swojego rozwoju, wspólnym majątku oraz realizacji zadań publicznych. Fundamentem ich wykonywania są władze i administracja samorządowa oraz własne mienie i finanse.

Podstawowym zadaniem własnym gminy jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty. Innymi słowy, celem jest tworzenie jak najlepszego środowiska życia mieszkańców. Rozwój gminy ma charakter wieloaspektowy, składa się on bowiem z wielu zdarzeń, zjawisk i procesów zaliczanych do różnych sfer życia społeczności lokalnej. Oznacza to, że nie powinny być one rozpatrywane oddzielnie, samoistnie, lecz przeciwnie właśnie w ścisłych współzależnościach, jakie między nimi zachodzą, mających charakter przyczynowo skutkowy, przestrzenny bądź strukturalno-funkcjonalny. Stąd też rozwój gminy winien dokonywać się równocześnie w sferze: przyrodniczej, społecznej, przestrzennej, gospodarczej i kulturowej. Jest on niezbędnym warunkiem wzrostu: atrakcyjności lokalizacyjnej (inwestycyjnej) oraz rangi miasta w otoczeniu, a w konsekwencji wzrostu liczby mieszkańców, podmiotów gospodarczych i turystów, zatrudnienia, dochodów indywidualnych mieszkańców i dochodów budżetu gminy, a w konsekwencji wzrostu jakości życia mieszkańców wskutek coraz lepszego zaspokajania potrzeb lokalnej społeczności.

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY MIASTA SANOKA

Miasto Sanok to subregionalne centrum technologiczno-przemysłowe, bezpieczne dla inwestycji, przyjazne dla mieszkańców i gości, o unikalnych walorach turystycznych, zapewniające każdemu możliwość wszechstronnego rozwoju. Główną atrakcją turystyczną, wyróżnioną w 2019 roku Certyfikatem Polskiej Organizacji Turystycznej jest Muzeum Budownictwa Ludowego (Skansen), które w roku 2019 odwiedziło ponad 155 tys. turystów oraz zamek z kolekcją ikon i galerią obrazów Zdzisława Beksińskiego (liczba odwiedzających w roku turystów to ok. 70 tys. osób). Miasto posiada wysokie walory krajobrazowe (ciekawe i różnorodne ukształtowanie terenu, piękny krajobraz, ciekawy układ urbanistyczny, ład przestrzenny i estetykę).

Sanok - miasto powiatowe w województwie podkarpackim wchodzi w skład Euroregionu „Karpaty”. Jest nazywany bramą Bieszczadów, a przez miasto przebiegają ważne szlaki komunikacyjne. Obwodnica Sanoka, to nie tylko znaczące ułatwienie komunikacyjne w regionie, ma ona też strategiczne znaczenie z punktu widzenia jego rozwoju gospodarczo- społecznego. Sanok jest dobrze skomunikowany z większymi miastami w Polsce i stanowi ośrodek lokalnego życia społecznego i gospodarczego. Znajduje się tu siedziba władz gminy i powiatu. W mieście funkcjonuje szpital, oddział Bieszczadzkiego Pogotowia Ratunkowego, jednostka powiatowa policji i straży pożarnej. Swą siedzibę ma Uczelnia Państwowa im. Jana Grodka. Kształcenie ponadpodstawowe oferuje sześć placówek. Edukację muzyczną realizuje Państwowa Szkoła Muzyczna I i II st.

W Sanoku funkcjonują większe zakłady przemysłowe, produkcyjne i usługowe. Na terenie miasta działają różnorodne organizacje pozarządowe, fundacje i stowarzyszenia udzielające się w niemal wszystkich dziedzinach życia społecznego. Jako miasto turystyczne posiada też bazę noclegową w postaci hoteli, schronisk i kempingów. Rozbudowana jest infrastruktura sportowo-rekreacyjna, jak chociażby Centrum Rehabilitacji i Sportu, tor lodowy, stadiony. Zapleczem kulturalnym są domy kultury, galerie, biblioteki wychodzące z szeroką ofertą kulturową do mieszkańców i turystów (Festiwal im. A. Didura, Gwiazdy Jazzu w SDK, Jarmark Ikon, Wiosna Akordeonowa, Międzynarodowe Forum Pianistyczne „Bieszczady bez granic”, Międzynarodowy Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej, spotkania gitarowe, plener malarski, warsztaty teatralne, działalność zespołów tanecznych).

Sanok zamieszkuje ludność wielowyznaniowa: greko-katolicy, katolicy, prawosławni, wspólnota zielonoświątkowa, adwentyści dnia siódmego, Żydzi oraz świadkowie Jehowy.

Miasto Sanok w ramach współpracy międzynarodowej realizuje umowy partnerskie z miastami: Reinheim w Niemczech od 1994 r., Humennem na Słowacji od 1996 r. Östersund w Szwecji od 1997 r. Kamieniec Podolski na Ukrainie od 2002 r., Gynögyös na Węgrzech od 2003 r., Drohobycz na Ukrainie od 2007 r., Cestas we Francji od 2003 r. i Truskawiec na Ukrainie od 2023 r.

3. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE I ŚRODOWISKO NATURALNE

Sanok leży w południowo-wschodniej Polsce, na terenie Kotliny Sanockiej stanowiącej wschodnią część Dołów Jasielsko - Sanockich oraz częściowo w Górach Słonnych, stanowiących północny fragment Gór Sanocko -Turczyńskich. Zajmuje powierzchnię 38,08 km². Przez miasto przebiega granica pomiędzy Karpatami Wschodnimi i Zachodnimi.

Dolina Sanu ma liczne naturalne odsłonięcia ułatwiające identyfikację geologiczną. W rejonie Sanoka pojawiają się na powierzchni trzy jednostki tektoniczne fliszu karpackiego: śląska, podśląska i skolska. Południową część terenu miasta tworzą utwory jednostki śląskiej, natomiast północną utwory jednostki podśląskiej i skolskiej. Powierzchnię terenu Sanoka pokrywają też gliny zwietrzelinowe, koluwia osuwiskowe, piaski i żwiry rzeczne. U podnóża stoków występują utwory deluwialne, a w obniżeniach namuły, także organiczne.

Bliski kontakt trzech jednostek tektonicznych, duża różnorodność litostratygraficzna i tektoniczna miała m. in. wpływ na atrakcyjność krajobrazową. Teren Sanoka położony jest od 278 do 668 m n.p.m. Różnica wysokości pomiędzy korytem Sanu a centralnie położoną w mieście górą Parkową (364 m n.p.m.) wynosi 86 m.

Sieć wodną Sanoka tworzą: rzeka San i potoki: Płowiecki, Dworzyska, Kiczury oraz Olchowiecki, a także kilka mniejszych cieków spływających z otaczających miasto wzniesień Pogórza Bukowskiego i Gór Słonnych lub mających swe źródła w granicach miasta. Średni roczny przepływ wód Sanu wynosi ok. 40 m³/s.

Sanok leży w strefie klimatu górskiego. Rzeźba terenu miasta powoduje występowanie lokalnego zróżnicowania mikroklimatu. Średnia roczna temperatura wynosi +8 °C. Średnia styczeń -3 °C, średnia lipca +18 °C. Średnia roczna ilość opadów wynosi 718 mm. Dominują tu ciepłe wiatry południowe wiejące od przełęczy karpackich. Najdłuższe okresy ciszy występują w sierpniu i we wrześniu. Okres zimowy trwa w Sanoku przeciętnie 89 dni. Długość okresu wegetacyjnego to 222 dni.

Oprócz stref zurbanizowanych, część gruntów miejskich obejmują użytki rolne oraz lasy, które oprócz funkcji gospodarczej wraz z parkiem miejskim pełnią funkcję rekreacyjną dla mieszkańców i odwiedzających miasto turystów. Sanok jest jedną z najważniejszych i najatrakcyjniejszych części bieszczadzkiego regionu turystycznego.

4. WŁADZE MIASTA SANOKA

4.1 Urząd Miasta Sanoka

- Burmistrz Miasta Sanoka Tomasz Matuszewski
- Zastępca Burmistrza ds. Rozwoju Artur Kondrat
- Zastępca Burmistrza ds. Społecznych: Grzegorz Kornecki (do 30 czerwca 2023); Jowita Nazarkiewicz (od 1 lipca 2023)
- Sekretarz Miasta Bogdan Struś
- Skarbnik Miasta Bogdan Florek (do 30 czerwca 2023); Ewa Zamaria (od 1 września 2023)

4.2 Skład osobowy Rady Miasta VIII kadencji

1. Romaniak Andrzej – Przewodniczący Rady Miasta
2. Kordela-Borczyk Zofia – Wiceprzewodnicząca Rady Miasta
3. Kozak Grzegorz – Wiceprzewodniczący Rady Miasta
4. Babiak Roman
5. Drwięga Maciej
6. Karaczkowski Ryszard
7. Kot Piotr
8. Kot Wanda
9. Kornecka – Mitadis Agnieszka
10. Kornecki Adam
11. Lisowska Teresa
12. Małek Bogusława
13. Miklicz Sławomir
14. Osękowski Marian
15. Osika Jakub
16. Radożycki Łukasz
17. Rogowska- Chęć Grażyna
18. Sieradzka Katarzyna
19. Tymoczko Henryka
20. Wituszyński Radosław
21. Wróbel Beata

4.3 Działalność uchwałodawcza Rady Miasta Sanoka

Radni w 2023 r. obradowali na 19 sesjach, w tym 6 były to sesje nadzwyczajne. Rada Miasta w 2023 r. podjęła 185 uchwał. W 2023 roku Radni złożyli 35 interpelacji.

Rada Miasta Sanoka Uchwałą Nr LXXXVII/712/23 z dnia 25 kwietnia 2023 r. przyznała Nagrody Miasta Sanoka, dla;

- 1) **Pani Grażyny Dziok** – za całokształt działalności, w kategorii twórczość artystyczna, zakres muzyka,
- 2) **Zespołu „Raya Bell”** – za całokształt działalności, w kategorii twórczość artystyczna, zakres muzyka,
- 3) **Pani Darii Kosiek** – za rok 2022, w kategorii twórczość artystyczna, zakres muzyka
- 4) **Duetu akordeonowego Filip & Kacper** – młodzieżowa Nagroda Miasta Sanoka za rok 2022, w kategorii twórczość artystyczna, zakres muzyka.

Uchylone uchwały przez Wojewodę Podkarpackiego w całości;

1. Uchwała Nr LXXIII/669/23 Rady Miasta Sanoka z dnia 26.01.2023 w sprawie powierzenia spółce Społeczna Inicjatywa Mieszkaniowa Południe Sp. z o.o. z siedzibą w Przemysłu realizacji świadczenia usługi w ogólnym interesie gospodarczym, celem wybudowania mieszkań w ramach sektora budownictwa społecznego i ich późniejszego wynajmu.
2. Uchwała Nr LXXIII/662/23 Rady Miasta Sanoka z dnia 26.01.2023r. w sprawie sposobu sprawienia pogrzebu przez Gminę Miasta Sanoka.

Uchylone uchwały przez Wojewodę Podkarpackiego w części;

1. Uchwała Nr LXXXIV/673/23 Rady Miasta Sanoka z dnia 6 lutego 2023r. zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia cen za usługi przewozowe w publicznym transporcie zbiorowym w zakresie zadania o charakterze użyteczności publicznej w gminnych przewozach pasażerskich oraz opłat dodatkowych i opłaty manipulacyjnej.
2. Uchwała Nr LXXIX/717/23 Rady Miasta Sanoka 30 maja 2023 r. w sprawie powierzenia spółce SPGM Sp. z o.o. zadania własnego Gminy Miasta Sanoka w zakresie zaspokajania potrzeb mieszkaniowych członków wspólnoty samorządowej.
3. Uchwała Nr LXXXVII/789/23 Rady Miasta Sanoka z dnia 24 października 2023 r. w sprawie Programu współpracy Gminy Miasta Sanoka z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami uprawnionymi do prowadzenia działalności pożytku publicznego.
4. Uchwała Nr LXXXIX/ 804/23 Rady Miasta Sanoka z dnia 28 listopada w sprawie warunków sprzedaży nieruchomości gruntowych na rzecz ich użytkowania wieczystego.

4.4 Rady Dzielnic Miasta Sanoka

Jednostkami pomocniczymi samorządu w Sanoku jest 7 dzielnic. Na czele Rad Dzielnic stoją Przewodniczący Rad oraz Przewodniczący Zarządów, którzy czynnie uczestniczą w sesjach Rady Miasta.

Dzielnica	Imię i nazwisko Przewodniczącego Rady	Imię i nazwisko Przewodniczącego Zarządu	Adres siedziby Rady Dzielnic
Śródmieście	Anna Demkowska	Krzysztof Szul	Sanok, ul. Jagiellońska 20
Wójtostwo	Konrad Kawa	Marian Osękowski	Sanok, ul. Staszica 18
Błonie	Grzegorz Pasztyła	Tomasz Wachel	Sanok, ul. Kochanowskiego 25
Dąbrówka	Anna Szpiech	Józef Kornecki	Sanok, ul. Krakowska 36
Posada	Lech Milewski	Bogusława Małek	Sanok, ul. Lipińskiego 51
Olchowce	Maria Hassinger	Grzegorz Kozak	Sanok, ul. Przemyska 58
Zatorze	Janusz Florek	Jolanta Hipner	Sanok, ul. Konarskiego 22

4.5 Młodzieżowa Rada Miasta Sanoka

Młodzieżowa Rada Miasta Sanoka działała na podstawie Uchwały Nr XIV/98/19 Rady Miasta Sanoka w sprawie powołania Młodzieżowej Rady Miasta Sanoka i nadania jej Statutu z dnia 29 lipca 2019 r.

W ciągu 2023 r. Młodzieżowa Rada Miasta Sanoka odbyła jedno posiedzenie. W październiku 2023 r. zakończyła swoją kadencję.

Skład Młodzieżowej Rady Miasta Sanoka;

1. Balzano Bernardo
2. Bednarczyk Milena
3. Dudek Iga
4. Huczko Natalia
5. Iwańczyk Konstancja
6. Marcinik Julia
7. Pilch Jakub
8. Wiktoria Usyk
9. Rachwalska Alicja
10. Spędzia Nikola
11. Wdowiak Martyna

4.6 Komisje Rady Miasta

4.6.1 Komisja Finansowo – Gospodarcza

Komisja w 2023 r. odbyła 20 posiedzeń, na których zajmowała się opiniowaniem projektów uchwał będących w zakresie działania komisji, pracami nad projektem budżetu, rozpatrywaniem wniosków w sprawie nabycia do zasobu gminnego nieruchomości oraz w sprawie sprzedaży bezprzetargowej lokali użytkowych. Komisja zajmowała się również sprawami bieżącymi, jakie wpływały do Komisji, m.in. wnioski od mieszkańców miasta.

Ponadto Komisja wydała pozytywną opinię do sprawozdania rocznego Burmistrza Miasta Sanoka z wykonania budżetu za rok 2022.

4.6.2 Komisja Ochrony Środowiska i Porządku Publicznego

Komisja Ochrony Środowiska i Porządku Publicznego w 2023 r. odbyła 14 posiedzeń, na których opiniowała projekty uchwał będące w porządkach obrad sesji. Komisja opiniowała również roczne sprawozdanie Straży Miejskiej oraz wydała opinię w sprawie projektu budżetu na rok 2024, przyjęła również raport z ewaluacji Aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Sanoka na lata 2016 – 2022. Komisja ponadto zajmowała się wnioskami mieszkańców, które wpływały do Komisji, dla których wypracowała wnioski do Burmistrza Miasta Sanoka.

4.6.3 Komisja Skarg Wniosków i Petycji

Komisja w roku 2023 odbyła 6 posiedzeń, na których zajmowała się rozpatrywaniem skarg oraz petycji.

Komisja w roku 2023 rozpatrywała jedną skargę tj. skarga dot. niewykonania czynności nakazanych prawem, polegających na zapewnieniu dostępu do danych przestrzennych dot. miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego za pośrednictwem usług danych przestrzennych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa – skarga uznana za bezzasadną.

Komisja w roku 2022 rozpatrywała dwie petycje:

- petycja w sprawie zwiększenia świadomości prawnej dotyczącej transplantacji wśród lokalnej społeczności - została podjęta uchwała przekazująca petycję do rozpatrzenia do organu właściwego tj. Burmistrza Miasta Sanoka;
- petycja w sprawie podjęcia działań zmierzających do stopniowego wdrożenia w Urzędzie procedur związanych z pełną obsługą płatności dokonywanych online przez interesantów – komisja zajęła stanowisko, aby przekazać petycję do rozpatrzenia do organu właściwego tj. Burmistrza Miasta Sanoka.

Ponadto komisja w 2023 roku wydała pozytywną opinię do sprawozdania rocznego Burmistrza Miasta Sanoka z wykonania budżetu za rok 2022 oraz do projektu budżetu na 2024 rok.

4.6.4 Komisja Rewizyjna:

1. Bogusława Małek – przewodnicząca
2. Katarzyna Sieradzka – z-ca przewodniczącej
3. Jakub Osika – członek komisji
4. Radosław Wituszyński – członek komisji

Komisja odbyła 11 posiedzeń w trakcie całego roku. Pracowała na podstawie planu pracy zatwierdzonego Uchwałą Nr LXXI/647/22 Rady Miasta Sanoka z dnia 20.12.2022 r. zmienionej Uchwałą Nr LXXXIII/ 772 / 23 Rady Miasta Sanoka z dnia 31.08.2023r., a także Uchwałą Nr LXXXIX/824/23 Rady Miasta Sanoka z dnia 28.11.2023 r. Wszystkie kontrole odbyły się w zaplanowanych terminach i zakończone protokołami pokontrolnymi. Zgodnie z ustaleniami statutowymi protokoły z przeprowadzonych kontroli przekazywane były do wiadomości Radzie Miasta. Na Sesjach Rady Miasta Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej składała sprawozdania z bieżącej działalności komisji, które obejmowały okres pracy komisji w okresie międzysesyjnym. W sprawozdaniach przekazywane były informacje o terminach i tematyce posiedzeń komisji. Komisja wydała opinię w sprawie projektu budżetu na rok 2024.

4.6.5 Komisja Infrastruktury Miejskiej:

Komisja Infrastruktury Miejskiej w 2023 r odbyła 20 posiedzeń, w tym :

1. 2 posiedzenia wspólnie z wszystkimi komisjami Rady Miasta w sprawie:
 - prezentacji projektu budżetu na 2024 r.
 - sprawozdania z wykonania budżetu za 2022 r.
2. 9 posiedzeń wspólne z Komisją Finansowo Gospodarczą i z Komisją Ochrony Środowiska i Porządku Publicznego
3. 4 posiedzenia wyjazdowe w teren celem zapoznania się z zaawansowaniem realizacji zadań inwestycyjnych planowanych na 2023 r.

Komisja opiniowała projekty uchwał dotyczące gospodarki gruntami, m.in. sprzedaży działek, nabycia do zasobu gminnego działek, a także zamiany z osobami fizycznymi czy też Powiatem Sanockim.

Zaopiniowała projekty uchwał dotyczące gospodarki przestrzennej miasta, w tym m.in. :

- uchwalenie MPZP OKULICKIEGO IV, MPZP RONDO KONOPNICKIEJ,
- zmiany MPZP PARK MIEJSKI, MPZP JAGIELLONSKA I,
- przystąpienie do sporządzenia MPZP CHROBREGO V, PŁOWIECKA II,

Komisja zaopiniowała strategiczne – ważne w działalności miasta projekty uchwał m.in.:

- opracowania Planu Zrównoważonej Mobilności 2030+,
- Porozumienia międzygminnego w sprawie Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w ramach MOF,
- w sprawie powierzenia spółce SIM realizacji budowy mieszkań na wynajem.

Komisja zaopiniowała wnioski Burmistrza Miasta Sanoka w sprawie nabycia do zasobu i zamiany mienia komunalnego.

4.6.6 Komisja Oświaty, Kultury, Sportu i Turystyki:

Komisja Oświaty, Kultury, Sportu i Turystyki w roku 2023 odbyła 15 posiedzeń, w tym jedno w terenie. W trakcie swoich prac zajmowała się przede wszystkim opiniowaniem projektów uchwał odnoszących się do obszarów wchodzących w zakres jej kompetencji merytorycznej. Komisja wydała opinię w sprawie projektu budżetu na rok 2024.

4.6.7 Komisja Ochrony Zdrowia i Pomocy Społecznej:

Od 1 stycznia 2023 do 31 grudnia 2023 roku Komisja Ochrony Zdrowia i Pomocy Społecznej pracowała w pełnym, tj. 4 osobowym składzie. W roku 2023 odbyło się 11 posiedzeń.

W posiedzeniach Komisji uczestniczyli: Burmistrz ds. społecznych Grzegorz Kornecki, następnie Jowita Nazarkiewicz, Skarbnik Urzędu Miasta Bogdan Florek, następnie Ewa Zamaria, dyrektorka MOPS w Sanoku: Rafał Gużkowski i Dariusz Jabłoński, księgową MOPS Aneta Kafara, Kierownik Działu Pomocy Społecznej Beata Szmiłyk, Naczelnik Spraw Społecznych i Obywatelskich Agata Jamka, Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki Alkoholowej i Profilaktyki Narkomanii Anna Kijowska, a także Dyrektor SPMZPOZ w Sanoku Aleksander Korobczenko z Księgową Joanną Tarapacką oraz Przewodniczącą Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w Sanoku Lidię Mackiewicz Adamską.

Gośćmi Komisji byli także: Dyrektor PCPR w Sanoku Grzegorz Kozak, Naczelną Pielęgniarką SPZOZ w Sanoku Katarzyna Kruczek, mecenas SPZOZ w Sanoku Ewa Sawka, Prezes Towarzystwa Świętego Brata Alberta w Sanoku Alicja Kocyłowska, kierownik Schroniska Bohdan Ślusarz oraz wnioskodawcy pism, jakie wpłynęły do Komisji.

Komisja opiniowała następujące programy, strategie:

1. Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej.
2. Kompleksowe wsparcie dla Rodzin.
3. Korpus wsparcia seniora (teleopaski bezpieczeństwa dla seniorów 65+).
4. Likwidacja barier architektonicznych i w komunikowaniu się.
5. Opieka wytchnieniowa dla opiekunów osób niepełnosprawnych.
6. Posiłek w szkole i w domu.
7. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii za 2023 rok.
8. Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych.
9. Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Sanoka na lata 2023-2025.
10. Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi.
11. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla przewlekle chorych.
12. Utworzenie mieszkania chronionego.

Komisja przyjęła sprawozdania:

1. Z realizacji Karty Dużej Rodziny na terenie Miasta Sanoka za 2023 rok.
2. Z realizacji Programu Współpracy z organizacjami Pozarządowymi za 2023 r.
3. Z pracy Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za 2023 r.
4. Ocenę zasobów MOPS w Sanoku za rok 2023.
5. Sprawozdanie finansowe SPMZPOZ w Sanoku.

Członkowie Komisji brali także udział z głosem doradczym w rozstrzygnięciach konkursów ofert, które organizował i ogłaszał Urząd Miasta Sanoka.

4.6.8 Komisja Statutowa

Komisja Statutowa została powołana uchwałą Rady Miasta Sanoka Nr LXV/588/22 z dnia 25 sierpnia 2022 r., następnie Uchwałą Nr LXXXV/783/23 Rady Miasta Sanoka został wydłużony termin prac Komisji do 28 lutego 2024 r.

W skład Komisji weszli Radni;

- Sławomir Miklicz – przewodniczący
- Grzegorz Kozak – członek
- Bogusława Małek – członek
- Andrzej Romaniak – członek
- Beata Wróbel – członek

Komisja została powołana celem opracowania projektów uchwał w sprawie zmiany Statutu Miasta Sanoka, Statutów Rad Dzielnic oraz Ordynacji wyborczej do Rad Dzielnic. Komisja w 2023 roku spotkała się na 7 posiedzeniach. Efektem prac Komisji był przygotowany projekt statutów dzielnic miasta Sanoka, który zgodnie z przepisami prawa powinien zostać poddany konsultacjom społecznym z mieszkańcami miasta.

4.7 Działalność burmistrza

Rok 2023 to czas realizacji kolejnych etapów zadań zainicjowanych w latach poprzednich. Burmistrz Sanoka, Tomasz Matuszewski podjął szereg inicjatyw mających w założeniu rozwój i modernizację miasta. Najważniejsze aspekty działalności Burmistrza Miasta Sanoka w roku 2023 dotyczyły następujących obszarów:

- Modernizacja i dekarbonizacja miejskiej sieci ciepłowniczej oraz przygotowanie nowatorskiego projektu ciepłowniczego, który w przyszłości zapewni mieszkańcom Sanoka bezpieczeństwo energetyczne.
- Przygotowanie i rozpoczęcie budowy mieszkań komunalnych przy ulicy Ustrzyckiej.
- Przygotowanie i rozpoczęcie budowy nowej przeprawy mostowej przez San.
- Realizacja zielonej certyfikowanej strefy gospodarczej przy ul. Okulickiego.

- Realizacja projektów „Cyfrowa Gmina” oraz „Dostępny Samorząd – zapewnienie dostępności do usług publicznych świadczonych w Urzędzie Miasta dla osób ze szczególnymi potrzebami”.

Dekarbonizacja w ciepłownictwie

Budowa kotła na biomasę i częściowa dekarbonizacja miejskiej sieci ciepłowniczej to inwestycja, która jest pierwszym etapem modernizacji miejskiego systemu ogrzewania. Dzięki temu ma ono ograniczyć zależność od węgla, co według szacunków przyniesie obniżenie kosztów oraz znaczącą redukcję emisji szkodliwych substancji do atmosfery. To istotny krok w realizacji unijnych regulacji i transformacji Sanoka w miasto z efektywnym i przyjaznym dla środowiska systemem ciepłowniczym. Łączna wartość tej inwestycji to 27,14 mln złotych. Budowa kotła na biomasę była możliwa dzięki dofinansowaniu z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Oficjalne oddanie kotła na biomasę nastąpiło w marcu 2024, powyżej zdjęcie z uroczystości

Budowa mieszkań komunalnych

Budowa mieszkań komunalnych przy ul. Ustrzyckiej doszła do skutku dzięki dofinansowaniu pozyskanemu z Banku Gospodarstw Krajowego w wysokości blisko 21 mln zł. Sanockie Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej w 2023 roku rozpoczęło prace przy inwestycji, która ma zaspokoić najpilniejsze potrzeby mieszkaniowe sanoczan.

W 2023 roku zakończył się remont budynku wielorodzinnego na ul. Pięknej w Olchowcach. Koszt całej inwestycji wyniósł 1 861 160 zł. We wrześniu burmistrz przekazał lokatorom klucze do nowych mieszkań.

W planach jest budowa budynków wielorodzinnych przy ul. Konarskiego. Jest to inwestycja planowana od początku poprzedniej kadencji, kiedy to poczyniono starania o przystąpienie Miasta Sanoka do spółki SIM Południe.

Nowa przeprawa przez San

Nowa przeprawa mostowa przez San weszła w etap budowy. Jest to inwestycja, której koszt przekracza 100 mln zł, niemal w całości sfinansowana ze środków zewnętrznych. W 2023 roku podpisano umowę z wykonawcami mostu oraz wykonawcami budowy i przebudowy dróg przylegających do przeprawy. Inwestycja ma zostać zakończona w pierwszej połowie 2026 roku.

Strefa gospodarcza

W ramach pozyskanych środków zewnętrznych miasto realizuje projekt przygotowania zielonej strefy gospodarczej oraz budowę łącznika obwodnicy Sanoka z ulicą Okulickiego. Wartość inwestycji to 12 milionów złotych, z czego 8 milionów to środki zewnętrzne.

Cyfrowa Gmina i dostępny samorząd

Urząd Miasta Sanoka realizował projekt „Cyfrowa Gmina”, pozyskując na ten cel środki zewnętrzne w wysokości 1 109 970 zł. Pozyskane środki pozwoliły na poszerzenie cyfryzacji urzędu, przygotowanie nowej strony internetowej, wzmocnienie infrastruktury sprzętowej i organizację szkoleń dla pracowników. Realizacja projektu znacząco podniosła jakość usług świadczonych klientom Urzędu Miasta.

Burmistrz Matuszewski zwrócił uwagę na potrzeby osób z niepełnosprawnościami, wdrażając projekt „Dostępny Samorząd” oraz realizując inne programy wspierające integrację osób ze szczególnymi potrzebami i dostępność usług. Na przeprowadzenie zadania „Dostępny Samorząd” miasto otrzymało grant z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (w ramach Działania 2.18 Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 – 2020, realizowany projekt: „Dostępny samorząd – granty”). Wysokość grantu to 234 731, 80 zł przy całkowitej wartości projektu wynoszącej 281 869, 80 zł. Kwota wkładu własnego wyniosła 47 138,00 zł. Celem przedsięwzięcia było dostosowanie dwóch kondygnacji części zabytkowej oraz trzech kondygnacji budynku głównego Urzędu Miasta w Sanoku do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Spotkania z mieszkańcami:

Burmistrz regularnie spotykał się z mieszkańcami – podczas dyżurów w Urzędzie Miasta, a także organizując spotkania w dzielnicach, odwiedzając kluby seniorów działające przy Osiedlowych Domach Kultury, spotykając się z przedsiębiorcami, przedstawicielami na terenie miasta stowarzyszeń i innych organizacji. Podczas spotkań omawiane były ważne kwestie dotyczące miasta oraz formułowane były najpilniejsze potrzeby mieszkańców.

Współpraca z miastami partnerskimi

We wrześniu 2023 roku zawarto umowę o partnerskiej współpracy Sanoka i Truskawca na Ukrainie. Aktu formalnego zawarcia umowy dokonali burmistrz Tomasz Matuszewski i mer Andrij Kulczynski. Rok 2023 to także działania mające na celu zacieśnienie współpracy z partnerskimi ośrodkami na Węgrzech, w Niemczech i we Francji.

Forum Gospodarcze

W dniach 26-27 października odbyło się IV Sanockie Forum Gospodarcze. Wydarzenie zgromadziło przedstawicieli biznesu, samorządów oraz ekspertów z różnych dziedzin. Panele dyskusyjne dotyczyły m.in. ekologii, innowacji w gospodarce i transformacji energetycznej. Podczas Forum zostały wręczone Nagrody Gospodarcze w 4 kategoriach oraz Nagrody „Kryształowy Lotos”. Forum zakończyło się charytatywnym meczem piłkarskim, z którego dochód przekazano dla chorej na białaczkę uczennicy jednej z miejskich szkół

Organizacja wyborów parlamentarnych

15 października odbyły się wybory parlamentarne. Dla samorządów były one poważnym wyzwaniem organizacyjnym. W naszym mieście oddano ponad **18** tys. głosów, frekwencja wyborcza wyniosła ponad 68 proc

W roku 2023 Burmistrz Miasta Sanoka wydał 214 zarządzeń.

Głównym celem zadań podejmowanych w roku sprawozdawczym przez Burmistrza Miasta Sanoka Tomasza Matuszewskiego było zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego miasta, poprawa jakości życia mieszkańców i ich bezpieczeństwa oraz rozwój Sanoka jako miasta przyjaznego środowisku naturalnemu i otwartego na nowoczesne technologie. Starania o rozwój infrastruktury, zieloną energię i cyfryzację świadczą o dążeniu do stworzenia miasta gotowego na wyzwania przyszłości.

4.7.1 Nagrody i wyróżnienia

- 16 marca podczas Polskiego Kongresu Klimatycznego burmistrz odebrał nagrodę Lidera Transformacji Energetycznej za podjęte działania w realizacji projektu ciepłowniczego oraz dekarbonizacji na terenie Miasta.
- 18 października w Uniejowie Miastu Sanok przyznano honorowy tytuł „Ambasadora Dwujęzyczności” Wyróżnienie od Kapituły Nagrody Bilingual Future Forum. to wyróżnienie dla sanockiej oświaty za efektywne promowanie dwujęzyczności wśród najmłodszych sanoczan.
- Wyróżnienie „Lider Powiatu Sanockiego” w Rankingu Gmin Podkarpacia.

4.7.2 Udział w konferencjach i forach

7 lutego na zaproszenie Przewodniczącej Komisji Gospodarki Narodowej i Innowacyjności Senatu Rzeczypospolitej Polskiej: udział w panelu dyskusyjnym „*Transformacja ciepłownictwa i ogrzewnictwa w dobie kryzysu energetycznego*”. Celem Posiedzenia Komisji było zapoznanie się z działaniami rządu, instytucji finansujących, spółek ciepłowniczych oraz samorządów nakierowanych na transformację ciepłownictwa i ogrzewnictwa.. Debata ukierunkowana była na rozwiązania, które pomogą samorządom i spółkom ciepłowniczym zapewnić mieszkańcom ciepło w akceptowalnych niskich cenach.

10 lutego w Rzeszowie udział w posiedzeniu Ogólnego Zgromadzenia Stowarzyszenia Samorządów Terytorialnych.

26 lutego w Sali Senackiej Uczelni Państwowej w Sanoku odbyła się debata organizowana przez Fundację Misji Obywatelskiej, tematyka debaty obejmowała swoim zasięgiem inwestycje zrealizowane na terenie Miasta i Powiatu, te w trakcie realizacji oraz te planowane. W debacie swój udział wzięła wiceminister funduszy i polityki regionalnej Małgorzata Jarosińska-Jedynak, dyrektor

Wód Polskich w siedzibie w Rzeszowie Anna Sowa, przedstawiciel sektora prywatnego Tomoho Umeda.

14 marca uczestnictwo w posiedzeniu Komisji Rewizyjnej Podkarpackiego Stowarzyszenia Samorządów Terytorialnych.

17 marca podczas konferencji zorganizowanej przez Stowarzyszenie Fala Renowacji, udział w debacie na temat ciepła odpadowego.

17 marca – uczestnictwo w Polskim Kongresie Klimatycznym, wystąpienie w panelu pt. „Zielony ład, a nie dzika transformacja. Społeczny wymiar transformacji energetycznej”.

25 kwietnia podczas XV edycji Europejskiego Kongresu Gospodarczego w Katowicach oficjalnie zakomunikowano wybór Inwestora do pierwszej samorządowej spółki wodorowej Hydro Sanok Sp. z o.o., jakim została firma Hynfra P.S.A.

17 kwietnia w sali konferencyjnej Aeropolis Podkarpacki Park Naukowo-Technologiczny w Jasionce odbyło się podsumowanie i oficjalne zakończenie XXIX Olimpiady Młodzieży w Sportach Zimowych.

20 kwietnia w Uczelni Państwowej w Sanoku odbyła się konferencja naukowa „Bezpieczeństwo w obszarach przygranicznych – nauka i praktyka”, podczas której mówiono m.in. o pomocy humanitarnej zorganizowanej dla Ukrainy przez Miasto Sanok. W konferencji uczestniczyli m.in. przedstawiciele Kancelaria Prezesa Rady Ministrów oraz Sztab Generalny Wojska Polskiego.

15 maja w Lutowiskach uczestnictwo w konferencji Forum dla Bieszczad. Pierwsza część odbywała się pod hasłem „Kalejdoskop projektów”, druga dotyczyła planów rozwoju regionu. Gośćmi konferencji byli m.in.: Małgorzata Jarosińska-Jedynak Sekretarz Stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej, Ewa Leniart Wojewoda Podkarpacki, Władysław Ortyl Marszałek Województwa Podkarpackiego oraz Piotr Pilch Wicemarszałek Województwa Podkarpackiego.

17 maja w Poznaniu podczas H2 Poland Środkowoeuropejskiego Forum Technologii Wodorowych – udział w sesji pn. „Zielone ciepło. Dekarbonizacja ciepłownictwa z udziałem wodoru”.

24 maja W Warszawie na zaproszenie Banku Gospodarstwa Krajowego udział w panelu dyskusyjnym pn. Współpraca z sektorem prywatnym w celu realizacji zadań publicznych.

25 maja na zaproszenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy uczestnictwo w uroczystości z okazji Dnia Samorządu Terytorialnego.

27 maja w auli Uczelni Państwowej im. Jana Grodka odbyła się Konferencja pod nazwą „Przyszłość ekonomiczna Sanoka”, zorganizowana przez Stowarzyszenie Przedsiębiorców i Rolników „Swojak”. Wśród zaproszonych gości byli m.in. Adam Abramowicz rzecznik małych i średnich przedsiębiorców i samorządowcy z regionu.

W dniach 11-16 czerwca na zaproszenie Ambasady Królestwa Danii burmistrz uczestniczył w spotkaniach roboczych związanych z zieloną transformacją miast, a szczególnie z realizacją projektów w obszarze inwestycji dekarbonizacji systemów ciepłowniczych, magazynowania energii, utylizacji śmieci i rewitalizacji przestrzeni publicznych.

6 lipca – wizyta w Brukseli na zaproszenie byłego premiera RP Jerzego Buzka oraz europoła Tomasza Poręby. Głównym tematem rozmów było wsparcie dla nowatorskiego projektu ciepłowniczego w Sanoku.

28 lipca w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego uczestnictwo w spotkaniu „Budowanie zaufania publicznego do korzystania z dronów na poziomie regionalnym i lokalnym oraz ich zastosowanie między innymi przez służby zarządzania kryzysowego”.

29 września z inicjatywy Krośnieńskiego Holdingu Komunalnego odbyła się konferencja pn. „Efektywny system gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gmin”. W konferencji wzięli udział przedstawiciele gmin, które w ramach porozumień z miastem Krosnem uczestniczą w projekcie odpadowo-energetycznym spółki. Rozmowy dotyczyły m.in. rosnących z roku na rok

wymogów w zakresie uzyskiwania poziomów odzysku, selektywnej zbiórki bioodpadów oraz wyzwań, jakie przed gminami stawia nowela ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z 17 grudnia 2020 r.

18 października uczestnictwo w trzeciej edycji Local Trends – Europejskim Forum Samorządowym.

7 listopada na zaproszenie TVP3 Rzeszów wraz z prezydentem Krosna Piotrem Przytockim burmistrz wziął udział w rozmowie w programie „Moje miejsce”, omawiając działania podejmowane przez samorzady w obszarze odnawialnych źródeł energii.

8 listopada podczas konferencji energetycznej EuroPOWER: udział w debacie „Społeczności energetyczne oraz miasta zrównoważone energetycznie”. Omawiano w niej między innymi główne wyzwania, korzyści i trudności, z którymi społeczności energetyczne i miasta muszą się zmierzyć w drodze do samowystarczalności energetycznej

4 grudnia uczestnictwo w konferencji pod nazwą „Perspektywy rozwoju samorządów oraz finansowania inwestycji na przełomie 2023/2024”.

7 grudnia na zaproszenie Regionalnej Izby Gospodarczej w Rzeszowie – udział w gali oraz debacie pod nazwą „Przedsiębiorczość w obliczu współpracy biznesowej”.

4.7.3 Spotkania z mieszkańcami

9 stycznia – noworoczne spotkanie Stowarzyszenia Pomocy Rodzinie im. św. ks. Zygmunta Gorazdowskiego.

10 stycznia na Sali Herbowej – spotkanie z przedsiębiorcami, dyrektorami, kierownikami instytucji i przedstawicielami jednostek budżetowych, podczas którego zostały omówione plany rozwoju miasta na 2023 rok i kolejne lata.

30 stycznia – spotkanie noworoczne w siedzibie Rady Dzielnicy Błonie z udziałem przedstawicieli wszystkich rad dzielnic miasta. Była to okazja do podsumowania działań zrealizowanych w roku 2022 oraz do rozmów o planach na 2023 rok.

13 lutego w Sali Herbowej – spotkanie z radnymi dzielnic: Zatorze, Śródmieście, Wójtostwo i Dąbrówka, natomiast 20 lutego z radnymi dzielnic: Błonie, Posada i Olchowce. Obecni byli także przedstawiciele zarządów spółdzielni mieszkaniowych. Podczas spotkań omawiano przede wszystkim sytuację w gospodarce odpadami komunalnymi w mieście oraz tematy dotyczące poszczególnych dzielnic.

5 marca wspólnie z przewodniczącym Rady Miasta Andrzejem Romaniakiem – wizyta u pani Stanisławy Żołnierczyk, która obchodziła 100 rocznicę urodzin.

6 marca razem z przewodniczącym Rady Miasta Andrzejem Romaniakiem – wizyta w Izbie Pamięci ks. Zdzisława Peszkowskiego w kościele pw. Chrystusa Króla.

7 marca - spotkanie z mieszkańcami Zatorza.

8 marca – spotkanie w Centrum Usług Senioralnych na Posadzie z przedstawicielami Powiatowego Centrum Wolontariatu i seniorami.

15 marca - z rodzicami dzieci z Samorządowego Żłobka nr 2 w Sanoku. Celem spotkania było omówienie planowanego remontu i przebudowy placówki. Przekazano rodzicom harmonogram prac budowlanych oraz informację, że od 1 sierpnia tymczasową siedzibą żłobka będzie wydzielony segment w Szkole Podstawowej nr 4 w Sanoku. Propozycja przeniesienia placówki żłobkowej została pozytywnie zaopiniowana przez Sanepid.

8 kwietnia odbyło się spotkanie przedsięwzięcze na sanockim Rynku.

19 kwietnia w Sali Herbowej burmistrz gościł najpopularniejszych sportowców – laureatów dorocznego plebiscytu „Tygodnika Sanockiego”. Wspólnie z redaktorem Bartoszem Błazewiczem, zastępcą Grzegorzem Korneckim, przewodniczącym Rady Miasta Andrzejem Romaniakiem oraz

przewodniczącym Komisji Oświaty Sportu i Turystyki Maciejem Drwięgą wręczano „złotym” sanockim sportowcom pamiątkowe puchary.

9 maja w Szkole Podstawowej nr 8 odbyło się uroczyste podsumowanie konkursów organizowanych pod patronatem Burmistrza Miasta Sanoka: matematycznego „Szóstka w rozumie”, przyrodniczego „O tytuł mistrza nauk przyrodniczych” oraz konkursu przyrodniczego dla klas szóstych „Pasjonaci przyrody”. Wszystkie wymienione konkursy znalazły się w wykazie konkursów Podkarpackiego Kuratora Oświaty w Rzeszowie.

19 maja z okazji podsumowania konkursów organizowanych pod patronatem Burmistrza Miasta Sanoka – spotkanie ze społecznością Szkoły Podstawowej nr 9.

23 maja – spotkanie z zawodnikami, uczniami SP 9, którzy zakwalifikowali się do Finału Pucharu Tymbarku w Warszawie.

6 czerwca w sali tańca Sanockiego Domu Kultury wspólnie z przewodniczącym Rady Miasta Andrzejem Romaniakiem i przewodniczącym Komisji Oświaty, Kultury i Sportu Maciejem Drwięgą – wręczenie Nagród Burmistrza Miasta Sanoka. Nagroda stanowi wyraz uznania dla zawodników za prezentowany przez nich poziom i wysokie wyniki sportowe w krajowym i międzynarodowym współzawodnictwie sportowym, dla trenerów i osób wyróżniających się w działalności organizacyjnej w obszarze sportu. Wręczono 10 nagród. Przyznano też 23 wyróżnienia w postaci „Złotej Karty Sportowca”. Karta uprawnia do wolnego wstępu na miejskie obiekty sportowe stanowiące własność Gminy Miasta Sanoka. Wręczono również Nagrody Miasta Sanoka za szczególne osiągnięcia w dziecinie kultury i sztuki za 2022 rok.

19 czerwca na Sali Herbowej wraz z przewodniczącym Rady Miasta Andrzejem Romaniakiem oraz Grzegorzem Korneckim, Maciejem Drwięgą, Bogdanem Florkiem, Bogdanem Strusiem – wręczenie dyplomów i nagród rzeczowych laureatom: kuratorskich konkursów przedmiotowych, ogólnopolskich olimpiad przedmiotowych pod patronatem Ministerstwa Edukacji i Nauki, ogólnopolskiego konkursu „Posłowie XXIX (29) Sesji Sejmu Dzieci i Młodzieży”, międzyszkolnego konkursu z języka niemieckiego „Wir Sind Im Herzen Europas” oraz wicemistrzom Polski w pracy z tekstem komputerowym.

20 czerwca – z uczniami Szkoły Podstawowej nr 6, którzy wzięli udział w ogólnopolskim konkursie „Finansoaktywni” organizowanym przez Ministerstwo Finansów. Młodzi społecznicy w wolnym czasie opracowali projekty ciekawe zarówno pod względem architektonicznym i estetycznym, ale też spełniające istotne funkcje użytkowe.

23 czerwca – miejskie zakończenie roku szkolnego 2022/2023, które odbyło się w Szkole Podstawowej nr 9.

26 czerwca miało miejsce uroczyste otwarcie ulic przebudowanych w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg tj. ulic Witosa, Glinice, Stankiewicza i Lisowskiego.

5 lipca w Sali Gobelinowej Muzeum Historycznego w Sanoku odbyło się uroczyste wręczenie Medali za Długoletnie Pożycie Małżeńskie parom, które w poprzednim roku obchodziły Złote Gody.

12 lipca – przekazanie domu przedpogrzebowego na cmentarzu w Olchowcach przy ul. Kółkowej.

28 sierpnia w Auli Uczelni Państwowej w Sanoku odbyła się IV Gala Stypendialna za rok szkolny 2022/2023. W 2023 roku stypendium otrzymało ogółem 189 uczniów, w tym za wyniki w nauce 184 uczniów, zaś za szczególne osiągnięcia w nauce 5 osób.

29 sierpnia w Sali Gobelinowej: uroczyste spotkanie z nauczycielami i dyrektorami szkół i przedszkoli, wręczenie aktów mianowań 60. nauczycielom, którzy w okresie wakacji zdali egzamin na stopień nauczyciela mianowanego.

30 września – udział w uroczystości z okazji 20-lecia pracy artystycznej dyrygenta Grzegorza Maliwieckiego, który z zaangażowaniem prowadzi Sanocką Młodzieżową Orkiestrę Dętą Avanti

3 października na zaproszenie rektora Mateusza Kaczmarskiego uczestnictwo w uroczystej inauguracji roku akademickiego w Uczelni Państwowej im. Jana Grodka.

12 października odbyło się kolejne spotkanie z Zarządcami zasobów wielolokalowych z terenu miasta dotyczące odbioru odpadów komunalnych, a szczególnie nieprawidłowości wynikających z segregacji odpadów. W spotkaniu udział wzięli prezesi zarządów następujących zasobów: Sanockiej Spółdzielni Mieszkaniowej, Spółdzielni Mieszkaniowej Autosan, Spółdzielni Mieszkaniowej Śródmieście, Spółdzielni Mieszkaniowej Naftowiec, Sanockiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Mieszkaniowej oraz przedstawiciele firmy Transprzet. Celem spotkania było omówienie problemów związanych z właściwym gospodarowaniem odpadami komunalnymi przez mieszkańców zasobów wielolokalowych.

13 października z okazji Dnia Edukacji Narodowej spotkanie z dyrektorami i nauczycielami szkół podstawowych, przedszkoli i żłobków.

70-lecie istnienia obchodził Rejon Energetyczny w Sanoku. Podczas jubileuszowego spotkania burmistrz złożył dyrekcji i pracownikom Rejonu gratulacje i podziękował za efektywną współpracę.

6 listopada w Parku Miejskim odbyła się akcja sadzenia kilkudziesięciu drzewek przez uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 8.

30-lecie istnienia obchodził Zespół Tańca Ludowego „Sanok”. Podczas jubileuszowego koncertu burmistrz gratulował tancerzom i życzył zespołowi wielu sukcesów.

19 listopada w Klubie Górnik odbył się wieczorek taneczny dla seniorów, podczas którego wystąpiła również Formacja Tańca Towarzyskiego „Flamenco” z Sanockiego Domu Kultury pod kierownictwem Wiesławy Skorek.

20 listopada odbyło się spotkanie z mieszkańcami dzielnicy Wójtostwo, a dzień później z mieszkańcami dzielnicy Zatorze.

21 listopada w Osiedlowym Domu Kultury Puchatek burmistrz uczestniczył w spotkaniu z okazji Dnia Seniora.

8 grudnia w Uczelni Państwowej odbyły się obchody Dnia Wolontariusza, zorganizowane przez Powiatowe Centrum Wolontariatu.

8 grudnia odbyło się spotkanie z mieszkańcami dzielnicy Olchowce.

11 grudnia na Sali Herbowej wraz z zastępcą Jowitą Nazarkiewicz, wiceprzewodniczącym Rady Miasta Grzegorzem Kozakiem oraz członkiem Komisji Oświaty, Kultury, Sportu i Turystyki Rady Miasta Sanoka Ryszardem Karaczkowskim: spotkanie z uczniami, nauczycielami i dyrektorami sanockich szkół podstawowych, którzy w minionym roku szkolnym odnieśli znaczące sukcesy w „Wojewódzkich Igrzyskach Młodzieży Szkolnej”.

13 grudnia na Uczelni Państwowej odbyło się spotkanie z mieszkańcami dotyczące przedstawienia projektu ciepłowniczego z wykorzystaniem technologii wodorowych na terenie Sanoka.

14 grudnia uczestnictwo w świątecznym spotkaniu w Radzie Dzielnicy Dąbrówka.

21 grudnia wspólnie z SPGK i Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej – organizacja wyjazdu na ulice miasta „Autobusu Ciepła” – autobus po raz pierwszy przejechał ulicami Sanoka, zatrzymywał się w każdej dzielnicy, oferując ciepły posiłek dla potrzebujących.

4.7.4 Konferencje prasowe:

1 lutego w Sali konferencyjnej Areny Sanok miała miejsce konferencja prasowa dotycząca zawodów European Individual Ice Speedway Championship 2023, które odbywały się w dniach 25-26 lutego na Torze Lodowym w Sanoku.

22 czerwca odbyła się konferencja prasowa na dziedzińcu sanockiego zamku w związku z pozyskaniem przez Miasto 70 400 000 zł na budowę nowej przeprawy mostowej przez San.

20 lipca w sanockiej Arenie podczas konferencji prasowej Klub Marma Ciarko STS Sanok podpisał umowy sponsorskie z prezesami firm Marma Polskie Folie oraz Millenium HALL i Ciarko Design. W wydarzeniu licznie uczestniczyli kibice.

3 sierpnia na Placu Harcerskim im. Ks. Zdzisława Peszkowskiego odbyła się konferencja otwierająca multimedialną wystawę Iskry Niepodległej, w której uczestniczyli przewodniczący Sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu Piotr Babinetz, Starosta Powiatu Sanockiego Stanisław Chęć, wiceburmistrz ds. Społecznych Jowita Nazarkiewicz, dyrektor Muzeum Historycznego w Sanoku Jarosław Serafin oraz rzecznik biura prasowego „Niepodległa” Wioletta Łabuda-Iwaniak.

2 października – konferencja prasowa z udziałem wojewody podkarpackiego Ewy Leniart z okazji otwarcia punktu paszportowego w Sanoku.

6 października – z okazji otwarcia łącznika obwodnicy z rondem Beksińskiego, z udziałem marszałka województwa Władysława Ortyła.

11 października w Sali Herbowej odbyła się konferencja prasowa poświęcona nowo powstającemu Pasażowi Handlowemu w Sanoku pod nazwą „Brama Bieszczad”.

10 listopada w Sali Herbowej odbyła się konferencja, podczas której podpisano umowę na realizację pierwszego etapu mostu na Sanie o łącznej kwocie 78 668 142,69 zł. Zadanie nosi nazwę „Budowa Mostu na Rzece San wraz z budową drogi dojazdowej i skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 886 (ul. Królowej Bony)”.

1 grudnia w obecności mediów i zaproszonych gości odbyło się oficjalne otwarcie Mediateki na Posadzie.

4.7.5 Współpraca międzynarodowa:

18 stycznia w Humennem spotkanie z Milosem Mericką. Rozmowy dotyczyły m.in. kontynuacji partnerskiej współpracy miast oraz projektów, które będzie można wspólnie realizować, wnosząc o ich dofinansowanie z programu Interreg na lata 2021-2027.

23 lutego w dniu Urodzin Cesarza Japonii burmistrz był gościem Akio Miyajima, ambasadora Japonii w Polsce. Urodziny panującego monarchy wyznaczają dzień narodowego święta Japończyków, celebrowanego bardzo uroczystie.

5 kwietnia odbyło się spotkanie na temat zrównoważonej mobilności. Dzięki współpracy z Rzeszowską Agencją Rozwoju Regionalnego i projektowi „Sumcitynet: miasta w kierunku zwiększenia dostępności i zrównoważonej mobilności miejskiej odpornej na warunki klimatyczne” Sanok gościł przedstawicieli ukraińskich władz miejskich i organizacji pozarządowych ze: Lwowa, Drohobycza, Stryja, Łucka, Kowla, Nowowołyńska, Użhorodu, Mukaczewa, Chust, Iwano-Frankowska, Kałusza, Kołomyi. Celem spotkania zorganizowanego w Sali Herbowej było przedstawienie pomysłów na temat rozwiązań dotyczących wdrażania zrównoważonej mobilności.

2 czerwca w drugim dniu międzynarodowego seminarium poświęconego polsko-słowackiej współpracy transgranicznej, burmistrz uczestniczył w seminarium i panelu dyskusyjnym na temat współpracy Euroregionów. Seminarium zorganizował Urząd Statystyczny w Rzeszowie. Uczestnicy mówili m.in. o współpracy transgranicznej jednostek samorządu terytorialnego w ramach Transgranicznych Obszarów Funkcjonalnych.

18 października w Urzędzie Miasta burmistrz gościł Konsula Generalnego Austrii Pana Martina Gartnera. Wizyta miała charakter kurtuazyjny, rozmawialiśmy m.in. o możliwościach nawiązania współpracy z miastami położonymi w Austrii.

4.7.6 Święta państwowe, uroczystości rocznicowe:

1 marca wraz z Przewodniczącym Rady Miasta Andrzejem Romaniakiem oddano hołd zamordowanym żołnierzom antykomunistycznego oddziału partyzanckiego Narodowych Sił Zbrojnych.

28 kwietnia na sanockim Rynku burmistrz uczestniczył we wspólnym świętowaniu „Dnia Flagi” wraz z najmłodszymi sanoczanami.

3 maja – święto Konstytucji 3 maja. Po uroczystej mszy świętej w farze, w asyście żołnierzy 21. Batalionu Logistycznego oraz orkiestry sanockiego oddziału PGNiG uczczono rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 maja na placu Niepodległości przy pomniku Tadeusza Kościuszki.

11 lipca w rocznicę Krwawej Niedzieli na Wołyniu, razem z Przewodniczącym Rady Miasta Andrzejem Romaniakiem burmistrz złożył kwiaty pod pomnikiem Synom Ziemi Sanockiej, aby oddać hołd pomordowanym Polakom

1 sierpnia odbyły się uroczystości patriotyczne, upamiętniające żołnierzy Polskiego Państwa Podziemnego oraz sanoczan walczących w Powstaniu Warszawskim. Uroczystości rozpoczęły się na Cmentarzu Centralnym. O godzinie 17 w Sanoku zawyły syreny, uczczono pamięć poległych minutą ciszy.

15 sierpnia odbyły się uroczystości z okazji Święta Wojska Polskiego,

31 sierpnia podczas obchodów 43. rocznicy podpisania Porozumień Sierpniowych wraz z Przewodniczącym Rady Miasta Andrzejem Romaniakiem oraz zastępcą Jowitą Nazarkiewicz burmistrz złożył kwiaty pod tablicą upamiętniającą wydarzenia, które są symbolem walki o Solidarność.

1 września w 84. rocznicę wybuchu II wojny światowej wspólnie z wiceburmistrz Jowitą Nazarkiewicz, przewodniczącym Rady Miasta Andrzejem Romaniakiem, starostą Stanisławem Chęciem oraz w asyście harcerzy z Hufca Ziemi Sanockiej Sanocki Skaut złożono kwiaty pod pomnikiem Synom Ziemi Sanockiej.

10 listopada przy Bulwarze Sybiraków odbyła się uroczystość odsłonięcia tablicy upamiętniającej sanoczan zesłanych na Wschód w czasie drugiej wojny światowej.

11 listopada uczczono rocznicę odzyskania niepodległości.

9 grudnia, w 105. rocznicę wejścia do Sanoka 2 Pułku Strzelców Podhalańskich Przewodniczący złożono kwiaty pod tablicą pamięci znajdującą się na Placu Harcerskim. Wydarzenie zainicjował Związek Weteranów i Rezerwistów Wojska Polskiego.

4.7.7 Imprezy:

6 stycznia ulicami Sanoka przeszedł orszak z okazji Święta Trzech Króli.

4-12 lutego w Sanockim Domu Kultury odbyło się (18) XVIII Międzynarodowe Forum Pianistyczne „Bieszczady bez granic”.

17 lutego w Sanockim Domu Kultury odbył się koncert charytatywny, z którego dochód został przeznaczony na remont harcówki przy ul. Zielonej. Osobą, która aktywnie zaangażowała się w inicjatywę Hufca Ziemi Sanockiej był Artur Andrus.

19 stycznia w sanockiej Hali Arena zapłonął znicz i rozpoczęła się (29) XXIX Ogólnopolska Olimpiada Młodzieży w Sportach Zimowych. Ceremonia otwarcia, zorganizowana przez Podkarpacki Urząd Marszałkowski pod patronatem Ministerstwa Sportu przy współpracy Urzędu Miasta i sanockiego MOSiR-u była atrakcją dla wielu kibiców. Uroczyste otwarcie Olimpiady w Sanoku to wyraz uznania dla sanockiego samorządu za stworzenie warunków dla rozwoju i popularyzacji młodzieżowego sportu.

14-16 kwietnia w Sanoku odbyło się 30. jubileuszowe Spotkanie Młodych Archidiecezji Przemyskiej. Do Sanoka przyjechało blisko 2000 uczestników.

13-14 maja w Sanoku obchodziliśmy Dni Funduszy Europejskich.

18 maja rozpoczęła się Wiosna Akordeonowa. Podczas koncertu burmistrz przekazał podziękowania dla Ričardasa Sviackevičiusa, wybitnego wirtuoza i pedagoga akordeonu z Litwy, który od wielu lat współpracuje z Państwową Szkołą Muzyczną I i II stopnia w Sanoku.

19 maja w Kościele pw. Przemienienia Pańskiego odbył się koncert inauguracyjny IV Międzynarodowy Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej organizowany przez Stowarzyszenie

PRO ARTIS. Festiwal jest oryginalnym projektem kulturalnym propagującym muzykę klasyczną, pozytywnie odbieranym nie tylko w regionie. Podczas inauguracji odczytany został m.in. list od Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Piotra Glińskiego.

28 maja odbył się wyścig V-go etapu „Orlen Wyścigu Narodów” z udziałem kolarzy z całego świata. Wydarzenie rozpoczęło się honorowym startem peletonu z sanockiego Rynku, następnie kolarze przejechali ulicami 3-go Maja, Kościuszki, Rymanowską, Rondem Beksińskiego, Krakowską i Okulickiego.

1 czerwca na Rynku zorganizowano piknik z okazji Międzynarodowego Dnia Dziecka.

16 i 17 czerwca Miejska Biblioteka Publiczna wspólnie z sanockimi muzeami, pracownikami sanockich artystów, Młodzieżowym Domem Kultury oraz osiedlowymi domami kultury zorganizowały imprezę pod hasłem „Weekend z kulturą”. Przedstawiono ciekawą ofertę spędzania wolnego czasu m.in. na warsztatach tematycznych, spotkaniach autorskich, zwiedzaniu ekspozycji muzealnych, oglądaniu spektakli teatralnych, pokazów filmowych i wystaw malarstwa.

Od 16 do 18 czerwca na Rynku odbywały się Dni Kultury Chrześcijańskiej. Tłumy młodzieży bawiły się przy koncercie Roksany Węgiel, ogromną frekwencją cieszył się piknik rodzinny oraz zwiedzanie i odkrywanie tajemnic klasztoru oo. Franciszkanów.

Na sanockim Rynku 26 czerwca odbył się piknik, podczas którego stowarzyszenia, instytucje oraz osoby prywatne zorganizowały zbiórkę funduszy potrzebnych na leczenie dziecka z poważną wadą wzroku.

15 lipca po raz kolejny Fundacja Kajakowa Tołhaj-GDK zaprosiła fanów aktywnego wypoczynku na spływ kajakowy „Błękitną Wstęgą Sanu”. Wydarzenie to jest jedną z największych tego typu imprez w regionie.

5-6 sierpnia odbył się jubileuszowy XX Jarmark Ikon, pełen regionalnego rękodziela, spotkań z artystami, rzemieślnikami, producentami żywności. Dużym zainteresowaniem cieszyły się przygotowane zarówno dla dzieci jak i dorosłych atrakcje, warsztaty i koncerty. Przy okazji Jarmarku gościli w Sanoku delegacje z miast partnerskich z Francji, Ukrainy i Węgier.

Stowarzyszenie Freedom w porozumieniu z Miastem Sanok 18 i 19 sierpnia przygotowało weekendową imprezę na sanockich Błoniach, podczas której odbywały się koncerty oraz liczne atrakcje dla dzieci i młodzieży. Stowarzyszenie ma swoją siedzibę w Sanoku, jego celem statutowym jest prowadzenie działalności społecznie użytecznej, świadczenie pomocy osobom potrzebującym oraz działanie na rzecz dzieci i młodzieży.

We wrześniu na sanockim Rynku odbyła się impreza „Pożegnanie wakacji” połączona z prezentacją seniorskiej drużyny hokejowej. Gwiazdą wieczoru była Ewelina Lisowska.

Z okazji Święta Niepodległości w Sanockim Domu Kultury odbyły się spektakle przygotowane przez mieszkańców Sanoka pod kierownictwem księdza Dominika Długosza. W przedsięwzięciu wzięło udział ponad sto osób, trzy przedstawienia odbyły się przy pełnej widowni.

24 października na Uczelni Państwowej im. Jana Grodka w Sanoku, został zrealizowany projekt Fundacji Otylii Jędrzejczak pod nazwą „Sport jest kobietą - Śniadanie Mistrzyń”. Grupa 210 uczestników wydarzenia wzięła udział w wykładach motywacyjnych oraz rozmowach z kobietami sportu. Tematem wiodącym dyskusji było uzależnienie od nowoczesnych technologii i ich wpływu na kondycję fizyczną i psychiczną.

W noc sylwestrową na sanockim Rynku odbył się pokaz laserowy oraz zorganizowano tańce pod kierownictwem Wiesławy Skorek.

4.7.8 Inne działania

17 marca: spotkanie burmistrza z Prezesem Krajowej Grupy Spożywczej panem Tomaszem Regą, która w minionym sezonie wspierała Klub Marma Ciarko STS Sanok. Rozmowy dotyczyły kontynuacji współpracy.

24 marca – spotkanie z przedstawicielami Lang Team podczas którego ustalono szczegóły organizacji startu 5 etapu Orlen Wyścigu Narodów.

18 sierpnia na Arenie w Miejskim Ośrodku Sportu i Rekreacji w Sanoku odbyło się spotkanie, w którym uczestniczyli przedstawiciele klubów sportowych, stowarzyszeń oraz fundacji, które otrzymały dofinansowanie od Fundacji PGNiG Grupa Orlen. Dofinansowania zostały przeznaczone na rozwój sanockiego sportu i kultury. Dzięki wspólnym staraniom z Tomaszem Porębą, posłem do Parlamentu Europejskiego udało się pozyskać finansowanie dla części sanockich klubów sportowych, stowarzyszeń, jak i fundacji, które w ramach zabezpieczonych środków finansowych będą mogły realizować swoje cele statutowe.

5. POZOSTAŁE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE I SPÓŁKI GMINY MIASTA SANOKA

Nazwa jednostki	Adres
Sanockie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej	Sanok, ul. Jana Pawła II 59
Sanockie Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej	Sanok, ul. Konarskiego 22
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Sanok, ul. Zamkowa 30
Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji	Sanok, ul. Królowej Bony 4
Samodzielny Publiczny Miejski Zespół Podstawowej Opieki Zdrowotnej – Zespół Gabinetów Lekarskich	Sanok, ul. Sobieskiego 1
Instytucje kultury:	
Sanocki Dom Kultury	Sanok, ul. Mickiewicza 24
Miejska Biblioteka Publiczna im. Grzegorza z Sanoka	Sanok, ul. Lenartowicza 2
Filia nr 1 Dąbrówka	Sanok, ul. Piastowska 69
Filia nr 2 Posada	Sanok, ul. Robotnicza 19
Filia nr 3 Wójtostwo	Sanok, ul. Traugutta 17
Filia nr 4 Olchowce	Sanok, ul. Przemyska 58
Biurowisko Wystaw Artystycznych Galeria Sanocka	Sanok, ul. Rynek 14
Mediateka	Sanok, ul. Lipińskiego 63

6. DEMOGRAFIA SANOKA

6.1 Ludność Sanoka na podstawie danych rejestru mieszkańców

W Sanoku, na koniec 2023 roku, zameldowanych było **34816 osób**, z tego na pobyt stały **33967 osób** (w roku 2022- 34356 osób), na pobyt czasowy 849 osób (w roku 2022 - 919 osób).

Mieszkańcy Sanoka w latach 2022-2023:

Wyszczególnienie	2022	2023
Ogółem:	35 275	34 816
kobiety	18 641	18 424
mężczyźni	16 634	16 392

Źródło: Rejestr mieszkańców miasta Sanoka

Z zaprezentowanych danych wynika, że kobiety stanowią 52,9% populacji ludności Sanoka.

W roku 2023 liczba osób zameldowanych w Sanoku zmalała o 459 osób w stosunku do roku 2022. Spadek można również zauważyć w liczbie zameldowanych kobiet (217), mężczyzn (242).

Ludność Sanoka wg wieku i płci:

Wyszczególnienie	2022	2023
Wiek przedprodukcyjny (0-17)	5449	5249
Kobiety	2723	2614
Mężczyźni	2726	2635
Wiek produkcyjny (18-59)	18981	18580
Kobiety	9531	9331
Mężczyźni	9450	9249
Wiek mobilny* (18-44)	12298	11884
Kobiety	5990	5807
Mężczyźni	6308	6077
Wiek niemobilny (45-59)	6683	6696
Kobiety	3541	3524
Mężczyźni	3142	3172
Wiek poprodukcyjny (powyżej 60 lat)	10838	10995
Kobiety	6383	6480
Mężczyźni	4455	4515

Źródło: Rejestr mieszkańców miasta Sanoka *Wiek mobilny to przedział wiekowy zawierający się w wieku produkcyjnym i obejmujący osoby, które są zdolne do ewentualnego przekwalifikowania się, zmiany stanowiska lub zmiany miejsca pracy

W 2023 r. osoby powyżej 60. roku życia stanowiły 31,5% populacji ludności Sanoka. Zauważyć można stałą tendencję wzrostową tego zjawiska (w 2022 r. osoby powyżej 60 roku życia stanowiły 30,7% ogółu mieszkańców). W tej grupie prawie 58,9% stanowią kobiety, co wynika z dłuższego wieku życia tej grupy społecznej i jest tendencją ogólnopolską.

Liczba mieszkańców w poszczególnych dzielnicach Sanoka:

Lp.	Dzielnica	Zameldowanie stałe	Zameldowanie czasowe	Razem
1.	Błonie	4501	35	4536
2.	Dąbrówka	3754	40	3796
3.	Olchowce	2799	88	2887
4.	Posada	5442	206	5649
5.	Śródmieście	5424	163	5587
6.	Wójtostwo	10498	297	10795
7.	Zatorze	1549	20	1569
RAZEM		33 967	849	34 816

Źródło: Rejestr mieszkańców miasta Sanoka

Gmina Miasta Sanoka obejmuje swoim zasięgiem 7 dzielnic. Najliczniejszą dzielnicą jest Wójtostwo (10 795 osób), zarówno jeżeli chodzi o osoby zameldowane na pobyt stały, jak i czasowy.

W roku sprawozdawczym zameldowano 160 dzieci urodzonych w 2023 r. (w porównaniu do 2022 r. zameldowano 175 dzieci).

W 2023 r. odnotowano 377 zgonów, w tym: 192 kobiety i 185 mężczyzn (dla porównania w 2022 r. 432 zgony, w tym 221 kobiet i 185 mężczyzn).

6.2 Informacje uzupełniające o działaniach prowadzonych przez burmistrza i samorząd Sanoka z zakresu spraw społeczno-obywatelskich

W 2023 r. w Wydziale Spraw Społecznych i Obywatelskich prowadzono sprawy:

1. Z zakresu ewidencji działalności gospodarczej:

Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej (CEIDG) prowadzona jest w systemie teleinformatycznym przez ministra właściwego do spraw gospodarki, na podstawie Ustawy o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy. W Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej prowadzonej przez Ministra Przedsiębiorczości i Technologii było zarejestrowanych 2389 podmiotów (aktywni przedsiębiorcy według głównego miejsca wykonywania działalności gospodarczej w Gminie Miasta Sanok – stan na dzień 31 grudnia 2023 r).

W roku 2023 r. w Wydziale Spraw Społecznych i Obywatelskich Urzędu Miasta w Sanoku przyjęto wnioski CEIDG: o wpis do CEIDG – **91**, o zmianę wpisu do CEIDG – **269**, o wykreślenie wpisu z CEIDG – **103**, o zawieszenie lub wznowienie działalności – **251**. Udzielono również 157 porad formalno-prawnych związanych z zakładaniem działalności gospodarczej.

Działalność gospodarcza 2021-2022

Rok	Aktywni zarejestrowani przedsiębiorcy na dzień 31.12.	Liczba wniosków o wpis do CEIDG	Liczba wniosków o zmianę wpisu w CEIDG	Liczba wniosków o wykreślenie z CEIDG	Liczba wniosków o wznowienie i zawieszenie działalności w CEIDG
2022	2428	83	370	122	250
2023	2389	91	269	103	251

Źródło: Dane z CEIDG

2. Z zakresu ewidencji ludności:

- zameldowano, wymeldowano – **1 131** osób;
- wydano **11** decyzji administracyjnych o wymeldowaniu;
- nadano **56** numerów PESEL;
- udostępniono dane z rejestru mieszkańców, rejestru PESEL, Rejestru Dowodu Osobistych oraz dokumentacji związanej z dowodami osobistymi **869**;
- wydano **537** zaświadczenia z Rejestru Mieszkańców, Rejestru Dowodów Osobistych;
- dokonano **256** zastrzeżeń nr PESEL.

3. Z zakresu dowodów osobistych:

- złożono **3 454** wniosków o wydanie dowodu osobistego;
- przyjęto **358** zgłoszeń o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego;
- w Rejestrze Dowodów Osobistych unieważniono **142** dowodów osobistych;
- usunięto **246** niezgodności z zakresu ewidencji ludności i dowodów osobistych;
- przyjęto **58** wniosków o wydanie dowodów osobistych w procesie mobilnym (w miejscu zamieszkania klienta);
- zarejestrowano i nadano **93** nr PESEL dla obywateli Ukrainy zgodnie z ustawą o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa;
- utworzono 57 profili zaufanych (PZ) dla obywateli Ukrainy objętych specustawą.

6.3 W Bazie Usług Stanu Cywilnego – Aplikacja „ŹRÓDŁO” oraz w PESEL we wskazanym wyżej okresie dokonano:

- Rejestracja zgłoszenia urodzenia, która nastąpiła na drodze wpisania zagranicznego aktu urodzenia: 153.
- Sporządzenie aktu małżeństwa (ślub rejestrowany w USC Sanok): 207.
- Rejestracja zgłoszenia małżeństwa, która nastąpiła na drodze wpisania zagranicznego aktu małżeństwa: 31.
- Sporządzenie aktów zgonu: 676.

Uwaga uzupełniająca: Liczba zarejestrowanych zgonów dotyczy zgonów, które nastąpiły na terenie miasta i gminy Sanoka. W liczbie tej znajdują się osoby zmarłe w sanockim szpitalu np. z sąsiednich miast i gmin - zgon zarejestrował USC Sanok.

- Rejestracja zgonu, która nastąpiła na drodze wpisania zagranicznego aktu zgonu: 24.
- Wydanie decyzji administracyjnej w sprawie zmiany nazwiska lub imienia: 40.
- Odpisy aktów stanu cywilnego (sporządzono i wydano):
 - odpisy zupełne, skrócone, wielojęzyczne: 6612
 - uzupełnienia treści aktu 175
 - sprostowania treści aktu 40
 - zaświadczenia o stanie cywilnym 35
 - zaświadczenia o zdolności prawnej do zawarcia związku małżeńskiego za granicą 4
 - odtworzenie/sporządzenie aktu 2
- Migracje, tj. przeniesienia treści aktu stanu cywilnego znajdującego się w księdze aktów tutejszego archiwum do krajowego, elektronicznego systemu Bazy Usług Stanu Cywilnego (urodzenia, małżeństwa i zgony): 4083.

- Przyjęto do protokołów i sporządzono: 28 oświadczeń o uznaniu ojcostwa, 14 oświadczeń o powrocie rozwiedzionego małżonka do nazwiska, jakie nosił przed zawarciem związku małżeńskiego.
- Od osób zamierzających zawrzeć związek małżeński, które zgłosiły się do USC w Sanoku przyjęto zapewnienia o braku przeszkód do zawarcia związku małżeńskiego: 146 – w tym 57 do ślubów konkordatowych.
- Na podstawie przesłanych przez sądy wyroków rozwodowych dokonano wpisów do akt stanu cywilnego w liczbie 80 wyroków rozwodowych oraz 1 orzekający separację.

Uwaga uzupełniająca: wpisy sądowych orzeczeń o rozwiązaniu małżeństwa przez rozwód dotyczą różnych roczników i nie należy ich bezpośrednio porównywać z liczbą udzielonych ślubów w danym roku kalendarzowym – np. wyrok rozwodowy wydany przez sąd w roku 2023 może odnosić się do małżeństwa, które zostało zawarte w USC Sanok np. w roku 1998.

- Przyjęto wnioski, skompletowano dokumentację oraz wystąpiono o nadanie medali z tytułu długoletniego pożycia małżeńskiego dla 44 par małżeńskich.
- Okręgowy Urząd Stanu Cywilnego w Sanoku w roku 2023 dokonał usunięcia 1025 tzw. niezgodności w bazie PESEL (przykładowo: wpisanie do systemu brakującego nazwiska rodzowego osoby, dodanie nr PESEL w danych stanu cywilnego małżonka).

Korespondencja: do USC w Sanoku wpłynęły ogółem 1074 pisma. Odpowiedzi na pisma udzielano z zachowaniem ustawowych terminów. Nie uchylono żadnej z wydanych decyzji. Zachowano terminy załatwiania spraw. W roku 2023, jak i w ubiegłych latach nie odnotowaliśmy skarg na pracę Urzędu Stanu Cywilnego w Sanoku.

7. WYKONANIE BUDŻETU I MAJĄTEK SANOKA

Budżet Gminy Miasta Sanoka w 2023 roku, który został przyjęty uchwałą Rady Miasta Sanoka nr LXXII/650/23 z dnia 12.01.2023 roku, zakładał:

- uzyskanie dochodów w kwocie 196 135 402,60 zł;
- realizację wydatków na poziomie 224 705 908,00 zł;
- pozyskanie przychodów w kwocie 31 952 511,52 zł;
- realizację rozchodów na poziomie 3 382 006,12 zł.

Różnica między planem dochodów a planem wydatków wynosiła 28 570 505,40 zł i stanowiła planowany deficyt budżetu Gminy Miasta Sanoka na 2023 rok. Planowana na 2023 rok wartość przychodów stanowiła źródło pokrycia powstałego deficytu a w pozostałej części została przeznaczona na rozchody.

W 2023 roku dokonano łącznie 32 zmian budżetu, z czego 13 uchwałami Rady Miasta Sanoka i 19 zarządzeniami Burmistrza Miasta Sanoka.

W wyniku wprowadzonych zmian w ciągu roku:

- plan dochodów wzrósł o 32 312 114,32 zł do kwoty 228 447 516,92 zł;
- plan wydatków wzrósł o 41 123 580,32 zł do kwoty 265 829 488,32 zł;
- plan przychodów wzrósł o 8 811 466,00 zł do kwoty 40 763 977,52 zł;
- plan rozchodów nie uległ zmianie.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku budżet Gminy Miasta Sanoka zamknął się planowanym deficytem budżetowym w kwocie 37 381 971,40 zł stanowiącym różnicę między planem dochodów a planem wydatków.

W poniższym opisie wykonanie odnosi się do planowanych wartości na dzień 31 grudnia 2023 roku. Ponadto w celach porównawczych na wykresach przedstawiono wielkości dochodów i wydatków zrealizowanych w 2022 roku i 2023 roku.

7.1 DANE OGÓLNE

Syntetyczne zestawienie wartości dochodów, wydatków oraz wyniku finansowego wg planu na dzień 1 stycznia 2023 roku, planu na dzień 31 grudnia 2023 roku oraz wykonania za 2023 rok ujęto w ramach poniższej tabeli.

Tabela 1: Podstawowe dane budżetowe.

Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2023 r. (w zł)	Plan na 31.12.2023 r.(w zł)	Wykonanie (w zł)	Realizacja planu po zmianach (w %)
Dochody	196 135 402,60	228 447 516,92	212 796 163,64	93,15%
Wydatki	224 705 908,00	265 829 488,32	240 834 013,07	90,60%
Wynik	-28 570 505,40	-37 381 971,40	-28 037 849,43	-
Emisja obligacji komunalnych	-	27 000 000,00	27 000 000,00	100,00%
Wolne środki o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych	7 129 410,77	7 340 668,77	7 577 077,64	-
Niewykorzystane środki pieniężne o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych	4 494 396,00	6 423 308,75	6 423 308,75	-
Spłata kredytów i pożyczek	3 382 006,12	3 382 006,12	3 382 006,12	-
Dodatni wynik finansowy	-	-	9 580 530,84	-

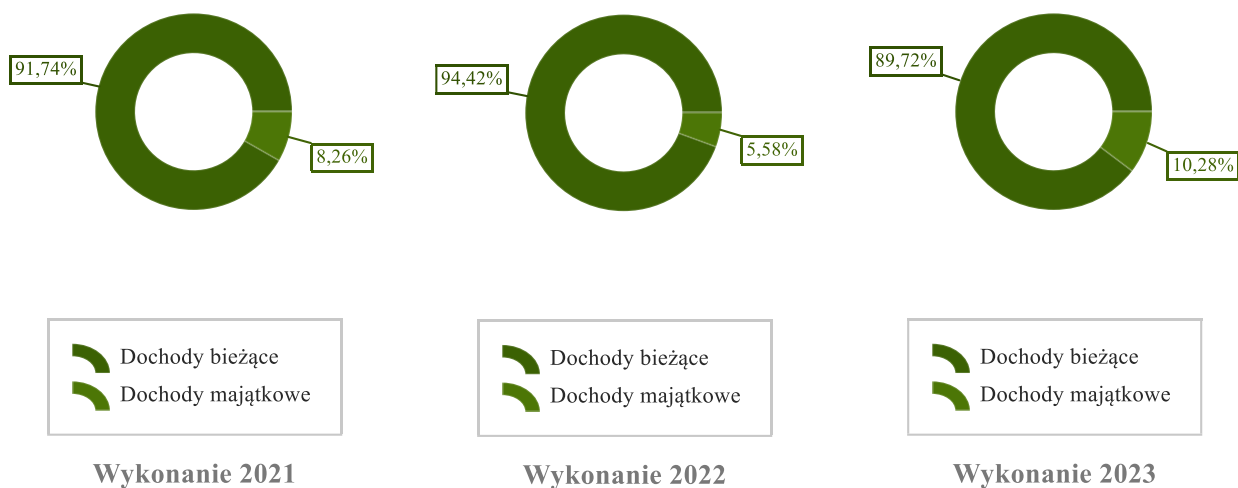
7.2 DOCHODY OGÓŁEM

Dochody budżetu Miasta w 2023 roku wyniosły 212 796 163,64 zł, a ich realizacja stanowiła 93,15% planu wynoszącego 228 447 516,92 zł. Realizację planu dochodów w 2023 roku przedstawiają tabele poniżej.

Tabela 2: Realizacja planu dochodów w 2023 roku w Gminie Miasta Sanoka.

Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2023 r. (w zł)	Plan na 31.12.2023 r. (w zł)	Wykonanie (w zł)	Realizacja planu po zmianach (w %)	Udział (w %)
Dochody bieżące	176 319 376,00	197 593 406,92	190 911 239,80	96,62%	89,72%
Dochody majątkowe	19 816 026,60	30 854 110,00	21 884 923,84	70,93%	10,28%
RAZEM DOCHODY OGÓŁEM	196 135 402,60	228 447 516,92	212 796 163,64	93,15%	100,00%

Wykres 1: Struktura dochodów ogółem Gminy Miasta Sanoka w 2023 roku w porównaniu do lat 2021-2022.

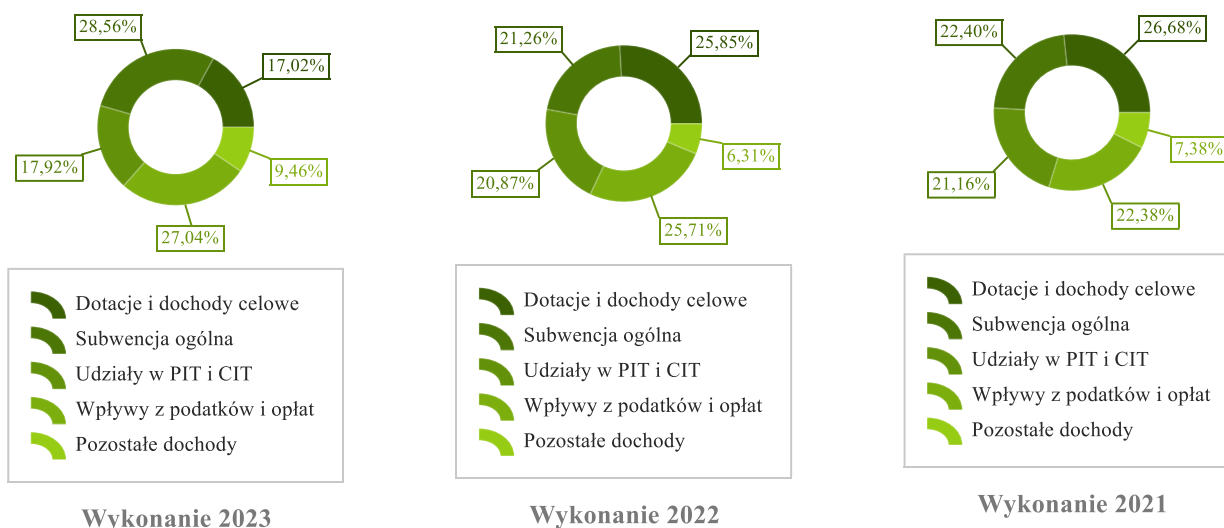
7.2.1 Dochody bieżące

W strukturze dochodów znaczący udział odgrywają dochody bieżące, które w 2023 roku zostały wykonane na poziomie **190 911 239,80 zł**, tj. w **96,62%** w stosunku do planu wynoszącego 197 593 406,92 zł. Wartości zrealizowanych w 2023 roku dochodów bieżących według głównych źródeł przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3: Realizacja planu dochodów bieżących w 2023 roku w Gminie Miasta Sanoka.

Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2023 r. (w zł)	Plan na 31.12.2023 r. (w zł)	Wykonanie (w zł)	Realizacja planu po zmianach (w %)	Udział (w %)
Dotacje i dochody celowe	26 132 107,00	32 882 442,56	32 496 586,36	98,83%	17,02%
Subwencja ogólna	44 984 385,00	54 521 813,85	54 521 813,85	100,00%	28,56%
Udziały w PIT i CIT	34 207 632,00	34 207 632,00	34 207 632,00	100,00%	17,92%
Wpływy z podatków i opłat	53 352 851,00	53 337 398,00	51 623 412,50	96,79%	27,04%
Pozostałe dochody	17 642 401,00	22 644 120,51	18 061 795,09	79,76%	9,46%
RAZEM DOCHODY BIEŻĄCE	176 319 376,00	197 593 406,92	190 911 239,80	96,62%	100,00%

Wykres 2: Struktura dochodów bieżących Gminy Miasta Sanoka w 2023 roku w porównaniu do lat 2021-2022.

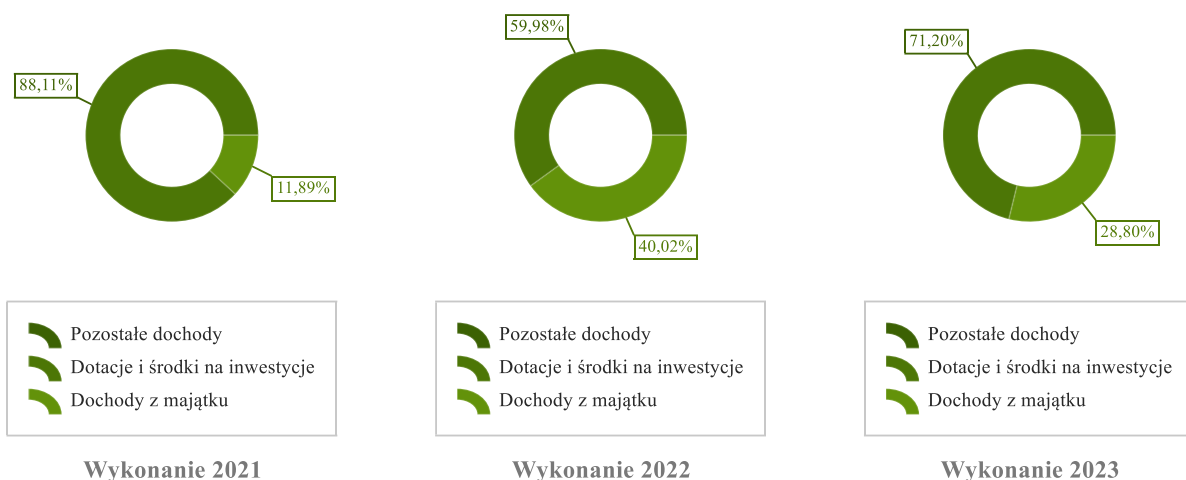
7.2.2 Dochody majątkowe

Dochody majątkowe Gminy Miasta Sanoka w 2023 roku zostały wykonane na poziomie **21 884 923,84 zł**, tj. w **70,93%** w stosunku do planu wynoszącego 30 854 110,00 zł. Strukturę zrealizowanych w 2023 roku dochodów majątkowych według głównych źródeł przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4: Realizacja planu dochodów majątkowych w 2023 roku w Gminie Miasta Sanoka.

Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2023 r. (w zł)	Plan na 31.12.2023 r. (w zł)	Wykonanie (w zł)	Realizacja planu po zmianach (w %)	Udział (w %)
Dochody z majątku	5 155 000,00	7 010 905,00	6 303 810,72	89,91%	28,80%
Dotacje i środki na inwestycje	14 661 026,60	23 843 205,00	15 581 113,12	65,35%	71,20%
Pozostałe dochody	0,00	0,00	0,00	-	0,00%
RAZEM DOCHODY MAJĄTKOWE	19 816 026,60	30 854 110,00	21 884 923,84	70,93%	100,00%

Wykres 3: Struktura dochodów majątkowych Gminy Miasta Sanoka w 2023 roku w porównaniu do lat 2021-2022.

7.3 WYDATKI OGÓLEM

Wydatki budżetu Gminy Miasta Sanoka w 2023 roku wyniosły **240 834 013,07 zł**, a ich realizacja wyniosła **90,60%** planu wynoszącego 265 829 488,32 zł. Realizację planu wydatków w 2023 roku przedstawiają tabele poniżej.

Tabela 5: Realizacja planu wydatków w 2023 roku w Gminie Miasta Sanoka.

Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2023 r. (w zł)	Plan na 31.12.2023 r. (w zł)	Wykonanie (w zł)	Realizacja planu po zmianach (w %)	Udział (w %)
Wydatki bieżące	183 289 936,61	210 647 961,22	204 903 474,09	97,27%	85,08%
Wydatki majątkowe	41 415 971,39	55 181 527,10	35 930 538,98	65,11%	14,92%
RAZEM WYDATKI OGÓŁEM	224 705 908,00	265 829 488,32	240 834 013,07	90,60%	100,00%

Wykres 4: Struktura wydatków ogółem Gminy Miasta Sanoka w 2023 roku w porównaniu do lat 2021-2022.

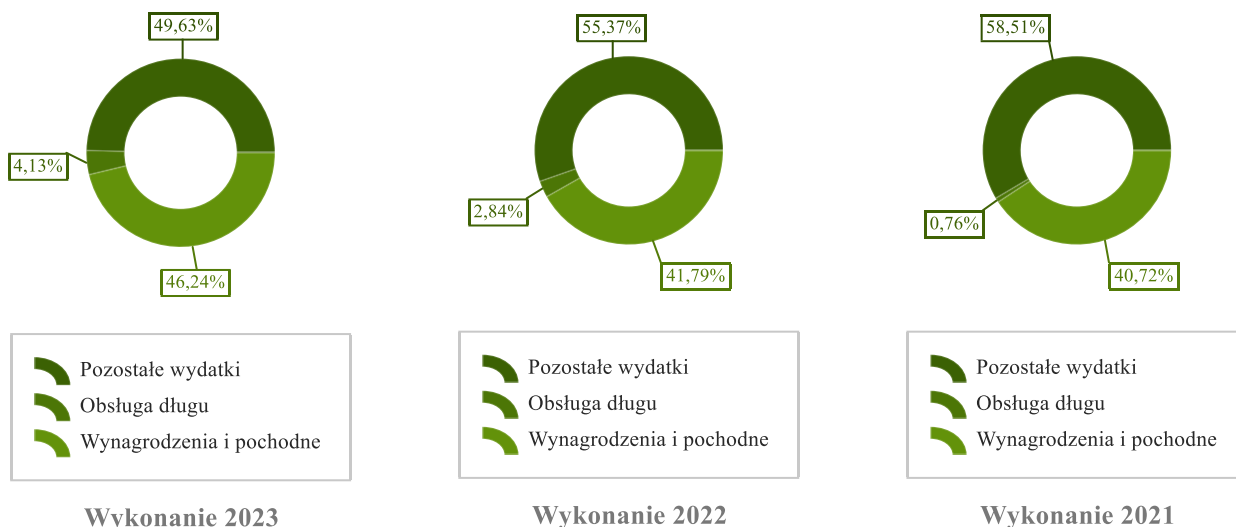
7.3.1 Wydatki bieżące

W 2023 roku wydatki bieżące zostały wykonane na poziomie **204 903 474,09 zł**, tj. w **97,27%** w stosunku do planu po zmianach wynoszącego 210 647 961,22 zł. Wartości zrealizowanych w 2023 roku wydatków bieżących według działów przedstawia tabela poniżej.

Tabela 6: Realizacja planu wydatków bieżących w 2023 roku w Gminie Miasta Sanoka według działów klasyfikacji budżetowej.

Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2023 r. (w zł)	Plan na 31.12.2023 r. (w zł)	Wykonanie (w zł)	Realizacja planu po zmianach (w %)	Udział (w %)
Oświata i wychowanie	70 131 135,00	80 848 705,81	80 460 520,22	99,52%	39,27%
Rodzina	22 677 642,00	24 838 630,22	24 495 707,27	98,62%	11,95%
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	19 696 237,73	20 444 551,73	18 994 497,75	92,91%	9,27%
Kultura fizyczna	14 192 834,00	18 120 689,24	18 004 878,92	99,36%	8,79%
Administracja publiczna	13 559 887,00	16 402 871,33	16 178 810,25	98,63%	7,90%
Pomoc społeczna	13 845 442,00	16 084 689,21	15 250 955,14	94,82%	7,44%
Transport i łączność	10 437 851,00	12 170 811,24	11 480 195,04	94,33%	5,60%
Obsługa długu publicznego	7 445 000,00	8 486 300,00	8 486 228,00	100,00%	4,14%
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	4 596 550,00	4 816 661,00	4 805 530,86	99,77%	2,35%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	492 000,00	1 726 511,21	1 410 492,62	81,70%	0,69%
Ochrona zdrowia	1 655 024,00	1 646 639,38	1 387 458,97	84,26%	0,68%
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 175 927,00	1 444 093,00	1 366 171,34	94,60%	0,67%
Gospodarka mieszkaniowa	1 019 930,00	1 218 639,91	1 118 260,24	91,76%	0,55%
Działalność usługowa	540 730,00	709 830,00	605 479,41	85,30%	0,30%
Edukacyjna opieka wychowawcza	160 000,00	494 455,00	357 941,66	72,39%	0,17%
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	7 377,00	224 022,56	221 962,04	99,08%	0,11%
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,00	206 550,00	146 370,00	70,86%	0,07%
Leśnictwo	103 580,00	107 094,00	90 230,19	84,25%	0,04%
Turystyka	20 000,00	70 000,00	19 969,90	28,53%	< 0,01%
Rolnictwo i łowiectwo	4 689,88	13 743,38	13 342,17	97,08%	< 0,01%
Różne rozliczenia	1 528 000,00	572 473,00	8 472,10	1,48%	< 0,01%
Obrona narodowa	100,00	0,00	0,00	-	0,00%
RAZEM WYDATKI BIEŻĄCE	183 289 936,61	210 647 961,22	204 903 474,09	97,27%	100,00%

Wykres 5: Struktura wydatków bieżących Gminy Miasta Sanoka w 2023 roku w porównaniu do lat 2021-2022.

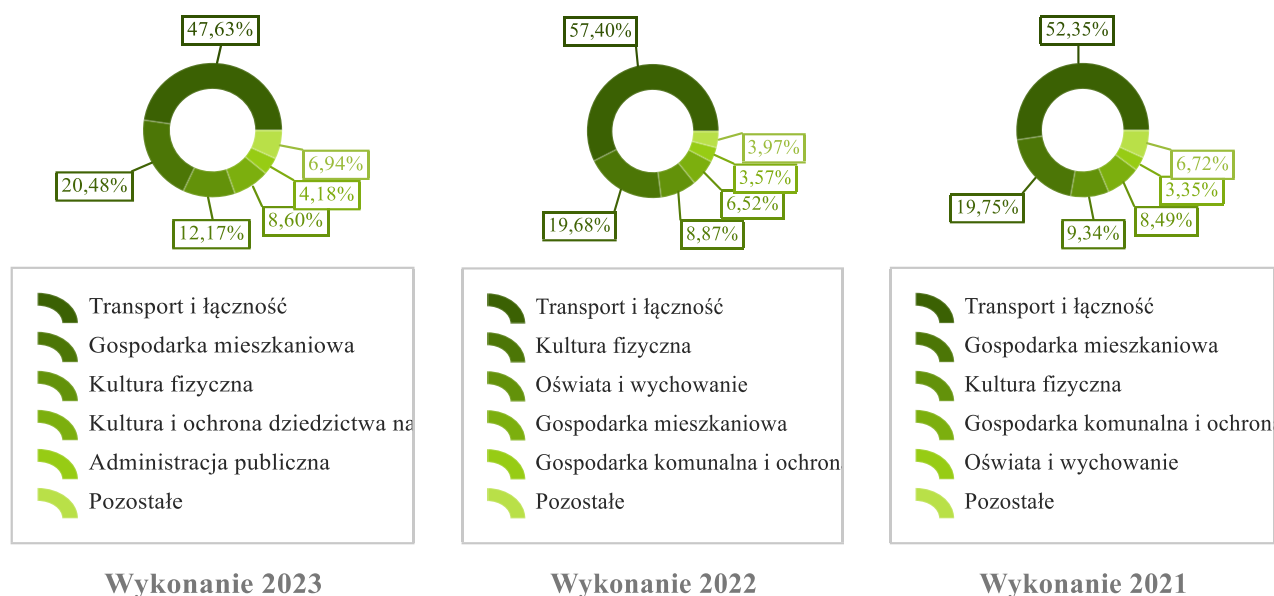
7.3.2 Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe Gminy Sanok w 2023 roku zostały wykonane na poziomie **35 930 538,98 zł**, tj. w **65,11%** w stosunku do planu po zmianach wynoszącego 55 181 527,10 zł. Wartości zrealizowanych w 2023 roku wydatków majątkowych według działów przedstawia tabela poniżej

Tabela 7: Realizacja planu wydatków majątkowych w 2023 roku w Gminie Miasta Sanoka wg działów klasyfikacji budżetowej.

Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2023 r. (w zł)	Plan na 31.12.2023 r. (w zł)	Wykonanie (w zł)	Realizacja planu po zmianach (w %)	Udział (w %)
Transport i łączność	17 826 166,10	30 286 993,01	17 114 593,62	56,51%	47,63%
Gospodarka mieszkaniowa	1 288 300,00	7 799 399,80	7 359 774,80	94,36%	20,48%
Kultura fizyczna	5 179 228,94	5 210 118,25	4 371 041,63	83,90%	12,17%
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2 750 000,00	5 247 747,44	3 090 031,78	58,88%	8,60%
Administracja publiczna	1 356 776,35	1 519 390,60	1 500 769,13	98,77%	4,18%
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	0,00	2 760 145,38	1 498 487,67	54,29%	4,17%
Oświata i wychowanie	10 870 500,00	2 080 424,00	890 840,35	42,82%	2,48%
Ochrona zdrowia	95 000,00	95 000,00	85 000,00	89,47%	0,24%
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,00	20 000,00	20 000,00	100,00%	0,06%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	0,00	127 308,62	0,00	0,00%	0,00%
Działalność usługowa	0,00	35 000,00	0,00	0,00%	0,00%
Rodzina	2 050 000,00	0,00	0,00	-	0,00%
Razem wydatki majątkowe	41 415 971,39	55 181 527,10	35 930 538,98	65,11%	100,00%

Wykres 6: Struktura wydatków majątkowych wg działów Gminy Miasta Sanoka w 2023 roku w porównaniu do lat 2021-2022

7.4 Przychody

Przychody w 2023 roku zrealizowano w łącznej kwocie 41 000 386,39 zł, (co stanowi 100,58% planu), w tym:

- kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych – 27 000 000,00 zł;
- niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych – 6 423 308,75 zł;
- wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych – 7 577 077,64 zł.

7.5 Rozchody

Rozchody w 2023 roku zrealizowano w łącznej kwocie 3 382 006,12 zł (co stanowi 100,00% planu), w tym:

- Spłaty kredytów i pożyczek, wykup papierów wartościowych – 3 382 006,12 zł.

Tabela 8: Zmiana stanu zadłużenia na koniec 2023 roku w Gminie Miasta Sanoka.

Wyszczególnienie	Wartości
Przychody z tytułu kredytów, pożyczek i emisji papierów wartościowych	27 000 000,00
Rozchody z tytułu spłaty kredytów, pożyczek i wykup papierów wartościowych	3 382 006,12
Wzrost zadłużenia na koniec roku	23 617 993,88

7.6 Informacja o kwocie zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz o kwocie zobowiązań wymagalnych na koniec okresu sprawozdawczego i dokonane spłaty

Zobowiązania z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz zobowiązania wymagalne na dzień 31 grudnia 2023 r. wyniosły **128 604 183,52 zł**, tj. **60,44%** dochodów, w tym:

- kredyty: 6 960 826,62 zł;
- obligacje komunalne: 121 475 000,00 zł;
- pożyczki: 0,00 zł;
- zobowiązania wymagalne: 168 356,90 zł;

Spłaty rat zaciągniętych kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami wyniosły łącznie **11 868 234,12 zł**, tj. **5,58 %** dochodów, w tym:

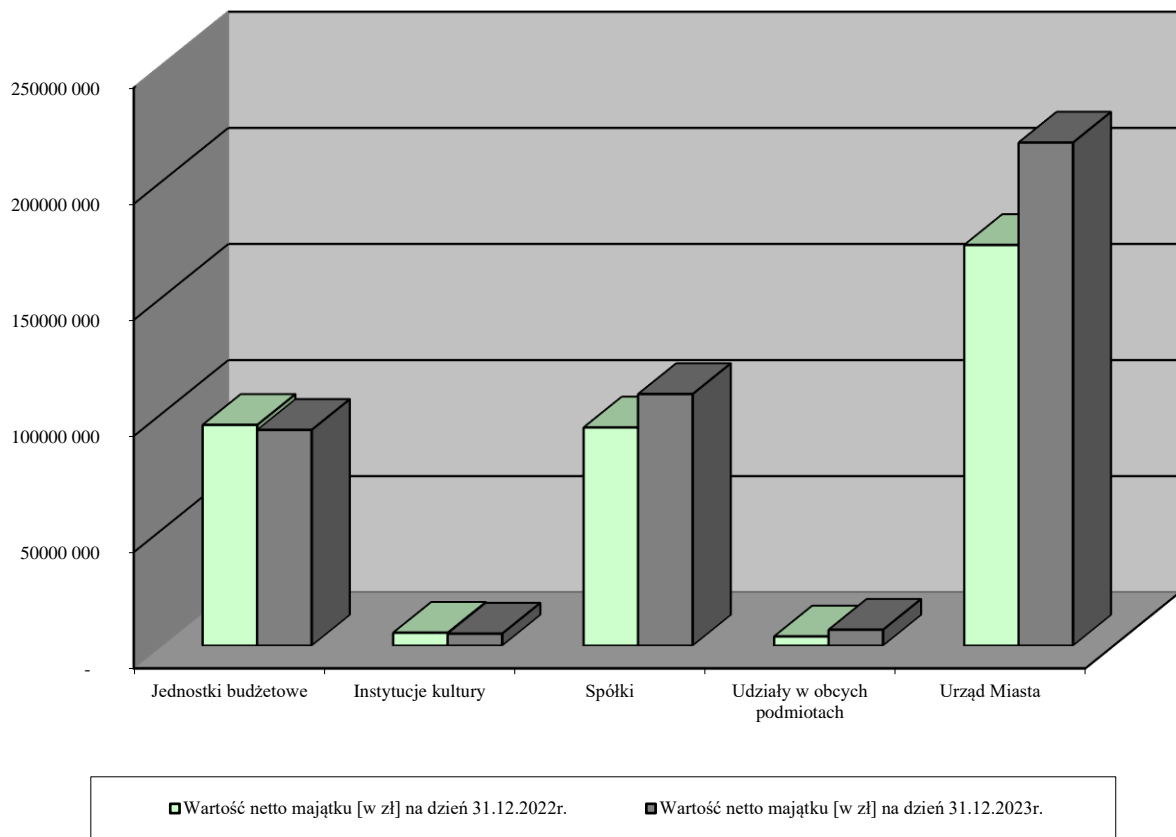
- wykup obligacji komunalnych: 920 000,00 zł;
- spłaty otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów: 2 462 006,12 zł;
- spłata odsetek i koszt emisji: 8 486 228,00 zł;

7.7 Majątek

Tabela 9: Wartość brutto i netto majątku trwałego

Lp.	Jednostki podległe gminie	Wartość brutto majątku [w zł]		Różnica	% umorzenia
		Wartość netto majątku [w zł]			
		31.12.2022	31.12.2023	[4-3]	
1	2	3	4	5	6
1.	Jednostki budżetowe	150 265 923,64	152 361 116,88	2 095 193,24	39,04
		95 031 084,77	92 876 743,43	-2 154 341,34	
2.	Instytucje kultury	12 827 178,54	12 924 738,42	97 559,88	60,31
		5 515 163,46	5 129 191,59	-385 971,87	
3.	Spółki	238 053 671,16	259 786 376,28	21 732 705,12	58,31
		93 922 942,69	108 300 045,95	14 377 103,26	
4.	Udziały w obcych podmiotach	3 929 464,00	6 804 523,00	2 875 059,00	
		3 929 464,00	6 804 523,00	2 875 059,00	
5.	Urząd Miasta	256 787 132,62	312 868 450,47	56 081 317,85	30,77
		172 513 626,62	216 605 260,63	44 091 634,01	
	Ogółem	661 863 369,96	744 745 205,05	82 881 835,09	42,30
		370 912 281,54	429 715 764,60	58 803 483,06	

Zmiany wartości netto majątku

8. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE SANOKA

Podstawowymi narzędziami, w oparciu, o które realizowana jest polityka przestrzenna Sanoka, są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego – sukcesywnie sporządzane i uchwalane akty prawa miejscowego, określające przeznaczenie terenu i warunki jego zagospodarowania. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego ustalają dla poszczególnych terenów konkretną kategorię przeznaczenia terenu i sposoby jego zagospodarowania, wpływając tym samym, na sposób kształtowania przestrzeni miejskiej. Największe znaczenie w tym procesie mają tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową lub usługową, tereny zieleni oraz tereny komunikacji.

Równocześnie, dla obszarów miasta nieobjętych planami miejscowymi, ustalenie sposobu zagospodarowania terenu następuje w drodze decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego albo decyzja o warunkach zabudowy).

8.1 Aktualna sytuacja planistyczna

8.1.1 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest dokumentem planistycznym sporządzanym na szczeblu gminnym, na podstawie art. 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Studium określa politykę przestrzenną gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego, a jego ustalenia są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych. Studium sporządza się dla całego obszaru gminy.

W celu oceny aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, burmistrz dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowaniach planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium, z uwzględnieniem decyzji zamieszczonych w rejestrach oraz wniosków w sprawie sporządzenia lub zmiany planu. Obowiązek taki nakłada art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Ostatnia analiza w zagospodarowaniu przestrzennym Gminy Miasta Sanoka, została przeprowadzona w 2018 r., której wyniki wykazały za nieaktualne „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Sanoka”, uchwalone uchwałą Nr XV/109/99 Rady Miasta Sanoka z dnia 29 czerwca 1999 r., zmienione uchwałą Nr LV/41710 Rady Miasta Sanoka z dnia 18 lutego 2010 r., uchwałą Nr XVII/151/11 Rady Miasta Sanoka z dnia 15 listopada 2011 r. i uchwałą Nr XIX/160/16 Rady Miasta Sanoka z dnia 19 kwietnia 2016 r. Ocena ta została zaakceptowana przez Radę Miasta Sanoka uchwałą Nr LIX/503/18 z dnia 18 października 2018 r. w sprawie oceny aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sanoka.

Obecnie obowiązuje „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sanoka” zostało uchwalone uchwałą Nr LV/479/22 Rady Miasta Sanoka z dnia 27 stycznia 2022 r. zmienione Uchwałą Nr LXXXII/751/23 Rady Miasta Sanoka z dnia 20 lipca 2023 r.

Podstawą do podjęcia prac nad I zmianą Studium była uchwała Nr LVII/512/22 z dnia 29 marca 2022 r. zmieniona uchwałą Nr LXV/579/22 z dnia 25 sierpnia 2022 r., których celem była zmiana kierunków zagospodarowania przestrzennego obszaru zlokalizowanego w dzielnicy Dąbrówka przy ul. Witosa i ul. Stankiewicza o powierzchni ok. 3,9 ha. Zmiana ta umożliwiła zmianę obowiązującego na tym terenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w zakresie wprowadzenia

nowych terenów zabudowy mieszkaniowej, zabudowy usługowej (w tym usług sportu i rekreacji) oraz produkcyjno-składowej.

W 2022 r. podjęta została również uchwała LXXI/640/22 Rady Miasta Sanoka z dnia 20 grudnia 2022 r. dla dwóch obszarów o łącznej pow. ok. 62,4 ha położonych w płd.-wsch. części dzielnicy Olchowce miasta Sanoka, po obu stronach planowanej obwodnicy miasta Sanoka – II etap, pomiędzy rzeką San od południa, terenami Zakładów Przemysłu Gumowego Sanok Rubber Company S.A. od zachodu, terenami w większości niezagospodarowanymi w rejonie ul. Batorego, Podmiejskiej i Przemyskiej od północy oraz granicą administracyjną miasta Sanoka od wschodu.

8.1.2 Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego miasta Sanoka

Na terenie miasta Sanoka obowiązują obecnie **71** plany miejscowego zagospodarowania przestrzennego. **46** plany miejscowe zostały uchwalone w trybie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym, **25** plany zostały sporządzone na podstawie obecnie obowiązującej ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Opracowanych zostało także **10** zmian planów miejscowych, w tym 2 zmiany obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego o łącznej pow. 42,3 ha.

W 2023 r. kontynuowano prace planistyczne przy sporządzaniu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których uchwały o przystąpieniu podjęte zostały w latach wcześniejszych tj:

- dla obszaru położonego w Sanoku w dzielnicy Zatorze, pomiędzy planowaną ulicą Zbiorczą typu „Z”, budowanym łącznikiem pomiędzy obwodnicą miasta Sanoka, a drogą krajową nr 28, ulicą Płowiecką, torami kolejowymi i ulicą Stawiska , o nazwie „Płowiecka – II – etap I” o pow. ok. 66,3 ha (*Uchwała Nr XXXIII/245/20 z dnia 27 sierpnia 2020 r. zmieniona Uchwałą Nr LXXIX/728/23 Rady Miasta Sanoka z dnia 30 maja 2023 r.*);
- dla obszaru położonego w Sanoku w dzielnicy Olchowce , w rejonie ulic: Chrobrego, Królowej Jadwigi, Wylotowej, po obu stronach ul. Władysława Jagiełły, o nazwie „Chrobrego-V ” o pow. ok. 16,6 ha (*Uchwała Nr XLVII/440/21 z dnia 28 października 2021 r.*);
- dla obszaru położonego w dzielnicy Posada w Sanoku po obu stronach ulicy Lipińskiego, pomiędzy ulicami: Stawową, Nową oraz terenami niezabudowanymi w rejonie ulicy Murarskiej, istniejącą obwodnicą, Ogrodami Działkowymi i Rodzinnym Centrum Sportu i Rekreacji „WIKI”, o nazwie „Cmentarz Komunalny – Posada” o pow. ok. 29,94 ha (*Uchwała Nr LVIII/533/22 Rady Miasta Sanoka z dnia 28 kwietnia 2022 r.*);
- dla obszaru położonego w Sanoku we wschodniej części dzielnicy Posada, w bezpośrednim sąsiedztwie obwodnicy miasta Sanoka i łącznika obwodnicy z ul. Łany, o nazwie „Pasaż – Posada” o pow. ok. 9,3 ha (*Uchwała Nr LVIII/533/22 Rady Miasta Sanoka z dnia 28 kwietnia 2022 r.*);
- dla obszaru położonego w Sanoku w dzielnicy Śródmieście, w rejonie ulic Sienkiewicza, Kościuszki, Daszyńskiego, po obu stronach ul. Juliusza Słowackiego, na północ od linii kolejowej, o nazwie „Gieli-II” o pow. ok 10,6 ha (*Uchwała Nr LVII/516/22 Rady Miasta Sanoka z dnia 29 marca 2022 r.*)

o łącznej powierzchni ok. 132,74 ha.

Uchwalono także 3 plany miejscowe tj.:

- dla terenu położonego w mieście Sanok w dzielnicy Dąbrówka, o nazwie „Stankiewicza, Witosy-II” o pow. ok. 3,9 ha (*Uchwała Nr LXXXIII/764/23 Rady Miasta Sanoka z dnia 31 sierpnia 2023 r.*)
- dla obszaru położonego w pld.-zach. części miasta Sanoka, w dzielnicy Dąbrówka i Zatorze, na terenie obrębów: Dąbrówka i Posada, po obu stronach obwodnicy w rejonie ulic: Michała Drzymały, Sanockiej, Marii Konopnickiej oraz planowanej ulicy Zbiorczej typu „Z”, o nazwie „Rondo Konopnickiej” o pow. ok. 87,37 ha (*Uchwała Nr LXXXVII z dnia 24 października 2023 r.*);
- dla obszaru położonego w Sanoku w dzielnicy Dąbrówka, w rejonie ulicy gen. Leopolda Okulickiego oraz obwodnicy miasta Sanoka, o nazwie „Okulickiego – IV” o pow. ok. 58,6 ha (*Uchwała Nr LXXXIX/811/23 z dnia 28 listopada 2023 r.*)

w tym 2 plany miejscowe uchwalone zostały w części na obszarze obowiązujących wcześniej planów miejscowych. Łączna powierzchnia nowych terenów objętych ww. uchwalonymi planami miejscowymi wynosi 93,07 ha.

W 2023 r. przeprowadzono analizy poprzedzające przystąpienia do sporządzenia kolejnych planów miejscowych. Dotyczyły one w głównej mierze oceny zasadności przystąpienia do sporządzenia nowych planów miejscowych, obejmujących zarówno tereny nieobjęte obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennymi oraz tereny pokryte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, które wymagały zmian, w celu dostosowania ich do aktualnych potrzeb Miasta Sanoka i jej mieszkańców, zarówno pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne i wielorodzinne oraz usługowe.

Przeprowadzone analizy wykazywały zasadność podjęcia prac planistycznych dla obszarów w nich wskazanych, w konsekwencji Rada Miasta Sanoka podjęła 5 uchwał o przystąpieniu do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (w tym 3 uchwały o zmianie mpzp):

- dla terenu położonego w dzielnicy Dąbrówka m. Sanoka, o nazwie „USTRONIE-I” o pow. ok. 2,82 ha (*Uchwała Nr LXXXVII/792/23 Rady Miasta Sanoka z dnia 24 października 2023 r.*);
- dla obszaru obejmującego teren działek o pow. ok. 0,82 ha, stanowiącego I zmianę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „PRZEMYSKA – I”, uchwalonego przez Radę Miasta Sanoka Uchwałą Nr LIII/ 446 /18 z dnia 29 maja 2018r. (Dz. Urz. Woj. Podk. z 2018 r., poz. 2836) - (*Uchwała Nr LXXXVII/793/23 Rady Miasta Sanoka z dnia 24 października 2023 r.*);

w tym dla 3 rozpoczęto realizację procedury formalno-prawną sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego tj.:

- dla obszaru położonego w mieście Sanok w dzielnicy Posada w rejonie Stacji Paliw ORLEN przy ul. Lipińskiego, o pow. ok. 12,22 ha, o nazwie „LIPIŃSKIEGO - I” (*Uchwała Nr LXXIX/729/23 Rady Miasta Sanoka z dnia 30 maja 2023 r.*);
- dla obszaru obejmującego teren działek o pow. ok. 0,32 ha stanowiącego I zmianę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego położonego w dzielnicy Śródmieście m. Sanoka, o nazwie „Park Miejski”, uchwalonego przez Radę Miasta Sanoka Uchwałą Nr XIII/ 102 /15 z dnia 27 października 2015r. ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego z 2015r. poz. 3402 (*Uchwała Nr LXXXI/743/23 Rady Miasta Sanoka z dnia 29 czerwca 2023 r.*);

- dla obszaru obejmującego teren działek o pow. ok. 0,11 ha, stanowiącego II zmianę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w dzielnicy Śródmieście m. Sanoka, o nazwie „Jagiellońska – I”, uchwalonego przez Radę Miasta Sanoka Uchwałą Nr LXII/460/10 z dnia 17 czerwca 2010 r. (Dz. Urz. Woj. Podk. z 2010 r., Nr 67, poz. 1309), zmienionego Uchwałą Nr LVII/514/22 Rady Miasta Sanoka z dnia 29 marca 2022 r. w sprawie zmiany części miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w dzielnicy Śródmieście m. Sanoka, o nazwie „Jagiellońska – I” (Dz. Urz. Woj. Podk. z 2022 r., poz. 2107), obejmującej obszar o pow. ok. 0,11 ha (Uchwała Nr LXXXVII/794/23 Rady Miasta Sanoka z dnia 24 października 2023 r.)

8.1.3 Inwestycje mieszkaniowe oraz inwestycje towarzyszące

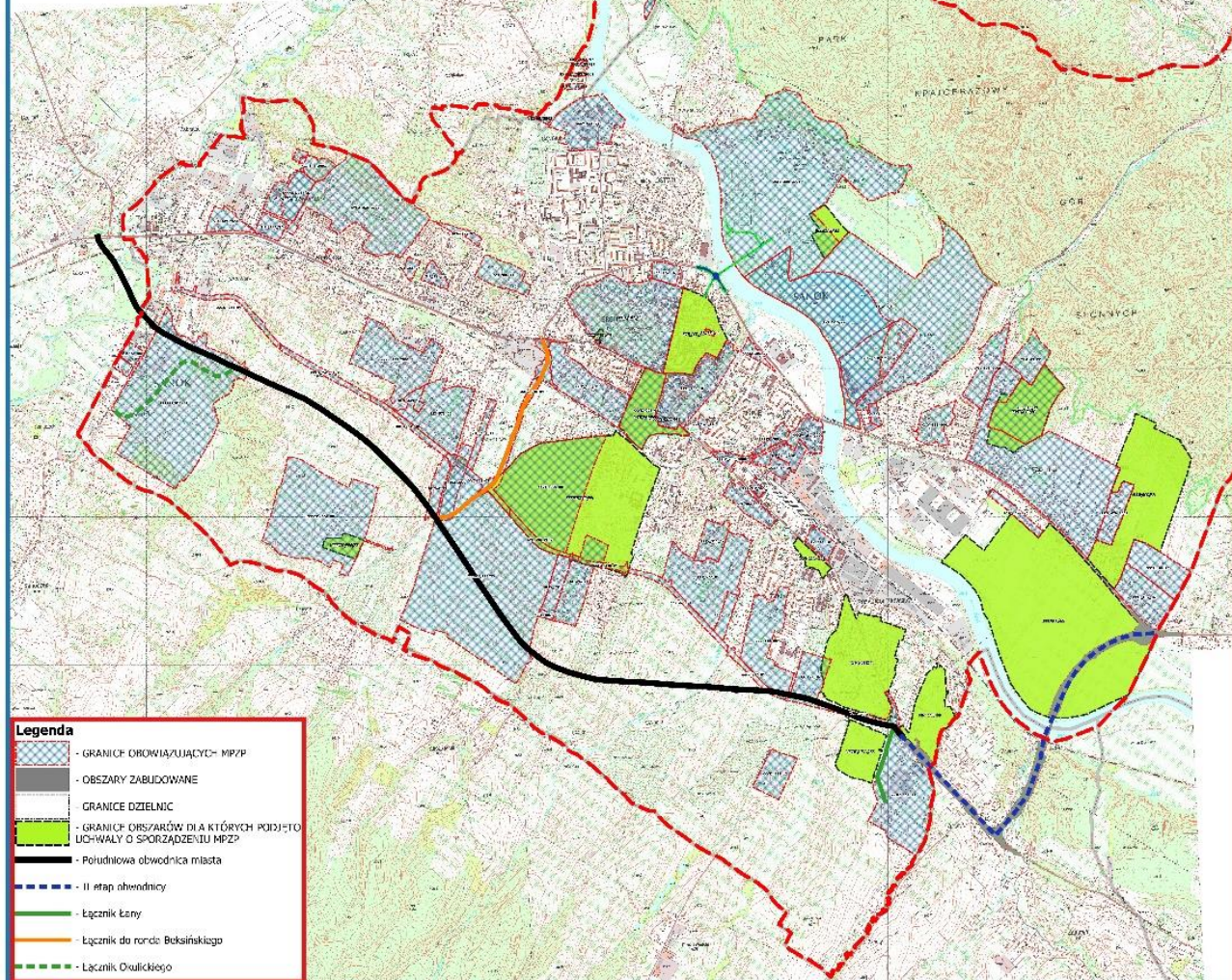
Na podstawie ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1538 z późn. zm.) tzw. „Spec ustawy mieszkaniowej”, która umożliwia wprowadzenie inwestycji mieszkaniowych na wszystkie tereny, dla których taki kierunek zagospodarowania ustalono w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy, niezależnie od ustaleń obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w październiku 2023 r. na wniosek SIM POŁUDNIE sp. z o.o. Wybrzeże Prezydenta Woodrowa Wilsona 12/21, 37-700 Przemysł przeprowadzono procedurę administracyjną w przedmiocie ustalenia inwestycji mieszkaniowej dla inwestycji polegającej na „Budowie trzech budynków mieszkalnych wielorodzinnych wraz z parkingiem na działkach nr: 1456/6, 1456/23, 1456/24, 1456/25, 1456/26, 1456/27, 1456/28, 1551/5, 1551/7 obręb 0003 Posada do Rady Miasta Sanoka. Inwestycja zlokalizowana będzie w Sanoku w rejonie ul. Konarskiego.

Dla ww. inwestycji, Rada Miasta Sanoka w dniu 18 grudnia 2023 r. podjęła uchwałę Nr XC/832/23 w sprawie ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowej w rejonie ul. Konarskiego, obręb Posada w Sanoku (Dz. Urz. Woj. Podk. z dnia 16 stycznia 2024 r., poz. 379).

RAPORT O STANIE MIASTA SANOKA W ROKU 2023

RYS . 1 - OBOWIĄZUJĄCE I SPORZĄDZANE DOKUMENTY
PLANISTYCZNE NA OBSZARZE MIASTA SANOKA

Rys.1

8.2 Prace planistyczne i analityczne w obszarze planowania miejscowego podjęte w Sanoku w 2023 roku.

Uchwalone miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego pokrywały ponad 891 ha, co stanowiło ok. 23 % powierzchni miasta Sanoka.

Powierzchnia miasta objęta obowiązującymi MPZP w latach 2021-2023:

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Powierzchnia miasta objęta MPZP (w ha)	795	795	891
Udział MPZP w powierzchni miasta (%)	21	21	23

Opracowanie własne

8.3 Decyzje administracyjne związane z procesem inwestycyjnym wydane przez burmistrza Miasta Sanoka

W 2023 r. Burmistrz Miasta Sanoka wydał ogółem **95** decyzji administracyjnych dotyczących zagospodarowania przestrzennego Sanoka. Spośród wszystkich 7 dzielnic Sanoka najwięcej decyzji o warunkach zabudowy (WZ) i ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego (ULICP) w 2023 r. wydano w dzielnicy Dąbrówka - **25** następnie w dzielnicy Olchowce - **19**, w dzielnicy Posada - **19**, w dzielnicy Śródmieście - **8**, w dzielnicy Wójtowstwo - **17**, w dzielnicy Zatorze - **1**, w dzielnicy Błonie – **5**, w dzielnicy Sanok – Trepcza **1**.

W 2023 r. wydano **22** decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego:

- 8 budowa sieci gazowej,
- 5 budowa sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej,
- 2 budowa sieci elektroenergetycznej oraz oświetlenia ulicznego,
- 2 budowa sieci kanalizacji deszczowej,
- 2 budowa, przebudowa drogi,
- 2 budowa stacji bazowej telefonii komórkowej,
- 1 budowa oczyszczalni ścieków.
- Przeciętny czas oczekiwania na decyzję o warunkach zabudowy – 60 dni.

Decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania wydane w latach 2021-2023:

Rodzaj inwestycji	Liczba wydanych decyzji		
	2021	2022	2023
Budynki jednorodzinne	32	34	25
Budynki wielorodzinne i zespoły mieszkaniowe	1	7	1
Obiekty usług publicznych	6	4	5
Obiekty przemysłowe	4	8	16
Garaże	3	2	
Parkingi	0	0	
Sieci uzbrojenia i przyłącza	15	16	2
Inne (przebudowy, nadbudowy, rozbudowy, budynki gospodarcze, ogrodzenia, zmiany sposobu użytkowania itp.)	22	29	24
Ogółem	83	100	73

Decyzje o pozwoleniach na budowę wydane w latach 2020-2022:

Rodzaj inwestycji	Liczba wydanych decyzji		
	2021	2022	2023
Budynki jednorodzinne	39	40	27
Budynki wielorodzinne i zespoły mieszkaniowe	3	3	1
Obiekty usług publicznych	6	3	3
Obiekty przemysłowe	2	7	3
Garaże	2	4	4
Parkingi	0	0	2
Sieci uzbrojenia i przyłącza	0	3	2
Inne (przebudowy, nadbudowy, rozbudowy, budynki gospodarcze, ogrodzenia itp.)	22	32	27
Ogółem	74	92	69

Opracowanie własne

8.4 Informacje uzupełniające z zakresu gospodarki przestrzennej, prowadzonej zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

- wydano: **14** decyzje o warunkach zabudowy i **19** decyzji celu publicznego, **121** zaświadczeń o aktualności MPZP, **162** zaświadczeń o rewitalizacji, **92** wypisów i wyrysów z MPZP oraz **56** wypisów i wyrysów ze studium oraz 15 innych zaświadczeń, w tym informacji z zakresu planów miejscowych, studium, terenów chronionych, map hałasu, wydanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, zabytków i innych będących w zakresie działania Wydziału Gospodarki Przestrzennej.
- Zrealizowano 5 wniosków o dokonanie kwalifikacji terenów chronionych pod względem akustycznym;

8.5 Informacje uzupełniające z zakresu gospodarki mieniem prowadzonej w roku 2023, zgodnie z przepisami ustawy o gospodarce nieruchomościami, ustawy prawo geodezyjne i kartograficzne

- ogłoszono **65** przetargi na zbycie nieruchomości gminnych, w tym: **28** przetargów rozstrzygnięto pozytywnie – sprzedano 28 działek gminnych za kwotę **5. 176 392,00 zł** netto, **37** przetargi zostało rozstrzygnięte negatywnie z powodu braku złożonych ofert,
- sprzedano w trybie bezprzetargowym **20** działek za kwotę – **247 842,90 zł** netto,
- sprzedano w trybie bezprzetargowym **3** mieszkania komunalne na rzecz najemców – uzyskana kwota – **676 800,00 zł** (z bonifikatą),
- nabyto do zasobu gminnego (w formie aktu notarialnego, nieodpłatnego przejęcia, darowizny, z mocy prawa za odszkodowaniem, na podstawie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej **76** działek, o łącznej wartości **3 485 316,46 zł**,
- oddanych w dzierżawę było ok. 91 ha gruntów gminnych (74,5 ha na cele rolne, 16,5 ha na cele nierolnicze), spisano **202** umowy dzierżawy (na koniec roku obowiązywało łącznie ok. 300 umów),
- wydano **57** postanowień opiniujących podział geodezyjny nieruchomości – wszystkie w ustawowym terminie, nie zostało złożone żadne zażalenie,
- wydano **65** decyzji administracyjnych, zatwierdzających podział geodezyjny – nie zostało złożone żadne odwołanie, przeciętny czas otrzymania decyzji do 2 tygodni od przekazania dokumentacji geodezyjnej,
- wydano **1** decyzję o rozgraniczeniu nieruchomości – na żądanie strony sprawa przekazana do sądu powszechnego,
- wydano **12** decyzji administracyjnych, dotyczących ustalenia jednorazowej opłaty adiacenckiej z tytułu wzrostu wartości nieruchomości, w związku z przeprowadzonym scaleniem i podziałem nieruchomości położonych w Sanoku, obręb Dąbrówka, w rejonie ulicy Kruczej, zatwierdzonym Uchwałą Rady Miasta Sanoka Nr LXVII/596/22 z dnia 29 września 2022 r.,
- wydano **8** zaświadczeń o wpłacie opłaty jednorazowej z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości,
- wydano **10** informacji o wysokości opłaty jednorazowej z tytułu jw.,
- wydano **6** zgód na wykreślenie z ksiąg wieczystych hipoteki ustanawianej przy sprzedaży przez Gminę mieszkań komunalnych na rzecz ich najemców oraz **11** informacji o niekorzystaniu z prawa pierwokupu,

- wydano **8** decyzji o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego na własność (grunt pod garażami) – nie zostało złożone odwołanie, przeciętny czas wydania decyzji – procedura trwa ok. 3 miesiące,
- prowadzono sprawy związane ze sprzedażą drewna tartaczego – wystawiono **5** faktur,
- nadano 47 numerów porządkowych dla nieruchomości położonych w Sanoku.

9. DZIAŁANIA INWESTYCYJNE I PROJEKTY REALIZOWANE W GMINIE MIASTA SANOKA

9.1 Inwestycje drogowe

Budowa mostu na rzece San wraz z budową dróg dojazdowych i skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 886 (ul. Królowej Bony).

Inwestycja została podzielona na dwa Etapy tj. Etap I – budowa mostu; Etap II – budowa ronda wraz z przebudową ul. Królowej Bony.

Gmina Miasta Sanoka otrzymała dofinansowania na realizację inwestycji z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w wysokości 70 400 000,00 zł (etap I) oraz z Rządowego Funduszu Polski Ład w wysokości 26 447 411,71 zł (etap II). W wyniku przeprowadzonych postępowań przetargowych zostali wyłonieni Wykonawcy na oba etapy.

Zakres prac obejmuje:

- budowę mostu na rzece San o długości całkowitej (wraz ze skrzydłami przyczółków) 275,40 m i szerokości 17,90 m, wraz z infrastrukturą oraz budową stałych i tymczasowych podpór mostowych w nowym przebiegu drogi gminnej,
- budowę drogi gminnej nr G117077R ul. Jana III Sobieskiego jednojezdniowej (1/2) od istniejącego skrzyżowania z drogą gminną nr G 117077R ul. Żwirki i Wigury/Zamkowa do końca opracowania o długości 628 m (w tym zakresie uwzględniono długość projektowanego mostu w nowym przebiegu ul. Gajowej) wraz z infrastrukturą,
- rozbudowę drogi wojewódzkiej nr 886 dwujezdniowej (2/2) na odcinku od skrzyżowania z ul. A. Mickiewicza do projektowanego ronda i jednojezdniowej (1/2) od projektowanego ronda do końca opracowania o długości 300 m wraz z infrastrukturą,
- budowę odcinka drogi gminnej ul. Aleksandra Rybickiego (nowy przebieg) kl. L od km 0+000,00 do km 0+331,98 wraz z infrastrukturą,
- rozbudowę odcinka starodroża drogi gminnej nr G 117064R ul. Aleksandra Rybickiego kl. L od km 0+000,00 do km 0+182,32 oraz 0+000,00 do km 0+043,80 wraz z infrastrukturą,

- budowę i przebudowę ścieżek pieszo-rowerowych i rowerowych,
- budowę i rozbudowę skrzyżowań wraz z infrastrukturą,
- budowę 11 zjazdów indywidualnych, przebudowę 6 zjazdów indywidualnych oraz
- przebudowę 2 zjazdów publicznych i budowę 2 zjazdów publicznych,
- budowę rowu drogowego zakończonego studnią wpadową od km 0+000-0+128,32 DG G117064R wraz z przepustem pod zjazdem na ścieżkę pieszo-rowerową nr 2 o średnicy 40 cm i długości 10 m,
- budowę, rozbudowę, przebudowę i rozbiórkę sieci kanalizacji deszczowej,
- budowę, przebudowę i rozbiórkę sieci energetycznej średniego i niskiego napięcia,
- budowę sieci energetycznej kablowej oświetlenia drogowego drogi wraz z obiektem mostowym,
- budowę, rozbudowę, przebudowę i rozbiórkę sieci gazowej niskiego ciśnienia,
- budowę, rozbudowę, przebudowę i rozbiórkę sieci ciepłowniczej,
- budowę, rozbudowę, przebudowę i rozbiórkę sieci wodociągowej,
- budowę, rozbudowę, przebudowę i rozbiórkę sieci kanalizacji sanitarnej,
- budowę, rozbudowę, przebudowę i rozbiórkę urządzeń teletechnicznych,
- budowę kanału technologicznego,
- wycinkę drzew i krzewów kolidujących z projektowanym zakresem robót drogowych,
- planowane nasadzenia drzew i krzewów.

Planowane zakończenie prac przypada na rok 2026.

Przebudowa dróg gminnych ul. Witosa (Nr G117008R), ul. Glinice (Nr G117007R) oraz ul. Lisowskiego i ul. Stankiewicza (Nr G117003R) w Sanoku

Gmina Miasta Sanoka otrzymała dofinansowanie na realizację ww. inwestycji. W wyniku przeprowadzenia postępowania przetargowego został wyłoniony wykonawca, który przystąpił do wykonania zadania. Umowna wartość inwestycji to 12 124 898,49 zł. Wartość dofinansowania z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg to: 4 085 481,00 zł.

Przebudowano ul. Witosa, ul. Glinice, ul. Stankiewicza i ul. Lisowskiego o łącznej długości 1775 m.

W ramach inwestycji została wzmocniona istniejąca nawierzchnia, wybudowane zostały chodniki, ciąg pieszo - rowerowy oraz kanał technologiczny. Przebudowano kanalizację deszczową oraz oświetlenie uliczne. Roboty zakończono w czerwcu 2023 r.

Budowa łącznika obwodnicy Sanoka (DK 28) z drogą powiatową nr P2212R (ul. Okulickiego) w Sanoku i uzbrojeniem przyległego terenu - etap I.

Gmina Miasta Sanoka otrzymała dofinansowanie na realizację ww. inwestycji. W wyniku przeprowadzenia postępowania przetargowego został wyłoniony wykonawca, który przystąpił do wykonania zadania. Umowna wartość inwestycji to 11 182 600,00 zł. Wartość dofinansowania z programu: Polski Ład to: 7 980 000,00 zł. Zadanie realizowane w formule: projektuj buduj.

W ramach inwestycji zostanie wybudowana jednojezdniowa droga łącznikowa o nawierzchni bitumicznej wraz z podbudową na odcinku od km 0+0,00 do km 0+600 (od skrzyżowania z ul. Okulickiego do połączenia docelowo z istniejącym odcinkiem drogi łącznikowej wykonanej w ramach budowy DK28, budowa niepublicznych (wewnętrznych) dróg dojazdowych, budowa ciągu pieszego z kostki brukowej betonowej o szerokości 2.0 m, budowa zjazdów do istniejących działek, budowa elementów systemu odwodnienia (rowy, przepusty, ścieki z prefabrykowanych elementów betonowych).

Wybudowana zostanie kanalizacja deszczowa wraz z wpustami oraz urządzeniami oczyszczającymi wraz z włączeniami do odbiorników, kanalizacja sanitarna grawitacyjna oraz

tłoczna wraz z pompownią obsługującą tereny przylegające, sieć wodociągowa wraz z kontenerową stacją hydroforową obsługującą tereny przylegające. Kwota wypłacona wykonawcy za częściowe wykonanie zadania w 2023 r. wynosi: 2 018 120,06 –środki własne, 1 184 480,00 - dotacja. Planowane zakończenie zadania - wrzesień 2024 r.

„Modernizacja infrastruktury drogowej poprzez rozbudowę ulic Kalinowej, Dworskiej i Granicznej w Sanoku”.

W wyniku przeprowadzenia postępowania przetargowego został wyłoniony wykonawca, który przystąpił do wykonania zadania. Zadanie jest dofinansowane z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych Nr Edycja 2/2021/3882/Polski Ład („Promesa)” w kwocie 4 907 913,00 zł.

Długość przebudowywanego odcinka: ok. 0,982 km. Wzmocnienie istniejącej nawierzchni – nowa podbudowa i ułożenie nowych warstw bitumicznych. Budowa chodników. Przebudowa istniejącej i budowa nowej kanalizacji deszczowej wraz z ułożeniem krawężników. Budowa oświetlenia ulicznego, budowa kanału technologicznego.

Kwota wypłacona wykonawcy za częściowe wykonanie zadania w 2023 r.: 260 350,00 zł.

Wartość inwestycji: 6 018 647,01 zł.

termin zakończenia styczeń 2024 r.

Przebudowa drogi gminnej ul. Al. NMP

Przebudowa drogi na odc. 219 m i szer. 3,0-4,5 m. Demontaż płyt drogowych. Wykonano nową nawierzchnię asfaltową wraz z ułożeniem warstw konstrukcyjnych jezdni i zjazdów. Ułożono obustronny krawężnik na ławie betonowej. Budowa kanalizacji deszczowej z rur PCW o śr. 200 - 315 mm. Wykonawca: SPGK Sp. z o.o.

Koszt w ramach budżetu 2023 r. – 592 374,60 zł (RFIL- 500 000,00 zł, środki własne - 92 374,60 zł).

Wykonanie nowej nawierzchni jezdni na działce nr ewid. 259/2 (boczna ul. Witosa) oraz na działce nr ewid. 226/1 (ul. Bojko) obręb: Dąbrówka w Sanoku

Łączna długość jezdni 100 m. szer. 3,5-5,0 m. Wbudowano warstwy konstrukcyjne podbudowy oraz nawierzchnię z masy bitumicznej. Wykonano jednostronny krawężnik oraz jednostronne poboczne z kruszywa.

Wykonawca: STRABAG Sp. z o.o.

Koszt w ramach budżetu 2023 r. – 109 856,64 zł (RFIL- 106 602,16 zł, środki własne - 3 254,48 zł).

Przebudowa drogi gminnej ul. Niecała

Zadanie zrealizowane w 2022 r. Faktura płatna zgodnie z porozumieniem z SPGK Sp. z o.o. do dnia 30.06.2023 r. w wysokości 232 006,84 zł. Dł. 183 m szer. 3,0-4,5 m. Profilowanie i zagęszczanie podłoża, podbudowa oraz nawierzchnia asfaltowa (4+4 cm). Ułożenie krawężnika oraz wykonanie pobocza z kłińca.

Wykonawca: SPGK Sp. z o.o.

Koszt w ramach budżetu 2023 r. – 232 006,84 zł (środki własne).

Budowa muru oporowego wraz z remontem chodnika drogi gminnej ul. ks. Wołka w Sanoku

Rozbiórka istniejącego muru oporowego i wykonanie nowej ściany oporowej kątowej, żelbetowej monolitycznej o długości 19 m wraz z barierą ochronną.

Wykonawca: "SANKOP" Piotr Lisowski.

Koszt w ramach budżetu 2023 r. – 454 332,11 zł (RFIL - 380 000,00 zł, środki własne - 74 332,11 zł).

Przebudowa drogi gminnej ul. Berka Joselewicza

Zadanie zrealizowane w 2022 r. Faktura płatna zgodnie z porozumieniem z SPGK Sp. z o.o. do dnia 30.06.2023 r. w wysokości 110 181,49 zł. Przebudowa drogi na odc. 180 m i szer. jezdni 3,5-4,7 m. Frezowanie nawierzchni asfaltowych, rozebranie krawężnika betonowego i nawierzchni chodników

z płyt betonowych i kostki betonowej. Wykonano nawierzchnię chodnika z kostki brukowej gr. 6 cm oraz pas szerokości 30 cm wzdłuż krawężnika na dł. 83,5 m, o pow. 116,40 m².

Wykonawca: SPGK Sp. z o.o.

Koszt w ramach budżetu 2023 r. – 110 181,49 zł (środki własne).

Przebudowa drogi gminnej G2R ul. Biała Góra w km 0+192,00 do 0+531,00

Przebudowa drogi na odc. 339 mb i szer. jezdni 5,00-5,50 m wraz z poszerzeniami na łukach 0,3-0,5 m, szer. jezdni na placu 7,50 m wraz z poszerzeniem 2,0 m. Wykonano nową nawierzchnię asfaltową wraz z wbudowaniem podbudowy z kruszywa naturalnego o grubości po zagęszczeniu 30 cm i łamanego grubości po zagęszczeniu 20 cm. Wymieniono i wbudowano krawężnik na ławie betonowej. Budowa chodników dla pieszych szerokość 1,5-2,0 m z kostki betonowej. Budowa wyniesionego przejścia dla pieszych oraz muru oporowego ze ściany oporowej z prefabrykatów betonowych typu L. Wykonano 10 szt. miejsc postojowych o nawierzchni z kostki betonowej.

Zrealizowano przebudowę istniejącej kanalizacji deszczowej.

Wykonawca: SPGK Sp. z o.o.

Koszt w ramach budżetu 2023 r.– 1 735 085,75 zł (Nadleśnictwo Brzozów-634 884,00 zł, RFIL-1 097 631,64 zł, środki własne – 2 570,11 zł).

Przebudowa drogi gminnej ul. Cegielniana w Sanoku (km 0+013 – 0+247)

Zadanie kontynuowane w 2024 r. Termin umowy zakończenia inwestycji 30.06.2024 r. Koszt całości: 1 853 705,07 zł. Odcinek od skrzyżowania z ul. Jana Pawła II (km 0+013) do skrzyżowania z ul. Czystą (km 0+247). Długość odc. 234 m. Szerokość jezdni 6,0 m. Szerokość chodników 2,0 m z kostki betonowej. Zakres: Rozebranie istniejącej nawierzchni jezdni i chodników wraz z podbudową, demontaż krawężników i obrzeży oraz istniejących znaków drogowych. Wykonanie koryta na poszerzeniach jezdni, profilowanie, zagęszczanie podłoża wraz z ułożeniem warstw konstrukcyjnych jezdni, chodników, zjazdów. Ułożenie nowej warstwy bitumicznej jezdni i zjazdów oraz chodników. Przebudowa i wymiana lamp. Przebudowa istniejącej kanalizacji deszczowej. Wykonanie oznakowania pionowego i poziomego drogi.

Wykonawca: SPGK Sp. z o.o.

Koszt w ramach budżetu 2023 r. – 424 337,48 zł (Rezerwa celowa- 339 469,96 zł, środki własne - 84 867,52 zł).

Przebudowa drogi wewnętrznej Nr G10R ul. Jodłowa w Sanoku

Przebudowa drogi na odc. 157,97 m i szer. 3,5-5,0 m. Demontaż płyt drogowych. Wykonano nową nawierzchnię asfaltową wraz z ułożeniem warstw konstrukcyjnych jezdni i zjazdów. Wbudowano krawężnik na ławie betonowej. Budowa kanalizacji deszczowej na odc. 102,50 m z rur PCW o śr. 250 - 315 mm.

Wykonawca: SPGK Sp. z o.o.

Koszt w ramach budżetu 2023 r. – 471 905,43 zł (Rezerwa celowa- 347 139,84 zł, środki własne - 124 765,59 zł).

Budowa kanalizacji deszczowej ul. Śliwowa

Kanał z rur PCW o śr. 200 mm, studzienka śr. 400 mm oraz przykanalik z rur PCW o śr. 160 mm, studzienki ściekowe uliczne śr. 500 mm - 2 szt.

Wykonawca: SPGK Sp. z o.o.

Koszt w ramach budżetu 2023 r. – 9 174,34 zł (środki własne).

„Budowa i modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych w obrębie Olchowce na dz. nr ewid. 742”

Gmina Miasta Sanoka otrzymała dofinansowanie na realizację ww. inwestycji. ze środków budżetu województwa stanowiących dochód z tytułu wyłączenia gruntów z produkcji rolniczej w roku 2023.

W ramach inwestycji utwardzono kruszywem nawierzchnię drogi na dł. 141 mb i szer. średniej 5 m. Kwota dotacji - 80 000,00 zł, udział własny – 21 961,26 zł.

Zadanie zakończono w listopadzie 2023 r.

Wyznaczenie i wyniesienie przejść dla pieszych przy ul. Kawczyńskiego, Wyspiańskiego, Rybickiego i Langiewicza”

Gmina Miasta Sanoka otrzymała dofinansowanie na realizację ww. inwestycji w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

W wyniku przeprowadzenia postępowania przetargowego został wyłoniony wykonawca, który przystąpił do wykonania zadania. W ramach inwestycji wykonano prace przygotowawcze (rozbiórka istniejącej nawierzchni wraz z podbudową w miejscu wyznaczonego przejścia), roboty ziemne, wykonanie nowych warstw podbudowy, wykonanie nowej nawierzchni z kostki betonowej oraz oznakowanie nowego przejścia (znaki pionowe i poziome). Przejście dla pieszych zostało dostosowane dla osób słabowidzących poprzez wbudowanie dotykowych płytek w rejonie przejścia dla pieszych. Zadanie wykonano za kwotę: 106 966,78 – dofinansowanie, 18 876,49 – środki własne,

Roboty zakończono we wrześniu 2023 r.

W ramach tego zadania zakupiono i dostarczono do szkół **6 sztuk symulatorów przejścia dla pieszych.**

Gmina Miasta Sanoka otrzymała dofinansowanie na realizację ww. inwestycji w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. W wyniku przeprowadzenia postępowania przetargowego został wyłoniony wykonawca, który przystąpił do wykonania zadania. W ramach inwestycji przekazano symulatory SP 1, SP 3 i SP 6 SP 2, SP 4 i SP 9 w Sanoku w celu edukacji komunikacyjnej uczniów. Wartość zadania wyniosła 256 602,60 zł, dofinansowanie w kwocie 218 112,20 zł. Zadanie zakończono we wrześniu 2023 r.

9.2 Budowa oświetlenia drogowego

W 2023 roku wykonano nowe oświetlenie drogowe ulicy Konarskiego wykonano 28 opraw LED o mocy 70 W, zamontowanych na 24 nowych szt. słupach aluminiowych.

9.3 Wydane w 2023 r. - decyzje administracyjne w zakresie dróg

- Wydano 55 decyzji zezwalających na zajęcie pasa drogowego oraz na umieszczenie urządzeń infrastruktury technicznej w pasach drogowych.
- Wydano 53 decyzje zezwalające na lokalizację w pasie drogowym urządzeń infrastruktury technicznej.

- Wydano 67 decyzje zezwalające na lokalizację w pasie drogowym urządzeń infrastruktury technicznej.
- Wydano 26 decyzje na lokalizację zjazdów w pasie drogowym dróg publicznych.
- Zawarto 87 umów związanych z umieszczeniem urządzeń infrastruktury technicznej oraz wykonaniem prac w drogach wewnętrznych lub w pasach przydrożnych związanych z drogami.
- Wydano 22 innych pisemnych zgód związanych z zarządzaniem drogami.

9.4 Inwestycje infrastrukturalne

Budowa sieci wodociągowej przy ul. Murarskiej w Sanoku

roboty budowlane rozpoczęto 18.12.2023 r.

Wzdłuż ul. Murarskiej wykonano sieć wodociągową średnicy 90 mm o długości 235 m, która uzbroiła okoliczne działki w wodę miejską w ramach zadania wykonano również 2 hydranty p.poż.

Adaptacja budynku byłego gimnazjum nr 3 na Strefę Odkrywania, Wyobraźni i Aktywności przy ul. Lipińskiego, Sanok – Posada.

Roboty rozpoczęto w 2022 roku i zostały odebrane protokolarnie w dniu 13.11.2023 r. Wartość robót wyniosła 2 607 726,73 zł netto.

W ramach przebudowy wykonano dwie klatki schodowe, zamontowano dźwig osobowy, wykonano instalacje wewnętrzne, przebudowano pomieszczenia. Przebudowano również kotłownię wraz z instalacją c.o. dostosowano miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych.

Przebudowa żłobka nr 2 w Sanoku.

Inwestycja otrzymała dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład w wysokości 1 960 000,00 zł. W wyniku postępowania przetargowego wyłoniono wykonawcę robót – wartość umowna robót to 2 823 662,40 zł.

Zakres wykonanych i planowanych prac:

- przebudowa budynku w celu dostosowania budynku do wymogów obowiązujących przepisów p. poż. oraz higieniczno – sanitarnych,
- wykonanie instalacji wewnętrznych,
- przebudowa ścian wewnętrznych w celu dostosowania obiektu do przyjęcia dodatkowej grupy dzieci,
- przebudowa węzła c.o.
- Planowany termin zakończenia prac to maj 2024 r.

Budowa i modernizacja infrastruktury edukacyjnej w budynkach Szkoły Podstawowej nr 2 i Szkoły Podstawowej nr 8 w Sanoku

Gmina Miasta Sanoka otrzymała dofinansowania na realizację inwestycji z Rządowego Funduszu Polski Ład w wysokości 17 448 637,57 zł. W wyniku przeprowadzonych postępowań przetargowych zostali wyłonieni Wykonawcy na oba zadania.

Inwestycja składa się z dwóch zadań:

1. Przebudowa Szkoły Podstawowej nr 2 wraz z dostosowaniem budynku do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami oraz budowa sali gimnastycznej.

Zadanie będzie polegało na budowie sali gimnastycznej, która będzie budynkiem parterowym wraz z łącznikiem (zapleczem) prowadzącym do istniejącego budynku Szkoły Podstawowej nr 2 w Sanoku, który będzie obiektem dwukondygnacyjnym, częściowo podpiwniczonym.

Hala sportowa posiada wymiary 18,48 x 39,05 m i wysokość 9.06 m, będzie ona pozwalała na prowadzenie zajęć sportowych i rekreacyjnych.

W ramach sali gimnastycznej powstanie również zaplecze szatniowo – sanitarne, magazyn, siłownia, sala gimnastyki korekcyjnej, sala baletowa, sala fitness, pomieszczenia techniczne i gospodarcze.

Zadanie polega również na przebudowie istniejącego budynku Szkoły Podstawowej nr 2 pod kątem potrzeb związanych z dostosowaniem do Ustawy o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Przebudowa budynku obejmuje swoim zakresem:

- budowę szybu windowego i montaż windy wewnątrz budynku,
- wykonanie łazienki dla osób niepełnosprawnych,

Dostosowanie budynku Szkoły Podstawowej nr 2 dla potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami obejmuje swoim zakresem przeprowadzenie następujących prac:

- umieszczenie oznakowania kierunkowego we wszystkich punktach węzłowych (jw. skrzyżowania dróg komunikacyjnych budynku) oraz oznakowania miejsc w logicznych punktach – czyli w miejscach, gdzie następuje moment wyboru dalszej drogi, zmiana kierunku poruszania się, zróżnicowanie kolorystyczne posadzek
- wykonanie systemu identyfikacji wizualnej (oznaczenia, piktogramy), uwzględniającego możliwe ograniczenia użytkowników,
- umieszczenie napisów informacyjnych na drzwiach lub obok drzwi do pomieszczeń oraz w wydzielonych strefach z zastosowaniem dużych i kontrastowych znaków,
- zastosowanie informacji dotykowej, jw. oznaczenia w alfabecie Braille’a przy wejściach do pomieszczeń, na poręczach schodów,
- umieszczenie planów tyflograficznych umieszczonych wewnątrz obiektu przy wejściu do niego i na każdej z kondygnacji w bezpośrednim sąsiedztwie wyjścia z windy, które odzwierciedlają przestrzeń danej kondygnacji (lub wybrany jej fragment) oraz najistotniejsze jej elementy. Do planów tyflograficznych powinny prowadzić ścieżki dotykowe,
- oznaczenie krawędzi pierwszego i ostatniego stopnia każdego biegu schodów przez ich oznakowanie pasami w jednolitym, skontrastowanym z tłem kolorze, znajdującymi się na powierzchni pionowej i poziomej stopnia, a w przypadku biegu o trzech stopniach konieczne jest oznaczenie każdego z nich.

2. Przebudowa Szkoły Podstawowej nr 8 wraz z dostosowaniem budynku do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

Przebudowa budynku Szkoły Podstawowej nr 8 będzie polegała na wykonaniu docieplenia i wykonaniu elewacji budynku, wykonaniu docieplenia stropu nad 2 piętrem, wymianę pokrycia dachowego oraz częściową wymianę stolarki okiennej w istniejącej sali gimnastycznej. W części pomieszczeń szkoły zostanie zamontowana klimatyzacja, również w części pomieszczeń zostaną wykonane obniżone sufity podwieszane.

W skład przedmiotu zamówienia wchodzi również wykonanie instalacji grzewczej, demontaż istniejącej kotłowni, wykonanie instalacji ogniw fotowoltaicznych, instalacji odgromowej, modernizacja oświetlenia sal szkolnych, modernizacja gniazd wtyczkowych i gniazd bezpieczeństwa.

Budynek Szkoły Podstawowej nr 8 zostanie przebudowany pod kątem potrzeb związanych z dostosowaniem do Ustawy o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

- Przebudowa budynku obejmuje swoim zakresem:
- budowę szybu windowego i montaż windy wewnątrz budynku,

- zlikwidowanie barier architektonicznych w parterze budynku,
- wykonanie łazienki dla osób niepełnosprawnych,
- wymianę poręczy na klatkach schodowych.

Dostosowanie budynku Szkoły Podstawowej nr 8 dla potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami obejmuje swoim zakresem przeprowadzenie następujących prac:

- umieszczenie oznakowania kierunkowego we wszystkich punktach węzłowych (jw. skrzyżowania dróg komunikacyjnych budynku) oraz oznakowania miejsc w logicznych punktach – czyli w miejscach, gdzie następuje moment wyboru dalszej drogi, zmiana kierunku poruszania się, zróżnicowanie kolorystyczne posadzek,
- wykonanie systemu identyfikacji wizualnej (oznaczenia, piktogramy), uwzględniającego możliwe ograniczenia użytkowników,
- umieszczenie napisów informacyjnych na drzwiach lub obok drzwi do pomieszczeń oraz w wydzielonych strefach z zastosowaniem dużych i kontrastowych znaków,
- zastosowanie informacji dotykowej, jw. oznaczenia w alfabecie Braille'a przy wejściach do pomieszczeń, na poręczach schodów,
- umieszczenie planów tyflograficznych umieszczonych wewnątrz obiektu przy wejściu do niego i na każdej z kondygnacji w bezpośrednim sąsiedztwie wyjścia z windy, które odzwierciedlają przestrzeń danej kondygnacji (lub wybrany jej fragment) oraz najistotniejsze jej elementy. Do planów tyflograficznych powinny prowadzić ścieżki dotykowe,
- oznaczenie krawędzi pierwszego i ostatniego stopnia każdego biegu schodów przez ich oznakowanie pasami w jednolitym, skontrastowanym z tłem kolorze, znajdującymi się na powierzchni pionowej i poziomej stopnia, a w przypadku biegu o trzech stopniach konieczne jest oznaczenie każdego z nich.

Planowany termin zakończenia prac to luty 2025 r.

Zabezpieczenie osuwiska usytuowanego na południowym zboczu Góry Parkowej przy ul. T. Kościuszki

Zadanie polega na wykonaniu konstrukcji zabezpieczającej zbocze Góry Parkowej przy ul. T. Kościuszki w Sanoku przed wpływem ruchów osuwiskowych.

Zabezpieczenie osuwiska będzie składało się z palisady żelbetowej składającej się z mikropali żelbetowych kotwionych do nienaruszonego podłoża, które dodatkowo zostaną wzmocnione przez kotwy gruntowe.

Palisada żelbetowa będzie składała się z mikropali tworząc ścianę, która u góry zostanie zwieńczona oczepem żelbetowym.

Odwodnienie wgłębne zostanie wykonane w postaci drenażu francuskiego powyżej skarpy głównej osuwiska w celu odprowadzenia wody opadowej oraz zapobieganiu infiltracji wód opadowych i roztopowych w koluwium osuwiskowe.

Wody opadowe z terenu powyżej palisady żelbetowej zostaną odprowadzone do korytek betonowych ułożonych wzdłuż palisady na wysokości jej korony i odprowadzone do studzienki kanalizacji deszczowej.

W ramach zadania zostanie wykonany również odcinek sieci kanalizacji deszczowej, odprowadzającej wody opadowe z terenu osuwiska.

Gmina Miasta Sanoka uzyskała dofinansowanie na realizację inwestycji w wysokości: 691 187,00 zł od Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji za pośrednictwem Wojewody Podkarpackiego.

Planowany termin zakończenia prac to czerwiec 2024 r.

Rozbudowa, nadbudowa i przebudowa budynku na budynek mieszkalny wielorodzinny przy ul. Pięknej 4 w Sanoku.

Zrealizowano zadanie inwestycyjne polegające na rozbudowie, nadbudowie i przebudowie istniejącego budynku mieszkalnego przy ul. Pięknej 4 w Sanoku na budynek mieszkalny wielorodzinny.

W istniejącym budynku znajdowały się 3 lokale mieszkalne, strych oraz piwnice. Stan techniczny obiektu wymagał przeprowadzenia prac remontowych, natomiast istniejąca działka pozwalała na rozbudowę obiektu o nowe lokale mieszkalne. W związku z powyższym przeprowadzono inwestycję polegającą na rozbudowie, nadbudowie i przebudowie obiektu. W nowym obiekcie powstało 8 mieszkań o zróżnicowanej powierzchni od 25 m² do 60 m².

Każde mieszkanie składa się z jednego lub dwóch pokoi, kuchni lub pokoju z aneksem kuchennym, łazienki z wanną lub kabiną natryskową i miejscem na pralkę. Każde mieszkanie posiada własne opomiarowanie mediów oraz ogrzewanie za pomocą indywidualnych kotłów gazowych. Łazienki zostały wyposażone w biały montaż, natomiast kuchnie w kuchenki gazowe.

W budynku powstała również nowa klatka schodowa umożliwiająca komunikację.

Dzięki przeprowadzonej inwestycji powstał obiekt o 3 kondygnacjach nadziemnych, częściowo podpiwniczony z poddaszem nieużytkowym.

Wartość inwestycji wyniosła: 1 861 160,70 zł, natomiast Gmina uzyskała dofinansowanie od Banku Gospodarstwa Krajowego kwotę w wysokości: 1 144 014,41 zł. Inwestycję zakończono w czerwcu 2023 r.

9.5 Obowiązujące dokumenty strategiczne:

9.5.1 Strategia Rozwoju Miasta Sanoka do 2030 roku

Strategia została przyjęta uchwałą nr LXXXIII/767/23 Rady Miasta Sanoka z dnia 31.08.2023 r.

Strategia jest nadrzędnym dokumentem rozwoju społeczno – gospodarczego Sanoka.

Sformułowano misję i wizję miasta do 2030 roku:

Misja: Miasto Sanok to subregionalne centrum technologiczno-przemysłowe, bezpieczne dla inwestycji, przyjazne dla mieszkańców i gości, o unikalnych walorach turystycznych, zapewniające każdemu możliwość wszechstronnego rozwoju.

Wizja: Miasto Sanok jest Miastem przyjaznym mieszkańcom, które wyróżnia się wysokim potencjałem społecznym, środowiskowym oraz gospodarczym. Miasto wspiera ekologiczne postawy mieszkańców oraz stawia na ekologiczne oraz innowacyjne rozwiązania infrastrukturalne. Charakteryzuje się rozwiniętą siecią infrastruktury technicznej oraz siecią powiązań komunikacyjnych. Nastąpił rozwój gospodarki, dzięki czemu powstały nowe miejsca pracy na terenie Miasta. Mieszkańcy Miasta mają dostęp do wysokiej jakości edukacji, kultury, zaplecza sportowo-rekreacyjnego oraz opieki zdrowotnej.

W Strategii Rozwoju Miast Sanoka do 2030 roku zdefiniowano cztery kierunki interwencji rozwoju Miasta, obejmujące:

- Obszar 1. Gospodarka komunalna i infrastruktura techniczna
- Obszar 2. Infrastruktura i usługi społeczno-edukacyjne
- Obszar 3. Polityka gospodarcza

Ww. obszary są realizowane na podstawie celów operacyjnych.

Po każdym zakończonym trzyletnim okresie wdrażania Strategii Rozwoju Miasta Sanoka (w terminie do końca marca kolejnego roku) będzie podlegała procesowi monitorowania.

Raporty z realizacji kierunków interwencji oraz analizy wskaźnikowe realizacji celów Strategii Rozwoju za dany okres sprawozdawczy będą przedstawiane Radzie Miasta Sanoka w terminie do końca czerwca danego roku oraz podawane do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej.

9.5.2 Plan Zrównoważonej Mobilności 2030+

obejmujący Gminę Miasta Sanoka, Gminę Sanok, Gminę Zagórz, Gminę Lesko, Gminę Bukowsko, Gminę Zarszyn, Gminę Besko, Gminę Tyrawa Wołoska, Gminę Komańcza, Powiat Sanocki oraz część Powiatu Leskiego został przyjęty uchwałą nr LXXXI/738/23 z dnia 29 czerwca 2023 r.

W ramach Planu Zrównoważonej Mobilności sformułowano wizję:

- W roku 2030 system transportowy w obszarze funkcjonalnym będzie spójny i przyjazny dla środowiska, zapewniający sprawną obsługę ruchu turystycznego. Rozwój mobilności i planowanie przestrzenne będą oparte na współpracy terytorialnej, sprzyjając rozwojowi gospodarczemu i jakości życia mieszkańców.
- Transport zbiorowy, ruch rowerowy i ruch pieszy będą pierwszym wyborem dla tych, którzy pracują, mieszkają lub odwiedzają miasta i gminy. System międzygminnych powiązań transportowych i przestrzennych umożliwi rozwój społeczny przy jednoczesnym dążeniu do neutralności klimatycznej.
- Plan Zrównoważonej Mobilności 2030+ został dofinansowany ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020, w ramach osi priorytetowej 6 Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego w miastach, działanie 6.1 Rozwój publicznego transportu zbiorowego w miastach, w kwocie 133 195,00 zł. Koszt całkowity opracowania dokumentu wyniósł 192 741,00 zł. Przy czym wkład własny był finansowany przez Gminę Miasta Sanoka w wysokości 35% opracowania wartości Planu oraz po 6,5% opracowania wartości Planu przez każdą jednostkę samorządu terytorialnego, którą Plan obejmował. Zgodnie z podpisanym porozumieniem w sprawie opracowania PZM 2030+ z dnia 10 listopada 2021 r.

W dniu 6 kwietnia 2023 r. podpisano Porozumienie Międzygminne przez Gminy tworzące Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Sanok – Lesko w sprawie Związku ZIT, mającego na celu dalszą współpracę jednostek samorządu terytorialnego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Sanok - Lesko, służącego realizacji zadań w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w latach 2021 – 2027. Miejski Obszar Funkcjonalny obejmuje: Gminę Miasta Sanoka, Gminę Sanok, Gminę Zagórz i Gminę Lesko. Realizując założenia Porozumienia Międzygminnego w dniu 30 czerwca 2023 r. podpisano umowę z Wykonawcą na opracowanie Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Sanok – Lesko, która określi kierunki działania w perspektywie finansowej 2021-2027.

9.6 Informacje o projektach z udziałem środków zewnętrznych

9.6.1 Zadania zakończone w 2023:

- W 2023 r. kontynuowano i zakończono prace budowlane przy byłym Gimnazjum nr 3 w Sanoku z przeznaczeniem na Strefę Odkrywania, Wyobraźni i Aktywności (SOWA). SOWA promuje ideę uczenia się poprzez samodzielne eksperymentowanie i stanowi dopełnienie oferty Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Grzegorza z Sanoka w Sanoku. Jest to przestrzeń do samodzielnego eksperymentowania z pomocą interaktywnych eksponatów oraz przestrzeń warsztatowa, służąca swobodnemu podejmowaniu wyzwań konstruktorskich. Na potrzeby Strefy, dostosowano lokale na parterze w budynku byłego Gimnazjum nr 3 w Sanoku. Znajdują się tam sale ekspozycyjne oraz pomieszczenia takie jak sanitariaty, szatnia, pomieszczenie socjalne itp. Środki na prace budowlane pochodzą z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych, w ramach którego Gmina Miasta Sanoka otrzymała dotację w wysokości 2 006 087,00 zł. Ponadto Gmina Miasta Sanoka pozyskała na ten cel środki z budżetu państwa (rezerwa celowa) w wysokości 1 500 660,40 zł.
- Zakończono realizację zadania pn. „Przebudowa ul. Jodłowej w Sanoku”, na którą Gmina Miasta Sanoka pozyskała środki z budżetu państwa (rezerwa celowa) w wysokości 347 139,84 zł. Całkowita wartość zadania wyniosła: 471 905,43 zł. Długość przebudowywanego odcinka jezdni wyniosła 157,97 m. W ramach inwestycji wbudowano podbudowę oraz ułożono nowe warstwy bitumiczne wraz z wykonaniem obustronnego krawężnika.
- Zakończono realizację zadania *Modernizacja hali sportowej „Arena Sanok” przy MOSiR w Sanoku* przy wsparciu środków pochodzących z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w ramach programu Sportowa Polska Ministerstwa Sportu i Turystyki oraz środków pochodzących z dotacji przyznanej przez Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego. Zakres rzeczowy zadania obejmował: zakup i montaż band, wymianę urządzeń wentylacyjnych na dachu, przebudowę instalacji oświetlenia na hali lodowej, zakup maszyny do pielęgnacji lodowiska, wymianę instalacji odgromowej oraz zakup i montaż telebimu. Całkowita wartość zadania to prawie 6 mln zł.
- Zakończono realizację dwóch projektów: „Wyznaczenie i wyniesienie przejść dla pieszych przy ul. Langiewicza i ul. Rybickiego oraz doposażenie SP 2, SP 4 i SP 9 w Sanoku w zakresie edukacji komunikacyjnej” oraz „Wyznaczenie i wyniesienie przejść dla pieszych przy ul. Kawczyńskiego i ul. Wyspiańskiego oraz doposażenie SP 1, SP 3 i SP 6 w Sanoku w zakresie edukacji komunikacyjnej”. Projekty te zostały zrealizowane przy wsparciu środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020. Oprócz prac związanych z wyznaczeniem i wyniesieniem przejść dla pieszych, 8 szkół podstawowych w Sanoku otrzymało symulatory przejść dla pieszych, które przyczynią się do budowania od najmłodszych lat świadomości i powiększenia wiedzy w zakresie bezpieczeństwa komunikacyjnego. Całkowita wartość ww. projektów to blisko 600 tys. zł, z czego prawie 500 tys. stanowi dofinansowanie zewnętrzne.
- Zakończono realizację projektu na rzecz OSP w Sanoku. W ramach Funduszu Sprawiedliwości, którego dysponentem jest Minister Sprawiedliwości, zakupione zostały ubrania specjalne, hełmy, buty, rękawice, kominiarki i rękawice techniczne, wszystko po to aby zwiększyć efektywność i bezpieczeństwo w prowadzeniu przez jednostkę akcji ratowniczo-gaśniczych. Całkowita wartość zadania to 51 599,76 zł, z czego 50 tys. zł stanowi dofinansowanie pozyskane przez Gminę Miasta Sanoka w ramach środków

Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości.

- Zakończono realizację projektu „Cyfrowa Gmina” w ramach którego Gmina Miasta Sanoka otrzymała 1 109 970 zł na zwiększenie cyfryzacji urzędu, wzmocnienie infrastruktury sprzętowej, organizację szkoleń dla pracowników oraz zapewnienie cyberbezpieczeństwa samorządowych systemów informatycznych. Projekt zrealizowano w całości bez zmian. W dn. 25 września 2023 r. złożono wniosek rozliczający zadanie. Został on zaakceptowany 18 grudnia 2023 r.
- Zakończono realizację projektu „Dostępny samorząd – zapewnienie dostępności do usług publicznych świadczonych w Urzędzie Miasta w Sanoku dla osób ze szczególnymi potrzebami”. Gmina Miasta Sanoka pozyskała dofinansowanie w wysokości 224 395,73 zł na dostosowanie dwóch kondygnacji części zabytkowej oraz trzech kondygnacji budynku głównego Urzędu Miasta do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Projekt zrealizowano zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie projektu. W dn. 26 października złożono sprawozdanie końcowe z realizacji przedsięwzięcia grantowego, które zostało zaakceptowane w dn. 29 listopada 2023 r.
- Zakończono realizację zadania polegającego na rozbudowie i przebudowie budynku mieszkalnego położonego w Sanoku przy ul. Pięknej 4. Dofinansowanie otrzymano z Funduszu Dopłat w Banku Gospodarstwa Krajowego. W wyniku przedsięwzięcia powstało 5 lokali mieszkalnych stanowiących mieszkaniowy zasób gminy o łącznej powierzchni użytkowej 301,3 m². Dofinansowanie do inwestycji wyniosło 1 144 014,41 zł.

9.6.2 Zadania realizowane w 2023:

- W 2023 r. kontynuowane były prace związane z przebudową Żłobka Samorządowego nr 2 w Sanoku, na którą Gmina Miasta Sanoka pozyskała dotację w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w wysokości 1 960 000,00 zł. Planowany termin zakończenia inwestycji- maj 2024 r.
- W 2023 r. rozpoczęto prace związane z przebudową ul. Cegielnianej w Sanoku. Na ten cel Gmina Miasta Sanoka pozyskała dofinansowanie ze środków budżetu państwa (rezerwa celowa) w wysokości 339 469,96 zł. Zadanie to zostanie zakończone w 2024.
- W 2023 r. Gmina Miasta Sanoka pozyskała dofinansowanie w wysokości 1 999 200,00 zł z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na realizację zadania pn. „Poprawa gospodarki wodno- ściekowej na terenie miasta Sanoka”. Przewidywany termin zakończenia zadania to 2025 r.
- W 2023 r. została również podpisana umowa z Fundacją LOTTO na realizację zadania polegającego na utworzeniu kompleksu sportowo-rekreacyjnego przy Samorządowym Przedszkolu Publicznym nr 2 w Sanoku. Oprócz budowy mini boiska wielofunkcyjnego i bieżni w ramach projektu powstanie również sprawnościowy plac zabaw. Przewidywana całkowita wartość zadania to 142 434,00 zł, z czego darowizna Fundacji LOTTO wynosi 100 000,00 zł. Zadanie zostanie zakończone w 2024 r.
- W 2023 r. rozpoczęto także realizację zadania pn. „Modernizacja infrastruktury drogowej poprzez rozbudowę ulic Kalinowej, Dworskiej i Granicznej w Sanoku”. Gmina Miasta Sanoka otrzymała na ten cel dofinansowanie w wysokości 4 907 913,00 zł z Rządowego Funduszu Polski Ład. Program Inwestycji Strategicznych. Przedsięwzięcie polegało na rozbiórce istniejącej i wykonaniu nowej nawierzchni jezdni wraz z chodnikami.

Rozbudowano infrastrukturę podziemną i nadziemną zagospodarowania terenu. Przebudowano zjazdy z działek położonych przy ulicy, skarpy umocniono prefabrykatami betonowymi ażurowymi. Wybudowano kanalizację deszczową oraz teletechniczną. Przebudowano oświetlenie uliczne. Realizacja tej inwestycji zwiększyła bezpieczeństwo mieszkańców ulic Kalinowej, Dworskiej i Granicznej w Sanoku oraz podniosła komfort użytkowania dróg i zniósła bariery komunikacyjne. Zadanie rozpoczęto i zakończono w 2023 r.

- W 2023 r. rozpoczęła się również „Budowa i modernizacja infrastruktury edukacyjnej w budynkach Szkoły Podstawowej nr 2 i Szkoły Podstawowej nr 8 w Sanoku”. Gmina Miasta Sanoka otrzymała dofinansowanie w wysokości 17 448 637,57 zł z Rządowego Funduszu Polski Ład. Program Inwestycji Strategicznych. Celem realizacji zadania są roboty budowlane polegające na stworzeniu osobom ze szczególnymi potrzebami warunków do bardziej samodzielnego i komfortowego korzystania z budynków Szkoły Podstawowej nr 2 i Szkoły Podstawowej nr 8 w Sanoku - zgodnie z wymogami Ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Zadanie realizuje dwóch wykonawców, prace rozpoczęły się w 2023 r. i będą kontynuowane do końca 2023 roku.
- Inwestycją realizowaną w 2023 r. była także budowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego przy ul. Białogórskiej w ramach projektu „Rozbudowa infrastruktury turystycznej w zakresie ruchu rowerowego”. W ramach tego zadania zrealizowano część zakresu inwestycji na którą otrzymano dofinansowanie, tzn. wybudowano miasteczko ruchu drogowego, rozbudowano parking oraz wybudowano skatepark wraz z kompleksem sportowo – rekreacyjnym w ramach zagospodarowania placu przyległego do ul. Białogórskiej w Sanoku. W ramach przedmiotowego zadania wydano łącznie na wydatki inwestycyjne 7 725 896,02 zł. Do realizacji pozostała budowa ścieżek pieszo-rowerowych oraz ścieżek typu single-track.
- W 2023 r. rozpoczęto realizację inwestycji pn. „Budowa mostu na rzece San wraz z budową dróg dojazdowych i skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 886 (ul. Królowej Bony)”. Inwestycja została podzielona na dwa Etapy tj. Etap I – budowa mostu; Etap II – budowa ronda wraz z przebudową ul. Królowej Bony. Gmina Miasta Sanoka otrzymała dofinansowania na realizację inwestycji z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg na zadania mostowe w wysokości 70 400 000,00zł (etap I) oraz z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w wysokości 26 447 411,71zł (etap II). Całkowita wartość zadania 107 697 523,44 zł.
- W trakcie realizacji jest „Budowa łącznika obwodnicy Sanoka (DK 28) z drogą powiatową nr P2212R (ul. Okulickiego) w Sanoku i uzbrojeniem przyległego terenu – Etap I. Zadanie jest dofinansowane z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w wysokości 7 980 000,00 zł oraz z budżetu państwa (rezerwa celowa) w wysokości 1 184 480,00 zł. Całkowita wartość zadania wynosi: 11 182 600,00 zł.
- W trakcie realizacji jest przedsięwzięcie pn.: " Zakup autobusów elektrycznych wraz z niezbędną infrastrukturą ładowania dla Gminy Miasta Sanoka" dofinansowany przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach programu priorytetowego 6.3 „Zielony transport publiczny”. W ramach przedsięwzięcia, Gmina Miasta Sanoka planuje zakup 3 autobusów o napędzie elektrycznym oraz zakup i montaż 2 punktów ładowania. Całkowita wartość przedsięwzięcia wynosi 6 223 800,00 zł, w tym kwota

dofinansowania w formie dotacji wynosi 3 905 000,00 zł, natomiast kwota dofinansowania w formie pożyczki wynosi: 1 155 000,00 zł.

9.7 IV Sanockie Forum Gospodarcze

Odbyło się w dniach **26-27 października 2023 roku**, stanowiło istotne wydarzenie integrujące społeczność Sanoka i okolicznych regionów. Pod hasłem "Przyszłość zaczyna się dziś", forum skupiło uwagę na kluczowych zagadnieniach dotyczących rozwoju gospodarczego, ekologii oraz bezpieczeństwa energetycznego.

Wydarzenie, zorganizowane przez Urząd Miasta Sanoka oraz Uczelnię Państwową w Sanoku, zainteresowało i zintegrowało nie tylko środowisko przedsiębiorców, lecz również wszystkich zainteresowanych tematyką rozwoju gospodarczego i ekologicznego.

W ciągu dwóch dni forum odbyło się pięć paneli dyskusyjnych, które przyciągnęły uwagę licznej publiczności. W ramach tych paneli omawiano innowacyjne podejścia do odnawialnych źródeł energii, ekologiczne innowacje w biznesie, wspólnoty energetyczne oraz rolę kobiet w biznesie. Panelom przewodniczyli oraz uczestniczyli w nich wybitni eksperci z różnych dziedzin.

Warto również podkreślić, że podczas forum zostały wręczone Nagrody Gospodarcze oraz „Kryształowy Lotos” w uznaniu za osiągnięcia w dziedzinie gospodarki i ekologii.

Nie bez znaczenia była również obecność znanych osobistości, takich jak Sekretarz Stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej, Małgorzata Jarosińska-Jedynak.

Forum nie ograniczało się jedynie do wymiany poglądów i dyskusji, lecz również miało wymiar charytatywny. Zakończyło się ono charytatywnym meczem piłkarskim, którego dochód został przeznaczony na cel charytatywny dla chorej na białaczkę Martynki.

Podsumowując, IV Sanockie Forum Gospodarcze nie tylko skupiło uwagę na kluczowych kwestiach dotyczących rozwoju gminy i regionu, lecz także stworzyło platformę do współpracy między różnymi sektorami oraz wymiany doświadczeń, co ma istotne znaczenie dla dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego regionu.

9.8 Organizacja startu 5. edycji ORLEN Wyścigu Narodów w Sanoku,

Start 5. edycji ORLEN Wyścigu Narodów odbył się **28 maja 2023 r.** stanowił istotne wydarzenie promocyjne dla miasta, potwierdzając jego aktywną rolę w organizacji międzynarodowych wydarzeń sportowych. Start zlokalizowany na sanockim Rynku przyciągnął uwagę mieszkańców oraz uczestników z całego kraju i zagranicy. Włączenie Sanoka do tras rowerowych międzynarodowych wyścigów podkreśla jego rosnącą pozycję jako miejsca aktywnego sportowo i atrakcyjnej lokalizacji dla imprez tego typu.

Była to kolejna międzynarodowa rowerowa promocja Miasta Sanok, kontynuująca tradycję organizacji prestiżowych wydarzeń sportowych po Tour de Pologne. Łącznie na starcie pojawiło się 26 ekip, w tym imponująca liczba 22 ekip międzynarodowych.

Przebieg samego wyścigu ulicami Sanoka (3-go Maja, Kościuszki, Rymanowska, Rondo Beksińskiego, Krakowska i Okulickiego) oraz jego transmitowanie na żywo przez TVP Sport zwiększyło widoczność miasta i przyczyniło się do jego promocji na szerszą skalę. Inicjatywa ta potwierdza zaangażowanie w rozwój turystyczny oraz promocję zdrowego stylu życia wśród mieszkańców i odwiedzających.

Sanok, jako współorganizator tego typu wydarzeń, udowadnia swoją gotowość do współpracy na arenie międzynarodowej oraz zdolność do organizacji imprez sportowych o dużym znaczeniu, co wpływa na pozytywne postrzeganie miasta zarówno w kraju, jak i za granicą.

10. OCHRONA ŚRODOWISKA I ROLNICTWO SANOKA

10.1 Jakość powietrza atmosferycznego

10.1.1 Dane z czujników jakości powietrza AIRLY zakupionych przez Gminę Miasta Sanoka.

Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 8 października 2019 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 845) zmieniono poziomy informowania i alarmowania społeczeństwa określone dla pyłu PM10, co ilustruje zamieszczona poniżej tabela 1.

Tabela. 1 Nowe poziomy dot. pyłów PM 10 i PM 2,5 wg. rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 października 2019 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 845)

Pył zawieszony	Okres uśredniania wyników pomiarów	Wartość normy [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	Dopuszczalna częstość przekroczenia poziomu dopuszczalnego w roku kalendarzowym	Poziom informowania społeczeństwa [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	Poziom alarmowy [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]
PM 2,5	Rok kalendarzowy	20			
PM 10		40			
	24 godziny	50	35 razy	100	150

Określono dla pyłu PM_{2,5} tzw. pułap stężenia ekspozycji, który wynosi $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$ dla okresu uśredniania wyników wynoszącego 3 lata kalendarzowe. Pułap stężenia ekspozycji jest standardem jakości powietrza. Na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (GIOŚ) i Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Rzeszowie (WIOŚ) umieszczane są zarejestrowane na stacjach pomiarowych wyniki stężeń zanieczyszczeń powietrza. Zakresy stężeń, zgodne z cytowanym powyżej rozporządzeniem, służące do określenia wartości indeksu jakości powietrza zestawiono w tabeli 2.

Tabela. 2. Indeks jakości powietrza

Indeks jakości powietrza	PM 10 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	PM 2,5 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]
bardzo dobry	0 - 20	0-13
dobry	20,1 - 50	13,1 - 35
umiarkowany	50,1 - 80	35,1 - 55
dostateczny	80,1 - 110	55,1 - 75
zły	110, 1 - 150	75,1 - 110
bardzo zły	150	110

źródło: http://powietrze.gios.gov.pl/pjp/content/health_informations/

Raport z 2021 r. - „Stan środowiska w województwie podkarpackim” opublikowany przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska uwzględnił w ocenie jakości powietrza wyniki pomiarów na obszarze województwa podkarpackiego przekroczenia dozwolonej liczby dni ze średnim 24-godzinnym stężeniem pyłu zawieszzonego PM10 nie przewyższającym poziomu dopuszczalnego na stacji pomiarowej przy ul. Sadowej w Sanoku. Wyniósł on 19 dni na dopuszczalnych 50 dni co

stanowi 38 % normy. Wyniki klasyfikacji stref w ocenie rocznej dotyczącej PM10 – ochrona ludzi przedstawiają się dla strefy podkarpackiej (w tym miasta Sanoka następująco:

- klasa strefy dla PM10 – C (średnia 23 $\mu\text{g}/\text{m}^3$)
- klasa strefy dla czasu uśredniania – 24 godz. – C (41 $\mu\text{g}/\text{m}^3$)
- klasa strefy dla czasu uśredniania (rok) –A (w Sanoku 19 na 50 dopuszczalnych dni)

W zakresie stężeń 24-godzinnych pyłu zawieszonego PM10 wykonany rozkład stężeń oparty na wynikach pomiarów ze stacji tła miejskiego w Sanoku i wynikach modelowania wskazuje na obszarze Sanoka wartości 36 max, ze stężeń dobowych w wysokości 41 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (133 % normy).

Poniższe dane z terenu Gminy Miasta Sanoka pochodzą z sensorów firmy AIRLY. W 2023 r. odnotowano następujące dane, co ilustrują poniższe tabele:

Wyniki pomiarów w Sanoku	Index	PM10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (%)	PM2.5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (%)
najlepsze	3 Airly CAQI	2 (4%)	1 (7%)
średnia	25 Airly CAQI	18 (40%)	14 (93%)
najgorsze	69 Airly CAQI	62 (138%)	48 (320%)

Wyniki pomiarów w dzielnicy Wójtostwo	Index	PM10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (%)	PM2.5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (%)
najlepsze	4 Airly CAQI	2 (4%)	2 (13%)
średnia	27 Airly CAQI	20 (44%)	16 (107%)
najgorsze	79 Airly CAQI	80 (178%)	63 (420%)

Wyniki pomiarów w dzielnicy Zatorze	Index	PM10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (%)	PM2.5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (%)
najlepsze	3 Airly CAQI	2 (4%)	1 (7%)
średnia	25 Airly CAQI	18 (40%)	15 (100%)
najgorsze	73 Airly CAQI	71 (158%)	53 (353%)

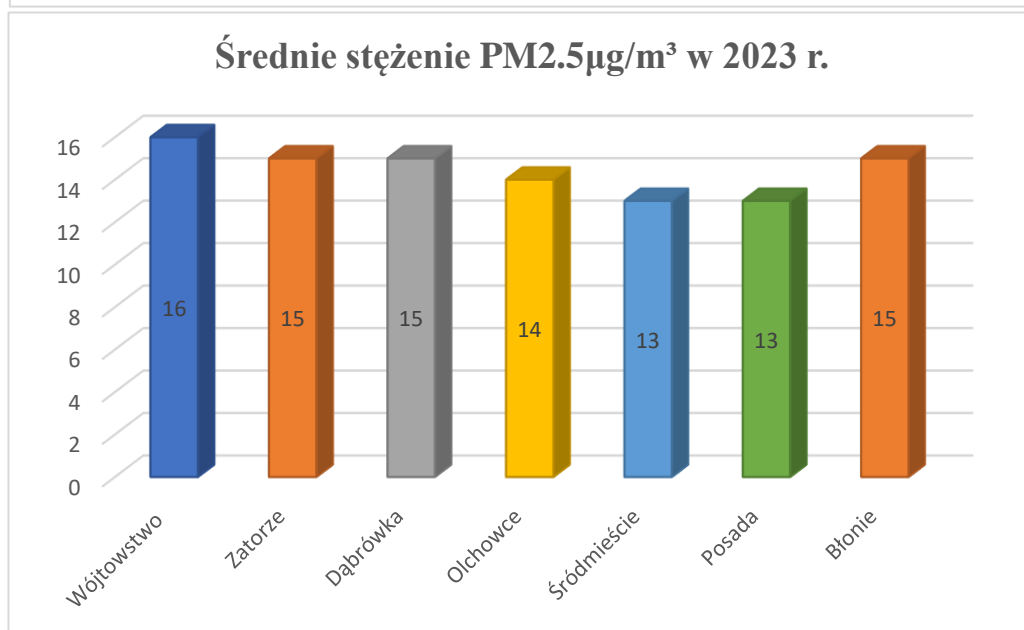
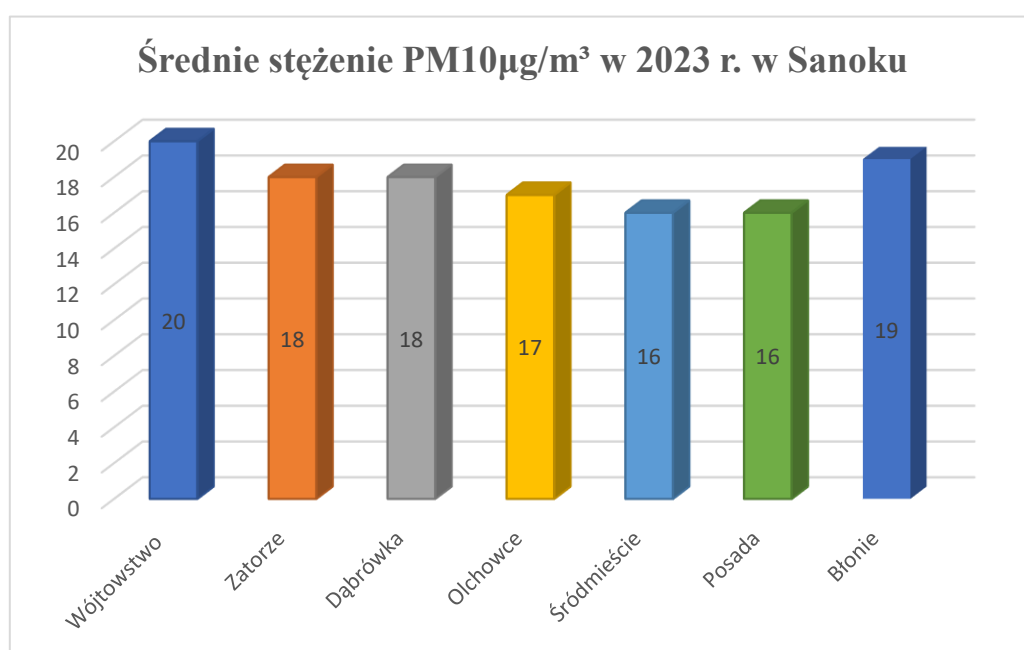
Wyniki pomiarów w dzielnicy Dąbrówka	Index	PM10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (%)	PM2.5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (%)
najlepsze	3 Airly CAQI	2 (4%)	1 (7%)
średnia	25 Airly CAQI	18 (40%)	15 (100%)
najgorsze	73 Airly CAQI	71 (158%)	53 (353%)

Wyniki pomiarów w dzielnicy Olchowce	Index	PM10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (%)	PM2.5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (%)
najlepsze	2 Airly CAQI	1 (2%)	1 (7%)
średnia	24 Airly CAQI	17 (38%)	14 (93%)
najgorsze	65 Airly CAQI	55 (122%)	45 (300%)

Wyniki pomiarów w dzielnicy Śródmieście	Index	PM10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (%)	PM2.5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (%)
najlepsze	4 Airly CAQI	3 (7%)	2 (13%)
średnia	22 Airly CAQI	16 (36%)	13 (87%)
najgorsze	57 Airly CAQI	45 (100%)	36 (240%)

Wyniki pomiarów w dzielnicy Posada	Index	PM10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (%)	PM2.5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (%)
najlepsze	3 Airly CAQI	2 (4%)	1 (7%)
średnia	23 Airly CAQI	18 (40%)	14 (93%)
najgorsze	55 Airly CAQI	49 (109%)	35 (233%)

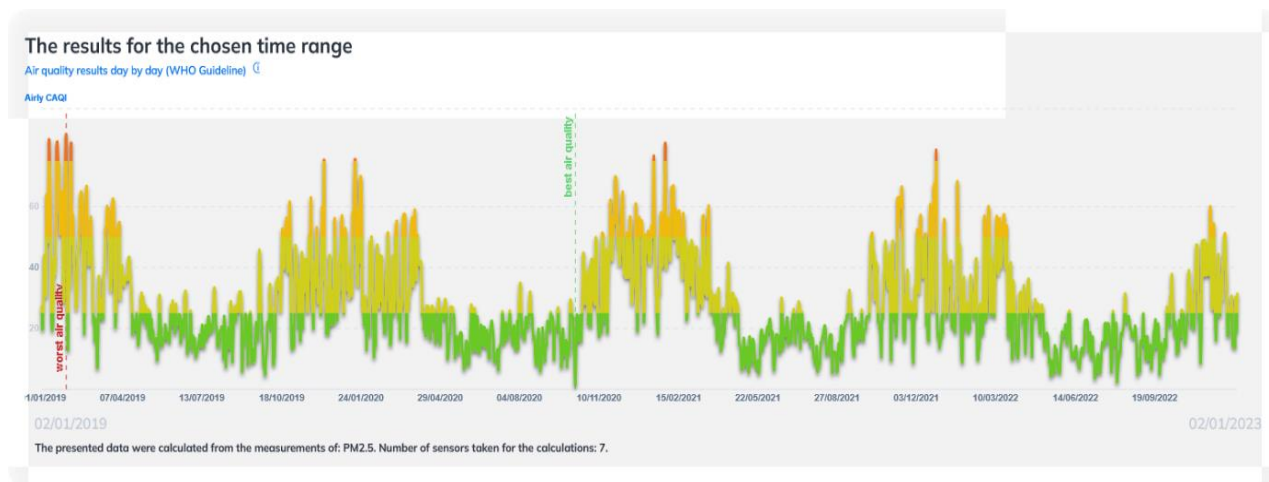
Wyniki pomiarów w dzielnicy Błonie	Index	PM10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (%)	PM2.5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (%)
najlepsze	3 Airly CAQI	2 (4%)	2 (13%)
średnia	25 Airly CAQI	19 (42%)	15 (100%)
najgorsze	69 Airly CAQI	61 (136%)	49 (327%)

Określony dla pyłu PM_{2,5} tzw. pułap stężenia ekspozycji, który wynosi 20 µg/m³ dla okresu uśredniania wyników wynoszącego 3 lata kalendarzowe. Na podstawie pomiarów 7 czujników AIRLY rozlokowanych w 7 dzielnicach Sanoka średni wynik pomiarów PM_{2.5} wyniósł 17 µg/m³ co ilustruje n.w. tabela i wykres ze strony <https://app.airly.org>.

Tabela 5. Pułap w stężenia ekspozycji dla PM 2,5 w dzielnicach Sanoka - norma 20 [µg/m³] w okresie trzech lat (2019-2022).

Wyniki pomiarów w Sanoku	Index	PM2.5 µg/m ³ (%)
najlepsze	2 Airly CAQI	1 (7%)
średnia	29 Airly CAQI	17 (113%)
najgorsze	84 Airly CAQI	74 (493%)

10.2 Zieleń miejska

Tereny zielone na obszarach zabudowanych w Sanoku to: parki, cmentarze, zieleńce, skwery, tereny rekreacyjno-sportowe, bulwary nad Sanem, rodzinne ogrody działkowe, nieużytki, pasy drogowe, ogrody przydomowe oraz zieleń na osiedlach mieszkaniowych i przy zakładach przemysłowych. Tereny zielone utrzymywane przez Urząd Miasta Sanoka stanowią ponad 2,49% powierzchni miasta i zajmują ponad **91 ha**. Najpopularniejszymi obszarami zielonymi na terenie miasta są: park miejski, bulwary nad Sanem i skarpa staromiejska. Dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców cieszą się tereny rekreacyjno-sportowe, mimo że prawie każda placówka oświatowa w Sanoku wyposażona jest w nowoczesne boisko ze sztuczną nawierzchnią. Kilkadziesiąt zieleńców i skwerów, utrzymywanych z budżetu miasta, towarzyszy wielu ciągom pieszym czy obiektom użyteczności publicznej.

Utrzymanie pasów drogowych o powierzchni 125121 m² (12,5 ha) oraz niezagospodarowanych działek mienia komunalnego 182500 m² (18,25 ha) pochłania rocznie spore środki z budżetu miasta. Powierzchnie te są koszone w cyklu dwu lub trzykrotnym w okresie wegetacyjnym. Zasadnym jest przekształcenie części z nich (ze względów biocenotycznych, proklimatycznych oraz ekonomicznych) na łąki kwietne. Pozwolą one także zredukować pyły (gazy pochodzące ze spalin, pył z tarczy sprzęgła) z ciągów jezdnych, co ma ogromne znaczenie dla zdrowia mieszkańców Sanoka.

Pasy drogowe utrzymywane przez Gminę Miasta Sanoka:

Lp.	Lokalizacja pasów drogowych z uwzględnieniem podziału na dzielnice	Powierzchnia w m ² i ha	
1	Dąbrówka	59918	5,99
2	Wójtostwo	12384	1,23
3	Śródmieście	4837	0,48
4	Olchowce	18631	1,86
5	Posada	29351	2,93
Razem		125121	12,51

Nieżytki utrzymywane przez Gminę Miasta Sanoka:

Lp.	Lokalizacja nieużytków z uwzględnieniem podziału na dzielnice	Powierzchnia w m ² i ha	
1	Dąbrówka	29011	2,90
2	Wójtostwo	40 963	4,09
3	Śródmieście	28 603	2,86
4	Olchowce	51 335	5,13
5	Posada	32588	3,25
Razem		182500	18,25

10.3 Wielkopowierzchniowe tereny zieleni Sanoka

Wielkopowierzchniowe tereny zieleni stanowią 1/3 utrzymywanych przez miasto terenów zieleni. Ich łączna powierzchnia wynosi 373472 m² (37,34 ha).

Utrzymanie parku miejskiego polega na: wiosennym i jesiennym grabieniu liści, kilkukrotnym koszeniu powierzchni trawników oraz jednokrotnym jesiennym koszeniu łąk. Stosowane są także zabiegi dendrologiczne w koronach drzew polegające na usuwaniu posuszu konarów i gałęzi, stosowaniu wiązań elastycznych typu „Cobra” oraz pielęgnacji krzewów. Użytki przygodne w parku polegają na usuwaniu drzew martwych, wywrotów oraz złomów (wiatrołomów, wiatrowałów, śniegołomów oraz wywrotów drzew na osuwiskach). Parkowy drzewostan liczący ponad 5 tys. drzew jest obecnie zagrożony chorobami. Zespół chorób naczyniowych jesionu zdziesiątkuje w najbliższych latach ponad 230 okazów, co skutkować będzie wywrotami i wycinką potężnych drzew. Grafitoza występująca na wiązach przyczynia się do zamierania ostatnich okazów wiązu górskiego. Rdza porzeczkowa atakuje ostatnie okazy sosny wejmutki. Park jest na bieżąco uzupełniany nowymi nasadzeniami. Monitorowany jest stan drzew w ciągach pieszych i przy siłowni plenerowej.

Bulwary nad Sanem obejmują obszar o powierzchni 25,04 ha, gdzie nasadzono w 2019 r. 3416 szt. drzew i krzewów. Nasadzono także w 2020 r. 3000 szt. drzew gatunków rodzimych tworząc szpalery wzdłuż ciągów przewietrzających miasto w dolinie Sanu. Na terenie parku, skarpy staromiejskiej utworzono łąki kwietne o łącznej powierzchni 1 ha.

Lokalizację obiektów z podziałem na wielkość zajmowanej powierzchni ilustruje poniższa tabela:

Lp.	Lokalizacja obiektów	Powierzchnia w m ² i ha	
1	Park miejski	106604	10,66
2	Skarpa satromiejska	16445	1,64
3	Bulwary nad Sanem	250423	25,04
4	Zrekultywowane wysypisko	34000	3,4
Razem		373472	37,34

10.4 Skwery i zieleńce

Skwery i zieleńce zajmują łączną powierzchnię 71545 m² (7,15ha). Stanowią istotny element w estetyce miasta. Działania samorządu skoncentrowane są na należytych utrzymaniu powierzchni trawnikowych oraz wielu ozdobnych gatunków drzew i krzewów – w tym bieżącym sprzątaniu. W 2020 r. na skwerach: „Plac Partnerstwa”, „Okopisko”, „Przemyska” wysiano nasiona gatunków rodzimych roślin tworząc łąki kwiatne o łącznej powierzchni 10 arów. W 2022 r. utworzono łąki kwiatne przy ścieżce rowerowej na zieleńcu przy ul. Rybickiego oraz na zieleńcu „Plamy” przy ul. Lipińskiego o łącznej powierzchni 0,5 ha.

Skwery i zieleńce:

Lp.	Lokalizacja obiektów	Powierzchnia w m ² i ha	
1	Zieleniec „Rynek”	1212	0,12
2	Zieleniec MOPS	318	0,03
3	ul. Orzeszkowej	416	0,04
4	Zieleniec WOP	240	0,02
5	Plac Partnerstwa Miast	1896	0,18
6	ul. Rymanowska	443	0,04
7	Zieleniec Okopisko	6375	0,63
8	Zieleniec Beksińskiego	2800	0,28
9	Pl. Św. Michała	604	0,06
10	Zieleniec przy Cechu Rzemiosł	222	0,02
11	ul. Staszica	95	0,009
12	ul. Białogórska	2600	0,26
13	ul. Jana Pawła	350	0,03
14	ul. Staszica-Poprzecznej	885	0,08
15	ul. Gorazdowskiego	1857	0,18
16	ul. Kopernika	1477	0,14
17	ul. Rybickiego	22900	2,29
18	Zieleniec Krakowska I	361	0,03
19	Zieleniec Krakowska II	22380	2,23
20	ul. Kochanowskiego	125	0,01
21	Zieleniec Plamy	2577	0,25
22	ul. Przemyska	612	0,06
23	ul. Kościelna	500	0,05
24	Źródło Królowej Bony	300	0,03
Razem		71545	7,15

Zieleń przyuliczna zajmuje łączną powierzchnię 7085 m² (0,70 ha). Dokonywane są na niej zabiegi pielęgnacyjne w koronach drzew i krzewów, regularne koszenia powierzchni trawnikowych oraz bieżące sprzątanie.

Lp.	Lokalizacja obiektów	Powierzchnia w m ² i ha	
1.	Rondo linii MKS	50	0,005
2.	ul. Armii Krajowej	550	0,05
3.	ul. Prugara - Ketlinga	366	0,03
4.	ul. Sadowa I	713	0,07
5.	ul. Sadowa II	280	0,02
6.	ul. Armii Krajowej	600	0,06
7.	ul. Cegielniana	1 510	0,15
8.	ul. Ogrodowa	50	0,005
9.	Aleje Wojska Polskiego	778	0,07
10.	ul. Norwida	670	0,06
11.	ul. Heweliusza	464	0,04
12.	ul. 3-go Maja	15	0,001
13.	ul. Białogórska, Młynarska, Wyspiańskiego i Rycerska	1 039	0,10
Razem		7 085	0,7085

Place zabaw, ogródki jordanowskie i tereny rekreacyjno-sportowe zajmują łączną powierzchnię 87298 m² (8,72 ha). Znajduje się na nich ponad 200 szt. różnych urządzeń (zabawowych i sportowych). W 2020 r. urządzono przy ul. Mickiewicza skate park z pump-trackiem. Wymieniono także część urządzeń zabawowych na placu zabaw przy ul. 800-lecia.

Place zabaw, ogródki jordanowskie i tereny rekreacyjno-sportowe:

Lp.	Lokalizacja obiektów	Powierzchnia w m ² i ha	
1	Kompleks boisk przy ul. Białogórskiej	10050	1,00
2	ul. Glinice – „Brykalnia”	13200	1,32
3	ul. Konopnickiej	5457	0,54
4	ul. Okołowiczówka	9631	0,96
5	ul. Struga	9631	0,96
6	ul. Przemyska	3029	0,30
7	ul. Wyspiańskiego	3029	0,30
8	ul. Okrzei	8570	0,85
9	ul. Kenara	400	0,04
10	ul. 800-lecia	7143	0,71
11	ul. Żydowska (ogródek jordanowski)	5500	0,55
12	ul. Langiewicza (ogródek jordanowski)	11428	1,14
13	ul. Kawczyńskiego	230	0,02
14	Skate park i siłownia plenerowa w parku miejskim	402	0,04
Razem		87600	8,76

Obszary o niewielkich powierzchniach to tereny mienia komunalnego Gminy Miasta Sanoka przy budynkach komunalnych administrowanych przez SPGM Sp. z o.o. o łącznej powierzchni 6048 m² (0,60 ha). Wymagają one modernizacji polegającej na uzupełnieniu drzewami i krzewami oraz zastąpienia monokultury trawnikowej łąkami kwiatowymi.

Terenami zieleni wymagającymi sporych nakładów finansowych i pracy są rabaty kwiatowe przy ul. Kościuszki (41 m²), Placu Św. Michała (30 m²) oraz Rynek z okresowym ustawianiem 10 sztuk donic kaskadowych, 8 sztuk donic betonowych łukowych. Wymagają one prac pielęgnacyjnych wynikających z ich jednorocznego charakteru (bieżące podlewanie i nawożenie).

11. KOMUNIKACJA MIEJSKA

W 2023 r. usługi przewozowe na terenie Sanoka świadczył jeden operator: Sanockie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Spółka z o. o., który funkcjonuje w ramach Systemu Komunikacji Miejskiej – na podstawie umów zawartych z Gminą Miasta Sanoka. Przewozy były wykonywane na terenie Sanoka oraz gmin powiatu sanockiego: Miasta i Gminy Zagórz, Gminy Sanok, Gminy Bukowsko i Gminy Zarszyn, w ramach zawartych porozumień międzygminnych. SPGK Sp. z o. o. – wykonuje również zadania związane z dystrybucją biletów

uprawniających do korzystania z usług przewozowych świadczonych w ramach Komunikacji Miejskiej w Sanoku, kontrolowaniem dokumentu przewozu, a także windykacją i egzekucją należności powstałych z tytułu wystawienia wezwań do zapłaty, opłat dodatkowych i należności przewozowych za przejazd bez ważnego biletu lub ważnego dokumentu uprawniającego do przejazdu bezpłatnego lub ulgowego. Wpływy z realizacji tych zadań stanowią dochód budżetu miasta.

SPGK Sp. z o. o. w Sanoku sprawuje również funkcję zarządu nad obiektami i urządzeniami infrastruktury transportu zbiorowego, których właścicielem jest Gmina Miasta Sanoka.

Na terenie gmin, z którymi zawarto stosowne porozumienia zlokalizowanych jest 156 przystanków, z których korzysta komunikacja miejska.

Liczba linii autobusowych ogółem wynosi 14 tj.: 14 miejskich w tym 8 pozamiejskich. Całkowita długość linii autobusowych wynosi 309,1 km, z tego linie miejskie to: 204,5 km i linie pozamiejskie to: 104,6 km.

Średnia prędkość eksploatacyjna taboru autobusowego wynosi 22,17 km/h w komunikacji miejskiej i 28,81 km/h w komunikacji pozamiejskiej.

W ramach projektu „Niskoemisyjny Transport Miejski Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2020”, tytuł projektu „Wdrożenie zintegrowanego systemu ograniczania niskiej emisji w ramach systemu transportu w MOF Sanok – Lesko” Gmina Miasta Sanoka zakupiła 11 autobusów niskoemisyjnych (ekologicznych, nisko-podłogowych wyposażonych w biletomaty) dla potrzeb transportu publicznego komunikacji miejskiej w Sanoku.

Na koniec 2023 roku stan taboru komunikacji miejskiej przedstawia się następująco:

- Autobusy – 27 szt.
- Autobusy własność SPGK – 16 szt.
- Autobusy w dzierżawie – 11 szt. – od Gminy Miasta Sanoka.
- Autobusy w ruchu (w szt./doba) – 22.

W 2023 roku z transportu zbiorowego zarządzanego przez gminę skorzystało 1 936 910 mieszkańców. Ceny biletów w tychże środkach transportu wynosiły w 2023 r. 3,00 zł za bilet podstawowy, 2,20 zł za bilet ulgowy, 1,50 zł za bilet studencki.

12. OSPODARKA KOMUNALNA I LOKALOWA

12.1 System zaopatrzenia mieszkańców Sanoka w wodę

Ilość zadeklarowanych osób korzystających z sieci wodociągowej Gminy Miasta Sanoka w roku 2023: 34 816 osoby.

System zaopatrzenia Sanoka w wodę tworzą:

- Stacja Uzdatniania Wody w Sanoku, obręb Sanok-Trepcza z powierzchniowym ujęciem wody,
- Stacja Uzdatniania Wody w Zasławiu z powierzchniowym ujęciem wody,
- Sieć wodociągowa,
- Zbiorniki wodociągowe (wyrównawcze).

Eksploatacją sieci wodociągowej na terenie miasta zajmuje się Sanockie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. – Zakład Wodociągów i Kanalizacji.

Średni dobowy pobór wody zgodnie z udzielonymi pozwoleniami wodnoprawnymi wynosi:

- Ujęcie wody Sanok-Trepcza $Q_{\text{śrd}} = 11\,300 \text{ m}^3/\text{d}$
- Ujęcie wody Zasław $Q_{\text{śrd}} = 6\,200 \text{ m}^3/\text{d}$.

Długość sieci wodociągowej w Sanoku w 2023 r. wynosiła 115,4 km, w tym 109,68 km stanowiła sieć rozdzielcza. Do sieci wodociągowej Sanoka przyłączonych jest 5011 budynków. Na sieci wodociągowej zlokalizowane są wodociągowe zbiorniki wyrównawcze. Należą do nich:

- Zbiornik „Park” w Parku Miejskim (zbiornik dwukomorowy - $2 \times 250 \text{ m}^3$);
- Zbiorniki „Jerozolima” przy ul. Kenara ($2 \times 1000 \text{ m}^3$);
- Zbiornik zlokalizowany przy hydroforni „Okołowiczówka” 300 m^3 ;
- Zbiornik zlokalizowany przy hydroforni „Słowackiego” 150 m^3 .

Wyszczególnienie	w tys. m ³	Uwagi
Sprzedaż wody pitnej przez SPGK dla odbiorców na terenie Sanoka ogółem, w tym:	1 256,6	
- gospodarstwa domowe	965,4	
- pozostali odbiorcy	294,2	
Średnie dobowe zużycie wody	3,44	w tys. m ³ /doba
Średnie roczne zużycie wody w gospodarstwach domowych	965,4	
Średnie dobowe zużycie wody w gospodarstwach domowych	2,64	w tys. m ³ /doba
Średnie miesięczne zużycie wody na 1 mieszkańca w gospodarstwach domowych	1,98	m ³ /miesiąc

Cena brutto za 1 m³ dostarczonej wody do wszystkich odbiorców w 2023 r. wynosiła:

- w okresie 01.01.2023 r. - 06.01.2023 r. – 6,60 zł/m³
- w okresie 07.01.2023 r. – 31.12.2023 r. – 7,20 zł/m³

(zatwierdzona decyzją Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie z siedzibą w Rzeszowie).

12.2 Jakość wody pitnej

Woda dostarczana mieszkańcom Sanoka spełnia wymogi Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2017, poz. 2294).

Jakość wody spełnia również wymagania Dyrektywy Rady Unii Europejskiej 98/83/EC z 3 listopada 1998 r. o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz Zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) dot. jakości wody przeznaczonej do spożycia (Guidelines for drinking-water quality, Vol.1, Recommendations. – 3rd ed. 2008 r.).

Potwierdzeniem spełnienia norm jakościowych dostarczanej wody pitnej są badania prowadzone przez akredytowane laboratorium, SANEPID oraz laboratorium SPGK Sp. z o. o.

W 2023 r. w ramach kontroli wewnętrznej laboratorium wykonało 8136 badań wody uzdatnionej, 1392 badań ścieków oczyszczonych i 3750 badań osadów ścieków.

W przypadku pogorszenia jakości wody przeznaczonej do spożycia, wdrażane są odpowiednie procedury mające na celu weryfikację zagrożenia oraz jego ewentualną likwidację. W przypadku długotrwałej awarii uruchamiane są również dodatkowe punkty poboru lub dostawa wody na terenie wystąpienia awarii. W roku 2024 nie odnotowano żadnej awarii sieci wodociągowej oraz pogorszenia jakości wody, które powodowałyby konieczność wdrożenia ww. procedur.

Na budowę sieci wodociągowej wraz z obiektami towarzyszącymi w 2023 r. SPGK Sp. z o. o. poniosło nakłady w wysokości 608 638,00 zł, z czego kwota 198 907,84 zł została wydatkowana na poprawę funkcjonowania istniejącej sieci wodociągowej wraz z obiektami towarzyszącymi.

W 2023 r. Spółka przebudowała następujące sieci wodociągowe:

- ul. Kiczury – 189 m
- ul. Stróżowska – Wolna – 244,5 m

W 2023 r. przyjęto do majątku Spółki następujące odcinki sieci wodociągowej:

- ul. Jarzębinowa – 53,2 m
- ul. Cmentarna – 60 m
- ul. Jagiełły – 142 m
- ul. Gołębia – 145 m
- ul. Kalinowa – 80 m
- ul. Robotnicza – 77,6 m
- ul. Ustrzycka – 74,55 m
- ul. Cmentarna – 48 m

12.3 System kanalizacyjny

Długość sieci kanalizacji sanitarnej w 2023 roku wyniosła **121,1 km**.
Ilość przyłączy do budynków – **5 416 sztuk**.

Ilość zadeklarowanych osób korzystających z sieci kanalizacji sanitarnej Gminy Miasta Sanoka w roku 2023: **34 566**.

1 430,92 tys. m³ (bez wewnętrznych) ścieków odebranych zostało przez SPGK

Sp. z o.o. z terenu Sanoka w 2023 r., w tym:

- z gospodarstw domowych – 990,29 tys. m³
- od pozostałych odbiorców – 440,63 tys. m³

3,92 tys. m³ wyniosła średnia dobową ilość ścieków odebranych przez SPGK Sp. z o.o. z terenu Sanoka w 2023 r.

Cena brutto za 1 m³ odebranych ścieków dla wszystkich odbiorców w 2023 r. wynosiła:

- w okresie 01.01.2023 r. - 06.01.2023 r. – 6,46 zł/m³
- w okresie 07.01.2023 r. – 31.12.2023 r. – 7,07 zł/m³

(zatwierdzona decyzją Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie z siedzibą w Rzeszowie).

W 2023 r. SPGK Sp. z o.o. w Sanoku poniosło nakłady na budowę sieci kanalizacyjnej w wysokości 24 825,00 zł.

W 2023 r. przyjęto do majątku Spółki następujące odcinki sieci kanalizacji sanitarnej:

- ul. Jagiełły – 178 m

Ogółem do majątku SPGK Sp. z o.o. w 2023 r. przyjęto 178 metrów sieci kanalizacyjnej.

12.4 Ciepłownictwo

Sanockie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. zapewnia dostawę energii ciepłej na terenie miasta Sanoka obejmującego około 20% jego powierzchni. Jednak-że głównymi odbiorcami energii ciepłej na cele c.o. i ciepłej wody są budynki wielorodzinne, w których mieszka około 16 500 osób. Długość sieci ciepłowniczej Gminy Miasta Sanoka według stanu na dzień 31.12.2023 r. wynosi **21,43 km**, w tym:

- Sieć wysokoparametrowa (parametry pracy 125/70°C) **17,62 km**, z czego preizolowana **11,45 km** i kanałowa **6,17 km**.
- Sieć niskoparametrowa – dwu- i czteroprzewodowa (parametry pracy 95/70°C dla c.o. i 55/45°C dla c. w.) **3,81 km**, w tym preizolowana: **1,01 km** i kanałowa **2,80 km**.

Struktura odbiorców energii ciepłej:

Wyszczególnienie	Wg zużycia ciepła - udział w %	Wg powierzchni użytkowej w m ²	Udział w %
Wspólnoty mieszkaniowe i bud. komunalne	10,77%	68 715,23	14,74%
Spółdzielnie mieszkaniowe	62,67%	278 613,17	59,77%
Podmioty gospodarcze	5,56%	18 390,70	3,95%
Oświata	7,77%	67 729,13	14,53%
Służba zdrowia	0,71%	3 413,00	0,73%
Odbiorcy indywidualni	0,72%	3 099,98	0,67%
Pozostałe jednostki budżetowe	11,81%	26 191,48	5,62%

W 2023 r. Sanockie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. – Zakład Ciepłowniczy wydatkował na inwestycje związane z produkcją, przesyłem i dystrybucją ciepła kwotę 528 890,21 zł, realizując:

- odcinki sieci ciepłowniczych:
 - ul. Wąska - Jagiellońska 22 - preizolowana, średnica 139,7/250 mm - długość 72,0 m; kwota netto 96 283,97 zł
 - Rynek 8 - Rynek 12 – TWIN, średnica 76,1/225 mm - długość 47,0 m; kwota netto 60 001,37 zł
 - Z. D. W. Szwejka 2 - Kościuszki 5 – preizolowana, średnica 2x76,1/160 mm długość 15,5 m oraz preizolowana, średnica 48,3/125 mm - długość 4,5 m; kwota netto 61 220,78 zł
- przyłącza wysokich parametrów do budynków:
 - ul. Jagiellońska 22 - preizolowana, średnica 60,3/140 mm - długość 23,5 m; kwota netto 28 090,05 zł
 - Rynek 12 - średnica TWIN 76,1/225 mm - długość 7,0 m; na ścianie w budynku preizolowana średnica 76,1/160 mm długość 16,0 m; kwota netto 22 018,42 zł
 - ul. Kościuszki 5 - preizolowana, średnica 76,1/160 mm – dł. 48,5 m; kwota netto 76 104,92 zł
- indywidualne węzły cieplne w budynkach:
 - ul. Rynek 12, kwota netto 52 708,25 zł
 - ul. Kościuszki 5; kwota netto 48 807,59 zł
 - ul. Kwiatowa 25 – 186,77 tys. zł; kwota netto 68 304,42 zł
- przyłącza niskich parametrów:
 - budynek przy ul. Słowackiego 38A – 2 x 25/91 calpex duo – długość 28,5 m; kwota 15 350,44 zł

W 2023 r. Zakład Ciepłowniczy realizował inwestycję pn. „Budowa kotła na biomase o mocy 7 MW w SPGK Sp. z o. o.” Planowany koszt inwestycji wyniesie ok. 27 mln zł netto z czego ok. 50% stanowi bezzwrotna dotacja. Zakończenie inwestycji planowane jest na koniec kwietnia 2024 r. Generalnym wykonawcą inwestycji jest Instal Warszawa.

Celem przedsięwzięcia jest znaczące ograniczenie emisji CO₂ z paliw kopalnych, podniesienie efektywności produkcji ciepła oraz osiągnięcie statusu sytemu efektywnego energetycznie.

12.5 Oświetlenie solarne

Nazwa ulicy	Ilość opraw	Koszt zakupu i montażu (w zł)
Sienna	4	8.772
Świętojańska	5	10.965
Kółkowa	3	6.579
Spacerowa	5	10.965
Zielna	9	17.424
Razem	26	54.705

13. GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI

Ilość odebranych odpadów komunalnych z terenu gminy Miasta Sanoka:

Kod odpadów	Kod odpadów	Masa Mg w 2023r.
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	562,66
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	1,88
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	689,84
15 01 07	Opakowania ze szkła	558,98
20 01 01	Papier i tektura	2,17
20 01 02	Szkło	0,63
20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	814,34
20 01 39	Tworzywa sztuczne	0,86
Ex20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny (popiół)	61,44
Ex20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny (odpady kuchenne)	0,1
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	0,79
Ex20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji (liście, kwiaty, skoszona trawa, gałęzie drzew i krzewów, owoce i warzywa)	0,03
20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	172,28
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	5442,61

Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania za rok 2023 dla Gminy Miasta Sanoka wynosi: 0,01%.

Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych dla Gminy Miasta Sanoka za rok 2023 wynosi: 33,96 %.

Poziom składowania za rok 2023 dla Gminy Miasta Sanoka wynosi: 11,51%.

Od 1 stycznia 2021 r. z systemu gospodarowania odpadami komunalnymi zostali wyłączeni właściciele nieruchomości na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne. W związku z tym odbiór odpadów z tych nieruchomości oraz rozliczenie kosztów za odbiór odbywa się na podstawie indywidualnie zawartych umów z przedsiębiorcami wpisanymi do Rejestru Działalności Regulowanej na terenie Gminy Miasta Sanoka.

Poniższa tabela przedstawia cały strumień **odebranych** odpadów komunalnych z terenu Gminy Miasta z podziałem na odpady odebrane od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne.

Kod odpadów	Kod odpadów	Właściciele nieruchomości zamieszkałych	Właściciele nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne.	Łączna masa Mg w 2023 r.
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	328,44	234,22	562,66
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	0	1,88	1,88
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	514,76	175,08	689,84
15 01 07	Opakowania ze szkła	501,78	57,2	558,98
20 01 01	Papier i tektura	0	2,17	2,17
20 01 02	Szkło	0	0,63	0,63
20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	730,84	83,5	814,34
20 01 39	Tworzywa sztuczne	0	0,86	0,86
Ex20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny (popiół)	61,44	0	61,44
Ex20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny (odpady kuchenne)	0	0,1	0,1
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	0	0,79	0,79
Ex20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji (liście, kwiaty, skoszona trawa, gałęzie drzew i krzewów, owoce i warzywa)	0	0,03	0,03
20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	0	172,28	172,28
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	3948,82	1493,79	5442,61

Ilość odpadów odebranych z terenu Gminy Miasta Sanoka przypadająca na 1 mieszkańca:

Wyszczególnienie	wg danych pochodzących z rejestru mieszkańców gminy					wg danych pochodzących ze złożonych przez właścicieli nieruchomości deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi				
	2019 rok	2020 rok	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2019 rok	2020 rok	2021 rok	2022 rok	2023 rok
Liczba mieszkańców miasta	37 113	36 496	35 588	35 275	34 816	28 059	27 629	27 085	26 922	27 279
Ilość odebranych odpadów przypadająca na 1 mieszkańca	0,173 [Mg]/rok	0,235 [Mg]/rok	0,192 [Mg]/rok	0,184 [Mg]/rok	0,175 [Mg]/rok	0,229 [Mg]/rok	0,310 [Mg]/rok	0,252 [Mg]/rok	0,241 [Mg]/rok	0,223 [Mg]/rok

Oprócz odbioru odpadów komunalnych Gmina Miasta Sanoka corocznie organizuje odbiór i utylizację wyrobów zawierających azbest. W 2023 roku odebrano od mieszkańców miasta i przekazano do utylizacji 9,06 Mg wyrobów zawierających azbest, powstałych w wyniku wymiany pokryć dachowych (eternit), co stanowi ok. 0,11 % wszystkich odebranych odpadów z terenu naszej gminy w 2023 r. Koszt odbioru i utylizacji wyrobów zawierających azbest wyniósł 5.381,64 zł.

Organizowana corocznie akcja wpisuje się w założenia „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” tj. usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest, minimalizację negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju oraz likwidacją szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Koszt gospodarowania odpadami komunalnymi, ponoszony przez 1 mieszkańca w 2023 r. wynosił:

- jeśli odpady były zbierane i odbierane w sposób selektywny – 39 zł/os/mc
- jeśli właściciel nieruchomości nie wypełniał obowiązku zbierania odpadów w sposób selektywny – 78 zł/os/mc
- zwolnienie z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym – 2,00 zł/os/mc
- zwolnienie z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości na których zamieszkują rodziny wielodzietne, o których mowa w ustawie z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j Dz.U.2023.2424) - 1,00 zł na każdego członka rodziny wielodzietnej.

W 2023 r. Gmina Miasta Sanoka niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne przekazywała do instalacji należącej do Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w Krośnie, mającej status Instalacji Komunalnej.

W obecnej chwili kluczowym problemem dotyczącym gospodarki odpadami na terenie Gminy Miasta Sanoka jest rozbudowa i modernizacja Gminnego Punktu Zbiórki Odpadów Segregowanych (GPZOS), którego operatorem jest Sanockie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Obecnie funkcjonujący GPZOS z uwagi na znaczny wzrost ilości odpadów gromadzonych w sposób selektywny jak również obostrzeń prawnych nakładanych w ostatnim czasie na tego typu instalacje jest technicznie przestarzały i niedostosowany do obecnych realiów.

14. PODARKA MIESZKANIOWA

14.1 Zasoby mieszkaniowe

W 2024 r. w Sanockim Przedsiębiorstwie Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. przewidziano wpływy w wysokości 28549026,06 zł, w tym: zwłaszcza wpływy z czynszów i eksploatacji za lokale mieszkalne, użytkowe i halę targową, ze sprzedaży wody, CO, CCW, przychody z usług remontowych.

Łącznie w zasobie Gminy Miasta Sanoka na dzień 1 stycznia 2023 roku, znajdowało się 692 mieszkania, a na dzień 31 grudnia 2023 roku 697 mieszkań. Zwiększenie się ilości mieszkań spowodowane było pozyskaniem 8 mieszkań przy ul. Pięknej 4. Równocześnie 3 mieszkania zostały wykupione na własność. Sukcesywnie corocznie pozyskiwana jest określona liczba mieszkań, tzw. pustostanów w celu zaspakajania potrzeb mieszkaniowych. W 2023 roku było ich 12.

W 2023 r. wszczęto 5 postępowań eksmisyjnych, dotyczących opuszczenia lokali mieszkalnych, będących w zasobach gminy. W tym że roku zakończyło się 2 takich postępowań, z których wyeksmitowano 2 osób. Powodem wszczęcia tych postępowań było zadłużenie lub bezumowne korzystanie z lokalu.

Na dzień 1 stycznia 2023 roku zaległości w opłatach za mieszkania będące w zasobie gminy wynosiły łącznie 354 460 zł, a płatności dotyczyły 265 mieszkań. Na dzień 31 grudnia 2023 roku zaległości wyniosły 361 430,61 zł i dotyczyły 265 mieszkań.

W 2023 r. wypłacono dodatki mieszkaniowe na łączną kwotę 429 918,58 zł, których beneficjentami było 162 osoby zamieszkujące zasoby komunalne.

W zasobie gminy w 2023 roku znajdowały się następujące budynki niemieszkalne: budynek po areście śledczym przy ul. Zaułek Dobrego Wojaka Szwejka, w którym mieściła się część administracyjna byłego aresztu śledczego została przystosowana pod potrzeby siedziby Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Po dokonaniu podziału działki, na której usytuowane są obydwie budynki, rozważana będzie sprzedaż budynku, w którym znajdował się areszt.

garaż wielopoziomowy przy ul. Łaziennej - zarządzany jest przez Sanockie Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej Spółka z o.o.

budynek hali targowej przy ul. Piłsudskiego - łącznie na obydwu piętrach hali znajduje się 86 boksów, na I piętrze wszystkie lokale są puste, II piętro zajęte dla potrzeb Jednostki Strzeleckiej.

„Zielony Rynek" przy ul. Lipińskiego - w obiekcie znajduje się 81 kiosków, z których dzierżawione były wszystkie.

W zasobie gminy Miasta Sanoka znajduje się 697 lokali mieszkalnych, w tym:

- 607 mieszkań komunalnych,
- 84 mieszkań socjalnych
- 6 tymczasowych pomieszczeń mieszkalnych,
- 218 lokali użytkowych,
- 15 garaży.

Lokale stanowiące zasoby mieszkaniowe Sanoka zlokalizowane są w budynkach będących własnością miasta – 321 mieszkań oraz w budynkach wspólnot mieszkaniowych z udziałem miasta - 376 mieszkań.

W lokalach użytkowych będących własnością Miasta Sanoka prowadzona jest działalność w niżej wymienionych branżach:

- przemysłowa obejmująca 55 lokale o powierzchni 3350,33 m²,
- biurowa obejmująca 51 lokali o powierzchni 3 534,61 m²,
- usługowa obejmująca 17 lokali o powierzchni 760,26 m²,
- gastronomiczna obejmująca 14 lokali o powierzchni 2 124,52 m².

Pozostałe branże to: handlowa, kwiaciarnie, kantory wymiany walut, garaże o pow. 8 025 m . Średnia miesięczna stawka czynszu komunalnego w 2022 roku wyniosła: 3,73zł.

14.2 Sanockie nekropolie

Na terenie Sanoka zlokalizowanych jest 7 cmentarzy, w tym 4 komunalne, 1 parafialny oraz 2 inne (1 żydowski - nieczynny, 1 wojskowy jeniecki - nieczynny).

Cmentarze komunalne podlegają zarządowi Sanockiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o.

Status cmentarza otwartego mają cmentarze: Południowy przy ul. Ustronie i Olchowiecki przy ul. Kółkowej, natomiast na cmentarzu Centralnym przy ul. Rymanowskiej oraz na cmentarzu Posada przy ul. Lipińskiego brak jest wolnych miejsc pod bieżący pochówek, dlatego mogą się one odbywać w miejscach wcześniej wykupionych lub na zasadzie dochowania w istniejącym grobie.

Powierzchnia sanockich cmentarzy wynosi 140 786 m².

Na cmentarzu Południowym powierzchnia przeznaczona w przyszłości pod pochówki wynosi 36 000 m².

Cmentarze: Centralny i Posada wypełnione są w 100%, łącznie z miejscami wykupionymi pod przyszłe pochowania). Cmentarz Olchowiecki wypełniony jest w 90%, a cmentarz Południowy w 30%. W roku 2023 dokonano 353 pochówków, w tym 166 pochówków „urnowych”.

14.3 Informacje uzupełniające działań prowadzonych z zakresu ochrony środowiska, gospodarki komunalnej i mieszkaniowej w 2023 r.

- W Wydziale Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska przyjęto do realizacji 6 545 spraw.
- Wydano 90 decyzji administracyjnych dot. wyrażenia zgody na usunięcie drzew i krzewów. Zrealizowano 149 zgłoszeń o zamiarze usunięcia drzew lub krzewów.
- Przyjęto 1 349 deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
- Wydano 5 decyzji administracyjnych określających wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
- Wydano 1 decyzję administracyjną z zakresu naruszenia stanu wody na gruncie.
- Rozstrzygnięto: 1 przetarg na odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych, 1 przetarg na utrzymanie zieleni miejskiej, 1 przetarg na utrzymanie czystości i porządku na chodnikach, placach i przystankach komunikacyjnych.
- Wydano 1 decyzję administracyjną za nieosiągnięcie wymaganego poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych.
- Wydano 2 decyzje administracyjne w sprawie usunięcia odpadów z miejsca nieprzeznaczonego do ich składowania lub magazynowania.
- Przeprowadzono 49 przetargów licytacyjnych na dzierżawę lokali użytkowych, znajdujących się w zasobach gminy.

15. EDUKACJA I WYCHOWANIE W GMINIE MIASTA SANOKA

W roku 2023 na terenie Sanoka funkcjonowało 12 placówek oświatowych, oraz 2 placówki opiekuńcze prowadzone przez Gminę Miasta Sanoka, które zabezpieczały potrzeby wychowawcze, edukacyjne i opiekuńcze dzieci, młodzieży w zakresie opieki żłobkowej, przedszkolnej i szkolnej.

15.1 Struktura organizacyjna oświaty i wychowania w Sanoku

Struktura organizacyjna oświaty i wychowania Gminy Miasta Sanoka obejmowała:

- 8 szkół podstawowych,
- 4 przedszkola samorządowe,
- 2 żłobki samorządowe.

Ponadto w Sanoku funkcjonowało 7 niepublicznych placówek wychowania przedszkolnego dotowanych z budżetu Miasta Sanoka tj.: 2 ochronki, 4 przedszkola niepubliczne ogólnodostępne i 1 przedszkole niepubliczne specjalne.

Wykaz jednostek oświatowych:

SZKOŁY PODSTAWOWE		
Nazwa szkoły	adres	kontakt
Szkoła Podstawowa nr 1 im. gen. Bronisława Prugara – Ketlinga	aleja Szwajcarii 5	tel/fax: 13 46 334 92 fax: 13 46 334 92 e-mail: sp1sanok@op.pl
Szkoła Podstawowa nr 2 im. św. Kingi	ul. Rymanowska 17	tel/ fax: 13 46 327 56 e-mail: sekretariat@sp2sanok.pl
Szkoła Podstawowa nr 3 im. Tadeusza Kościuszki	ul. Stróżowska 4	tel: 13 46 310 71 fax: 13 49 274 22 e-mail: sp3.sanok@gmail.com
Szkoła Podstawowa nr 4 im. Księdza Zdzisława Jastrzębiec Peszkowskiego	ul. Sadowa 12	tel: 13 46 329 98 fax: 13 46 480 76 e-mail: sekretariat@sp4.sanok.pl
Szkoła Podstawowa nr 6 im. Jana Pawła II	ul. Przemyska 80	tel./fax: 13 46 309 96 e-mail: szkola@sp6.sanok.pl
Szkoła Podstawowa nr 7	ul. Piastowska 73	tel./fax: 134631566 e-mail: sp7ks@poczta.onet.pl
Szkoła Podstawowa nr 8 im. Królowej Zofii	ul. Jana III Sobieskiego 5	tel: 134630538 fax: 134632752 e-mail: szkola@sp8sanok.pl
Szkoła Podstawowa nr 9	ul. Jana Pawła II 25	tel.134647147 fax: 134630579 e-mail: sp9sanok@gmail.com

PRZEDSZKOLA SAMORZĄDOWE		
Samorządowe Przedszkole Publiczne nr 1	ul. Rymanowska 15	tel: 13 46 314 06 E-mail: spp1sanok@interia.pl
Samorządowe Przedszkole Publiczne nr 2	ul. Sadowa 11	tel: 13 46 310 02 e-mail: sekretariat@spp2.sanok.pl
Samorządowe Przedszkole Publiczne nr 3	ul. Kochanowskiego 3	tel: 13 46 453 40 e-mail: przedszkole3sanok@vp.pl
Samorządowe Przedszkole Publiczne nr 4	ul. Robotnicza 13a	tel: 13 46 300 90 e-mail: poczta@spp4.sanok.pl
ŻŁOBKI SAMORZĄDOWE		
Żłobek Samorządowy nr 1	ul. Podgórze 24	tel: 13 46 334 43 e-mail: zlobek@zlobek1.sanok.pl
Żłobek Samorządowy nr 2	ul. Traugutta 23	tel: 13 46 329 29 E-mail: zlobek@zlobek2.sanok.pl
PRZEDSZKOLA NIEPUBLICZNE FUNKCJONUJĄCE NA TERENIE MIASTA SANOKA		
Ochronka im. Dzieciątko Jezus w Sanoku	ul. Słowackiego 24	tel. 13 46 306 56 e-mail: siostryslowackiego@op.pl
Ochronka Bł. Edmunda Bojanowskiego w Sanoku	ul. Jana III Sobieskiego 10	tel. 13 46 376 83 e-mail: siostrysluzebniczki@op.pl
Niepubliczne Przedszkole „Pomysłowy Przedszkolak”	ul. Jagiellońska 44	e-mail: przedszkolemim@gmail.com
Przedszkole Niepubliczne „Akademia Małego Geniusza”	ul. Kościuszki 58	e-mail: paula.ostrowska.baran@gmail.com
Niepubliczne Przedszkole Specjalne dla dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu „Strefa Smyka – Terapia i Edukacja”	ul. B. Leśmiana 13	e-mail: przedszkole.ostrefa.smyka@gmail.com
Niepubliczne Przedszkole „Lili’s Team”	ul. Kochanowskiego 25	e-mail: lilis.team21@gmail.com
Niepubliczne Przedszkole "Little-ARTists"	ul. Głogowa 1	e-mail: sekretariat@przedszkole-little-artists.pl

15.1.1 Żłobki

Liczba dzieci w żłobkach samorządowych Gminy Miasta Sanoka:

Placówka	2021/2022		2022/2023		2023/2024	
	stan na 30.09.2021 r.		stan na 30.09.2022 r.		stan na 30.09.2023 r.	
	Dzieci	Grupy	Dzieci	Grupy	Dzieci	Grupy
Żłobek Samorządowy nr 1	96	4	96	4	96	4
Żłobek Samorządowy nr 2	87	3	87	3	87	3
Ogółem:	183	7	183	7	183	7

Źródło: Dane własne Urzędu Miasta Sanoka

15.1.2 Przedszkola

W roku szkolnym 2023/2024 wychowaniem przedszkolnym w Gminie Miasta Sanoka zostało objętych **1 394** dzieci w wieku od 2,5 do 6 lat.

W sanockich przedszkolach samorządowych funkcjonowało **45** oddziałów, do których od września 2023 r. uczęszczało **1 052** dzieci, z czego 22 dzieci (2,10%) to obywatele Ukrainy posiadający status UKR.

Przedszkola niepubliczne prowadziły **21** oddziałów dla **328** dzieci. W szkołach podstawowych działał **1 oddział „0”**, do którego uczęszczało **14** dzieci.

Sanockie przedszkola zlokalizowane są w budynkach o bardzo dobrym standardzie, posiadającym pełne zaplecza gastronomiczno-sanitarne, sale zabaw i wypoczynku oraz własne place zabaw. Przedszkola posiadają w pełni wykwalifikowaną kadrę pedagogiczną i administracyjno-obługową.

Od 1 września 2023 r. do przedszkoli zostały przyjęte wszystkie chętne dzieci w wieku 3 - 6 lat zamieszkałe na terenie Gminy Miasta Sanoka, spełniające kryteria rekrutacyjne.

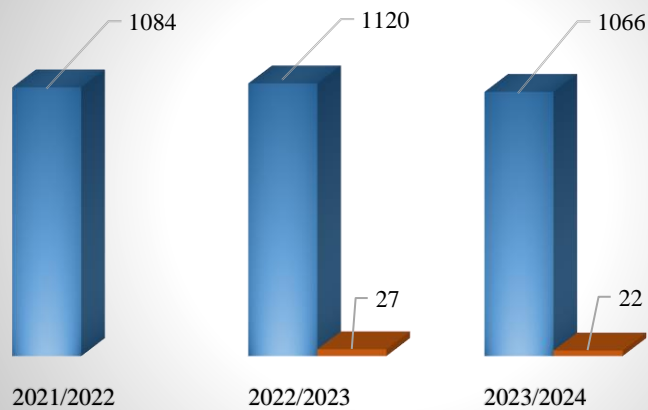
Liczba dzieci i oddziałów przedszkolnych w poszczególnych jednostkach:

Placówka	2021/2022		2022/2023			2023/2024		
	stan na 30.09.2021 r.		stan na 30.09.2022 r.			stan na 30.09.2023 r.		
	Dzieci	Oddziały	Dzieci	w tym dzieci z Ukrainy	Oddziały	Dzieci	w tym dzieci z Ukrainy	Oddziały
Samorządowe Przedszkole Publiczne nr 1	188	9	193	6	9	178	4	9
Samorządowe Przedszkole Publiczne nr 2	297	12	301	5	12	301	6	12
Samorządowe Przedszkole Publiczne nr 3	366	15	385	12	15	367	8	15
Samorządowe Przedszkole Publiczne nr 4	211	9	214	4	9	206	4	9
Razem przedszkola samorządowe:	1 062	45	1 093	27	45	1 052	22	45
Oddziały tzw. „0” w SP nr 4	11	1	11	0	1	0	0	0
Oddziały tzw. „0” w SP nr 6	11	1	16	0	1	14	0	1
Razem oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych:	22	2	27	0	2	14	0	1
Ogółem przedszkola samorządowe i oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	1 084	47	1 120	27	47	1 066	22	46
Ochronka im. Błogostawionego Edmunda Bojanowskiego w Sanoku	97	4	96	0	4	99	0	4
Ochronka im. Dzieciątka Jezus w Sanoku	53	2	49	0	2	46	0	2
Przedszkole Niepubliczne „Pomysłowy Przedszkolak”	34	3	30	0	3	29	0	3
Niepubliczne Przedszkole Specjalne dla dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu „Strefa Smyka – terapia i edukacja”	10	3	10	0	3	10	1	3

Przedszkole Niepubliczne „Akademia Małego Geniusza”	74	3	67	0	3	59	1	3
Niepubliczne Przedszkole „Lili’s Team”	20	2	49	0	2	76	0	4
Niepubliczne Przedszkole "Little-ARTists"	0	0	0	0	0	9	0	2
Razem przedszkola niepubliczne:	288	17	301	0	17	328	2	21
Ogółem	1 372	64	1 421	27	64	1 394	24	67

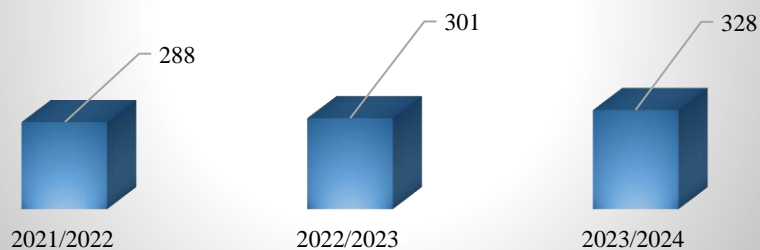
Źródło: Dane własne Urzędu Miasta Sanoka

Liczba dzieci w przedszkolach samorządowych i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych Gminy Miasta Sanoka

■ Liczba dzieci ogółem ■ Liczba dzieci z Ukrainy

Liczba dzieci w przedszkolach niepublicznych Gminy Miasta Sanoka

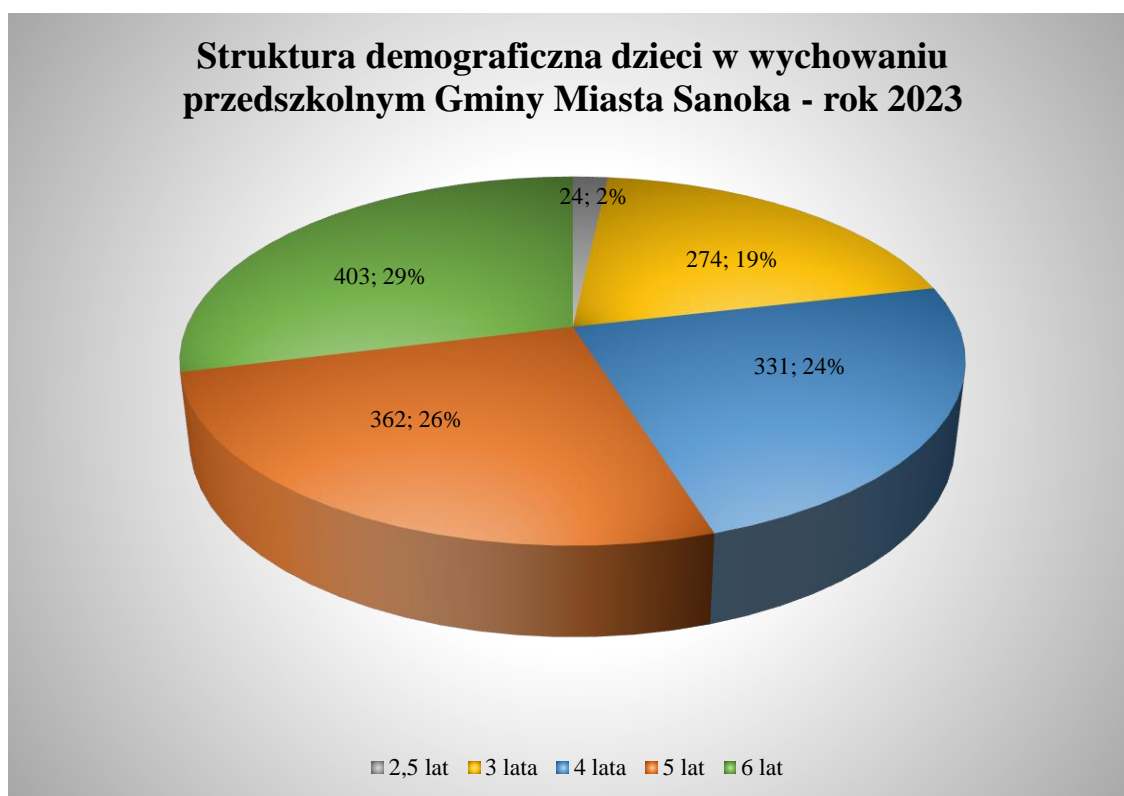

■ Liczba dzieci

Struktura demograficzna dzieci w wychowaniu przedszkolnym Gminy Miasta Sanoka:

Wiek dziecka	2021/2022	2022/2023		2023/2024	
	stan na 30.09.2021 r.	stan na 30.09.2022 r.		stan na 30.09.2023 r.	
	Dzieci	Dzieci	w tym dzieci z Ukrainy	Dzieci	w tym dzieci z Ukrainy
2,5 lat	21	21	0	24	0
3 lata	283	285	3	274	3
4 lata	346	339	9	331	3
5 lat	357	381	8	362	10
6 lat i starsze	365	395	7	403	8
Razem:	1 372	1 421	27	1 394	24

Źródło: Dane własne Urzędu Miasta Sanoka

15.1.3 Szkoły

W roku szkolnym 2023/2024 w Sanoku funkcjonuje 8 szkół podstawowych, w których od września 2023 r. naukę rozpoczęło **2 970** uczniów w **129** oddziałach, **85** uczniów (2,86%) to obywatele Ukrainy posiadający status UKR.

Liczba uczniów w szkołach podstawowych Miasta Sanoka:

Placówka /szkoła Sanok	2021/2022		2022/2023			2023/2024		
	stan na 30.09.2021 r.		stan na 30.09.2022 r.			stan na 30.09.2023 r.		
	Uczniowie	Oddziały	Uczniowie	w tym uczniowie z Ukrainy	Oddziały	Uczniowie	w tym uczniowie z Ukrainy	Oddziały
Szkoła Podstawowa nr 1	709	32	710	39	29	670	29	27
Szkoła Podstawowa nr 2	565	26	553	12	24	523	10	23
Szkoła Podstawowa nr 3	406	18	413	10	18	396	8	17
Szkoła Podstawowa nr 4	492	24	444	10	21	382	13	18
Szkoła Podstawowa nr 6	210	11	207	4	10	204	5	10
Szkoła Podstawowa nr 7	24	2	25	0	2	0	0	0
Szkoła Podstawowa nr 8	396	19	441	23	19	457	16	20
Szkoła Podstawowa nr 9	297	13	317	3	13	338	4	14
Razem:	3 099	145	3 110	101	136	2970	85	129

Źródło: Dane własne Urzędu Miasta Sanoka

Egzamin ósmoklasisty obejmuje wymagania określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla klas I–VIII. Sprawdza, w jakim stopniu uczniowie opanowali wiadomości i nabyli umiejętności z takich przedmiotów jak język polski, matematyka i język obcy. Jest kluczowym elementem branym pod uwagę w procesie rekrutacyjnym do szkół ponadpodstawowych. Do egzaminu ósmoklasisty na terenie Gminy Miasta Sanoka w roku 2023 uprawnionych było ogółem 520 uczniów. Egzamin odbył się w dniach: 23, 24, 25 maja 2023 r.

Z części egzaminów zwolnionych zostało ogółem 8 laureatów olimpiad i konkursów przedmiotowych o zasięgu co najmniej wojewódzkim: z matematyki – 2 laureatów, z języka angielskiego – 2 laureatów, z języka niemieckiego – 2 laureatów, z języka francuskiego – 1 laureat, z języka ukraińskiego – 1 laureat, uzyskując z danego przedmiotu maksymalną liczbę punktów. Ponadto, 10 uczniów zostało zwolnionych z egzaminu m.in. w związku z długotrwałą chorobą lub niepełnosprawnością.

Zgodnie z przepisami prawa uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi zdawali egzamin, korzystając z arkuszy dostosowanych do potrzeb i możliwości zdających: z języka polskiego – 30 uczniów, z matematyki – 30 uczniów, z języka angielskiego – 29 uczniów.

Średnia wyników egzaminu po szkole podstawowej gminy w porównaniu do wyników powiatu i województwa w roku 2023:

	Język polski (%)	Matematyka (%)	Język angielski (%)
Gmina Miasta Sanoka	68,40	56,26	72,72
Powiat Sanocki	66,74	55,65	65,73
Województwo Podkarpackie	67,99	55,72	64,90
Polska	66,00	53,00	66,00

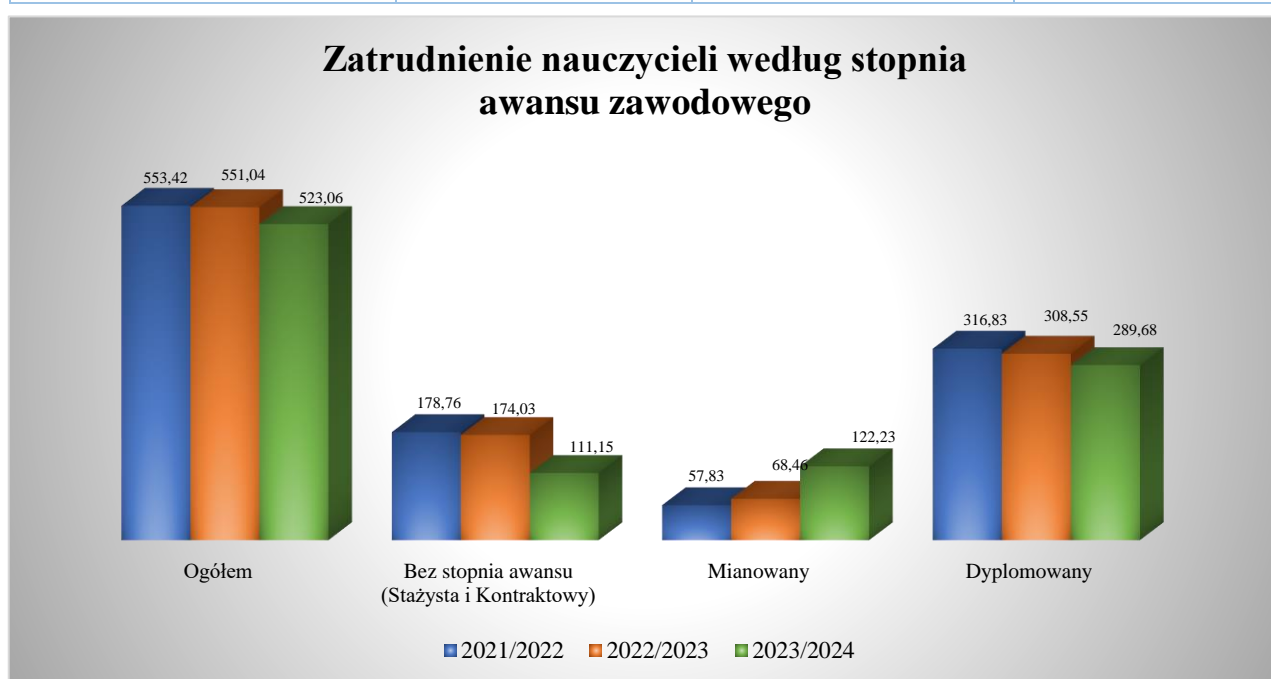
Źródło: Dane własne Urzędu Miasta Sanoka

15.2 Zatrudnienie w oświatowo-wychowawczych placówkach Sanoka

Na dzień 30 września 2023 r. liczba etatów nauczycieli w sanockich placówkach oświatowych wynosiła **523,06**

Zatrudnienie nauczycieli według stopnia awansu zawodowego w placówkach oświatowych Miasta Sanoka

Stopień awansu zawodowego nauczycieli w etatach	2021/2022 stan na 30.09.2021 r.	2022/2023 stan na 30.09.2022 r.	2023/2024 stan na 30.09.2023 r.
Bez stopnia awansu (do 09.2022 r. stażysta)	17,45	174,03	111,15
Bez stopnia awansu (do 09.2022 r. kontraktowy)	161,31		
Mianowany	57,83	68,46	122,23
Dyplomowany	316,83	308,55	289,68
Razem:	553,42	551,04	523,06

Źródło: Dane własne Urzędu Miasta Sanoka

Pracownicy administracji i obsługi w samorządowych placówkach oświatowych w etatach:

Nazwa placówki	Przeciętna liczba etatów administracji i obsługi		
	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Szkoły Podstawowe	128,41	125,66	118,78
Samorządowe Przedszkola Publiczne	109,66	112,21	112,04
Żłobki Samorządowe	46,10	49,57	50,04
Razem:	284,17	287,44	280,86

Źródło: Dane własne Urzędu Miasta Sanoka

15.3 Osiągnięcia edukacyjne uczniów

Uczniowie sanockich szkół podstawowych w roku 2023 brali udział w licznych konkursach przedmiotowych, turniejach i zawodach organizowanych przez Podkarpackiego Kuratora Oświaty. Tytuł laureata otrzymało **8** uczniów, natomiast finaliści **15**. Przedmiotami wiodącymi wśród sanockiej młodzieży były: język angielski, matematyka, geografia i język ukraiński.

W roku 2023 Burmistrz Miasta Sanoka przyznał najzdolniejszym uczniom sanockich szkół podstawowych stypendia naukowe. W trakcie uroczystej Gali w Uczelni Państwowej im. Jana Grodka w Sanoku, stypendia za wyniki w nauce w wysokości 650,00 otrzymało 184 uczniów, natomiast stypendia za szczególne osiągnięcia w nauce w wysokości 550,00 odebrało 5 uczniów. Na wypłatę stypendiów wydatkowano w roku 2023 z budżetu gminy kwotę w **122 350,00**.

Stypendia motywacyjne w latach 2021-2023:

Rodzaj stypendium	Liczba stypendiów w roku 2021	Liczba stypendiów w roku 2022	Liczba stypendiów w roku 2023
Za wyniki w nauce	155	145	184
Za szczególne osiągnięcia w nauce	6	6	5
Razem:	161	151	189
	96 000,00	97 550,00	122 350,00

Źródło: Dane własne Urzędu Miasta Sanoka

Źródło: materiały własne Urzędu Miasta Sanoka

15.4 Uczniowie o specjalnych potrzebach edukacyjnych

Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, potwierdzonymi orzeczeniami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, realizujący obowiązek szkolny w ogólnodostępnych szkołach podstawowych otoczeni są szczególną opieką, w ramach tzw. kształcenia włączającego lub klas integracyjnych.

W roku 2023 w sanockich szkołach podstawowych naukę pobierało **242 uczniów** posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, co stanowi **8,15%** ogółu dzieci, dodatkowo **1 uczeń** z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim objęty był zajęciami rewalidacyjno-wychowawczymi.

Do przedszkoli publicznych i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych uczęszczało **73 wychowanków** o specjalnych potrzebach edukacyjnych, co stanowi **6,85%** ogółu dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ww. placówkach.

W przedszkolach niepublicznych dotowanych przez Gminę Miasta Sanoka **25 wychowanków** objętych było kształceniem specjalnym (**7,63%**).

Gmina Miasta Sanoka, zgodnie z ustawowym obowiązkiem organizuje dowóz uczniów objętych kształceniem specjalnym, a w przypadku, gdy dowóz i opiekę zapewniają rodzice, zwraca koszt przewozu na zasadach określonych w umowie zawartej pomiędzy Burmistrzem Miasta Sanoka a rodzicami. W roku 2023 zorganizowano dowóz dla średniomiesięcznie **26** dzieci niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego. Natomiast **2** uczniom niepełnosprawnym, którym dowóz zapewniali rodzice, Gmina Miasta Sanoka refundowała koszty przejazdu na podstawie umów indywidualnych.

Koszt zorganizowania dowozu dzieci w roku 2023 wyniósł **147.316,52 zł.**

15.5 Szkolna baza sportowa

Sanockie szkoły podstawowe mają dobrą bazę sportową, na którą składają się sale gimnastyczne wyposażone w specjalistyczny sprzęt do ćwiczeń, zaplecza sanitarne oraz szatnie. Także profesjonalne zaplecze stanowią zewnętrzne obiekty sportowe zlokalizowane bezpośrednio w otoczeniu szkół, do których należą: Orliki przy Szkole Podstawowej Nr 1 i Szkole Podstawowej Nr 4, oraz wielofunkcyjne boiska sportowe ze sztuczną nawierzchnią, dobrze wyposażone place rekreacyjno-zabawowe i obiekty szatniowo-sanitarne.

W roku 2023 uczniowie sanockich szkół podstawowych po raz kolejny uzyskali bardzo wysokie lokaty we współzawodnictwie sportowym organizowanym przez Podkarpacki Szkolny Związek Sportowy w Rzeszowie. Na sklasyfikowane ogółem **604** szkoły podstawowe, w programie Wojewódzkich Igrzysk Młodzieży Szkolnej, Szkoła Podstawowa nr 1 zajęła I miejsce, a Szkoła Podstawowa nr 4 zajęła IV miejsce.

Podobnie jak w latach poprzednich, Burmistrz Miasta Sanoka doceniając szkoły podstawowe w osiągnięciach sportowych, wyróżnił wszystkie placówki nagrodami finansowymi w ramach Sportowego Podsumowania Roku Szkolnego w ogólnej kwocie **8 000,00 zł.**

Źródło: materiały własne Urzędu Miasta Sanoka

15.6 Pomoc socjalno–materialna uczniom

W Urzędzie Miasta Sanoka przy Wydziale Edukacji, Kultury i Turystyki funkcjonuje „Biuro Stypendialne”. Głównym zadaniem biura jest udzielanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów z rodzin najbiedniejszych. Ma ona na celu zmniejszenie różnic w dostępie do edukacji oraz umożliwienie pokonywania barier dostępu do edukacji uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.

W roku 2023 - **125** uczniom z rodzin potrzebujących wsparcia udzielono pomocy materialnej w formie stypendium i zasiłku szkolnego na kwotę ogółem: **191 850 zł**, z czego **72 650 zł** dotyczyło pomocy dla **41** uczniów z Ukrainy.

Z kolei uczniowie niepełnosprawni w ramach Rządowego programu pomocy otrzymali dofinansowania do zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych w kwocie **43 741,66 zł**.

15.7 Wydatki i dochody z budżetu miasta Sanoka na oświatę i wychowanie

Nakłady na oświatę w roku 2023, podobnie jak w roku poprzednim miały tendencję wzrostową. Wzrost kosztów realizacji zadań oświatowych wynikał między innymi z:

- znacznego wzrostu poziomu płacy minimalnej,
- ogólnego wzrostu cen towarów i usług,
- objęcia kształceniem uczniów z Ukrainy,
- realizacją awansu zawodowego.

Dochody budżetu miasta dotyczące placówek oświatowo-wychowawczych w roku 2023:

Subwencja oświatowa	39 344 925,00 zł
Dotacja celowa na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego	1 600 390,08 zł
Fundusz Pomocy na realizację dodatkowych zadań oświatowych	1 760 351,00 zł
Fundusz Pomocy pozostałe zadania (zakup podręczników oraz stypendia socjalne dla obywateli Ukrainy)	86 102,35 zł
Dotacja celowa na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe	379 732,88 zł
Wpływy z opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego i żywienia dzieci	1 820 386,50 zł
Wpływy z gmin za dzieci uczęszczające do przedszkoli publicznych i niepublicznych, a zamieszkałe poza gminą	2 300 745,73 zł
Wpływy z opłat za korzystanie z opieki żłobkowej i żywienia dzieci	1 227 274,44 zł
Środki na nagrodę specjalną dla nauczycieli	757 769,85 zł
Stypendia socjalne, zasiłki szkolne, wyprawka szkolna	139 101,66 zł
Pozostałe dochody oświatowo-wychowawcze (w tym inwestycje, Program ERASMUS, ASPE, pozostałe wpływy dot. żłobków)	766 433,61 zł
Razem dochody	50 183 213,10

Wydatki budżetu miasta dotyczące placówek oświatowo-wychowawczych w roku 2023:

Wykonanie planów finansowych szkół podstawowych	53 479 367,13 zł
Wykonanie planów finansowych przedszkoli publicznych	22 260 678,54 zł
Wykonanie planów finansowych żłobków samorządowych	4 049 988,38 zł
Dotacja podmiotowa z budżetu miasta dla przedszkoli niepublicznych	4 963 525,48 zł
Stypendia socjalne, zasiłki szkolne, stypendia motywacyjne, wyprawka szkolna	357 941,66 zł
Dojazdy dzieci objętych kształceniem specjalnym do szkół	147 316,52 zł
Inne wydatki ewidencjonowane w Urzędzie Miasta (inwestycje w jednostkach oświatowych, dojazdy dzieci na zawody sportowe, komisje kwalifikacyjne na nauczyciela mianowanego itp.)	500 472,90 zł

Razem wydatki	85 759 290,61 zł
---------------	------------------

Źródło: Dane własne Urzędu Miasta Sanoka

Ze środków zaplanowanych w budżecie Miasta, w podległych placówkach oświatowych i opiekuńczych, w 2023 r. wykonane zostały następujące remonty:

- **SP 1** – naprawa bramy na boisku Orlik, remont zadaszenia nad wejściem do szkoły, remont rozdzielni, wentylatorów i innych urządzeń w kuchni szkolnej,
- **SP 2** – drobne naprawy i konserwacje,
- **SP 3** – malowanie w segmencie A – I i II piętro, malowanie lamperii w sali gimnastycznej, remont kanalizacji w kuchni szkolnej,
- **SP 4** – remont schodów wejściowych, remont instalacji elektrycznej w segmencie C,
- **SP 6** – naprawa części dachu,
- **SP 8** – przebudowa części holu na salę dydaktyczną,
- **SP 9** – wymiana oświetlenia w sali gimnastycznej, wymiana wykładziny w małej sali gimnastycznej,
- **Przedszkole nr 1** – remont łazienek,
- **Przedszkole nr 2** – remont instalacji monitoringu, remont łazienki, drobne naprawy w kuchni przedszkolnej,
- **Przedszkole nr 4** – remont szatni i korytarza, naprawa pokrycia dachowego, usunięcie awarii instalacji elektrycznej,

Ponadto zrealizowano inwestycje dotyczące:

- **SP 1** – modernizacja instalacji kanalizacyjnej, modernizacja oświetlenia w salach,
- **SP 3** – wykonanie nowej instalacji elektrycznej w segmencie B,
- **Przedszkole nr 2** – modernizacja kuchni w filii przedszkola przy ul. Jana Pawła II

16.1 Ochrona zdrowia

Samodzielny Publiczny Miejski Zespół Podstawowej Opieki Zdrowotnej, to publiczne przychodnie na terenie Sanoka, które pozwalają skorzystać z usług lekarza rodzinnego, pielęgniarek POZ, laboratorium analitycznego oraz pracowni diagnostycznych. SPMZPOZ z powodzeniem realizuje swoje funkcje opieki zdrowotnej dla mieszkańców Sanoka. Jest bardzo ważną instytucją dla lokalnej społeczności, stanowiąc istotne uzupełnienie specjalistycznych usług medycznych sanockiego szpitala.

SPMZPOZ w Sanoku prowadzi trzy placówki:

- Przychodnię Zdrowia Nr 1, ul. Błonie 5;
- Przychodnię Zdrowia Nr 2, ul. Jana Pawła II 38;
- Zespół Gabinetów Lekarskich, ul. Jana III Sobieskiego 1, w których funkcjonują:
 - gabinety lekarzy POZ;
 - gabinety pielęgniarskie środowiskowo-rodzinne;
 - gabinety położnicze środowiskowo-rodzinne;
 - gabinety pielęgniarskie środowisku nauczania i wychowania;
 - laboratorium analityczne.

Liczba pacjentek i pacjentów w 2023 roku, korzystających z tych podmiotów wynosiła:

- zapisanych do lekarza POZ: **24 367** osób
- zapisanych do pielęgniarki POZ: **23 101** osób
- zapisanych do położnej POZ: **12 419** kobiet
- zapisanych do pielęgniarki szkolnej: **6 970** dzieci i młodzieży

Liczba udzielonych świadczeń zdrowotnych przez Samodzielny Publiczny Miejski Zespół Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Sanoku - w 2023 r. wyniosła ogółem **115 093** – świadczeń, w tym:

- **Lekarze:**
 - Przychodnia Zdrowia Nr 1 – 37 557 – świadczeń
 - Przychodnia Zdrowia Nr 2 – 45 188 – świadczeń
 - Zespół Gabinetów Lekarskich – 27 196 – świadczeń
- **Pielęgniarki:**
 - Przychodnia Zdrowia Nr 1 – 917 – świadczeń
 - Przychodnia Zdrowia Nr 2 – 2 637 świadczeń
 - Zespół Gabinetów Lekarskich – 1 319 świadczeń
- **Położne** 279 świadczeń.

W 2023r. Samodzielny Publiczny Miejski Zespół Podstawowej Opieki Zdrowotnej realizował niżej wymienione inwestycje, modernizacje i remonty:

- wymiana dachu w Zespole Gabinetów Lekarskich,
- zakończenie wymiany starych energooszczędnych świetlówek i żarówek w placówkach SPMZPOZ,
- zakup serwera,
- modernizacja pomieszczenia zmywalni w Laboratorium Analitycznym,

- montaż nawiewników okiennych w Przychodni Zdrowia Nr 2,
- zakup detektora tętna płodu, fantomu dziecięcego i bilirubinometru do gabinetu położnych środowiskowych w Przychodni Zdrowia Nr 1,
- remont i modernizacja mieszkania służbowego dla lekarza, w celu zaspokojenia potrzeb zdrowotnych mieszkańców miasta i gminy Sanok.

Wszystkie remonty i inwestycje poprawiają warunki pracy personelu oraz znacznie podnoszą komfort korzystania z usług medycznych przez pacjentów oraz przyczyniają się do znacznych oszczędności energii i poprawy stanu środowiska naturalnego co przekłada się na poprawę zdrowia mieszkańców naszego miasta.

17.1 Działania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku w ramach ustawy o pomocy społecznej

Realizując zadania w zakresie Ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. w 2023 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku objął pomocą 1 557 osób zamieszkujących w 869 rodzinach. Klientami Ośrodka były głównie osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, osoby wykluczone i zagrożone wykluczeniem społecznym. Szczegółowe dane o ilości osób objętych wsparciem Ośrodka za lata 2021, 2022 oraz 2023 przedstawiono poniżej:

- Liczba osób objętych pomocą przez MOPS: 953 (2021 r.), 914 (2022 r.), 944 (2023 r.).
- Liczba rodzin z dziećmi, którym MOPS udzielił pomocy: 364 (2021 r.), 178 (2022 r.), 184 (2023 r.).
- Liczba rodzin niepełnych, którym MOPS udzielił pomocy: 44 (2021 r.), 74 (2022 r.), 82 (2023 r.).
- Liczba rodzin emerytów i rencistów, którym MOPS udzielił pomocy: 304 (2021 r.), 281 (2022 r.), 281 (2023 r.).
- Liczba rodzin objętych pracą socjalną: 759 (2021 r.), 622 (2022 r.), 763 (2023 r.).
- Liczba kontraktów socjalnych: 31 (2021 r.), 30 (2022 r.), 54 (2023 r.).
- Liczba osób, którym udzielono porad prawnych i psychologicznych: 75 (2021 r.), 154 (2022 r.), 132 (2023 r.).
- Liczba asystentów rodziny: 2 (2021 r.), 2 (2022 r.), 2 (2023 r.)
- Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny: 52 (2021 r.), 44 (2022 r.), 44 (2023 r.)

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej w 2023 roku przysługiwało osobom lub rodzinom, w których dochód na osobę w rodzinie nie przekraczał netto miesięcznie dla osoby samotnie gospodarującej 776,00 zł oraz dla osoby w rodzinie 600,00 zł. Głównymi powodami przyznania świadczeń z pomocy społecznej była: długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie niepełnosprawność oraz ubóstwo. Zaznaczyć należy, że w większości przypadków podstawą do udzielenia pomocy było równoczesne występowanie kilku z ww. przesłanek i z tego względu liczby rodzin i osób nie sumuje się.

Liczba rodzin oraz osób w rodzinach pobierających świadczenia z pomocy społecznej w latach 2022-2023 z uwagi na okoliczności przyznania pomocy

Lp.	Przesłanki przyznania pomocy	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	
		2022 rok	2023 rok	2022 rok	2023 rok
1.	Ubóstwo	271	279	409	422
2.	Sieroctwo	2	3	9	11
3.	Bezdomność	33	36	33	36
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa,	30	24	128	104
	w tym: wielodzietność	15	14	77	69
5.	Bezrobocie	338	355	735	760
6.	Niepełnosprawność	197	198	306	299
7.	Długotrwała lub ciężka choroba	438	444	648	668
8.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (ogółem),	55	67	144	179
	w tym: rodziny niepełne	34	40	86	103
	rodziny wielodzietne	4	7	24	36
9.	Przemoc w rodzinie	9	5	19	10
10.	Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0
11.	Alkoholizm	44	44	50	54
12.	Narkomania	6	6	7	7
13.	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4	6	4	6
14.	Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0	0
15.	Zdarzenie losowe	1	2	1	2
16.	Sytuacja kryzysowa	1	1	1	1
17.	Kłęsa żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne Ośrodka

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, przy czym pomoc ta może być świadczona w formie pieniężnej lub niepieniężnej, a podstawą przyznania pomocy jest środowiskowy wywiad rodzinny przeprowadzony przez pracownika socjalnego i wydana na tej podstawie decyzja.

W roku 2023 pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sanoku przeprowadzili 2 436 środowiskowych wywiadów rodzinnych z czego:

- 1 948 wywiadów dla potrzeb pomocy społecznej
- 110 wywiadów dla potrzeb dodatków mieszkaniowych
- 81 wywiadów dla potrzeb świadczeń rodzinnych
- 229 wywiadów na wniosek innych ośrodków pomocy społecznej
- 68 wywiadów na wniosek Urzędu Miasta Sanoka w celu wydania decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Liczba świadczeniobiorców, którym w latach 2022 - 2023 przyznano wsparcie w ramach zadań zleconych i zadań własnych ogółem (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia		Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach		
	2022 rok	2023 rok	2022 rok	2023 rok	2022 rok	2023 rok	
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych ogółem (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	1	914	944	722	749	1 274	1 321
w tym (z wiersza 1): świadczenia pieniężne	2	433	443	424	438	790	784
świadczenia niepieniężne	3	559	594	458	485	902	956
w tym (z wiersza 1): świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	4	83	110	81	109	201	252
świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	5	855	872	667	689	1 113	1 156

Źródło: Opracowanie własne Ośrodka

Zasiłek stały

Zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

W 2023 r. z zasiłków stałych skorzystały 153 osoby, wypłacono 1 433 świadczenia, a łączna kwota wypłaconych zasiłków wyniosła 868 563,43 zł.

Zasiłek okresowy

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego: osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

W roku 2023 w ramach zasiłków okresowych przyznano 1 409 świadczeń dla 232 rodzin. Na zasiłki okresowe w 2023 r. wydatkowano kwotę 540 084,90 zł.

Zasiłek celowy, specjalny zasiłek celowy

Zasiłek celowy jest świadczeniem fakultatywnym przyznawanym na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu.

Specjalny zasiłek celowy może być przyznany w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium ustawowe w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny. Świadczenie to nie podlega zwrotowi.

W roku 2023 r. na zasiłki celowe wydatkowano kwotę 75 809,38 zł.

Zasiłki celowe udzielono na:

- pokrycie kosztów zakupu leków i leczenia – 56 świadczeń,
- zakup opału – 61 świadczeń,
- zakup odzieży – 11 świadczeń,
- pokrycie kosztów remontu mieszkania – 3 świadczenia,
- zaspokojenie innych potrzeb – 47 świadczeń (opłata rachunków za media),
- zasiłek celowy specjalny – 9 świadczeń (zakup opału),
- zdarzenie losowe – 2 świadczenia.

Składka na ubezpieczenie zdrowotne

W roku 2023 roku składką na ubezpieczenie zdrowotne w ramach zadań własnych objętych było 155 klientów pomocy społecznej w tym: 141 osób pobierających zasiłek stały i niepodlegających obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu oraz 14 osób biorących udział w zajęciach reintegracyjnych w Centrum Integracji Społecznej w Sanoku. W ww. okresie w ramach zadań własnych odprowadzono 1 336 składek zdrowotnych na kwotę: 80 522,50 zł.

Sprawienie pogrzebu

Zorganizowanie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym, należy do obowiązkowych zadań własnych gminy. Forma pomocy świadczona jest dla osób nie posiadających rodziny i własnego źródła utrzymania. Sprawienie pogrzebu odbywa się w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego.

W 2023 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku sprawił 5 pogrzebów. Łączny koszt wyniósł 8 285,00 zł.

Schronienie

Osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania, jeżeli jest tego pozbawiona. Udzielenie schronienia następuje poprzez przyznanie tymczasowego miejsca w noclegowni albo w schronisku dla osób bezdomnych. Schronisko dla osób bezdomnych zapewnia osobom bezdomnym, które podpisały kontrakt socjalny, całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej.

Łączny koszt pobytu 29 osób bezdomnych w 3 placówkach dla osób bezdomnych w 2023 r. wyniósł 277 997,94 zł.

Usługi opiekuńcze

Osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

W roku 2023 udzielono pomocy w zakresie usług opiekuńczych 230 osobom chorym, w starszym wieku i niepełnosprawnym. Realizacja usług opiekuńczych w 2023 r. została zlecona na podstawie konkursów ofert organizacji pozarządowej, którą był Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Okręgowy Krosno. Koszt jednej godziny usług opiekuńczych własnych wyniósł w okresie od

1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. - 32,90 zł. Zrealizowanych zostało 65 626 godzin usług na łączną wartość 2 159 095,40 zł.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze

Specjalistyczne usługi opiekuńcze stanowią istotną formę wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, niepełnosprawnych intelektualnie oraz wykazujących inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są również do zaburzeń psychicznych.

W roku 2023 specjalistyczne usługi opiekuńcze realizował Polski Czerwony Krzyż, Oddział w Sanoku. Specjalistyczne usługi opiekuńcze zostały przyznane 110 osobom, w tym dla 48 dzieci z zaburzeniami psychicznymi (w tym z autyzmem) oraz dla osób dorosłych ze schorzeniami psychicznymi.

Koszt jednej godziny usługi dla osób dorosłych wynosił 33,00 zł. Zrealizowano 12 637 godzin. Pomocą objęto 62 osoby dorosłe. Koszt jednej godziny usługi dla dzieci wynosił 40,00 zł. Zrealizowano 12 150 godzin. Ogółem na to zadanie przekazano transze w łącznej wysokości 903 021,00 zł.

Domy pomocy społecznej

Umieszczenie w domu pomocy społecznej przysługuje osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych.

W roku 2023 r. rozpatrzono 14 wniosków o skierowanie do domu pomocy społecznej. W domach pomocy społecznej umieszczono 9 nowych mieszkańców. W domach pomocy społecznej w 2023 roku łącznie przebywało 64 mieszkańców miasta Sanoka. Wydatki na to zadanie w roku 2023 r. wyniosły 2 329 352,66 zł.

Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023

Celem wieloletniego programu „*Posiłek w szkole i w domu*” jest zapewnienie posiłku, świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych lub świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności wszystkim osobom jej potrzebującym. Pomoc w ramach Programu dedykowana jest do dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych, spełniających warunki otrzymania pomocy, wskazane w ustawie o pomocy społecznej oraz kryterium dochodowe, tj. 200 % kryterium dochodowego, o którym mowa odpowiednio w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej.

Na finansowanie Programu „Posiłek w szkole i w domu” w 2023 r. składały się środki rządowe jak i własne w proporcjach odpowiednio 70% i 30%. W ramach Programu w ww. okresie dożywianiem oraz wsparciem finansowym objęto 810 beneficjentów w tym:

- 222 dzieci i młodzieży szkolnej dożywianych w stołówkach szkolnych, przedszkolach oraz żłobkach
- 51 osób dorosłych dożywianych w Jadłodajnia im. Św. Brata Alberta w Sanoku
- 15 dzieciom przyznano posiłek na wniosek dyrektora szkoły bez wydawania decyzji administracyjnej
- 537 osobom wypłacono świadczenia pieniężne w formie zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności.
- Ogółem na realizację Programu w 2023 r. Gmina Miasta Sanoka wydatkowała kwotę 757 480,03 zł.

Wynagrodzenie za sprawowanie opieki dla opiekuna prawnego oraz kuratora

Opłacanie wynagrodzenia dla opiekuna prawnego sprawującego opiekę nad osobą całkowicie ubezwłasnowolnioną jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę. Wysokość wynagrodzenia ustala sąd. Wynagrodzenie jest wypłacane przez ośrodek pomocy społecznej, jego wysokość nie może przekroczyć kwoty 1/10 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za okres poprzedzający dzień jego przyznania.

W 2023 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku wypłacił wynagrodzenia dla 9 opiekunów prawnych osób całkowicie ubezwłasnowolnionych w łącznej wysokości 50 654,39 zł. Ośrodek wypłacał również wynagrodzenia przyznanych przez sąd dla 7 kuratorów osób częściowo ubezwłasnowolnionych i wydatkowano kwotę 58 307,08 zł.

Mieszkanie chronione

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych.

W roku 2021 w ramach działania 4.7 Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „*Za życiem*” Gmina Miasta Sanoka utworzyła mieszkanie chronione wspierane. Mieszkanie przeznaczone było dla pełnoletnich osób niepełnosprawnych ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub stopniem umiarkowanym, które nie wymagały całodobowej opieki osób trzecich, zamieszkałych na terenie Miasta Sanoka. Mieszkanie chronione wspierane „*Za życiem*” stanowiło wsparcie mieszkaniowe dla ww. osób niepełnosprawnych i było formą pomocy społecznej przygotowującą osoby tam przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia. Mieszkanie chronione wspierane stwarzało warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną.

W 2023 r. do mieszkania chronionego skierowano 2 osoby niepełnosprawne. Koszt utrzymania mieszkania wyniósł 29 446,53 zł.

Projekt socjalny “KOPERTA ŻYCIA”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2023 roku rozpoczął realizację projektu “*Koperta Życia*”. Tutejszy Ośrodek dołączył do ogólnopolskiej akcji, która skierowana jest do osób przewlekle chorych, starszych, samotnych. Akcja polega na umieszczeniu w specjalnie przygotowanych kopertach najważniejszych informacji o stanie zdrowia, przyjmowanych lekach, alergiach na leki, kontaktach do najbliższych, danych osobowych, w tym nr pesel. Pakiet z takimi informacjami powinien być przechowywany na lodówce, czyli miejscu, które jest prawie w każdym domu i zarazem jest łatwo dostępne.

Dystrybucję kopert zorganizowali pracownicy socjalni i asystenci rodziny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sanoku. Do końca roku 2023 rozdysponowano 73 koperty wśród mieszkańców naszego miasta.

Praca socjalna

Świadczenie pracy socjalnej jest zadaniem własnym gminy o charakterze obligatoryjnym. Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sanoku prowadzili pracę socjalną z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej jak również ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności. Z pracy socjalnej w roku 2023 r. skorzystały 763 rodziny i osoby samotnie gospodarujące.

Kontrakt socjalny

Praca socjalna może być prowadzona, min. w oparciu o tzw. kontrakt socjalny, który jest sposobem określania zasad współdziałania osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej w celu wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej, w tym zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Kontrakt zawiera: diagnozę sytuacji, cele wspólnej pracy oraz działania, które mają w konsekwencji doprowadzić do osiągnięcia założonych wspólnie efektów. Ideą kontraktu socjalnego jest motywowanie obu stron umowy do podejmowania wspólnych, celowych, planowanych i usystematyzowanych działań na rzecz poprawy sytuacji życiowej klienta pomocy społecznej.

W 2023 roku pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sanoku kontynuowali pracę socjalną, wykorzystując tę metodę pracy socjalnej i zawarli 54 kontrakty socjalne.

Poradnictwo specjalistyczne

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Sanoku poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych bez względu na posiadany dochód.

W 2023 r. udzielono 132 porady prawne i psychologiczne.

Prace społecznie użyteczne

Prace społecznie użyteczne to forma wsparcia skierowana do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, jednocześnie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej albo osoby uczestniczące w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy społecznej, lub w indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego.

Prace społecznie użyteczne organizowane są przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub działalnością na rzecz społeczności lokalnej. Podmiot, w którym organizowane są prace społecznie użyteczne, wypłaca osobie bezrobotnej świadczenie pieniężne z tytułu wykonywania tych prac w okresach miesięcznych. Prace społecznie użyteczne mogą być wykonywane w wymiarze do 10 godzin tygodniowo.

W roku 2023 prace społecznie użyteczne wykonywały 3 osoby, koszt tego zadania wyniósł ogółem 4 469,00 zł. Powiatowy Urząd Pracy w Sanoku zrefundował 60 % kosztu tj. 2 681,40 zł, koszt poniesiony przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanok wyniósł 1 787,60 zł.

17.2 Działania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

Asystent rodziny

Zgodnie z Ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, obowiązkiem gminy jest podejmowanie działań, które będą wspierały rodziny przeżywające trudności opiekuńczo – wychowawcze, i które umożliwią zatrzymanie w rodzinie dzieci zagrożone umieszczeniem w pieczy zastępczej oraz przyspieszą powrót do rodziny dzieci umieszczone wcześniej w tej pieczy. Wypełnienie obowiązków nałożonych na Gminę zgodnie z ww. ustawą odbywało się przez kierowanie do rodzin mających trudności w zapewnieniu prawidłowej opieki nad małoletnimi dziećmi asystenta rodziny. Asystent rodziny podejmuje kompleksowe działania, których celem jest uzyskanie poprawy funkcjonowania rodziny i wyeliminowanie, lub znaczne ograniczenie dysfunkcji w sprawowaniu opieki nad dziećmi.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Sanoku w roku 2023 zatrudnionych było 2 asystentów, którzy pracowali z 44 rodzinami.

Pieczą zastępczą

Zgodnie z Ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Gmina Miasta Sanoka partycypuje w kosztach utrzymania dzieci będących w pieczy zastępczej. W 2023 roku Miejski Ośrodek Pomocy w Sanoku poniósł wydatki z tytułu refundacji części kosztów pobytu dzieci w systemie pieczy zastępczej w kwocie 378 154,38 zł.

W rodzinnej pieczy zastępczej przebywało łącznie 37 dzieci oraz w instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało 3 dzieci. W 2023 roku pieczę zastępczą opuściło 1 dziecko, umieszczono 11 nowych dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.

17.3 Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Kolejnym zadaniem realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku jest prowadzenie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

22 czerwca 2023 r. weszły w życie zmiany w przepisach dotyczących przeciwdziałaniu przemocy domowej. Przepisy, które weszły w życie zmieniły terminologię stosowaną w ustawie, pojęcie przemocy w rodzinie zostało zastąpione przemocą domową. Zmiana ta zapewnia właściwe spojrzenie na jednostkę doświadczającą przemocy, a nie rodzinę jako taką, w której przemoc występuje.

W związku z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, zarządzeniem Burmistrza Miasta Sanoka z dnia 13 września 2023 r. powołano Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Za obsługę organizacyjno-techniczną pracy Zespołu odpowiedzialny jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku.

W roku 2023 roku odbyło się 8 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz 333 spotkania grup diagnostyczno-pomocowych. Do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej wpłynęło 77 Niebieskich Kart, z czego: 49 kart założono przez Policję, 19 kart założono przez pracowników socjalnych tut. Ośrodka, 3 karty założono przez pracowników socjalnych innych ośrodków, oświata założyła 2 karty, ochrona zdrowia 4 karty. W roku 2023 dotkniętych przemocą zostało 88 mieszkańców miasta Sanoka.

Wydatki na obsługę ww. zadania w roku 2023 r. wyniosły 14 997,20 zł i przeznaczone były na opłaty pocztowe, zakup materiałów i sprzętu biurowego oraz szkolenia.

17.4 Karta Dużej Rodziny

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku realizuje ustawę z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny.

Karta Dużej Rodziny to ogólnopolski system zniżek, stworzony z myślą o rodzinach wielodzietnych, które oferowane są zarówno przez instytucje publiczne, jak i firmy prywatne. Posiadacze Karty Dużej Rodziny mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej. Karta Dużej Rodziny wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług. Karta jest przyznawana niezależnie od dochodu w rodzinie i co równie ważne, wydawana jest bezpłatnie, a jedynie wydanie duplikatu podlega opłacie.

Uchwałą Nr VII/43/15 Rady Miasta Sanoka z dnia 7 maja 2015 r. przyjęto program działań zmierzających do polepszenia warunków życiowych rodzin wielodzietnych zamieszkałych na terenie Gminy Miasta Sanoka pn.: „Sanocki program przyznający uprawnienia członkom rodzin wielodzietnych”. Program stanowi ważny element wsparcia rodzin wielodzietnych z terenu miasta

Sanoka i daje możliwości korzystania w szerszym zakresie z usług, z których dotychczas nie korzystali lub korzystali sporadycznie, z uwagi na ograniczone możliwości finansowe.

W 2023 r. rozpatrzono 222 wnioski o wydanie Karty Dużej Rodziny i przyznano 506 kart tradycyjnych oraz 515 kart elektronicznych. Koszty obsługi tego zadania wyniosły 4 398,00 zł.

17.5 Działania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku w ramach ustawy o dodatkach mieszkaniowych

Dodatki mieszkaniowe

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku realizuje zadania nałożone ustawą o dodatkach mieszkaniowych. Dodatki mieszkaniowe są formą pomocy wypłacaną przez gminę, skierowaną do osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, nie będących wstanie samodzielnie uiszczać opłat za lokal mieszkalny. Świadczenia te otrzymują rodziny i osoby spełniające kryteria określone w obowiązujących przepisach.

W roku 2023 rozpatrzonych zostało 1 027 wniosków, z czego 25 negatywnie. Ogółem w ramach tego zadania w roku 2023 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku wydatkował kwotę 1 755 055,89 zł.

17.6 Działania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku w ramach: ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

Świadczenia rodzinne

Funkcjonujący aktualnie system świadczeń rodzinnych został wprowadzony 1 maja 2004 r. Podstawę prawną systemu stanowi ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. System świadczeń rodzinnych oparty jest o zasadę pomocniczości, uwzględniającą regułę, że osobami w pierwszej kolejności zobowiązanymi do łóżenia na utrzymanie dzieci są ich rodzice. W przypadku, gdy ich środki i uprawnienia są niewystarczające do wychowania i utrzymania dzieci, przysługuje pomoc państwa w postaci świadczeń rodzinnych.

W roku 2023 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku kontynuuje wypłatę świadczeń rodzinnych. Jest to jedna z dziedzin szeroko pojętej polityki społecznej państwa realizowanej przez organy samorządowe.

W roku 2023 wydatkowano kwotę 19 246 777,27 zł, z tego:

- na świadczenia rodzinne – 15 224 272,93 zł
- dodatek z tyt. rozpoczęcia roku szkolnego – 55 330,39 zł
- dodatek z tyt. urodzenia dziecka – 29 101,30 zł
- jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka – 98 487,84 zł
- składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe i KRUS – 1 958 316,72 zł
- koszt realizacji świadczeń - 519 510,81 zł
- świadczenie rodzicielskie – 447 048,60 zł
- koszt realizacji świadczenia rodzicielskiego – 1 020,00 zł
- zasiłek dla opiekuna - 3 100,00 zł
- świadczenia „Za życiem” - 0,00 zł
- Fundusz Alimentacyjny - świadczenie z funduszu – 884 066,68 zł
- Koszty obsługi świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego – 26 522,00 zł

Ilość rodzin uprawnionych do korzystania z systemu świadczeń rodzinnych w naszym mieście na dzień 31.12.2023 roku wynosiła 1 362.

Realizacja świadczeń rodzinnych w 2023 roku przedstawiała się następująco:

	Liczba świadczeniobiorców	Koszt świadczeń w zł	Wysokość świadczenia w zł
Zasiłek rodzinny	2004	1 269 410,30 zł	<ul style="list-style-type: none"> • 95,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia, • 124,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia, • 135,00 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia
Urodzenie dziecka	30	29 010,30	1.000,00 zł jednorazowo
Opieka nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	37	67 589,83 zł	400,00 zł
Samotne wychowywanie dziecka	132	135 853,01 zł	193,00 zł na dziecko, plus 80,00 zł dla dziecka z orzeczoną niepełnosprawnością lub znacznym stopniem niepełnosprawności, nie więcej niż 386,00 zł na wszystkie dzieci
Wychowanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	311	138 761,33 zł	95,00 zł na trzecie i następne dzieci
Kształcenie i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	305	150 949,06 zł	<ul style="list-style-type: none"> • 90,00 zł dla dziecka do 5 roku życia, • 110,00 zł dla dziecka powyżej 5 roku życia
Rozpoczęcie roku szkolnego	751	55 330,39 zł	100,00 zł jednorazowo
Podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	100	22 944,84 zł	<ul style="list-style-type: none"> • 113,00 zł z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości w której znajduje się szkoła • 69,00 zł z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości w której znajduje się szkoła
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	123	98 487,84 zł	1 000,00 zł jednorazowo
Świadczenie rodzicielskie	83	447 048,60 zł	1 000,00 zł

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Świadczenia opiekuńcze, w tym:

	Liczba świadczeniobiorców	Koszt świadczeń w zł	Wysokość świadczenia w zł
Zasiłek pielęgnacyjny	1948	2 932 618,00 zł	215,84 zł
Świadczenie pielęgnacyjne	250	10 697 167,00 zł	2 119,00 zł
Specjalny zasiłek opiekuńczy	12	41 540,00 zł	620,00 zł

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Zasiłki dla opiekunów osób niepełnosprawnych

Od maja 2014 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku realizuje zadanie, jakim jest przyznawanie i wypłata zasiłków dla opiekunów, czyli dla osób, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 roku, w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do tego świadczenia.

Realizacja zasiłków dla opiekunów w roku 2023 przedstawiała się następująco:

	Liczba osób uprawnionych	Wypłacona kwota w zł	Wysokość świadczenia w zł
Zasiłek dla opiekuna	1	3 100,00 zł	620,00 zł

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Wsparcie kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2019 r. poz. 473 z późn.zm.), weszła w życie z dniem 01.01.2017 r. Zgodnie z przepisami rodzinom, w których urodzi się żywe dziecko z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka, lub w czasie porodu, przysługuje jednorazowe świadczenie w wysokości 4000,00 zł. Nie jest ono uzależnione od dochodów. Wniosek o wypłatę świadczenia należy złożyć w terminie 12 miesięcy od narodzin dziecka.

W roku 2023 do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sanoku nie wpłynął żaden wniosek o jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka, o którym mowa w art. 10 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka finansowana z budżetu gminy

Na podstawie nr LVI/488/22 Rady Miasta Sanoka z dnia 24 lutego 2022 r. w sprawie zasad udzielania jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka „Sanockie becikowe” w roku 2023 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku wypłacił 124 świadczenia na łączną kwotę 124 000,00 zł.

Fundusz alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane są na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Na podstawie przepisów tej ustawy realizowane jest wsparcie materialne dla osób uprawnionych do alimentów, które ich nie otrzymują z uwagi na bezskuteczność egzekucji. Wsparcie to realizowane jest poprzez przyznawanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla osób spełniających kryteria ustawowe. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł miesięcznie.

Przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Świadczenia te przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 1 209,00 zł.

Ww. kwota kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z funduszu alimentacyjnego obowiązuje począwszy od okresu świadczeniowego rozpoczynającego się 1 października 2023 r. Jednocześnie, od 1 października 2020 r., przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego obowiązuje tzw. mechanizm „złotówka za złotówkę”.

Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna.

Realizacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego w roku 2023 przedstawia się następująco:

	Liczba osób uprawnionych	Wyplacona kwota w zł	Wysokość świadczenia w zł
Fundusz alimentacyjny	396	884 066,68 zł	od 100,00 zł do 500,00 zł

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku realizuje zadania w zakresie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. W roku 2023 zostały podjęte następujące działania wobec dłużników alimentacyjnych:

Liczba dłużników alimentacyjnych, których wezwano do zgłoszenia się w celu przeprowadzenia wywiadu	139
Liczba dłużników, którzy zgłosili się na wezwanie w celu przeprowadzenia wywiadu	42
Przekazanie informacji gospodarczej do biura informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy ¹⁾ , w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy	75
Liczba wydanych decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	5

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

W celu zwiększenia skuteczności egzekucji wobec dłużników alimentacyjnych Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku prowadzi działania mające na celu odzyskanie należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W ramach tych działań prowadzona jest współpraca z komornikami sądowymi, policją, prokuraturami na terenie całego kraju oraz pięcioma biurami BIG. Realizowano również wnioski o wszczęcie lub przyłączenie się do komorniczego postępowania egzekucyjnego.

W wyniku prowadzonych postępowań w 2023 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku od dłużników alimentacyjnych wyegzekwował kwotę 446 227,81 zł, w tym na zaliczkę alimentacyjną 7 095,78 zł, oraz na świadczenia z funduszu alimentacyjnego 439 132,03 zł.

17.7 14.1.1. Działania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku w ramach ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci

Program „Rodzina 500 +” to systemowe wsparcie polskich rodzin realizowane przez gminę jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej. Program ma za zadanie pomóc w wychowaniu dzieci poprzez przyznawanie świadczeń wychowawczych. Wypłacane pieniądze mają posłużyć jako częściowe pokrycie kosztów związanych z zaspokojeniem potrzeb życiowych oraz wychowaniem dziecka/ici. Według nowych, obowiązujących od 1 stycznia 2022 r. zasad, wnioski o świadczenie wychowawcze na nowy okres przyjmuje i rozpatruje **Zakład Ubezpieczeń Społecznych, który przejął zadania związane z obsługą programu „Rodzina 500+”.**

W roku 2023 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku wypłacił 500,00 zł.

17.8 Działania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku w ramach Programu „Czyste powietrze”

Program „Czyste powietrze” jest pierwszą ogólnokrajową inicjatywą walki ze smogiem, który realizowany jest poprzez Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Celem Programu jest zmniejszenie lub uniknięcie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery przez domy jednorodzinne. Program skupia się na wymianie starych pieców i kotłów na paliwo stałe oraz termomodernizacji budynków jednorodzinnych, by efektywnie zarządzać energią. Działania te nie tylko pomogą chronić środowisko, ale dodatkowo zwiększą domowy budżet, dzięki oszczędnościom finansowym.

W dniu 1.10.2020 r. w życie weszły zmiany w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, które nałożyły na gminy obowiązek wydawania zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego dla potrzeb uczestnictwa w programie „Czyste powietrze”. Do ustalania wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu stosuje się przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Zaświadczenia wydawane były przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku na wniosek strony.

Na podstawie Porozumienia z dnia 16.12.2020 r. podpisanego pomiędzy Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie, a Gminą Miasta Sanoka, za każde wydane zaświadczenie Gminie przysługuje kwota 50,00 zł.

W 2023 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku wydał 133 zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego dla potrzeb uczestnictwa w programie „Czyste powietrze”.

17.9 Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”

Głównym celem zadania jest wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla osób z niepełnosprawnością. Realizacja zadania ma umożliwić osobom z niepełnosprawnością skorzystanie z pomocy asystenta przy wykonywaniu codziennych czynności i funkcjonowaniu w życiu społecznym, ograniczać skutki niepełnosprawności, stymulować osoby z niepełnosprawnością do podejmowania aktywności, umożliwić realizowanie prawa do niezależnego życia oraz przeciwdziałać dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność i wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych. Usługa asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej dedykowana jest osobom z niepełnosprawnością posiadającym orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz do dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innych osób w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej – edycja 2023 r.” finansowany był w ramach środków pochodzących z Funduszu Solidarnościowego. Gmina Miasta Sanoka otrzymała kwotę 477 462,00 zł na realizację Programu. W roku 2023 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku zatrudnił 14 asystentów dla 20 osób niepełnosprawnych. Wsparciem objęto 16 osób o stopniu znacznym oraz 4 osoby o stopniu umiarkowanym.

Kwota wydatkowana na realizację Programu „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” – edycja 2023 wyniosła łącznie 396 907,55 zł.

17.10 Program „Korpus Wsparcia Seniorów”

Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023 był odpowiedzią na wyzwania, jakie stawiają przed Polską zachodzące procesy demograficzne oraz był elementem polityki społecznej państwa

w zakresie wsparcia działań na rzecz seniorów niesamodzielnych ze względu na wiek oraz stan zdrowia. Program zrealizowany został w terminie do 31.12.2023 r. dzięki przyjętemu przez Radę Miasta Sanoka w drodze uchwały Programowi Osłonowemu Gminy Miasta Sanoka pn. „Program Wsparcia Seniorów z terenu Gminy Miasta Sanoka na rok 2023”. Program „Korpus Wsparcia Seniora” skierowany był dla mieszkańców miasta Sanoka w wieku powyżej 65 roku życia.

W ramach Modułu II dostęp do „opieki na odległość” zapewniony został poprzez zakup 50 abonamentów do obsługi systemu sprawowania całodobowej opieki na odległość nad seniorami przez centrum monitoringu. Ze względu na różnorodność potrzeb seniorów opaskę bezpieczeństwa w roku 2023 mogło użytkować 50 seniorów. Na realizację celów Modułu II Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku wydatkował kwotę 22 398,78 zł – dotacja celowa budżetu państwa, 4 800,00 zł – środki własne gminy.

17.11 Program „Opieka Wytchnieniowa” – edycja 2022

Program „Opieka Wytchnieniowa” skierowany był do członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagali wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także nad osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Opieka wytchnieniowa ma za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki dysponują czasem, który mogą przeznaczyć na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw. Usługi opieki wytchnieniowej służą również okresowemu zabezpieczeniu potrzeb osoby niepełnosprawnej w sytuacji, gdy opiekunowie z różnych powodów nie mogą wykonywać swoich obowiązków.

Gmina Miasta Sanoka po raz drugi przystąpiła do Programu „Opieka Wytchnieniowa”. Realizatorem ww. Programu był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku. Programem objęto 10 opiekunów, którzy łącznie pod swoją opieką mieli 10 dorosłych osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Zadanie wykonywane było przez opiekunki zatrudnione na podstawie umowy zlecenie w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Sanoku.

Łączna kwota, wydatkowana z środków Funduszu Solidarnościowego na realizację Programu „Opieka Wytchnieniowa” – edycja 2023 wyniosła łącznie 96 373,41zł .

17.12 Działania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku w ramach ustawy o dodatku węglowym

Zgodnie z ustawą o dodatku węglowym z dnia 5 sierpnia 2022 r. dodatek przysługiwał gospodarstwom domowym, dla których głównym źródłem ogrzewania jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe – zasilane węglem kamiennym, brykietem lub peletem, zawierającymi co najmniej 85% węgla kamiennego.

W tym rozwiązaniu nie było kryteriów dochodowych, a dodatek przysługiwał również gospodarstwom, które już zakupiły węgiel. Warunkiem otrzymania dodatku był wpis lub zgłoszenie źródła ogrzewania do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. Jednorazowa wysokość 3 000 zł przysługiwała dla jednego gospodarstwa domowego. Wnioski o wypłatę dodatku węglowego można było składać do 30 listopada 2022 r.

W roku 2023 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku wypłacił 31 świadczeń na kwotę 93 000,00 zł. Koszty obsługi zadania wyniosły 1.860,00 zł. Ogółem wydatkowano kwotę 94 860,00 zł.

17.13 Działania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku w ramach ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw

Dnia 21 września 2022 r. w życie weszły rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie wniosków o dodatki na zakup opału dla gospodarstw domowych i podmiotów wrażliwych dotyczące niektórych źródeł ciepła.

Dodatek przyznawany był w kwocie:

- 3 000 zł – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe zasilany peletem drzewnym lub innym rodzajem biomasy, z wyłączeniem drewna kawałkowego
- 1 000 zł – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy, zasilane drewnem kawałkowym
- 500 złotych – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG
- 2 000 złotych – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł olejowy.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku w 2023 r. rozpatrzył 856 wniosków. Kwota wypłaconych świadczeń wyniosła 11 000,00 zł.

17.14 Działania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku w ramach ustawy o dodatku osłonowym

Dodatek osłonowy stanowi kluczowy element rządowej tarczy antyinflacyjnej, który ma zniwelować rosnące ceny energii, gazu i żywności. Zgodnie z przepisami przysługuje on gospodarstwu domowemu, którego przeciętne miesięczne dochody nie przekraczają 2 100,00 zł w gospodarstwie jednoosobowym albo 1 500,00 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym.

Wysokości dopłat w ramach dodatku osłonowego:

- Jednoosobowe gospodarstwo domowe otrzyma 400/500 zł* przy założeniu że jej dochód nie przekroczy 2 100 złotych,
- Gospodarstwo 2-3 osobowe otrzyma 600/750 zł* przy założeniu, że dochód nie przekroczy 1 500 złotych miesięcznie na osobę,
- Gospodarstwo 4-5 osobowe otrzyma 850 zł/1 062,50 zł* przy założeniu, że dochód nie przekroczy 1 500 złotych miesięcznie na osobę,
- Gospodarstwo 6 i więcej osobowe otrzyma 1 150 zł/ 1437,50 zł* przy założeniu, że dochód nie przekroczy 1 500 złotych miesięcznie na osobę.

**Kwota dofinansowania uzależniona od źródła ogrzewania.*

W przypadku dodatku osłonowego obowiązywała tzw. zasada „złotówka za złotówkę”. Oznaczało to, że dodatek ten jest przyznawany nawet po przekroczeniu kryterium dochodowego, a kwota dodatku była pomniejszana o kwotę tego przekroczenia. Minimalna kwota wypłacanych dodatków osłonowych wynosiła 20 zł.

Na dzień 31.12.2023 r. wypłacona kwota dodatków osłonowych wyniosła 400,00 zł, koszty obsługi wyniosły 8,00 zł. Wydatkowana kwota ogółem wyniosła 408,00 zł.

17.15 Refundacja podatku VAT

Odbiorcy w gospodarstwach domowych, którzy ogrzewają się gazem, mogą ubiegać się o refundację podatku VAT opłaconego od zużytego paliwa gazowego. Refundacja podatku VAT obowiązywała za okres od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. oraz obowiązuje od dnia 1 stycznia

2024 r. do 30 czerwca 2024 r. Można się o nią ubiegać po otrzymaniu i opłaceniu pierwszej faktury za paliwo gazowe.

O refundację podatku VAT mogą się ubiegać osoby, które używają paliw gazowych do celów grzewczych i poniosły koszty zakupu tego paliwa. Wnioskodawcą zatem musi być osoba, która faktycznie poniosła koszty wynikające z faktury i zawarła umowę sprzedaży paliw gazowych.

Prawo do refundacji przysługuje pod warunkiem spełnienia przez gospodarstwo domowe kryterium dochodowego wynoszącego:

- 2 100 zł dla jednoosobowego gospodarstwa domowego,
- 1 500 zł na osobę w przypadku gospodarstwa wieloosobowego

Dochód weryfikowany jest jednorazowo przy złożeniu pierwszego wniosku. Korzystanie z gazu do ogrzewania domu czy mieszkania musi potwierdzić wpis do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków.

W 2023 r. do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sanoku złożono 267 wniosków o refundację podatku VAT. Kwota wypłaconych świadczeń wyniosła 6 403,05 zł.

17.16 Działania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

Jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł na osobę

Obywatelowi Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ww. specustawy i który został wpisany do rejestru PESEL, przysługuje pomoc w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300,00 zł na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe.

W 2023 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku wypłacił świadczenia dla 88 obywateli Ukrainy w łącznej wysokości 26 400,00 zł.

Świadczenia rodzinne

Liczba złożonych wniosków o świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy w 2023 r. wyniosła 84, liczba rodzin 66.

Na dzień 31.12.2023 r. wypłacono:

- świadczenia rodzinne na kwotę 302 075,90 zł
- opłacono składki na ubezpieczenie społeczne na kwotę 29 703,31 zł
- opłacono składki na ubezpieczenia zdrowotne na kwotę 5 972,94 zł
- koszty obsługi zadania wyniosły 9 237,22 zł.

Ogółem w 2023 r. na świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku wydatkował kwotę 346 989,37 zł.

Zapewnienie jednego gorącego posiłku dla dzieci i młodzieży

Na podstawie art. 29 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, obywatele Ukrainy mogą zostać objęci pomocą społeczną, na zasadach i w trybie określonym w ustawie o pomocy społecznej. Oznacza to, że na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej można objąć rodzinę z Ukrainy **pomocą w formie pokrycia kosztów dożywiania dziecka w szkole i przedszkolu.**

W 2023 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku opłacił gorący posiłek dla 47 dzieci z Ukrainy, uczniów szkół i przedszkoli. Kwota wydatku wyniosła 31 264,07 zł.

Zasilek stały

Obywatelowi Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny przysługuje również pomoc w postaci zasiłku stałego. W roku 2023 z zasiłku stałego skorzystała 1 osoba. Wydatki na ten cel wyniosły 5 689,46 zł.

Sprawienie pogrzebu

W 2023 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku sprawił 3 pogrzeby obywatelom Ukrainy. Wydatek na ten cel wyniósł 6 800,00 zł.

Świadczenie pieniężne przysługujące z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy

Od kwietnia 2022 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku przyjmował oraz rozpatrywał wnioski o przyznanie świadczenia pieniężnego za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z działaniami wojennymi.

Zgodnie z zapisami Art. 13. ust. 1 specustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa „Każdemu podmiotowi, w szczególności osobie fizycznej prowadzącej gospodarstwo domowe, który zapewni zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy, o których mowa w art. 1 ust. 1 specustawy, może być przyznane na jego wniosek, świadczenie pieniężne z tego tytułu nie dłużej niż za okres 120 dni od dnia przybycia obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej...”. Świadczenie przyznawane jest za okres faktycznego zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy, lecz nie dłużej niż za okres 120 dni od dnia przybycia obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Okres wypłaty świadczenia może być przedłużony w szczególnie uzasadnionych przypadkach, za zgodą wojewody. Wysokość świadczenia pieniężnego wynosi 40 zł na osobę dziennie. Świadczenie wypłacane jest z dołu, licząc od 24 lutego 2022 r. Gmina może uzależnić przyznanie lub wypłatę świadczenia od weryfikacji warunków zakwaterowania i wyżywienia.

W okresie od 01.01 2023 r. do 31.12.2023 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku przyjął 334 wnioski. Pomocą objęto 868 obywateli Ukrainy. Łączna kwota wypłacona wnioskodawcom wyniosła 1 076 360,00 zł, koszty obsługi zadania to kwota 3 599,74 zł. Razem koszt zadania wyniósł 1 079 959,74 zł.

Ogółem w ramach Funduszu Pomocy dla Ukrainy w roku 2023 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku wydatkował kwotę 1 497 621,88 zł.

17.17 Współpraca z organizacjami pozarządowymi i podmiotami uprawnionymi do działalności pożytku publicznego oraz klubami sportowymi

W 2023 roku ogółem udzielono **57** dotacji na łączną kwotę **876 417,53** zł w zakresie:

- pomocy społecznej – **4** dotacje na kwotę **194 000,00** zł;
- działalności na rzecz osób niepełnosprawnych – **6** dotacji na kwotę **14 000,00** zł;
- działań na rzecz kombatanów i osób represjonowanych – **4** dotacje na kwotę **8 000,00** zł;
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego – **3** dotacje na kwotę **9 000,00** zł;
- działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym – **4** dotacje na kwotę **15 360,00** zł;

- ochrony i promocji zdrowia – 1 dotację na kwotę **3 000,00 zł**;
- turystyki i krajoznawstwa – 1 dotację na kwotę **3 000,00 zł**;
- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej – 3 dotacje na kwotę **7 500,00 zł**;
- z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii – 10 dotacji na kwotę **222 557,53 zł**;
- tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi sportu – 21 dotacji na kwotę **400 000,00 zł**;
- przyznano stypendia sportowe dla **28**;
- **10** osób otrzymało nagrody sportowe.

17.18 Koncesje wydawane przez Burmistrza Miasta Sanoka

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wydawane są na podstawie ustawy z dnia 26.10.1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 2151) oraz przepisów prawa miejscowego tj. uchwały Rady Miasta Sanoka Nr XLIX/449/21 z dnia 26 czerwca 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie miasta Sanoka. Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży została ustalona na **80** zezwoleń (na wszystkie rodzaje alkoholu), a do spożycia w miejscu sprzedaży na **56** zezwoleń.

Koncesje i zezwolenia na sprzedaż alkoholu wydane w latach 2022 – 2023:

LP.	Rodzaj zezwolenia/Liczba	2022	2023
1.	Sklepy	105	89
2.	Lokale gastronomiczne	30	44
3.	Zezwolenia cateringowe	0	0
4.	Zezwolenia jednorazowe	43	38
OGÓŁEM:		178	171

Źródło: Opracowanie własne

Funkcjonujące zezwolenia na sprzedaż alkoholu na koniec 2023r.:

LP.	Rodzaj zezwolenia	Liczba
1.	Sklepy	221
2.	Lokale gastronomiczne	105
3.	Zezwolenia cateringowe	0
OGÓŁEM:		326

Źródło: Opracowanie własne

Liczba punktów sprzedaży alkoholu na koniec 2023r.:

LP.	Rodzaj zezwolenia	Liczba
1.	Sklepy	79
2.	Lokale gastronomiczne	49
OGÓŁEM:		128

Źródło: Opracowanie własne

Sprawy związane z usytuowaniem miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie miasta Sanoka reguluje uchwała Nr XLIX/449/21 Rady Miasta Sanoka z dnia 25 listopada 2021r.

W 2023 roku do budżetu miasta Sanoka z tytułu wydania i korzystania z funkcjonujących koncesji na sprzedaż alkoholu wpłynęło **1 309 558,49 zł.** za opłaty naliczane za sprzedaż napojów

alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml wpłynęło **401 216,33** zł.

17.19 Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sanoku

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sanoku pracowała w 2023 roku w stałym, 7-osobowym składzie. Każdy z członków Komisji wykonywał swoje czynności zgodnie z przydzielonymi zadaniami, czyli w zespołach motywacyjnych, grupach diagnostyczno - pomocowych, w Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz w zespołach kontrolnych sprawdzających przestrzeganie przez przedsiębiorców (sklepy, punkty gastronomiczne) ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

W okresie sprawozdawczym odbyło się **17** posiedzeń plenarnych poświęconych sprawom bieżącym, ściśle związanym z zadaniami i regulaminem Komisji. Członkowie Komisji pracowali w zespołach motywacyjnych, które zajmowały się motywowaniem i rozpatrywaniem spraw osób nadużywających alkohol. W 2023 roku członkowie MKRPA pracowali w **57** zespołach motywacyjnych, podczas których przeprowadzono **174** rozmowy. Na posiedzenia zespołów wezwano łącznie **306** osób. Oprócz tego w każdy roboczy poniedziałek miesiąca przewodnicząca MKRPA pełniła dyżury w PIK, na które zgłaszali się mieszkańcy w celu zasięgnięcia informacji dotyczących leczenia odwykowego, a także osoby, które nie mogły wziąć udziału w posiedzeniach zespołów motywacyjnych. Biegli sądowi (psychiatra i psycholog) przeprowadzili **40** specjalistycznych badań w kierunku uzależnienia od alkoholu. W okresie sprawozdawczym skierowano do sądu **19** wniosków o zastosowanie leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2023 r. wydała łącznie **133** postanowienia odnośnie wydania opinii w zakresie przepisów uchwały Rady Miasta Sanoka nr XLIX/449/21 z dnia 25 listopada 2021r. w sprawie zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie miasta Sanoka oraz uchwały Rady Miasta Sanoka nr LV/460/18 z dnia 26 czerwca 2018r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. MKRPA przeprowadziła **23** punktów sprzedaży alkoholu. W 2023 r. przeprowadzono szkolenie dla sprzedawców alkoholu. Przeszkolono **91** osób.

W 2023 r. MKRPA przyjęła do rozpatrzenia **46** nowych wniosków.

17.20 Punkt Informacyjno-Konsultacyjny ds. Problemów Alkoholowych

Zadaniem Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego ds. Problemów Alkoholowych jest między innymi:

- przyjmowanie osób zgłaszających się z problemami alkoholowymi lub stykających się z przemocą w rodzinie;
- rozpoznawanie potrzeb indywidualnych i środowiskowych osób i rodzin, wskazywanie możliwości rozwiązań oraz rodzajów pomocy udzielanej na terenie miasta;
- udzielanie informacji dotyczących trybu postępowania w rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- przyjmowanie wniosków o podjęcie czynności zmierzających do objęcia leczeniem odwykowym osób uzależnionych;
- motywowanie i udzielanie informacji o możliwości podjęcia leczenia odwykowego;
- udzielanie wsparcia i informacji o współzależnieniu;
- rozwiązywanie problemów związanych z nadmiernym spożywaniem napojów alkoholowych;
- prowadzenie psychoedukacji „Program Ograniczania Picia”;

- prowadzenie działalności informacyjno-konsultacyjnej dotyczącej spraw związanych ze zmniejszeniem poziomu bezradności osób uzależnionych od alkoholu;
- udzielania wsparcia po zakończonym leczeniu odwykowym;
- udostępnianie publikacji, czasopism z zakresu psychologii, uzależnień, profilaktyki i terapii uzależnień;
- współpraca z instytucjami świadczącymi działalność profilaktyczną, terapeutyczną i interwencyjną;
- pomoc psychologiczna;
- pomoc terapeutyczna w zakresie: uzależnień, współuzależnienia;
- pomoc terapeutyczna dotyczącego problemów wychowawczych z dziećmi i młodzieżą;
- doradztwo prawne w zakresie: uzależnień, współuzależnienia, przemocy;
- konsultacje psychiatryczne dla dzieci i młodzieży w kierunku uzależnień i przemocy;
- prowadzenie alkoholowego telefonu zaufania.

Tabela. Liczba osób, które skorzystały z bezpłatnej pomocy w PIK:

Rok	Ogółem, w tym konsultacje z osobą pierwszego kontaktu	Poradnictwo prawne	Poradnictwo psychologiczne	Poradnictwo terapeutyczne	Konsultacje psychiatryczne
2022	652	109	35	100	80
2023	1100	116	35	109	85

17.21 Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

W wyniku realizacji GPPiRPAoPN w 2023r. osiągnięto następujące mierniki liczbowe:

- **8** szkół było objętych programem (w roku 2022 – 8);
- zrealizowano **4** programy profilaktyczne (w roku 2022 – 5);
- **1660** osób uczestniczyło w programach, konferencjach, szkoleniach (w roku 2022 – 2572);
- **345** rodzin objęto pomocą i interwencją (w roku 2022 – 324);
- zrealizowano **1418** godzin zajęć socjoterapeutycznych (w roku 2022 – 1382);
- w zajęciach socjoterapeutycznych uczestniczyło **355** osób (w roku 2022 – 498);
- dofinansowano **2171** godzin zajęć pozalekcyjnych (w roku 2022 – 1370);
- odbyło się **1399** godzin zajęć alternatyw przez sport i innych niż sport (w roku 2022 – 1500);
- w zajęciach podczas wakacji uczestniczyło około **2000** osób (w roku 2022 – 1000);
- **46** spraw wpłynęło za pośrednictwem Alkoholowego Telefonu Zaufania (w roku 2022 – 96);
- **210** osób uczestniczyło w szkoleniach i warsztatach z rodzicami i wychowawcami (w roku 2022 – 267);
- **283** osoby skorzystały z konsultacji psychologicznych, wychowawczych i terapeutycznych (w roku 2022 – 646);
- około **110** osób uczestniczyło w zajęciach terapeutycznych i rozwojowych dla osób wychodzących z uzależnienia (w roku 2022 – 180).

18. SANOCKA RADA SENIORÓW

Sanocka Rada Seniorów została powołana w dniu 30 października 2019r. na podstawie Uchwały Nr XIV/95/19 Rady Miasta Sanoka z dnia 29 lipca 2019r. w sprawie powołania Sanockiej Rady Seniorów oraz nadania jej Statutu.

W 2023 roku Sanocka Rada Seniorów odbyła 7 posiedzeń podczas których omawiane były bieżące działania Rady oraz sprawy dotyczące seniorów mieszkających na terenie miasta Sanoka.

W lutym 2023 roku w klubie Górnika odbyło się spotkanie Sanockiej Rady Seniorów z mieszkańcami miasta. W spotkaniu tym wzięli udział członkowie Sanockiej Rady Seniorów, Zastępca Burmistrza Miasta, Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Komendant Komendy Powiatowej Policji w Sanoku.

W czerwcu 2023 roku Przewodniczący Sanockiej Rady Seniorów Pan Marek Perschke uczestniczył w wojewódzkim spotkaniu Lokalnych Rad Seniorów zorganizowanym przez Podkarpacki Urząd Wojewódzki w Rzeszowie pn. „Seniorzy w centrum uwagi”.

W listopadzie 2023 roku Sanocka Rada Seniorów wraz z Burmistrzem Miasta Sanoka oraz Stowarzyszeniem Łączy nas Sanok zorganizowała wieczorek taneczny dla seniorów.

W trakcie kadencji z funkcji przewodniczącego zrezygnował Pan Marek Perschke, jego obowiązki przejęła Pani Maria Szałankiewicz-Skoczyńska.

Tak jak w roku poprzednim, przed świętami Bożego Narodzenia członkowie SRS za pośrednictwem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sanoku, przekazali potrzebującym seniorom paczki świąteczne.

W związku ze zmianą ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o samorządzie powiatowym oraz ustawy o samorządzie województwa znowelizowano statut Sanockiej Rady Seniorów.

19. MIEJSKIE INSTYTUCJE KULTURY

19.1 [Sanocki Dom Kultury](#)

19.1.1 Kino SDK

Kino SDK w roku 2023 zorganizowało 906 seansów filmowych. Seanse filmowe w Kinie SDK są biletowane, obejrzało je łącznie 31 715 widzów.

19.1.2 Wystawy plastyczne

Wystawy prezentujące dorobek lokalnych twórców organizowane są w holu SDK. W 2023 roku zorganizowano w sumie 8 wystaw malarstwa i fotografii, które szacunkowo obejrzało ok. 5 700 widzów.

19.1.3 Spektakle teatralne

W ciągu roku oferta teatralna Sanockiego Domu Kultury składała się ze spektakli adresowanych zarówno do widzów najmłodszych, jak też dorosłej widowni, była ponadto zróżnicowana gatunkowo, tak aby zadowolić miłośników różnych form teatralnych. Odbyło się 29 spektakli, które w sumie obejrzało 9892 widzów.

19.1.4 Festiwale muzyczne i koncerty

Festiwal im. Adama Didura i Gwiazdy Jazzu w SDK to cykliczne festiwale, które co roku cieszą się ogromną sympatią odbiorców muzyki klasycznej i jazzowej. Goszczą na nich gwiazdy polskich i światowych scen. Poza koncertami festiwalowymi w Sanockim Domu Kultury odbywają się także inne koncerty muzyczne, adresowane do szerokiej widowni.

Zespoły SDK

Grupy artystyczne i zespoły działające przy Sanockim Domu Kultury:

1. Formacja Tańca Towarzyskiego „Flamenco”
2. Zespół Tańca Ludowego „Sanok”
3. Grupa Tańca Współczesnego „Progres”
4. Zespół smyczkowy „Con Amore”
5. Grupa teatralna DeKonstrukcje

Imprezy - Sanocki Dom Kultury 2023	Ilość	Ilość widzów	
Kino – seanse filmowe			
Styczeń 2023	77	2 059	impreza własna – biletowana
Luty 2023	84	4 637	impreza własna – biletowana
Marzec 2023	81	2 129	impreza własna – biletowana
Kwiecień 2023	58	848	impreza własna – biletowana
Maj 2023	52	842	impreza własna – biletowana
Czerwiec 2023	70	2 404	impreza własna – biletowana
Lipiec 2023	89	4 605	impreza własna – biletowana
Sierpień 2023	117	3 729	impreza własna – biletowana
Wrzesień 202	53	939	impreza własna – biletowana
Październik 202	100	5 720	impreza własna – biletowana
Listopad 202	62	2 102	impreza własna – biletowana
Grudzień 202	66	1 701	impreza własna – biletowana
Razem	909	31 715	
Wystawy	ilość wernisaży	ilość osób uczestniczących /oglądających	
Wernisaż wystawy Maciej Śliwiak – 25.02.2023	1	400	impreza własna – wstęp wolny
Wernisaż wystawy TANIEC – 29.04.2023	1	200	impreza własna – wstęp wolny
Wernisaż Zainspirowani – 1.06.2023	1	600	impreza własna – wstęp wolny
Wystawa dzieci i młodzieży (wieczory artystyczne) – 15.06.2023	1	800	impreza własna – wstęp wolny
Wystawa xxx – 15.07.2023	1	750	impreza własna – wstęp wolny
Wystawa xx – 19.08.2023	1	950	impreza własna – wstęp wolny
Wystawa Komiks – 21.10.2023	1	1 200	impreza własna – wstęp wolny
Wystawa Emilia Adamska – 2.12.2023	1	800	impreza własna – wstęp wolny
Razem	8	5 700	
Spektakle teatralne	Ilość spektakli	Ilość widzów	
Spektakl „Dziewczynka z zapałkami” – 28-29.01.2023	2	800	wynajem sali
Katolicki Teatr Edukacji – 13.02.2023	2	600	wynajem sali
Kreator Kielce – 15.02.2023	2	650	wynajem sali
Teatr SITKOWSKI – 27.02.2023	1	350	wynajem sali
Narodowy Teatr Edukacji – 28.02.2023	3	1 100	wynajem sali
Spektakl „Żona do adopcji” – 4.03.2023	1	380	wynajem sali
Spektakl „Miłosna pułapka” – 26.05.2023	1	420	wynajem sali
Spektakl „Ogród” PROGRES (wieczory artystyczne) – 10.06.2023	1	117	impreza własna – biletowana
Spektakl „Wracaj” DeKonstrukcje (wieczory artystyczne) – 11.06.2023	1	59	impreza własna – biletowana
Spektakl „Przygoda w bibliotece” gr. młodsza (wieczory artystyczne) – 12.06.2023	1	55	impreza własna – biletowana
Grupa recytatorska „Alfabet” (wieczory artystyczne) – 16.06.2023	1	40	impreza własna – wejściówki
Centrum Edukacji Filmowej (3 lekcje) – 4-5.10.2023	2	650	wynajem sali
Polski Impresariat Teatralny – 25-26.10.2023	2	1 600	wynajem sali
Musical o nie(wiernej) Polsce – 4-5.11.2023	2	800	wynajem sali
Narodowy Teatr Edukacji – 8-9.11.2023	2	850	wynajem sali
Narodowy Teatr Edukacji – 8-9.11.2023	1	416	impreza własna – biletowana
Teatr Maski „Pradawne drzewo” – 16.11.2023	1	420	wynajem sali

Kreator Kielce – 20.11.2023	1	420	wynajem sali
Katolicki Teatr Edukacji – 22.11.2023	1	85	impreza własna – biletowana
Spektakl „Święta u Pana Grosika” - 5.12.2023	1	80	wynajem sali
Akademia Małego Genjusza „Jasełka” – 21.12.2023			
Razem	29	9 892	
<u>Inne wydarzenia</u>	ilość	ilość osób	
Spotkanie Nauczycieli – 5.01.2023	1	20	wynajem sali
Stand – Up (Mateusz Socha) – 15.01.2023	1	220	wynajem sali
Stand – Up (Magda Kubicka) – 11.02.2023	1	250	wynajem sali
Sesja „Sanoczenie w powstaniu styczniowym” – 24.02.2023	1	100	wynajem sali
Przeгляд piosenki przedszkolnej – 7.03.2023	1	150	wynajem sali
Centrum Edukacji Filmowej – 13.03.2023	3	1 100	wynajem sali
Kabaret Młodych Panów – 15.03.2023	2	840	wynajem sali
Festiwal Piosenki Harcerskiej – 18.03.2023	1	180	wynajem sali
Konkurs Recytatorski OKR – 31.03.2023	1	15	konkurs
Spotkanie – Świadkowie Jehowi – 4.04.2023	1	250	wynajem sali
Zakończenie klas III – II LO – 28.04.2023	1	150	wynajem sali
Narodowy Teatr Edukacji – 15.05.2023	3	1 200	wynajem sali
BIESZCZADOK – 18.05.2023	1	220	wynajem sali
Stand – Up (Piotr Bałtroczyk) – 19.05.2023	1	400	wynajem sali
Stand – Up (Olka Szczęśniak) – 23.05.2023	1	390	wynajem sali
Przeгляд dziecięcych zespołów ludowych – 24.05.2023	1	250	użyczenie sali
Wynajem Sali – Zielonoświątkowcy – 3-4.06.2023	2	1 000	wynajem sali
Wręczenie Nagród Urząd Miasta – 6.06.2023	1	100	użyczenie sali tańca
Stand – Up (Antoni Syrek-Dąbrowski) – 13.06.2023	1	120	wynajem sali
Stand – Up (Wiolka Walaszczyk) – 5.10.2023	1	50	wynajem sali
Urząd Miasta – spotkanie	1	140	współorganizacja
Festiwal Komiksu – 21.10.2023	1	250	wynajem sali
Rubber Company SA – spotkanie – 14.11.2023	1	15	współorganizacja
Urząd Miasta – Koncert charytatywny – 21.11.2023	1	220	wynajem
Barbórka PGNiG – 30.11-1.12.2023	2	400	wynajem
Kino Retro „Cyganka Aza” – 3.12.2023	1	25	impreza własna - biletowana
Szkolenia	8	48	wynajem sali
Razem	41	8 103	

<u>Koncerty</u>			
Koncert CON AMORE – 14.01.2023	1	216	
Forum Pianistyczne – 4.02 – 10.02.2023	6	1 500	impreza własna – biletowana
Charytatywny Koncert Harcerze – 18.02.2023	1	320	wynajem sali i pomieszczeń
Flamenco – koncert karnawałowy – 21.02.2023	1	355	wynajem sali
Koncert Gregorian Grace – 10.03.2023	1	400	impreza własna – biletowana
Gwiazdy Jazu w SDK 21-26.03.2023	6	1007	wynajem sali
<u>The Funky Bump&Nick Singkler 21.03.2023</u>	1	117	-----
<u>Late Night Poems 22.03.2023</u>	1	97	impreza własna – biletowana
<u>The Choice - My Choice 23.03.2023</u>	1	131	impreza własna – biletowana
<u>Adam Bałdych Quintet 24.03.2023</u>	1	202	impreza własna – biletowana
<u>Obywatel Jazz – Bolewski&Tubis 25.03.2023</u>	1	191	impreza własna – biletowana
<u>Krzysztof Kiliański 26.03.2023</u>	1	269	impreza własna – biletowana
Koncert Aga Zaryan – 23.04.2023	1	165	impreza własna – biletowana
Koncert majowy ZTL SANOK – 2.05.2023	1	367	impreza własna – biletowana
Koncerty organowe – 20-21.05.2023	2	800	wynajem sali
Koncert Flamenco (wieczory artystyczne) – 29.05.2023	1	364	impreza własna – biletowana
Koncert SP2 – 31.05.2023	2	1 000	wynajem sali
Koncert CON AMORE (wieczory artystyczne) – 14.06.2023	1	100	impreza własna – biletowana
Koncert ZTL SANOK (wieczory artystyczne) – 17.06.2023	1	232	impreza własna – biletowana
XXXII Festiwal im. A. Didura 21-28.09.2023	8	2 037	-----
<u>Gaetano Donizetti - Napój miłosny – 21.09.2023</u>	1	311	impreza własna – biletowana
<u>Spektakl baletowy „Sól ziemi czarnej” – 22.09.2023</u>	1	291	impreza własna – biletowana
<u>Mistrzowskie duety – 23.09.2023</u>	1	203	impreza własna – biletowana
<u>Słynne arie operowe – 24.09.2023</u>	1	240	impreza własna – biletowana
<u>Wirtuozi instrumentów – 25.09.2023</u>	1	286	impreza własna – biletowana
<u>Polska muzyka religijna – 26.09.2023</u>	1	172	impreza własna – biletowana
<u>Georg Friedrich Haendel – Rinaldo – 27.09.2023</u>	1	274	impreza własna – biletowana
<u>Premiera baletowa „Mozart” – 28.09.2023</u>	1	260	impreza własna – biletowana
Steve Carrington Quintet – 24.10.2023	1	152	impreza własna – biletowana
Koncert Jubileuszowy ZTL SANOK 11-12.11.2023	2	708	impreza własna – biletowana
Koncert charytatywny I LO – 17.11.2023	1	400	wynajem sali
Koncert zespołów ukraińskich (Urząd Miasta) – 24.11.2023	1	500	wynajem Sali
Koncert Świąteczny – 16.12.2023	2	500	impreza własna – biletowana
Sylwester – Musicale – 31.12.2023	1	358	impreza własna – biletowana
	1	306	impreza własna – biletowana
Razem	41	11 287	

Imprezy – Sanocki Dom Kultury 2023	Ilość wydarzeń	Ilość uczestników	
<u>Warsztaty artystyczne SDK</u>			
Warsztaty Ferie:	25	131	-----
Warsztaty taneczne 17-20.01.2023	4	52	Zajęcia płatne
Warsztaty plastyczne 16-20.01.2023	5	22	Zajęcia płatne
Warsztaty teatralne 24-27.01.2023	4	26	Zajęcia płatne
Warsztaty Moje rączki tworzą cuda 23-27.01.2023	5	16	Zajęcia płatne
Warsztaty bębniarskie 23-27.01.2023	5	10	Zajęcia płatne
Warsztat ceramiczne 24 i 27.01.2023	2	5	Zajęcia płatne
Warsztaty Wakacje:	28	174	-----
Warsztaty taneczne 03-07.07.2023	5	64	Zajęcia płatne
Warsztaty plastyczne 10-14.07.2023	5	16	Zajęcia płatne
Warsztaty taneczne (Zabawy taneczne, Krakowiaczek) 17 – 21.07.2023	5	48	Zajęcia płatne
Warsztaty Moje rączki tworzą cuda 17-21.07.2023	5	18	Zajęcia płatne
Warsztaty teatralne 24-28.07.2023	5	20	Zajęcia płatne
Warsztaty bębniarskie 9-11.08.2023	3	8	Zajęcia płatne
<u>Zespoły SDK</u>			
Formacja Tańca towarzyskiego FLAMENCO	3	1077	-----
Flamenco – koncert karnawałowy – 21.02.2023	1	355	impieza własna
Koncert Flamenco (wieczory artystyczne) – 29.05.2023	1	364	impieza własna
Koncert Świąteczny – 16.12.2023	1	358	impieza własna
Zespół Tańca Ludowego SANOK	6	1857	-----
Koncert majowy ZTL SANOK – 2.05.2023	1	367	impieza własna
Koncert ZTL SANOK (wieczory artystyczne) – 17.06.2023	1	232	impieza własna
Występ SKANSEN – 18.06.2023	1	300	występ gościnny
Koncert Jubileuszowy – 11-12.11.2023	2	708	impieza własna
Koncert charytatywny ILO – 17.11.2023	1	250	występ gościnny
Grupa Tańca Współczesnego PROGRES	1	117	-----
Spektakl „Ogród” PROGRES (wieczory artystyczne) – 10.06.2023	1	117	impieza własna
Zespół smyczkowy CON AMORE	2	316	-----
Koncert Kolędy – 14.01.2023	1	216	impieza własna
Koncert CON AMORE (wieczory artystyczne) – 14.06.2023	1	100	impieza własna
Grupa teatralna DEKONSTRUKCJE + dziecięca grupa teatralna			
Spektakl „Wracaj” DeKonstrukcje (wieczory artystyczne) – 11.06.2023	2	114	-----
Spektakl „Przygoda w bibliotece” gr. młodsza (wieczory artystyczne) – 12.06.2023	1	59	impieza własna
	1	55	impieza własna
Razem	67	3 786	

Imprezy – Sanocki Dom Kultury 2023	Zestawienie kosztów bezpośrednich
Kino – seanse filmowe	269 495,95
Wystawy	1 883,42
Spektakle teatralne	9 400,00
Jazz	111 956,71
Festiwal im. A. Didura	398 532,03
Koncerty	92 283,55
Warsztaty artystyczne SDK	13 400,53
Zespoły własne	34 390,00
Razem	931 342,19

Imprezy – Sanocki Dom Kultury 2023	Ilość	Ilość widzów
Kino – seanse filmowe	909	31 715
Wystawy	8	5 700
Spektakle teatralne	29	9 892
Inne wydarzenia	41	8 103
Koncerty	41	11 287
Występy Zespołów SDK	14	3 481
Warsztaty artystyczne SDK	53	305
Razem	1 095	70 483

19.2 Miejska Biblioteka Publiczna w Sanoku

19.2.1 Czytelnictwo

SIEĆ BIBLIOTECZNA

Miejska Biblioteka Publiczna w Sanoku (Biblioteka Główna oraz Filie)

- Odwiedziny: 81 617 osób, ok. 270 osób dziennie
- Czytelnicy zarejestrowani: 6 665
- Wypożyczenia: 138 537 vol.
- Księgozbiór: 122 428 vol.

Biblioteka Główna (ul. Lenartowicza 2)

- Wypożyczalnia Główna dla dorosłych (beletrystyka, literatura fachowa, audiobooki), czytelnicy – 1883; odwiedziny – 37 317; wypożyczenia – 36 931 vol.; księgozbiór – 34 139 vol.,
- Czytelnia Główna z działem informacyjno-bibliograficznym (wypożyczalnia literatury fachowej, czytelnia, regionalia, Sanocka Biblioteka Cyfrowa), odwiedziny – 1076; udostępnienia na miejscu – 1744; wypożyczenia – 1225 vol.,
- Strefa dla Dzieci, czytelnicy – 1614; odwiedziny – 10 679; wypożyczenia – 24 039 vol.; księgozbiór – 18 241 vol.,
- Dział Gromadzenia i Opracowania Zbiorów; zakupy, ewidencja, katalogowanie księgozbioru, ogółem księgozbiór całej Biblioteki – 122 428 vol; zakupiono – 2897 vol, w tym ze środków własnych – 1923 vol.,
- Galeria „20”

Filie biblioteczne

- Filia nr 1 Dąbrówka, czytelnicy – 324; odwiedziny – 2854; wypożyczenia – 7525 vol.; księgozbiór – 9871 vol.,
- Filia nr 2 Posada (czytelnicy – 687; odwiedziny – 5513; wypożyczenia – 13 399 vol.; księgozbiór – 14 762 vol.,
- Filia nr 3 Wójtostwo, czytelnicy – 1513; odwiedziny – 16 668; wypożyczenia – 40 730 vol.; księgozbiór – 15 154 vol.,
- Filia nr 4 Olchowce, czytelnicy – 228; odwiedziny – 1846; wypożyczenia – 5064 vol.; księgozbiór – 8833 vol.

19.2.2 Projekty

„Republika marzeń. Biblioteka ośrodkiem aktywizacji społeczności lokalnych” - program BLISKO (2023-2024), dofinansowany ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w ramach realizacji Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025, Kierunek interwencji 4.1.

Celem projektu jest wzmocnienie roli biblioteki jako „trzeciego miejsca”, jednoczącego społeczność lokalną poprzez działania przyczyniające się do rozwoju aktywnego czytelnictwa i uczestnictwa w kulturze.

W tegorocznej części projektu rozpisane zostały bloki tematyczne obejmujące cykl szkoleń zorganizowanych dla bibliotekarzy i partnerów projektu, wydarzenia kulturalne oraz wyjazd studyjny. Kwota przyznanego dofinansowania na rok 2023 – 68 200 zł.

W dniach 19 września – 9 października 2023 roku zorganizowano pięć szkoleń. Główne cele to rozwijanie lokalnych partnerstw, z biblioteką jako wiodącym podmiotem, będącym przestrzenią do wspólnej pracy, działalności twórczej i czytelniczej oraz integracji społeczności, a także wzmocnienie kompetencji uczestników, pozwalających na rozpoznanie i rozwój potencjału kulturowego lokalnych społeczności, w efekcie współpracy i inicjowanie różnorodnych działań kulturalnych. Ważnym elementem szkoleń i warsztatów była poszerzona wymiana doświadczeń i spostrzeżeń beneficjentów, co w efekcie służyć będzie włączaniu nowych środowisk w działania biblioteki i aktywizacji społeczności lokalnych. Uczestnikami byli bibliotekarze MBP w Sanoku i bibliotekarze z bibliotek gminnych pow. sanockiego.

„Senior w bibliotece. Warsztaty proczytelnicze, obejmujące problematykę międzypokoleniowej wymiany doświadczeń, biblioterapii, neurobiku, a także zagadnienia teatroterapii dla seniorów”, poprowadzenie Wanda Matras-Mastalerz – doktor nauk humanistycznych w dziedzinie literaturoznawstwa, adiunkt w Instytucie Nauk o Informacji Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie. Prowadząca przedstawiła metody pracy, terapii i zajęć, pozwalających na utrzymanie dobrej kondycji pamięci.

„Jak opowiadać baśnie... i wszystkie inne historie”, warsztaty z Mateuszem Świstakiem – opowiadaczem, edukatorem, pisarzem, podcasterem, Uczestnicy ćwiczyli techniki komunikowania się, mówienia, płynnej zmiany tematu opowieści oraz utrzymywania zainteresowania słuchaczy.

„Warsztaty czytelnicze nt. działań międzypokoleniowych, wytwarzania więzi łączących młodzież i grupy senioralne z wykorzystaniem aktywności proczytelniczych”, prowadzenie Roksana Jędrzejewska-Wróbel – doktor literaturoznawstwa Uniwersytetu Gdańskiego, pisarka, autorka tekstów, laureatka wielu nagród i wyróżnień.

„Aktywizacja społeczności lokalnych. Metody, narzędzia, dobre praktyki” oraz **„Biblioteka jako studio dźwięku i obrazu”**. Szkolenie i warsztaty prowadzone przez Damiana Kierka – dziennikarza, społecznika, animatora i edukatora, pomysłodawcę i realizatora szeregu przedsięwzięć o tematyce społeczno-kulturalnej.

„Praca z seniorami – metody i techniki pracy z osobami starszymi”, prowadzenie Małgorzata Sielska – certyfikowany coach (ICF), psycholog w szkoleniu, kierownik projektów w zakresie pomocy społecznej, ekspert ds. innowacji w projektach międzynarodowych. Podstawową formą spotkania była dyskusja i wymiana doświadczeń pracy z seniorami, analiza zmian percepcji u osób w zaawansowanym wieku, problemy zdrowotne wpływające na funkcjonowanie w środowisku zewnętrznym oraz elementy niezbędne w pracy z seniorami.

Dwudniowy wyjazd studyjny do Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Łukasza Górnickiego GALERIA KSIĄŻKI w Oświęcimiu oraz Muzeum Auschwitz. Celem wizyty było poznanie placówki i zasad jej funkcjonowania oraz szeregu nowoczesnych rozwiązań proczytelniczych wprowadzonych po wybudowaniu nowego obiektu. W strukturach Galerii Książki działa Oświęcimski Instytut Praw Człowieka, który prowadzi działania edukacyjne na rzecz poszanowania praw człowieka, kształtowania postaw społecznych oraz wspierania dialogu między różnymi środowiskami i narodami. Zebrani wzięli udział w szkoleniu przygotowanym przez Aleksandrę

Bielską pracownika OIPC pt.: *Julia Ilisińska – „zwykła” niezwykła kobieta. Pomoc niesiona więźniom KL Auschwitz-Birkenau*. Międzynarodowe Centrum Edukacji o Auschwitz i Holokauście, gdzie oprócz zwiedzania Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu, edukatorzy przeszkoleni zostali do pracy z młodzieżą w tematyce obozów zagłady, holokaustu i miejsc pamięci.

Październik, wieczór poezji Janusza Szubera w trzecią rocznicę śmierci poety pt. **„Będąc ciągle tym samym”** w reżyserii Małgorzaty Szyszki. Aldona Jacórzyńska – wokal, recytacja, Piotr Duda – recytacja, Tomasz Szcześniak – gitara. Spektakl odbył się w sanockim Zamku.

Październik, przedstawienie **„Legendy bieszczadzkie i karpackie”**. Wykonawcy – Teatr BWA, reż. Sławomir Woźniak, tekst - Robert Bańkosz, oprawa muzyczna - Daria Kosiek i Maciej Harna.

Listopad, międzypokoleniowe warsztaty artystyczne wokół słuchowiska **„Drugi Pokój”** Zbigniewa Herberta. Uczestnicy warsztatów poprzez cykl ćwiczeń zaczerpniętych z teatru alternatywnego, muzykoterapii oraz psychodramy dr Elżbiety Galińskiej próbowali rozeznaczyć swoje potrzeby zarówno materialne jak i duchowe. Ponadto warsztaty koncentrowały się na nauce wzajemnego porozumiewania, zarówno w grupach młodzieżowych jak i seniorskich oraz pomiędzy tymi dwoma grupami wiekowymi. Warsztaty poprowadziła Małgorzata Szyszka – reżyserka, dramatopisarka, autorka wielu spektakli teatralnych i filmów dokumentalnych. Uczestnicy – młodzież Zespołu Szkół nr 1 w Sanoku oraz seniorzy z Centrum Usług Senioralnych „Caritas” w Sanoku

Projekt „Podróże małe i duże. Z Gór Słonnych na Mount Everest”

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0. Program „Partnerstwo dla książki”. Operator: Instytut Książki

Dofinansowanie dla MBP w Sanoku: 36 938 zł. Realizacja maj – listopad 2023 r.

16 wydarzeń: spotkania z autorami, wycieczka terenowa dla dzieci, warsztaty animacyjne, konkurs fotograficzny.

Spotkania autorskie dla dorosłych: Jarosław Kret, Katarzyna Węgrzyn, Ziemowit Szczerek, Monika Witkowska, Dionisos Sturis.

Spotkania autorskie dla dzieci: Małgorzata Strzelecka, Zofia Stanecka, Piotr Lisowski, Joanna Jagiełło, Justyna Bednarek, Daniel de Lature.

Wycieczka terenowa w Góry Słonne z przewodnikiem PTTK, Januszem Kusiakiem.

Partnerzy: Centrum Usług Senioralnych CARITAS w Sanoku, Uniwersytet Trzeciego Wieku w Sanoku, uczniowie sanockich szkół podstawowych i średnich.

Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych w ramach Narodowego Projektu Rozwoju Czytelnictwa otrzymaliśmy środki finansowe na zakup nowości wydawniczych w kwocie 26 000 zł.

19.2.3 Spotkania autorskie, prezentacje twórczości

Jerzy Chyła – prezentacja książki: „Przedmieszczanie. O najstarszych i najznamienitszych rodzinach i mieszkańcach sanockiego Przedmieścia”

Andrzej Maciaś – wieczór autorski z prezentacją tomiku fraszek „Fraszki i nie tylko”

„Czytanie Pankowskiego” – prezentacja nowego wydania prozy Mariana Pankowskiego „Z Nocy i Mowy. Wybór opowieści”. Uczestnicy: dr J. Burnatowski, dr K. Jarzyńska (UJ), red. P. Szroniak (wyd. Ossolineum), prezentacja prozy: Radosław Krzyżowski (Teatr Słowackiego Kraków). Organizacja wspólna z: Muzeum Historycznym w Sanoku i Urzędem Miasta Sanoka

19.2.4 Wystawy, wernisaże

„**Akwarele**” Zofia Kaliniecka.

„**Brzmienie ciszy**” – wystawa fotografii Klubu Fotografików Sanockich ODK Puchatek SSM. Fotografie prezentowali: Barbara Czernek, Janusz Kaszycki, Maria Kępa, Waclaw Koziol, Marian Kraczkowski, Jacek Lipiński, Jolanta Mazur-Fedak, Anna Padamczyk-Budzyn, Agata Skowrońska-Wydrzyńska, Dorota Stafij.

„**Zwierzyniec**” – wystawa prac wychowanków Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Sanoku.

„**Wiktorowie. Czas zatrzymany na fotografiach. Część II**”. Wystawa fotografii dokumentujących życie rodzinne i pasje Wiktorów oraz ważne wydarzenia związane z Sanokiem i Ziemią Sanocką.

„**Barwy mojego świata**” - wystawa malarstwa Natteli Ovsienko.

„**Zbigniew Osenkowski. Twórczość**”. Wystawa z okazji 80. rocznicy urodzin i 50-lecia pracy twórczej.

„**Sanok 1989-2023. Plakaty z kolekcji Franciszka Oberca**” - wystawa plakatów dokumentujących życie społeczne i kulturalne Sanoka. Kolekcja liczy 1600 egzemplarzy plakatów, wszystkie dostępne są w Sanockiej Bibliotece Cyfrowej

19.2.5 Prezentacje w mediach społecznościowych

- „**Czwartki z SBC**” – prezentacja zasobów Sanockiej Biblioteki Cyfrowej

- „**Kogo przedstawia fotografia?**” prezentacja sylwetek osób związanych z Sanokiem i Ziemią Sanocką w formie zagadek historycznych

- „**Nowości regionalne – materiały edukacyjne**” oferta, która ma na celu promocję wiedzy o regionie oraz propagowanie dziedzictwa kulturowego Ziemi Sanockiej

- „**Piątkowe polecajki**” recenzje książek dla dzieci i młodzieży prezentowane na stronie www biblioteki; „**Weekendowy spis treści**” recenzje książek dla dorosłych, prezentowane na stronie www biblioteki

19.2.6 Sanocka Biblioteka Cyfrowa

Zdigitalizowano i opublikowano: Archiwum Rodziny Wiktorów. Cz. II, Kolekcja Franciszka Oberca – kolekcja dokumentów życia społecznego zebrana przez Franciszka Oberca w latach 1980-2022. Zbiór liczy ok. 1600 obiektów; Tygodnik Sanocki 2022.

19.2.7 Filmowe Lato

19.2.7.1 Kino w ogrodzie Biblioteki

Zielona Czytelnia Miejskiej Biblioteki Publicznej w Sanoku;

- 28.07, godz. 20.30

Best of Lubelski Festiwal Filmowy 2023

najlepsze filmy krótkometrażowe z całego świata Replika sanocka

- 29.07.2023, godz. 20.30

Filmy krótkometrażowe nominowane do Oscara 2023

filmy fabularne

19.2.7.2 Kino na Zamku

Dziedziniec Zamku w Sanoku, cztery wieczory piątkowe – sierpień **Skarb Mikołajka**, reż. Julien Rappena; **Chłopiec z chmur** reż. Nicolas Vanier; **1917** reż. Sam Mendes; **Szcześnie Mikołajka**, reż. Amandine Fredon, Benjamin Massoubre

19.2.8 Weekend z Kulturą w Sanoku

W dniach 16-17 czerwca br. w ramach Weekendu z Kulturą odbył się cykl imprez zorganizowanych przez sanockie instytucje kultury.

Gościem spotkania autorskiego w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Sanoku był Ziemowit Szczerek – dziennikarz, historyk, pisarz i tłumacz, rodzinie związany z Sanokiem. Autor wielu książek i opowiadań. Laureat Paszportu „Polityki”, nominowany do Nagrody MediaTory i Nagrody im. Beaty Pawlak oraz dwukrotnie do Nagrody Literackiej Europy Środkowej „Angelus”.

W Muzeum Historycznym została otwarta wystawa broni, rzeźby i malarstwa, odbyła się projekcja filmu „Diabeł Łańcucki” oraz spotkanie autorskie z Jackiem Komudą. Szkoła Muzyczna zaprosiła na koncert „Przy świecach” a Galeria Sanocka na wieczór z Teatrem BWA. Piątkowy wieczór zakończył wernisaż „Schody w nocy” w Otwartej Pracowni 37,1.

W sobotnie popołudnie Galeria o Smaku Kawy „Interpiano” i Kawiarnia „Relaksowa” zaprosiły na wernisaże i koncerty. Na Placu Św. Michała przed Młodzieżowym Domem Kultury Pani Wiesława Skorek poprowadziła naukę Salsy i Bachaty. Warsztaty i Muzyczna Biesiada ze względu na pogodę odbyły się w budynku. W sali portretowej sanockiego Zamku aktorzy Teatru BWA czytali fragmenty komedii Aleksandra Fredry. Zainteresowane osoby miały możliwość zwiedzania z przewodnikiem Rynku Galicyjskiego i Synagogi w sanockim skansenie.

Zakończenie sanockiego Weekendu z Kulturą odbyło się na dziedzińcu zamkowym. Koncert zespołu Raya Bell stał się jednocześnie okazją do wyjątkowego pożegnania perkusisty Artura „Drozda” Droboty, który zmarł w lipcu ubiegłego roku. Artyści zagraли utwory starsze, dobrze znane sanoczanom i całkiem nowe, zapowiadające kolejną płytę. Energetyczne rytmy reggae i niezwykle klimat wieczoru przyciągnęły wielu uczestników.

Zajęcia współfinansowane były w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

19.2.9 Zajęcia dla najmłodszych czytelników

„Wakacje w bibliotece – sanockie aktywne lato z kulturą” (lipiec, dzieci 9-12 lat) – warsztaty plastyczne i artystyczne poprowadziła Joanna Szostak – Rogoz z BWA Galerii Sanockiej. Dzięki różnorodnej tematyce każdy mógł odnaleźć coś dla siebie. Uczestnicy spróbowali swoich sił w fotografii, malarstwie a także mydlarstwie. Na zajęciach wykorzystane zostały nieznane dotąd techniki pracy co pozwoliło na rozwinięcie nowych umiejętności. Powstały ciekawe prace oraz mydełka wykonane według własnych projektów.

Z ogromnym zainteresowaniem spotkały się spektakle teatralne dla dzieci grane w ogrodzie Biblioteki. Odbywały się one w każdy piątek lipca i zgromadziły liczne grono odbiorców. Każdy z nich był doskonałą zabawą zarówno dla dzieci, jak i dla rodziców. Aktorzy niezależnego Teatru Nemno z Rzeszowa oraz Jarosławskiego Teatru Sztuk Drobnych „Kącik” w dzień spektaklu prowadzili warsztaty, podczas których dzieci miały możliwość poznać różnorodne techniki tworzenia lalek teatralnych. Już na pierwszym spotkaniu wykonały lalki do teatru cieni, a następnie zaprezentowały spektakl własnego pomysłu. Na kolejnych zajęciach dzieci poznawały pacynki, kukły, kukły zmechanizowane, jawajki, marionetki, sycylijki, a także tworzyły własne postacie oraz scenariusze krótkich przedstawień.

Zajęcia współfinansowane były w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Uczestniczyło w nich ok. 50 osób: dzieci z opiekunami.

„Mała książka wielki człowiek” - kontynuacja programu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Celem programu jest zachęcenie do czytania książek od najwcześniejszych lat. Edycja z 2023 roku skierowana była do dzieci urodzonych w latach 2016-2019.

Przez cały rok 2023 w Oddziale dla Dzieci i Młodzieży prowadzone były zajęcia promujące czytelnictwo wśród dzieci i młodzieży sanockich placówek oświatowych. Łącznie udział wzięło ponad dwa tysiące osób. Każde spotkanie skupione było wokół innego tematu, przygotowanego w oparciu o konkretną pozycję książkową. Do współpracy zaproszeni zostali nauczyciele zarówno ze szkół podstawowych jak i przedszkoli działających na terenie Sanoka.

Przykładowe tematy zrealizowane podczas spotkań z dziećmi:

- „Czy umiesz się dzielić? Słoń Elmer służy przykładem”
- „Kotki z płotka – liczydełko”
- „Jak dobrze być sobą – kameleon”
- „Wakacyjne polecajki”
- „Wyspa wolności” Eric-Emmanuel Schmitt
- „Wypożyczalnia skrzydeł”
- „Jesień w lesie. Co wiewiórki chowają w spiżarni”
- „Historia pisma”

Miejska Biblioteka Publiczna w Sanoku w 2023 r. nawiązała współpracę z placówkami położonymi na terenie powiatu sanockiego. Z naszego zaproszenia skorzystało 130 uczniów podstawowych między innymi w: Pisarowcach, Prusieku, Sieniawie, Falejówce. Sanocka biblioteka współpracuje także ze Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym w Sanoku, dzieci uczęszczające do tej placówki wzięły udział w świątecznych warsztatach, podczas których wykonały prace plastyczne, będące później dekoracją w Oddziale dla Dzieci. Uczniowie klasy pierwszej SOSW w Sanoku wzięli udział w głośnym czytaniu bajek, zorganizowanym w bibliotece. W czerwcu 2023 r. w Galerii 20 MBP odbyła się wystawa prac podopiecznych z SOSW w Sanoku

19.2.10 Filia nr 3 Wójtostwo

- Zajęcia dla najmłodszych czytelników: literacko-edukacyjne, zabawy ruchowe, zajęcia plastyczne
- Ferie zimowe – „Zimowy kuferek różnorodności”
- Tajemnica wielkanocnego koszyka
- Kocham Cię Mamo
- Dzień Dziecka – Tęczowy dzień uśmiechu i radości
- Zaczarowane wakacje w Bibliotece
- Pożegnanie wakacji
- Jesienią sady się rumienią
- Gwiazdy, gwiazdki, gwiazdeczki

19.2.11 Filia nr 2 Posada

- Noc w bibliotece.
- Książki polecają się na weekend - działanie cykliczne.
- Walentynki z książką - byle okładka była czerwona.
- Międzynarodowy Dzień Przytulania Bibliotekarza - przytul nie tylko bibliotekarza, ale i nowe
- książki.

- Dzień kobiet z książką. Pierwsze oznaki wiosny w bibliotece.
- Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich - akcja zakładka.
- Udział w projekcie "Mała książka wielki człowiek" - 35 dzieci.
- Kalendarz adwentowy

19.2.12 BWA Galeria Sanocka

Wystawy: Sebastian Brożyna (Sanok); Paulina Karpowicz (Kraków); Jola Jakiel (Sanok); Barbara Hubert (Rzeszów); Rafał Borcz i absolwenci (Kraków); Marzena Turek-Gaś (Warszawa); Nina Zielińska - Krudysz (Łańcut); Dagmara Jemioła – Hryniewiecka (Rzeszów)

Zajęcia stałe edukacyjne:

- Koła plastyczne dla dzieci (dwie grupy – wtorki); Zajęcia plastyczne dla dorosłych (dwie grupy – poniedziałki i środy); Zajęcia teatralne dla dorosłych (cały zespół oraz zajęcia indywidualne – praca nad monodramami); Zajęcia teatralne dla dzieci z Ukrainy (od grudnia do 07.06); Zajęcia plastyczne dla dzieci z Ukrainy (od grudnia do 03.06); Klub Muzyczny (zajęcia dwa razy w miesiącu, od października do czerwca)

Imprezy artystyczne:

- Spektakl „Małe kina” w wykonaniu teatru BWA (17.02)
- Fajne ferie w BWA – warsztaty filmowe dla dzieci (16-27.01)
- Występ teatru BWA w Jasielskim Domu Kultury (24.02); Występ teatru BWA w ODK „Puchatek” (10.03); Występ teatru BWA w ODK ”Gagatek” (16.03 i 17.03); Występ Teatru BWA w Zagórze (22.04)
- Premiera monodramu „Lalki moje ciche siostry” (25.02)
- Projekcja filmów edukacyjnych (astronomia) dla dzieci (18-19.04)
- OPLA – Ogólnopolski Festiwal Filmów Animowanych dla dzieci (24-28.04)
- Noc z Kulturą (16.06 i 17.06) – impreza realizowana wspólnie z MBP, MDK, MH, MBL, PSM, ODK Puchatek, ODK Gagatki (wystawy, warsztaty artystyczne, spektakle teatralne, koncerty)
- Premiera spektaklu „Ej, Joe” (Teatr BWA)
- „Sobótki Teatralne” – przegląd teatrów z Rzeszowa, Jarosławia, Brzozowa i Sanoka” – impreza zrealizowana w ramach pozyskanego grantu z programu „Nowe FIO”
- Aktywne Lato w Mieście (realizowane w ramach Miejskiego Programu Sportowo – Artystycznego), zajęcia plastyczne i teatralne (10.07 – 28.07)
- Letnie Kino w Ogrodzie (28-29.07)
- „Przez Sztukę do Integracji” – projekt adresowany do uchodźców wojennych z Ukrainy (08.07 – 29.07). Impreza zrealizowana z II grantu pozyskanego w ramach „Nowe FIO”.
- - Plenerowe warsztaty artystyczne dla dzieci, zrealizowane w ramach „Jarmarku Ikon” (05.08)
- „Redyk Teatralny” - przegląd teatrów karpaccich (30.09)
- „Legendy Bieszczadzkie i Karpaccie” – prapremiera słuchowiska przygotowanego przez Teatr BWA (08.10)
- ABC Sztuki – Interdyscyplinarne warsztaty artystyczne dla dzieci (02.10-06.10) (warsztaty realizowane wspólnie z MDK, ODK Puchatek, ODK Gagatki – uczestnicy uczniowie sanockich szkół podstawowych)
- „Legendy Bieszczadzkie i Podkarpaccie” pokaz z przygotowany wspólnie z zespołem Wernyhora, realizowany w ramach projektu „Blisko” (22.10)

- Festiwal WATCH DOCS (07-10.11)

19.2.13 Prace modernizacyjne

Nowa aranżacja przestrzeni dla najmłodszych w Strefie dla Dzieci: malowanie ścian i wymiana wykładziny, zaprojektowanie i montaż nowych mebli bibliotecznych (regały, półki, siedziska dla najmłodszych)

19.2.14 Mediateka Sanok: SOWA Strefa Odkrywania Wyobraźni Aktywności

1 grudnia uroczystie zainaugurowano realizację projektu SOWA, mieszczącego się w Mediatece Sanok – nowym oddziale Miejskiej Biblioteki Publicznej w Sanoku, w wyremontowanym na ten cel parterze budynku byłego gimnazjum przy ul. Lipińskiego 63.

W związku z planowanym na początek grudnia br. otwarciem Strefy Odkrywania Wyobraźni i Aktywności SOWA w budynku byłego gimnazjum przy ul. Lipińskiego 63, przedstawiam zarys projektu funkcjonowania tego obiektu w ramach oddziału Miejskiej Biblioteki Publicznej - MEDIATEKI Sanok.

Wyremontowano parteru budynku o powierzchni użytkowej ponad 500 m kw. Budowane są nowe klatki schodowe, winda osobowa, nowa sieć wod. kan. i c.o., instalacje niskoprądowe i teletechniczne, przewidziane jest też nowe zagospodarowanie otoczenia budynku.

Wystawa SOWA wraz z recepcją zajmie powierzchnię około 270 m kw. Integralną częścią MEDIATEKI Sanok i naszą wartością dodaną do projektu SOWA będzie Muzeum Komputerów i Strefa Gier Retro, które uruchomimy dzięki odpłatnemu depozytowi unikatowej kolekcji starych komputerów sanoczanina Leszek Leśniaka. Przewidziane też jest miejsce (ok. 90 m kw.) na restaurację.

Projekt SOWA, finansowany przez MEN i realizowany dzięki umowie z Centrum Nauki Kopernik w Warszawie, zakłada rozwój ogólnopolskiej sieci lokalnych minicentrów nauki, inspirujących i zachęcających do odkrywania zjawisk i praw rządzących światem w toku interakcji z eksponatami (Wystawy), rozwiązywaniu zadań konstrukcyjnych i logicznych (Majsternia), oraz uczestnictwo w warsztatach i zajęciach opartych na sprawdzonych rozwiązaniach edukacyjnych.

Muzeum Komputerów i Strefa Gier Retro urządzone na powierzchni około 160 m kw. sprawi, że goście MEDIATEKI Sanok będą mieli zapewniony atrakcyjny program na przynajmniej dwie godziny pobytu. W Muzeum zostanie przygotowanych ponad 20 stanowisk z czynnymi komputerami i grammi retro oraz wystawa gadżetów, plakatów i unikatowych konsoli. Ta strefa będzie też bazą do prowadzenia zajęć z robotyki i organizacji konkursów i turniejów dla pasjonatów gier komputerowych.

19.2.15 Współpraca z instytucjami i organizacjami społecznymi

- **Urząd Miasta Sanoka** – bieżąca współpraca z Biurem Burmistrza Miasta Sanoka
- **Muzeum Historyczne w Sanoku:** przygotowanie i przeprowadzenie projekcji filmowych, w ramach cyklicznej imprezy „Kino Letnie na Zamku
- **Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku:** realizacja projektu w ramach programu „Etno Polska”
- **Koło Polskiego Towarzystwa Stwardnienia Rozsianego w Sanoku:** przygotowanie comiesięcznych spotkań
- **Polskie Towarzystwo Historyczne Oddział w Sanoku**
- **Centrum Usług Senioralnych „CARITAS” w Sanoku:** wsparcie techniczne przy organizacji imprez i przedstawień.

Nagłośnienie imprez zewnętrznych (sprzęt oraz obsługa) – 24 imprezy w roku

WOŚP – styczeń; Caritas – spotkania z młodzieżą styczeń; Orszak Trzech Króli; Międzynarodowe Forum Pianistyczne 2023; Wielkanoc – Caritas; Parada 3 Maja Powiat; Dzień flagi; Piknik Rodzinny Przedszkole nr 3 w Sanoku; Piknik Rodzinny Przedszkole nr 4 w Sanoku; Piknik Rodzinny Szkoła Podstawowa nr 3, ul. Stróżowska ; Użyczenie – Jarmark Ikon; 15 sierpnia (pomnik) ; Użyczenie – Niepodległa; Organizacja – Koncert 5 sierpnia; CIT; Pikniki przedszkole nr 2; Niedziela harcerska na placu ...; Caritas – opłatek; Caritas – pokazy filmów; Uroczystości 11 listopada na sanockim cmentarzu ; Uroczystości II LO Sanok; Spotkania w Kawiarni Galeria o smaku kawy; Koncert 15 sierpnia na sanockim zamku; Caritas – „Bezpieczny Senior”

19.2.16 Sanocka Młodzieżowa Orkiestra Dęta AVANTI

Sanocka Młodzieżowa Orkiestra Dęta Avanti, pod batutą Grzegorza Maliwieckiego. Orkiestra liczy 90 młodych muzyków - dzieci i młodzieży z pow. sanockiego, leskiego i brzozowskiego.

Koncerty i występy:

- styczeń: koncerty noworoczne w Czaszynie i w Niebocku,
- 19 stycznia: ceremonia otwarcia XXIX Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży w Sportach Zimowych w Sanoku,
- 22 stycznia: koncert w miejscowości Dąbrówka,
- 29 stycznia: koncert w Ośrodku Caritas w Brzozowie,
- 25 lutego: warsztaty orkiestrowe w Dydni, udział wzięło 78 osób,
- 9 marca: koncerty promujące orkiestrę w szkołach powiatu leskiego – Średnia Wieś, Hoczew, Lesko,
- 25 marca: warsztaty muzyczne w Dydni – około 60 osób,
- 29 kwietnia: warsztaty orkiestrowe w Sanoku – 80 osób,
- 2 maja: występ w Dydni,
- 3 maja: występ z okazji święta 3 Maja w Lesku,
- 14 maja: piknik i koncert w PWSZ w Sanoku,
- 1 czerwca: występ na Żakinadzie w Lesku,
- 2 czerwca: Dzień Dziecka w Ogrodzie MBP w Sanoku,
- 16 czerwca: koncert w Krośnie podczas obchodów święta Lasów Państwowych,
- 17 czerwca: Festiwal Orkiestr Dętych w Świeciu i zdobycie I miejsca w konkursie **Najlepsza prezentacja musztry paradnej,**
- 26-30 czerwca: udział w Letniej Akademii Schumanna na Mazurach,
- 6-9 lipca: Festiwal Orkiestr Dętych w Luksemburgu i zdobycie I miejsca w kategorii - **Show parada,**
- 11-12 lipca: warsztaty artystyczne – integracyjne w Gminie Dydnia,
- 14 lipca: obchody Święta Policji w Sanoku,
- 15 lipca: 100-lecie LKS Sanovia w Lesku,
- 20 sierpnia: Jubileusz 25-lecia kapłaństwa ks. R. Płatka w Besku,
- 26 sierpnia: uroczystość w Strachocinie,
- 19 września: koncert w Krasieczynie,
- 29 września: uroczystość poświęcenia sztandaru Gminy Dydnia,
- 30 września: koncert z okazji 20-lecia pracy artystycznej dyrygenta Grzegorza Maliwieckiego. Odznaczenie dyrygenta Grzegorza Maliwieckiego odznaką Zasłużony dla Kultury Polskiej oraz otrzymanie nagrody specjalnej od Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego prof. Glińskiego. Nagroda specjalna dla SMOD Avanti

- 26 października: IV Sanockie Forum Gospodarcze w PWSZ Sanok - koncert
- 10 listopada: Święto Niepodległości – Gmina Nozdrzec,
- 11 listopada: Święto Niepodległości – Lesko,
- 17-18 listopada: warsztaty muzyczne dla dzieci i młodzieży w Sanoku,
- 1 grudnia: koncert na Zamku w Krasiczynie,
- 16 grudnia: warsztaty orkiestrowe dla najmłodszych członków orkiestry.

19.2.17 Tygodnik Sanocki

Nakład: 1000 egz.; sprzedaż: ok. 70-75% nakładu; cena egz. 3, 50 zł

Bieżąca strona www: tygodniksanocki.pl wraz z cyfrowym archiwum.

20. DZIAŁALNOŚĆ MIEJSKIEGO OŚRODKA SPORTU I REKREACJI

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Sanoku wykonuje zadania własne samorządu w zakresie kultury fizycznej poprzez utrzymywanie i udostępnianie bazy sportowo- rekreacyjnej, jak również poprzez organizowanie zajęć, zawodów i imprez sportowo – rekreacyjnych. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Sanoku w 2023r. administrował następującymi obiektami:

1. Arena Sanok
2. Dom Sportowca „Błonie”
3. Tor Lodowy
4. Stadion piłkarsko - lekkoatletyczny „Wierchy”
5. Centrum Rehabilitacji i Sportu
6. Korty tenisowe

20.1 Hala Widowiskowo-Sportowa „Arena Sanok”

W 2023 roku w obiekcie „Arena Sanok” tradycyjnie w głównej mierze z obiektu korzystały grupy hokejowe, zawodnicy łyżwiarstwa szybkiego oraz short-track. Na terenie obiektu odbywały się treningi, turnieje oraz mecze hokejowe. Poza systematycznymi treningami, zawodami oraz turniejami odbyło się szereg innych wydarzeń sportowych o randze międzynarodowej, ogólnopolskiej oraz lokalnej:

- w miesiącu styczniu w związku z rozpoczynającymi się feriami zimowymi zorganizowane zostało lododisco dla osób aktywnie korzystających z tafli lodu oraz odbyło się otwarcie XXIX Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży
- w miesiącu lutym odbyła się Ogólnopolska Olimpiada Młodzieży w hokeju na lodzie i łyżwiarstwie szybkim na krótkim torze

- w miesiącu marcu odbyły się dwa turnieje Karpackiej Młodzieżowej Ligi Hokejowej, finałowy turniej Mistrzostw Polski Juniorów Żaka Starszego w którym brało udział 8 drużyn, odbył się również Finał Wojewódzki w łyżwiarstwie szybkim

Zakończenie mrożenia lodowiska w hali Arena nastąpiło w dniu 2 kwietnia a wznowienie mrożenia i przygotowanie lodowiska na kolejny sezon realizowane było końcem lipca.

- w miesiącu kwietniu odbył się I Ogólnopolski Turniej Karate
- w miesiącu sierpniu i grudniu z lodowiska korzystali zawodnicy short-tracku z Juwenii Białystok przebywający na obozie sportowym w Sanoku
- w miesiącu wrześniu na zakończenie wakacji zorganizowane zostało lododisco, odbył się turniej Karpackiej Młodzieżowej Ligi Hokejowej oraz zorganizowane zostały Ogólnopolskie Zawody Rankingowe w łyżwiarstwie szybkim short-track
- w październiku odbył się turniej Karpackiej Młodzieżowej Ligi Hokejowej, turniej Ośrodków Szkolenia Hokeja na Lodzie w kategorii młodzik oraz odbyło się Lododisco Halooween
- w listopadzie odbyła się Międzynarodowa Amatorska Liga Hokej na lodzie w której wzięło udział 8 drużyn
- w grudniu odbyła się Karpacka Młodzieżowa Liga Hokejowa, turniej Milan CUP oraz zorganizowana została Ślizgawka Mikołajkowa

W okresie sprawozdawczym odbywały się rozgrywki ligowe młodych hokeistów UKS Niedźwiadki (w tym mecze międzypaństwowe w poszczególnych grupach wiekowych) oraz ślizgawki szkolne i ogólnodostępne, treningi hokeistów, short-trakowców, łyżwiarzy szybkich, zajęcia szkółek sportowych i rekreacyjnych. Z lodowiska korzystały nieodpłatnie klasy sportowe o profilu łyżwiarstwo i hokej ze Szkoły Podstawowej nr 1 w Sanoku.

Mecze hokejowe w ramach rozgrywek Polskiej Ligi Hokejowej oraz I ligi Polskiej rozgrywali hokeiści klubu Marma Ciarko STS Sanok oraz UKS Niedźwiadki Sanok.

Liczba meczów młodzieży oraz seniorów PHL: 140

Liczba treningów: ok. 500

Liczba ślizgawek: 72 z których skorzystało około 15 tys. osób

Ogółem z obiektu skorzystało około 70 tys. osób.

20.2 Kort Tenisowy w Hali Pneumatycznej

W 2023r. z kortu tenisowego w hali pneumatycznej skorzystało około 1100 osób. Były to zarówno osoby prywatne jak i zawodnicy klubu SKT Sanok. We wrześniu odbył się turniej tenisowy Pamięci Sanockich Tenisistów.

20.3 Tor Lodowy „Błonie”

W 2023 roku tor lodowy czynny był od 01 stycznia do 26 lutego oraz od 4 grudnia do 31 grudnia okresu sprawozdawczego.

W tym okresie z obiektu korzystali przede wszystkim zawodnicy sanockiego klubu GÓRNIK w ramach treningów sekcji łyżwiarstwa szybkiego. Obiekt był również wykorzystywany przez uczestników zawodów sportowych z Lubina, Warszawy, Milanówka, i Tomaszowa Mazowieckiego.

Ponadto z toru lodowego korzystała młodzież sanockich szkół w ramach zajęć wychowania fizycznego. Uzupełnieniem działalności sportowej były organizowane ogólnodostępne ślizgawki dla osób korzystających z toru lodowego, dla których otwarta była wypożyczalnia łyżew wraz z możliwością ich naostwienia. Ogółem zorganizowano 88 ślizgawek.

W okresie letnim tor służył również jako wrotkowisko z którego korzystali zawodnicy SKŁ Górnik, MKS Sprint oraz UKS Niedźwiadki. Druga połowa roku to również wykorzystanie obiektu dla sportowców w/w klubów oraz organizacja zawodów łyżwiarskich. W okresie sprawozdawczym wspólnie z PZŁS, SKŁ „Górnik” i jako MOSiR zorganizowaliśmy kilka imprez łyżwiarskich o ogólnopolskim zasięgu:

- w styczniu odbyły się zawody panczenistów - PGE Puchar Polski, XXIX Ogólnopolska Olimpiada Młodzieży w łyżwiarstwie szybkim
- w lutym odbyła się IV edycja Ogólnopolskich Zawodów Dzieci w łyżwiarstwie Szybkim
- w grudniu odbył się PGE Puchar Polski – Zawody Barbórkowe.

Inne imprezy:

- w styczniu odbyła się ślizgawka corocznego finału WOŚP
- w lutym odbyły się łyżwiarskie Mistrzostwa Sanoka, ślizgawka karnawałowa oraz największa impreza sportowa roku o randze Mistrzostw Europy: European Individual Ice Speedway Championship Sanok 2023
- w czerwcu odbył się Kids Race – zawody rowerowe dla dzieci
- w lipcu odbył się start imprezy Polsih Bike Tour Sanok – Żywiec oraz dwie imprezy plenerowe z udziałem firmy Pass-pol i ADR dla ok. 2000 osób

W 2023r. zorganizowano 88 ślizgawek, z których skorzystało ok. 25 tys. osób.

20.4 Stadion „Wierchy”

W 2023 roku na Stadionie „Wierchy” odbyło się szereg wydarzeń sportowych m.in.:

- w marcu odbyły się ogólnopolskie zawody w podnoszeniu ciężarów
- w sezonie piłkarskim odbyło się 45 meczów ligowych (18 spotkań seniorów oraz 27 meczów młodzieżowych), na obiekcie przeprowadzono ok. 20 treningów.
- w kwietniu odbył się Bieg Świadomości Autyzmu
- w maju odbyły się zawody lekkoatletyczne Specjalnego Ośrodka Szkolno Wychowawczego SOSW oraz zawody w Czwórboju Chłopców i Dziewcząt w Lekkoatletyce
- w czerwcu odbyły się Powiatowe Zawody w Trójboju Lekkoatletycznym, zakończenie zawodów Polish Bike Tour wraz z metą na stadionie, Otwarte Mistrzostwa Sanoka w Lekkiej Atletyce oraz XI Wojewódzkie Zawody Sportowo-Pożarnicze Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych Województwa Podkarpackiego
- w miesiącu wrześniu odbył się Miting Lekkoatletyczny następnie Lekkoatletyczne Igrzyska Dzieci i Młodzieży Szkolnej oraz Rejonowe Zawody Szkół Średnich w Lidze Lekkoatletycznej
- W miesiącach maj, czerwiec, wrzesień oraz październik na obiektach sportowych odbywały się lekcje w-fu sanockich szkół (m.in.: II LO, SP-1, SP-2, SP-9, ZS nr 1, ZS nr 5) łącznie odbyło się ok. 100 godzin zajęć. Z obiektu skorzystało ok. 1750 osób.
- Min 4 x w tygodniu odbywały się treningi Klubu Sportowego KOMUNALNI Sanok
- Codziennie w godzinach popołudniowych z bieżni korzystało kilkadziesiąt osób a w okresie wakacyjnym nawet do kilkuset osób.

Na kwotę przychodu złożyły się następujące pozycje:

- wynajem pomieszczeń biurowych dla sanockich klubów i stowarzyszeń sportowych
- sprzedaż reklamy na telebimie oraz ogrodzeniu
- wynajem obiektów dla klubów sportowych i federacji sportowych przebywających na obozach/zgrupowaniach
- organizacja „Sanockiego Aktywnego Lata z MOSiR-em” oraz półkolonii
- sprzedaż indywidualna na siłowni.

20.5 Baseny Centrum Rehabilitacji i Sportu

- W dniach 14 – 22.01 w ramach ferii z MOSiR-em wstęp na basen dla dzieci z sanockich szkół podstawowych był bezpłatny, dodatkową atrakcją podczas ferii był wodny tor przeszkód
- Z basenu bezpłatnie skorzystało ok. 300 dzieci.
- W ramach Zimowej Półkolonii zorganizowanej przez MOSiR dla dzieci w wieku 7-14 lat z basenu skorzystało 56 osoby. Zajęcia na basenie odbyły się 2 razy
- 21.03 na basenie wewnętrznym odbyły się zawody pływackie pn Igrzyska Dzieci oraz Igrzyska Młodzieży Szkolnej w pływaniu. W zawodach brało udział 200 osób
- W kwietniu zamontowano bezobsługowy system rozliczeń-półkacz pasków i automat rozliczeniowy z możliwością płatności kartą
- 01.04 na Sali fitness odbyły się Otwarte Amatorskie Mistrzostwa Sanoka w Tenisie Stołowym organizowane przez MOSiR Sanok
- 19.04 na basenie wewnętrznym odbył się Miting Pływacki Szkół Specjalnych

- 03.06 na basenie wewnętrznym odbyły się Międzyklubowe Zawody Pływackie z okazji Dnia Dziecka
- 17.06 na basenie wewnętrznym odbyły się zawody pływackie organizowane przez Szkołę Pływania Pływak
- Od 19.06 przez 3 tygodnie trwała obowiązkowa coroczna przerwa technologiczna basenów wewnętrznych CRiS, związana z pracami remontowymi, dokładnym czyszczeniem i dezynfekcją oraz z przeglądem gwarancyjnym niecek, urządzeń i sprzętu
- 21.06 został otwarty basen zewnętrzny
- Od 24.07 do 6.08 w ramach Sanockiego Aktywnego Lata dodatkową atrakcją na basenach był wodny tor przeszkód
- 29.07 na basenie zewnętrznym zorganizowano turniej piłki plażowej o Puchar Dyrektora MOSiR
- W ramach Sanockiego Aktywnego Lata dzieci mogły skorzystać z bezpłatnego wstępu na basen wewnętrzny przez okres 2 tygodni
 - odbyły się zajęcia Karate dla dzieci na basenie zewnętrznym CRiS, prowadzone były przez UKS Karate Kyokushin „Bayako”
- 29 sierpnia zakończono sezon letni na basenach zewnętrznych.
- 24.10 odbył się III Turniej Tenisa Stołowego osób z niepełnosprawnością intelektualną zorganizowany przez WTZ „Światlik”, wykorzystując infrastrukturę basenu CRiS – salkę Fitness. W rywalizacji wzięło udział 8 drużyn
- 04.11 Szkoła Pływania Pływak zorganizowała zawody pływackie
- 09.12 odbyły się zawody pływackie zorganizowane przez UKS Rekiny
- Przez cały rok na basenie wewnętrznym odbywały się: lekcje wf-u, lekcje pływania prowadzone przez szkółki pływackie oraz indywidualnych instruktorów oraz zajęcia aquacycling.

W 2023r. z basenu wewnętrznego skorzystało ok. 170 tys. osób.

Z basenu zewnętrznego skorzystało ok. 25 tys. osób.

Z saun na basenie wewnętrznym skorzystało ok. 9 tys. osób.

20.6 Dom Sportowca “Błonie”

W 2023r. z usług Domu Sportowca “Błonie” skorzystało 3190 osób, co dało razem 9821 osobodób. Byli to przede wszystkim uczestnicy zawodów łyżwiarskich, piłkarze, kolarze, pływacy oraz karatecy przebywający na obozach sportowych, uczestnicy rozgrywek w hokeju na lodzie, turniejów oraz szkoleń sportowych. Uzupełnieniem działalności obiektu byli klienci indywidualni, wycieczki szkolne oraz zakładowe.

Średnie obłożenie obiektu: 37%

20.7 Inne wydarzenia na wszystkich obiektach:

- 16.01-20.01.2023 Półkolonia Zimowa z MOSiR-em, zajęcia sportowe, ślizgawka jeden turnus ok. 40 osób w wieku 6-12 lat
- 16.01-27.01.2023 Ferie z MOSiR-em, zajęcia sportowe, ślizgawka, basen ok. 300 osób w wieku 7-15 lat
- 03.07-28.07.2023 Półkolonia organizowana przez MOSiR, zajęcia sportowe – cztery turnusy ok. 120 osób w wieku 6 – 12 lat.

- 05.07-31.08.2023 Sanockie Aktywne Lato, zajęcia sportowe organizowane były na stadionie Wierchy a na basenie można było skorzystać z wodnego toru przeszkód, zajęcia odbywały się trzy razy w tygodniu przez cały okres wakacji, a udział wzięło ok. 1950 osób

20.8 Przychody i koszty

Przychody netto z obiektów Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Sanoku wyniosły:
5 413 273, 04 zł

Koszty netto wyniosły: **19 830 079, 48 zł** (w tym koszty amortyzacji śr. trw. 2 516 569,21 zł).

21.1 Zarządzanie kryzysowe

- W 2023 roku w ramach zapobiegania i reagowania w sytuacjach nadzwyczajnych i kryzysowych, zbierane były informacje o występowaniu oraz natężeniu opadów deszczu oraz o stanie wysokości wód w rzekach. W tym zakresie Urząd Miasta w Sanoku korzystał z systemu monitoringu powodziowego prowadzonego przez firmę RWD PROSPECT Sp. z o.o. z Tarnowa oraz informacji z Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – biuro prognoz meteorologicznych w Krakowie, skąd na bieżąco otrzymywaliśmy raporty o stanie zagrożeń jakie mogłyby występować na terenie miasta Sanoka.
- W ramach ochrony ludności przed powodzią, na terenie miasta Sanoka funkcjonuje przy ul. Jana Pawła II (siedziba SPGK) - magazyn sprzętu przeciwpowodziowego, w którym znajdują się niezbędne materiały służące do zabezpieczenia brzegów rzeki San w czasie powodzi. W okresie sprawozdawczym podpisano umowę z SPGK Sp. z o.o. na sprzedaż piasku na wypadek konieczności usypania wałów przeciwpowodziowych. W 2023 roku przeprowadzono aktualizację Planu Operacyjnego Ochrony przed Powodzią Gminy Miasta Sanoka.
- W ramach Planowania i Organizowania Systemów Ostrzegania Ludności, Biuro Zarządzania Kryzysowego i Obronności na bieżąco informowało jednostki podległe Urzędowi Miasta Sanoka o zagrożeniach związanych z negatywnymi skutkami zjawisk meteorologicznych występujących na naszym obszarze oraz o aktualnych stopniach alarmowych wprowadzanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Informowano również kierowników i dyrektorów podległych jednostek o konieczności wprowadzenia adekwatnego do wprowadzonego stopnia alarmowego modułu zadaniowego w danej jednostce.
- W okresie sprawozdawczym przeprowadzono remont sieci radiowej zarządzania kryzysowego Urzędu Miasta w Sanoku w tym remont masztu na dachu budynku Urzędu Miasta przy ul. Rynek 1, który wymagał pilnego remontu.
- W ramach działań profilaktycznych i prewencyjnych służących podniesieniu poziomu bezpieczeństwa lokalnej społeczności w okresie zimy, Burmistrz Miasta Sanoka wystąpił do Administratorów obiektów komunalnych, Spółdzielni Mieszkaniowych i właścicieli sklepów wielkopowierzchniowych (obiektów tzw. podwyższonego ryzyka) o dokonanie przeglądu stanu technicznego budynków przed okresem zimowym a także zaapelował o ciągłe monitorowanie warunków pogodowych i przeciwdziałanie nadmiernemu gromadzeniu się śniegu na połaci dachowej w tym tworzenia się nawisów lodowych, zasp śnieżnych oraz innych zdarzeń zagrażających bezpieczeństwu ludzi.

Służby miejskie: Straż Miejska, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Samodzielny Publiczny Miejski Zespół Podstawowej Opieki Zdrowotnej oraz przedmiotowe Wydziały Urzędu Miasta Sanoka zobowiązane zostały do szczególnego zwracania uwagi na osoby bezdomne i potrzebujące pomocy, udzielając im jednocześnie informacji o możliwości uzyskania wsparcia w zakresie świadczeń socjalnych, jak i lokalizacji punktów wydawania ciepłych posiłków, ubrań itp.

Dodatkowo, jako materiał instruktażowy i użyteczny wskazano opracowaną i zamieszczoną na stronie internetowej Urzędu (w zakładce „Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego”) procedurę mówiącą o sposobach postępowania z osobami bezdomnymi w okresie zimowym, formach i zasadach udzielania pomocy potrzebującym oraz telefony kontaktowe w sytuacjach interwencji kryzysowej.

- W ramach pomocy dla Ukrainy, udostępniono miejsce w miejskim magazynie przeciwpożarowym na środki higieny osobistej, koce, żywność, która była transportowana na Ukrainę.
- 21 lipca 2023 roku pracownicy Biura Zarządzania Kryzysowego i Obronności współpracowali ze służbami (Policja, Państwowa Straż Pożarna, Straż Miejska), zaangażowanymi podczas akcji związanej z przesyłką niewiadomego pochodzenia mogącą zawierać materiał wybuchowy przy ul. Kościuszki.
- 21 sierpnia 2023 roku Pracownicy Biura Zarządzania Kryzysowego i Obronności zorganizowali i koordynowali zakwaterowanie osób które ucierpiały podczas pożaru jednego z budynków wielorodzinnych przy ul. Wyspiańskiego w Sanoku. Prowadzona była również współpraca ze służbami zaangażowanymi w działania podczas powstałego zagrożenia.
- W okresie sprawozdawczym Pracownicy Biura zarządzania Kryzysowego i Obronności wzięli udział w zorganizowanych przez Rządowe Centrum Bezpieczeństwa, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Obrony Narodowej ćwiczeniach „LIBERO 2023”. Ćwiczenia miały na celu sprawdzenie procedur systemu zarządzania kryzysowego w Polsce.
- W 2023 roku przeanalizowano złożone wnioski oraz dokonano analizy złożonych dokumentów i wydano na tej podstawie 3 zezwolenia na organizację imprez masowych na terenie Sanoka.

21.2 Obrona cywilna

- W 2023 roku dokonywano okresowych przeglądów oraz serwisu miejskich syren alarmowych.
- Usuwano bieżące usterki oraz monitorowano stan techniczny budowli ochronnych będących w dyspozycji Gminy Miasta Sanoka.
- Podpisano umowę z Podkarpackim Urzędem Wojewódzkim w Rzeszowie na użyczenie sprzętu (łóżka, komplety pościeli) do wykorzystania dla mieszkańców Sanoka w razie sytuacji kryzysowej.

21.3 Działania Burmistrza Miasta Sanoka w zakresie przygotowań obronnych Miasta Sanoka w 2022 roku.

- W 2023 roku zaktualizowano główną dokumentację dotyczącą:
 - „Planu Operacyjnego Funkcjonowania Gminy Miasta Sanoka w Warunkach Zewnętrznego Zagrożenia Bezpieczeństwa Państwa i w Czasie Wojny”, „Planu Akcji Kurierskiej Urzędu Miasta Sanoka w Zakresie Bezpośredniego Doręczenia Dokumentów Powołania Adresatom”, „Instrukcja Organizacji Funkcjonowania Stałego Dyżuru Burmistrza Miasta Sanoka na Czas Zagrożenia bezpieczeństwa Państwa i w Czasie Wojny”, „Instrukcja Działania Punktu Kontaktowego PK HOST NATION SUPPORT, HNS Burmistrza Miasta Sanoka”. Przeprowadzono szkolenie obsady stałego dyżuru ze szczególnym uwzględnieniem posługiwania się tabelami szyfrującymi i posługiwania się „Planem operacyjnym funkcjonowania Gminy Miasta Sanoka na wypadek zagrożenia i w czasie wojny”.
 - Zaktualizowano dokumentację głównego i zapasowego stanowiska kierowania Burmistrza Miasta Sanoka na wypadek zagrożenia funkcjonowania Urzędu Miasta

w czasie stanu zagrożenia i wojny. Zaktualizowano plany dotyczące jego zaopatrzenia w niezbędne środki łączności, obsady stanowisk pracy oraz sposobu ewakuacji urzędu do zapasowego stanowiska kierownika Burmistrza.

- Zaktualizowano Plan Akcji Kurierskiej na terenie Gminy Miasta Sanoka. Przeprowadzono analizę tras kurierskich na terenie gminy Miasta Sanoka oraz obsadę kurierów dostarczających pakiety mobilizacyjne do odbiorców na potrzeby Wojskowego Centrum Rekrutacji Wojskowej w Sanoku.
- W zakresie przygotowań obronnych Miasta Sanoka:
Zgodnie z wytycznymi wojewody podkarpackiego wykonano „Plan Szkolenia Obronnego Burmistrza Miasta Sanoka na 2023 rok”. Zgodnie z przyjętym planem przeprowadzono szkolenie członków Akcji Kurierskiej Administracji Publicznej i członów Stałego Dyżuru Burmistrza Miasta Sanoka.
- Organizacja Kwalifikacji Wojskowej.
W okresie od 18 kwietnia 2023 do 28 kwietnia 2023 roku przeprowadzona była Kwalifikacja Wojskowa. Do Kwalifikacji Wojskowej wezwano:
 - 61 mężczyzn z rocznika podstawowego 2004,
 - 91 mężczyzn z rocznika starszego,
 - 5 kobietKomisja lekarska wydała orzeczenie w stosunku do 140 mężczyzn z czego: 114 otrzymało kategorię A, 2 mężczyzn otrzymało kategorię B12, 18 mężczyzn kategorię D i 6 mężczyzn kategorię E – całkowicie nie zdolny do służby wojskowej.
- Przeprowadzono procedurę zabezpieczenia świadczeń rzeczowych i osobistych na uzupełnienie doraźnych i etatowych potrzeb na wypadek mobilizacji i w czasie wojny.

W 2023 roku wszczęto 24 postępowania administracyjne w zakresie świadczeń rzeczowych i osobistych.

Wydano 16 decyzje administracyjne o nałożeniu świadczeń rzeczowych i osobistych na zaspokojenie doraźnych i etatowych potrzeb jednostek wojskowych i administracji publicznej.

Anulowano 27 decyzji administracyjnych na wniosek Szefa Wojskowego Centrum Rekrutacji w Sanoku i Burmistrza Miasta Sanoka.

21.4 Ochotnicza Straż Pożarna Gminy Miasta Sanoka

- W 2023 roku Biuro Zarządzania Kryzysowego i Obronności prowadziło nadzór nad Ochotniczą Strażą Pożarną w Sanoku – Olchowcach.
- W 2023 roku OSP w Sanoku – Olchowcach liczyła 37 strażaków ochotników, w tym:
 - 25 strażaków biorących aktywny udział w zdarzeniach,
 - 12 strażaków zasłużonych i będących na zwolnieniach lekarskich,
- W roku sprawozdawczym Burmistrz Miasta Sanoka i samorząd miejski udzielił pomocy organizacyjnej i wsparcia finansowego Ochotniczej Straży Pożarnej, w kwocie ogółem 38.977,00 zł, z przeznaczeniem na:
 - Kierowanie i finansowanie strażakom – ochotnikom badań okresowych i konsultacji psychologicznej.
 - Pokrycie wydatków na ubezpieczenia i innych opłat stałych.
 - Pokrycie wydatków wynagrodzeń osobowych i bezosobowych związanych z utrzymaniem samochodu bojowego i sprzętu ratowniczego oraz udziału w akcjach ratowniczych.
 - Zakup paliwa.
 - Przeglądy i remonty sprzętu Ochotniczej Straży Pożarnej w Olchowcach.

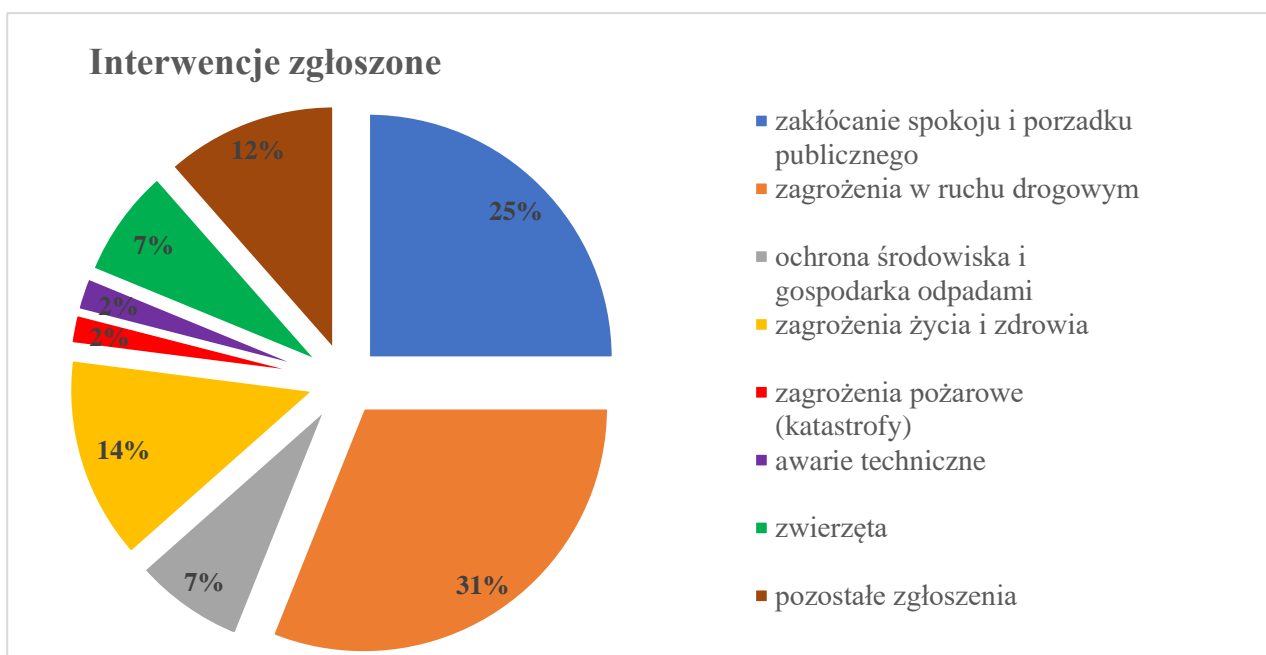
21.5 Działalność Straży Miejskiej Gminy Miasta Sanoka

Działania Straży Miejskiej w 2023 roku były ukierunkowane przede wszystkim na poprawę porządku i spokoju publicznego oraz podniesienie poczucia bezpieczeństwa wśród społeczności lokalnej. W 2023 roku Straż Miejska w Sanoku wystawiła do służby łącznie **1171** patroli, w tym: **670** patroli własnych zmotoryzowanych, **454** patroli własnych pieszych oraz **47** patroli łączonych z funkcjonariuszami Policji. Zrealizowano **2517** interwencji własnych oraz **216** w trakcie patroli łączonych z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Sanoku, łącznie **2733** interwencje.

Na ogólną liczbę interwencji przeprowadzonych samodzielnie przez patrole straży miejskiej, **2104** (76%) to zgłoszenia od mieszkańców naszego miasta.

Dyżurny Straży Miejskiej w 2023 roku najczęściej obierał zgłoszenia dotyczące:

- zakłócania spokoju i porządku publicznego: **531**
- zagrożeń w ruchu drogowym: **660**
- ochrony środowiska i gospodarki odpadami: **157**
- zagrożeń życia i zdrowia: **288**
- zagrożeń pożarowych (katastrofy): **42**
- awarii technicznych: **47**
- zwierząt: **155**
- pozostałe interwencje: **224**

Ewidencja wyników działań straży:

Ewidencja wyników działań Straży Miejskiej w Sanoku							
Lp.	Rodzaj wykroczeń zawartych w:	Środki oddziaływania wychowawczego (art. 41 kw)	Grzywna nałożona w drodze mandatu karnego		Wnioski do sądu	Inny sposób zakończenia czynności (np. odstąpienie od skierowania wniosku o ukaranie, przekazanie sprawy innym organom)	Razem
			liczba	kwota			
1	Ustawie – Kodeks wykroczeń:						
a)	wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu	183	5	2200	1	0	189
b)	wykroczenia przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym	65	6	2600	1	0	72
c)	wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia	53	10	1000	0	0	63
d)	wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji	810	117	16750	21	8	957
e)	wykroczenia przeciwko osobie	0	0	0	0	0	0
f)	wykroczenia przeciwko zdrowiu	0	0	0	0	0	0
g)	wykroczenia przeciwko mieniu	0	0	0	0	0	0
h)	wykroczenia przeciwko interesom konsumentów	0	0	0	0	0	0
i)	wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej	327	13	1800	21	0	361
j)	wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego	172	14	2700	3	0	189
k)	szkodnictwo leśne, polne i ogrodowe	0	0	0	0	0	0
2.	przepisach wprowadzających Kodeks pracy	0	0	0	0	0	0
3.	ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	307	26	2400	22	0	355
4.	ustawie o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych	99	2	150	0	0	101
5.	ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	97	19	2300	0	2	118
6.	ustawie o ochronie zwierząt	6	0	0	0	0	6
7.	ustawie o odpadach	62	7	1350	0		69
8.	ustawie - Prawo ochrony środowiska	0	0	0	0	0	0

9.	ustawie - Prawo o miarach	0	0	0	0		0
10.	ustawie - Prawo wodne	0	0	0	0	0	0
11.	ustawie o publicznym transporcie drogowym	0	0	0	0	0	0
12.	ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	0	0	0	0	0	0
13.	ustawa o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczania chorób zakaźnych zwierząt	0	0	0	0	0	0
14.	ustawie o ochronie przyrody	0	0	0	0	0	0
15.	ustawie o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	0	0	0	0	0	0
16.	ustawie o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych	0	0	0	0	0	0
17.	ustawie o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym	0	0	0	0	0	0
18.	ustawie o bateriach i akumulatorach	0	0	0	0	0	0
19.	ustawie - Kodeks wyborczy	0	0	0	0	0	0
20.	akty prawa miejscowego (przepisy porządkowe)	86	0	0	0	0	86
21.	innych	0	0	0	0	0	0
OGÓŁEM		2267	219	33250	70	10	2566

Funkcjonariusze Straży Miejskiej w Sanoku przeprowadzili kontrole:

- kontrole pod kątem spalania substancji niedozwolonych: **164**,
- kontrole posesji pod kątem utrzymania porządku (porządek na posesji, składowanie odpadów komunalnych, odprowadzenia nieczystości ciekłych): **169**,
- wywiady środowiskowe p/k prawidłowego złożenia deklaracji w zabudowie wielorodzinnej- **8113**,
- kontroli z zakresu ruchu drogowego: **980**.

W trakcie pełnienia służby na terenie miasta Sanoka ujawniono:

- wykroczenia z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi: **355**
 - osoby doprowadzone do miejsca zamieszkania: **35**
 - osoby doprowadzone do PdOZ: **14**
- osoby bezdomne przewiezione do Domu Inwalidy Bezdomnego im. św. Brata Alberta: **9**
- odłowione bezpańskie i ranne zwierzęta: **152**
- usunięte z drogi pojazdu na podstawie art. 50a PRD: **5**

Działania prowadzone przez Centrum Informacji Turystycznej w 2025 r.:

- Animowanie i wspieranie rozwoju gospodarki turystycznej w mieście i regionie.
- Kreowanie wizerunku oraz indywidualnej marki turystycznej miasta i regionu.
- Planowanie i organizacja promocji turystycznej miasta i regionu.
- Opracowywanie i tworzenie nowych atrakcji i produktów turystycznych.
- Organizacja konferencji tematycznych, służących promocji turystycznej miasta i Bieszczadów.
- Promocja turystyczna miasta i regionu poprzez udział w targach oraz wydawnictwach, mediach, wydawnictwach branżowych.
- Prezentacja potencjału turystycznego miasta na konferencjach i spotkaniach branżowych – konsultacje.
- Opracowywanie oraz współpraca przy opracowywaniu i realizacji projektów pomocowych składanych przez miasto, dot. turystyki.
- Udział w naradach, zjazdach, szkoleniach, konferencjach organizowanych przez inne podmioty, a dotyczących zakresu kompetencji.
- Wspólne opracowywanie merytoryczne i składanie projektów pomocowych na działania promocyjne z partnerami z kraju i zagranicy, w zakresie rozwoju turystyki.
- Współorganizacja i współpraca przy zjazdach, konferencjach i innych eventach, związanych z promocją turystyczną, organizowanych przez miasto i partnerów z regionu.
- Współpraca ze stowarzyszeniami i innymi podmiotami (krajowymi, regionalnymi i zagranicznymi) w zakresie wspólnej promocji turystycznej miasta i regionu.
- Współpraca z wydawcami przewodników turystycznych w Polsce i zagranicą oraz współpraca z Polską Organizacją Turystyczną i jej zagranicznymi przedstawicielstwami, Podkarpacką Regionalną Organizacją Turystyczną w Rzeszowie oraz Lokalną Organizacją turystyczną „Bieszczady”.
- Konsultacja merytoryczna publikacji i map wydawanych w kraju i za granicą, dotyczących miasta i regionu.
- Pisanie tekstów do wydawnictw promocyjnych, w zakresie posiadanych kompetencji, prasy oraz innych tekstów oficjalnych i opracowań na potrzeby urzędu, w zakresie gospodarki turystycznej.
- Gromadzenie i opracowywanie materiału historyczno-kulturowego, niezbędnego do tworzenia atrakcji i produktów turystycznych oraz kreowania image miasta i regionu bieszczadzkiego.
- Prowadzenie prac związanych z badaniami regionalnymi (tradycja, kultura, zabytki); gromadzenie ich i budowa na tej podstawie atrakcji turystycznych i kreowanie wizerunku turystycznego miasta i regionu.
- Inspirowanie i przeprowadzanie prac naukowo-badawczych, ich publikowanie i organizowanie konferencji tematycznych, z przesłaniem rozwoju oferty obszaru recepcji turystycznej.
- Współpraca z właściwymi jednostkami i organizacjami w zakresie badań regionalnych (tradycja, kultura, zabytki) w celu poszerzania atrakcyjności turystycznej miasta i regionu.
- Opracowywanie wydawnictw własnych o mieście i regionie (teksty, fotografie, szata graficzna) oraz współpraca w tym zakresie z innymi podmiotami, z przeznaczeniem na potrzeby rozwoju gospodarki turystycznej miasta i regionu.
- Przygotowywanie folderów i informatorów turystycznych o mieście oraz opracowywanie informacji na tematy turystyczne (wszelkie formy turystyki) Sanoku i regionie.
- Kolportaż i rozpowszechnianie wydawnictw tematycznych o mieście i regionie, istotnych z punktu widzenia rozwoju turystycznego miasta i regionu.

- Opracowywanie treści merytorycznej ogłoszeń z zakresu gospodarki turystycznej do wydawnictw krajowych i zagranicznych.
- Opracowywanie i koordynacja szlaków turystycznych: pieszych, rowerowych, samochodowych i wodnych (klasycznych i tematycznych).
- Współpraca z Urzędem Wojewódzkim, Urzędem Marszałkowskim i administracją rządową, w zakresie kompetencji.
- Badanie i analiza ruchu turystycznego w mieście i regionie.
- Informacja turystyczna i kulturowo-historyczna w Internecie – w tym na stronie miejskiej.
- Konsultacje dla osób pragnących zainwestować w branży turystycznej i chcących utrzymywać się z turystyki.
- Współpraca z instytucjami i organizacjami związanymi z branżą turystyczną, w kraju i za granicą.
- Współpraca w zakresie turystycznego wykorzystania, z placówkami muzealnymi i kulturowymi.
- Prowadzenie i aktualizacja bazy usług turystycznych, oraz związanych z turystyką, mieście i regionie
- Udzielanie informacji werbalnej i pisemnej turystycznej osobom i jednostkom zainteresowanym miastem i regionem oraz konsultacji kulturowej i historycznej na potrzeby organizacji i instytucji oraz osób prywatnych, zainteresowanych regionalizmem i stylizacją regionalną.
- Organizowanie imprez o charakterze promującym walory i atrakcje turystyczne miasta i regionu (imprezy organizowane w Sanoku, a zwłaszcza w innych ośrodkach rynku docelowego).
- Opracowywanie materiałów multimedialnych, służących turystycznej promocji miasta, pod względem merytorycznym.
- Promocja turystyczna obszaru recepcji turystycznej i informacja za pomocą portali społecznościowych.
- Udzielanie informacji turystycznej o mieście i regionie (Sanok, Bieszczady, sąsiednie regiony turystyczne w tym za granicą) w języku polskim, i innych znanych sobie językach.
- Dyżury w Centrum Informacji Turystycznej CIT w dni wolne od pracy i święta.

Ilość pracowników: w 2023 r.

- trzy osoby.

Budżet:

- 15.000 zł zakupy i zlecenia.
- 5000 zł składki członkowskie PROT i LOT.

Składka na Regionalną Organizację Turystyczną w Rzeszowie umożliwia promocję Sanoka na targach turystycznych, konferencja, w Punktach Informacji Turystycznej w stolicach wielu krajów, goszczenie w Sanoku darmowych study tourów, otrzymywania darmowych folderów promocyjnych o Województwie Podkarpackim, w tym o Sanoku, ujmowanie w wielu programach promocyjnych i strategiach rozwoju.

Składka na Lokalną Organizację Turystyczną w wysokości 2.500,00 zł, nie została przelana z powodu problemu z jej działalnością. Została wykorzystana do zakupu niezbędnych folderów i planów miasta dla turystów.

23. ZAKOŃCZENIE

Raport o stanie Gminy Miasta Sanoka zawiera najważniejsze informacje dotyczące wszystkich zadań nałożonych na gminę miasta Sanoka, które wynikają z realizacji ustawy o samorządzie gminnym, w tym: działalności uchwałodawczej i wykonawczej, demografii, zagospodarowania przestrzennego miasta, stanu środowiska naturalnego i gospodarki komunalnej, działań gospodarczych i inwestycyjnych, a także działalność sanockiej - miejskiej, służby zdrowia, pomocy społecznej i bezpieczeństwa mieszkańców.

W niniejszym opracowaniu przedstawiona została również działalność miejskich instytucji kultury, sportu i rekreacji wraz z wykazem przedsięwzięć realizowanych przez te instytucje.

Raport prezentuje również sytuację sanockiej oświaty. Przekazane w nim informacje dotyczą sprawozdania z realizacji budżetu, w tym: wykonanie planów rzeczowo-finansowych jednoosobowych spółek Gminy Miasta Sanoka oraz miejskich instytucji kultury.

W raporcie zebrano materiały, informacje i dane statystyczne opracowane przez pracowników Urzędu Miasta Sanoka oraz miejskich instytucji publicznych. Korzystano również z informacji publikowanych przez Wojewódzki Urząd Statystyczny w Rzeszowie i Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie.

Spis treści

1. WSTĘP	3
2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY MIASTA SANOKA	4
3. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE I ŚRODOWISKO NATURALNE	5
4. WŁADZE MIASTA SANOKA.....	6
4.1 Urząd Miasta Sanoka.....	6
4.2 Skład osobowy Rady Miasta VIII kadencji	6
4.3 Działalność uchwałodawcza Rady Miasta Sanoka	6
4.4 Rady Dzielnic Miasta Sanoka.....	7
4.5 Młodzieżowa Rada Miasta Sanoka.....	8
4.6 Komisje Rady Miasta	8
4.6.1 Komisja Finansowo – Gospodarcza.....	8
4.6.2 Komisja Ochrony Środowiska i Porządku Publicznego.....	8
4.6.3 Komisja Skarg Wniosków i Petycji.....	8
4.6.4 Komisja Rewizyjna:	9
4.6.5 Komisja Infrastruktury Miejskiej:	9
4.6.6 Komisja Oświaty, Kultury, Sportu i Turystyki:	10
4.6.7 Komisja Ochrony Zdrowia i Pomocy Społecznej:	10
4.6.8 Komisja Statutowa	11
4.7 Działalność burmistrza	11
4.7.1 Nagrody i wyróżnienia.....	14
4.7.2 Udział w konferencjach i forach	14
4.7.3 Spotkania z mieszkańcami	16
4.7.4 Konferencje prasowe:.....	18
4.7.5 Współpraca międzynarodowa:	19
4.7.6 Święta państwowe, uroczystości rocznicowe:.....	19
4.7.7 Imprezy:	20
4.7.8 Inne działania	21
5. POZOSTAŁE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE I SPÓŁKI GMINY MIASTA SANOKA	23
6. DEMOGRAFIA SANOKA	24
6.1 Ludność Sanoka na podstawie danych rejestru mieszkańców	24
6.2 Informacje uzupełniające o działaniach prowadzonych przez burmistrza i samorząd Sanoka z zakresu spraw społeczno-obywatelskich	25
6.3 W Bazie Usług Stanu Cywilnego – Aplikacja „ŹRÓDŁO” oraz w PESEL we wskazanym wyżej okresie dokonano: 26	
7. WYKONANIE BUDŻETU I MAJĄTEK SANOKA.....	28
7.1 DANE OGÓLNE.....	28
7.2 DOCHODY OGÓŁEM	29
7.2.1 Dochody bieżące	29
7.2.2 Dochody majątkowe.....	30
7.3 WYDATKI OGÓŁEM	31
7.3.1 Wydatki bieżące	32
7.3.2 Wydatki majątkowe	33
7.4 Przychody	34
7.5 Rozchody	34
7.6 Informacja o kwocie zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz o kwocie zobowiązań wymagalnych na koniec okresu sprawozdawczego i dokonane spłaty	35
7.7 Majątek.....	35
8. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE SANOKA	37
8.1 Aktualna sytuacja planistyczna.....	37
8.1.1 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	37
8.1.2 Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego miasta Sanoka.....	38

8.1.3 Inwestycje mieszkaniowe oraz inwestycje towarzyszące	40
8.2 Prace planistyczne i analityczne w obszarze planowania miejscowego podjęte w Sanoku w 2023 roku.....	41
8.3 Decyzje administracyjne związane z procesem inwestycyjnym wydane przez burmistrza Miasta Sanoka	42
8.4 Informacje uzupełniające z zakresu gospodarki przestrzennej, prowadzonej zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.....	43
8.5 Informacje uzupełniające z zakresu gospodarki mieniem prowadzonej w roku 2023, zgodnie z przepisami ustawy o gospodarce nieruchomościami, ustawy prawo geodezyjne i kartograficzne.....	43
9. DZIAŁANIA INWESTYCYJNE I PROJEKTY REALIZOWANE W GMINIE MIASTA SANOKA	45
9.1 Inwestycje drogowe.....	45
9.2 Budowa oświetlenia drogowego.....	49
9.3 Wydane w 2023 r. - decyzje administracyjne w zakresie dróg.....	49
9.4 Inwestycje infrastrukturalne	50
9.5 Obowiązujące dokumenty strategiczne:	53
9.5.1 Strategia Rozwoju Miasta Sanoka do 2030 roku	53
9.5.2 Plan Zrównoważonej Mobilności 2030+	54
9.6 Informacje o projektach z udziałem środków zewnętrznych	55
9.6.1 Zadania zakończone w 2023:	55
9.6.2 Zadania realizowane w 2023:.....	56
9.7 IV Sanockie Forum Gospodarcze	58
9.8 Organizacja startu 5. edycji ORLEN Wyścigu Narodów w Sanoku,	58
10. OCHRONA ŚRODOWISKA I ROLNICTWO SANOKA.....	59
10.1 Jakość powietrza atmosferycznego.....	59
10.1.1 Dane z czujników jakości powietrza AIRLY zakupionych przez Gminę Miasta Sanoka.	59
10.2 Zieleń miejska	62
10.3 Wielkopowierzchniowe tereny zieleni Sanoka.....	63
10.4 Skwery i zieleńce.....	64
11. KOMUNIKACJA MIEJSKA	67
12. OSPODARKA KOMUNALNA I LOKALOWA	68
12.1 System zaopatrzenia mieszkańców Sanoka w wodę.....	68
12.2 Jakość wody pitnej.....	69
12.3 System kanalizacyjny	69
12.4 Ciepłownictwo.....	70
12.5 Oświetlenie solarne.....	71
13. GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI	72
14. PODARKA MIESZKANIOWA	75
14.1 Zasoby mieszkaniowe.....	75
14.2 Sanockie nekropolie	76
14.3 Informacje uzupełniające działań prowadzonych z zakresu ochrony środowiska, gospodarki komunalnej i mieszkaniowej w 2023 r.....	76
15. EDUKACJA I WYCHOWANIE W GMINIE MIASTA SANOKA.....	77
15.1 Struktura organizacyjna oświaty i wychowania w Sanoku.....	77
15.1.1 Żłobki.....	78
15.1.2 Przedszkola	79
15.1.3 Szkoły	81
15.2 Zatrudnienie w oświatowo-wychowawczych placówkach Sanoka	83
15.3 Osiągnięcia edukacyjne uczniów.....	85
15.4 Uczniowie o specjalnych potrzebach edukacyjnych.....	86
15.5 Szkolna baza sportowa	86
<i>Źródło: materiały własne Urzędu Miasta Sanoka.....</i>	87
15.6 Pomoc socjalno-materialna uczniom	87
15.7 Wydatki i dochody z budżetu miasta Sanoka na oświatę i wychowanie	88
16. ZDROWIE I POMOC SPOŁECZNA	90

16.1 Ochrona zdrowia.....	90
17. DZIAŁALNOŚĆ MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W SANOKU	92
17.1 Działania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku w ramach ustawy o pomocy społecznej.....	92
17.2 Działania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.....	98
17.3 Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	99
17.4 Karta Dużej Rodziny	99
17.5 Działania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku w ramach ustawy o dodatkach mieszkaniowych.....	100
17.6 Działania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku w ramach: ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów	100
17.7 14.1.1. Działania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku w ramach ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci	103
17.8 Działania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku w ramach Programu „Czyste powietrze”	104
17.9 Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”	104
17.10 Program „Korpus Wsparcia Seniorów”	104
17.11 Program „Opieka Wytchnieniowa” – edycja 2022.....	105
17.12 Działania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku w ramach ustawy o dodatku węglowym	105
17.13 Działania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku w ramach ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw	106
17.14 Działania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku w ramach ustawy o dodatku osłonowym	106
17.15 Refundacja podatku VAT	106
17.16 Działania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa	107
17.17 Współpraca z organizacjami pozarządowymi i podmiotami uprawnionymi do działalności pożytku publicznego oraz klubami sportowymi	108
17.18 Koncesje wydawane przez Burmistrza Miasta Sanoka.....	109
17.19 Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sanoku.....	110
17.20 Punkt Informacyjno-Konsultacyjny ds. Problemów Alkoholowych	110
17.21 Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii	111
18. SANOCKA RADA SENIORÓW.....	112
19. MIEJSKIE INSTYTUCJE KULTURY.....	113
19.1 Sanocki Dom Kultury	113
19.1.1 Kino SDK.....	113
19.1.2 Wystawy plastyczne.....	113
19.1.3 Spektakle teatralne	113
19.1.4 Festiwale muzyczne i koncerty	113
19.2 Miejska Biblioteka Publiczna w Sanoku	119
19.2.1 Czytelnictwo	119
19.2.2 Projekty	119
19.2.3 Spotkania autorskie, prezentacje twórczości.....	121
19.2.4 Wystawy, wernisaże.....	122
19.2.5 Prezentacje w mediach społecznościowych	122
19.2.6 Sanocka Biblioteka Cyfrowa.....	122
19.2.7 Filmowe Lato	122
19.2.8 Weekend z Kulturą w Sanoku	123
19.2.9 Zajęcia dla najmłodszych czytelników.....	123
19.2.10 Filia nr 3 Wójtostwo.....	124
19.2.11 Filia nr 2 Posada.....	124
19.2.12 BWA Galeria Sanocka	125

19.2.13 Prace modernizacyjne	126
19.2.14 Mediateka Sanok: SOWA Strefa Odkrywania Wyobraźni Aktywności	126
19.2.15 Współpraca z instytucjami i organizacjami społecznymi.....	126
19.2.16 Sanocka Młodzieżowa Orkiestra Dęta AVANTI	127
19.2.17 Tygodnik Sanocki	128
20. DZIAŁALNOŚĆ MIEJSKIEGO OŚRODKA SPORTU I REKREACJI	129
20.1 Hala Widowiskowo-Sportowa „Arena Sanok”.....	129
20.2 Kort Tenisowy w Hali Pneumatycznej	131
20.3 Tor Lodowy „Błonie”	131
20.4 Stadion „Wierchy”	132
20.5 Baseny Centrum Rehabilitacji i Sportu	132
20.6 Dom Sportowca “Błonie”	133
20.7 Inne wydarzenia na wszystkich obiektach:.....	133
20.8 Przychody i koszty.....	134
21. BEZPIECZEŃSTWO, ZARZĄDZANIE KRYZYSOWE I OBRONNOŚĆ SANOKA	135
21.1 Zarządzanie kryzysowe	135
21.2 Obrona cywilna.....	136
21.3 Działania Burmistrza Miasta Sanoka w zakresie przygotowań obronnych Miasta Sanoka w 2022 roku.....	136
21.4 Ochotnicza Straż Pożarna Gminy Miasta Sanoka.....	137
21.5 Działalność Straży Miejskiej Gminy Miasta Sanoka.....	138
22. CENTRUM INFORMACJI TURYSTYCZNEJ.....	141
23. ZAKOŃCZENIE	143

